

Godišnji konsolidovani izveštaj
Energoprojekt Holding a.d.
za 2022. godinu

GODIŠNJI KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ
ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2022. GODINU

S A D R Ź A J

1. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
ZA 2022. GODINU

(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine,
Izveštaj o promenama na kapitalu, Napomene uz finansijske izveštaje)

2. REVIZORSKI IZVEŠTAJ SA KONSOLIDOVANIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA
KOJI SU BILI PREDMET REVIZIJE (u celini)

3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

*(U skladu sa članom 41. Zakona o računovodstvu i članom 37. Pravilnika o računovodstvu u
Energoprojekt Holding a.d., Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o
poslovanju Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu prikazuju se kao jedan izveštaj koji sadrži
informacije od značaja za ekonomsku celinu).*

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG
KONSOLIDOVANOG IZVEŠTAJA

1. KONSOLIDOVANI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2022. GODINU (Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Napomene uz finansijske izveštaje)
-

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos u 000 RSD		
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2021.	Početno stanje 01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	0001				
	B. STALNA IMOVINA (0003+0009+0017+0018+0028)	0002		16,660,527	17,517,406	-
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008)	0003		32,580	46,807	-
010	1. Ulaganja u razvoj	0004		-	-	-
011, 012 i 014	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	0005	26.	32,580	46,807	-
013	3. Gudvil	0006		-	-	-
015 i 016	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	0007		-	-	-
017	5. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008		-	-	-
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)	0009		13,046,577	12,126,509	-
020, 021 i 022	1. Zemljište i građevinski objekti	0010	27.	7,175,395	7,296,712	-
023	2. Postrojenja i oprema	0011	27.	2,223,233	1,805,990	-
024	3. Investicione nekretnine	0012	27.	3,153,262	2,695,469	-
025 i 027	4. Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0013	27.	373,142	131,195	-
026 i 028	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0014	27.	71,491	152,479	-
029 (deo)	6. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	0015	27.	44,664	44,664	-
029 (deo)	7. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	0016	27.	5,390	-	-
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA	0017		-	-	-
04 i 05	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)	0018		3,254,500	2,681,923	-
040 (deo), 041 (deo) i 042 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019	27.1.	10,501	26,331	-
040 (deo), 041 (deo), 042 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020	28.2.	838,799	785,113	-
043, 050 (deo) i 051 (deo)	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	0021		-	-	-
044, 050 (deo), 051 (deo)	4. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u inostranstvu	0022		-	-	-
045 (deo) i 053 (deo)	5. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji	0023		-	-	-
045 (deo) i 053 (deo)	6. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u inostranstvu	0024		-	-	-
046	7. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0025		-	-	-
047	8. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0026		-	-	-
048, 052, 054, 055 i 056	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0027	28.3.	2,405,200	1,870,479	-
28 (deo), osim 288	V. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0028	29.	326,870	2,662,167	-
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0029		-	-	-
	G. OBRTNA IMOVINA (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)	0030		20,230,457	17,199,313	-
Klasa 1, osim grupe računa 14	I. ZALIHE (0032+0033+0034+0035+0036)	0031		4,475,984	4,202,492	-
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0032	30.	1,599,926	1,549,800	-
11 i 12	2. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	0033	30.	2,139,201	1,625,167	-
13	3. Roba	0034	30.	53,061	103,000	-
150, 152 i 154	4. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	0035	30.	259,443	364,174	-
151, 153 i 155	5. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0036	30.	424,353	560,351	-
14	II. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0037	31.	140,487	185,150	-

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos u 000 RSD		
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2021.	Početno stanje 01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
20	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0039+0040+0041+0042+0043)	0038		4,494,721	7,322,713	-
204	1. Potraživanja od kupaca u zemlji	0039	32.	842,466	1,928,935	
205	2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu	0040	32.	3,645,596	5,389,652	
200 i 202	3. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	0041	32.	6,659	4,126	
201 i 203	4. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u inostranstvu	0042		-	-	
206	5. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0043		-	-	
21, 22 i 27	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0045+0046+0047)	0044		762,484	1,132,531	-
21, 22 osim 223 i 224, i 27	1. Ostala potraživanja	0045	33.1	596,345	1,043,662	
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0046	33.2.	164,274	83,088	
224	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	0047	33.3.	1,865	5,781	
23	V. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)	0048		1,078,124	1,262,886	-
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica	0049		-	-	
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	0050	34.1	76,346	76,515	
232, 234 (deo)	3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	0051	34.2.	255	244	
233, 234 (deo)	4. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	0052	34.3.	89,962	124,919	
235	5. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0053		-	-	
236 (deo)	6. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0054		-	-	
237	7. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0055	34.4.	49,827	49,827	
236 (deo), 238 i 239	8. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0056	34.5.	861,734	1,011,381	
24	VI. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	0057	35.	4,851,236	2,200,040	
28 (deo), osim 288	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0058	36.	4,427,421	893,501	
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0029+0030)	0059		36,890,984	34,716,719	-
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0060	47.	12,049,734	12,551,029	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) ≥ 0	0401		19,404,735	19,297,211	-
30, osim 306	I. OSNOVNI KAPITAL	0402	37.1.	5,626,811	5,626,811	
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403		-	-	
306	III. EMISIONA PREMIJA	0404	37.2.	162,693	162,693	
32	IV. REZERVE	0405	37.3.	318,781	318,710	
330 i potražni saldo računa 331,332,333,334,335, 336 i 337	V. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0406	37.4.	6,226,261	6,198,828	
331,332,333,334,335, 336 i 337	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0407	37.5.	176	31,053	
34	VII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0409+0410)	0408		6,975,749	6,926,606	-
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0409	37.6.	6,892,829	6,057,272	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0410	37.6.	82,920	869,334	
	VIII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0411	37.7.	94,616	94,616	
35	IX. GUBITAK (0413+0414)	0412		-	-	-
350	1. Gubitak ranijih godina	0413		-	-	
351	2. Gubitak tekuće godine	0414		-	-	
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0416+0420+0428)	0415		4,535,196	5,403,805	-
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0417+0418+0419)	0416		735,690	795,899	-
404	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417	38.	355,474	280,735	
400	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0418	38.	355,727	497,490	
40, osim 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	0419	38.	24,489	17,674	
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)	0420		3,729,839	3,812,483	-
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	2. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0422		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	3. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0423		-	-	
414 i 416 (deo)	4. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	0424	39.1.	8,928	258,629	
415 i 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	0425	39.2.	161,042	1,340	
413	6. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	0426	39.3.	3,300,000	3,300,000	
419	7. Ostale dugoročne obaveze	0427	39.4.	259,869	252,514	
49 (deo), osim 498 i 495 (deo)	III. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0428	40.	69,667	795,423	

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos u 000 RSD		
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2021.	Početno stanje 01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0429	46.	638,803	576,430	
495 (deo)	G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0430		-	-	
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)	0431		12,312,250	9,439,273	-
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	0432				
42, osim 427	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0433		1,347,849	496,166	-
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0434	41.1.	4,000	-	
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0435		-	-	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0436	41.2.	44,936	92,966	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0437	41.3.	247,824	388,709	
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0438	41.4.	1,051,089	14,491	
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0439		-	-	
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0440		-	-	
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0441	42.	4,211,452	3,332,843	
43 osim 430	IV. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0443+0444+0445+0446+0447+0448)	0442		3,624,087	4,180,344	-
431 i 433	1. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	0443	43.	196,237	41,207	
432 i 434	2. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u inostranstvu	0444		-	-	
435	3. Obaveze prema dobavljačima u zemlji	0445	43.	1,448,261	2,264,541	
436	4. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	0446	43.	1,950,130	1,854,439	
439 (deo)	5. Obaveze po menicama	0447		-	-	
439 (deo)	6. Ostale obaveze iz poslovanja	0448	43.	29,459	20,157	
44, 45, 46, osim 467, 47 i 48	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0450+0451+0452)	0449		1,154,444	1,004,261	-
44, 45 i 46 osim 467	1. Ostale kratkoročne obaveze	0450	44.1.	826,838	772,132	
47, 48 osim 481	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	0451	44.2.	287,097	172,958	
481	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0452	44.3.	40,509	59,171	
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU SREDSTAVA NAMENJENIH PRODAJI I SREDSTAVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0453		-	-	
49 (deo) osim 498	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0454	45.	1,974,418	425,659	
	Đ. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415+0429+0430+0431-0059) ≥ 0 = (0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411) ≥ 0	0455		-	-	-
	E. UKUPNA PASIVA (0401+0415+0429+0430+0431-0455)	0456		36,890,984	34,716,719	-
89	Ž. VANBILANSNA PASIVA	0457	47.	12,049,734	12,551,029	-

U Beogradu,
dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4	5	6
	A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)	1001		15,289,807	19,801,705
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004)	1002		151,015	75,014
600, 602 i 604	1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1003	11.1.	35,420	30,812
601, 603 i 605	2. Prihodi od prodaje roba na inostranom tržištu	1004	11.1.	115,595	44,202
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1006+1007)	1005		14,033,421	20,342,116
610, 612 i 614	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1006	11.2.	5,896,819	9,759,515
611, 613 i 615	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1007	11.2.	8,136,602	10,582,601
62	III. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1008	11.3.	134,660	121,330
630	IV. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1009	11.4.	912,814	308,377
631	V. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1010	11.4.	400,093	1,331,768
64 i 65	VI. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1011	11.5.	126,252	267,470
68, osim 683, 685 i 686	VII. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1012	11.6.	331,738	19,166
	B. POSLOVNI RASHODI (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)	1013		15,312,312	18,825,327
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1014	12.	143,131	69,766
51	II. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	1015	13.	3,116,448	2,692,899
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1017+1018+1019)	1016		4,866,657	5,440,727
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada	1017	14.	3,988,274	4,519,528
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	1018	14.	347,930	454,840
52 osim 520 i 521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1019	14.	530,453	466,359
540	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1020	15.	529,971	429,545
58, osim 583, 585 i 586	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1021	16.	5,363	13,247
53	VI. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1022	17.	5,266,410	8,801,954
54, osim 540	VII. TROŠKOVI REZERVISANJA	1023	18.	85,525	60,805
55	VIII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1024	19.	1,298,807	1,316,384
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1013) ≥ 0	1025		-	976,378
	G. POSLOVNI GUBITAK (1013-1001) ≥ 0	1026		22,505	-
	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1028+1029+1030+1031)	1027		1,430,100	937,080
660 i 661	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1028	20.1.	1,775	4,652
662	II. PRIHODI OD KAMATA	1029	20.1.	367,407	175,048
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1030	20.1.	943,486	658,334
665 i 669	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1031	20.1.	117,432	99,046
	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1033+1034+1035+1036)	1032		1,004,145	765,732
560 i 561	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1033	20.2.	1,247	21,703
562	II. RASHODI KAMATA	1034	20.2.	290,539	184,536
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1035	20.2.	705,384	552,869
565 i 569	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1036	20.2.	6,975	6,624
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1027-1032) ≥ 0	1037		425,955	171,348
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1027) ≥ 0	1038		-	-
683, 685 i 686	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1039	21.1.	140,379	253,831
583, 585 i 586	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1040	21.2.	334,139	366,200
67	J. OSTALI PRIHODI	1041	22.1.	722,295	630,940
57	K. OSTALI RASHODI	1042	22.2.	665,622	360,787
	L. UKUPNI PRIHODI (1001+1027+1039+1041)	1043		17,582,581	21,623,556
	LJ. UKUPNI RASHODI (1013+1032+1040+1042)	1044		17,316,218	20,318,046
	M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1043-1044) ≥ 0	1045		266,363	1,305,510
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1044-1043) ≥ 0	1046		-	-

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4	5	6
69-59	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1047	24.	-	
59-69	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1048	23.	42,542	18,635
	P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1045-1046+1047-1048) ≥ 0	1049		223,821	1,286,875
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1046-1045+1048-1047) ≥ 0	1050		-	-
	S. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1051	24.	135,525	350,801
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1052	24.	74,389	71,203
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1053	24.	-	
723	T. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1054		-	
	T. NETO DOBITAK (1049-1050-1051-1052+1053-1054) ≥ 0	1055		13,907	864,871
	U. NETO GUBITAK (1050-1049+1051+1052-1053+1054) ≥ 0	1056		-	-
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1057		46,570	242,746
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1058			622,125
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1059		-	
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1060		32,663	
	V. ZARADA PO AKCIJI			-	
	1. Osnovna zarada po akciji	1061		-	
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1062			

U Beogradu,
dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv	ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
Sedište	BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12
Matični broj	07023014
Šif. delatno	6420
PIB	100001513

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Iznos	
			Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4	5
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA			
	I. NETO DOBITAK (AOP 1064)	2001	13,907	864,871
	II. NETO GUBITAK (AOP 1065)	2002		
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK			
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
	1. Promena revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme			
330	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	43,961	23,740
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004		487
	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja			
331	a) dobici	2005		
	b) gubici	2006		
	4. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava			
333	a) dobici	2007		
	b) gubici	2008		
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
	3. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
332	a) dobici	2009		
	b) gubici	2010		
	1. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja			
334	a) dobici	2011	75,603	214,466
	b) gubici	2012	7,320	5,284
	2. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
335	a) dobici	2013		
	b) gubici	2014		
	3. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka			
336	a) dobici	2015		
	b) gubici	2016		
	4. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju			
337	a) dobici	2017	30,878	
	b) gubici	2018		5,708
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)- (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019	143,122	226,727
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)- (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		
	III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021		3,347
	IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2022		
	IV. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019-2020-2021) ≥ 0	2023	143,122	223,380
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020-2019+2021) ≥ 0	2024		
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA			
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001-2002+2022-2023) ≥ 0	2025	157,029	1,088,251
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002-2001+2023-2022) ≥ 0	2026		
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2027+2028) = AOP 2024 ≥ 0 ili AOP 2025 > 0	2027	157,029	1,088,251
	1. Pripisan većinskim vlasnicima kapitala	2028	110,459	838,395
	2. Pripisan vlasnicima koji nemaju kontrolu	2029	46,570	249,856

U Beogradu,
dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

[Signature]

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine

U hiljadama dinara

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)	3001	19,574,730	21,983,901
1. Prodaja i primljeni avansi u zemlji	3002	7,833,308	9,462,543
2. Prodaja i primljeni avansi u inostranstvu	3003	11,019,436	11,646,271
3. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3004	195,798	49,646
4. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3005	526,188	825,441
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)	3006	17,124,496	21,578,931
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3007	5,871,497	7,021,260
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3008	4,694,378	7,110,139
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3009	5,158,851	5,621,101
4. Plaćene kamate u zemlji	3010	186,520	197,920
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3011	71,220	31,095
6. Porez na dobitak	3012	286,667	436,510
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3013	748,397	996,286
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3014	106,966	164,620
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3015	2,450,234	404,970
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3016	-	-
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3017	710,788	684,771
1. Prodaja akcija i udela	3018	14,452	-
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3019	121,702	112,619
3. Ostali finansijski plasmani	3020	534,890	544,620
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3021	22,075	27,343
5. Primljene dividende	3022	17,669	189
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1do 3)	3023	1,104,575	724,035
1. Kupovina akcija i udela	3024	2,104	1,814
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3025	478,233	310,873
3. Ostali finansijski plasmani	3026	624,238	411,348
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3027	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3028	393,787	39,264
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3029	1,099,490	476
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3030	-	-
2. Dugoročni krediti u zemlji	3031	1,000	-
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3032	-	-
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3033	319	-
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3034	955,488	208
6. Ostale dugoročne obaveze	3035	-	-
7. Ostale kratkoročne obaveze	3036	142,683	268
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 8)	3037	823,927	1,123,962
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3038	-	-
2. Dugoročni krediti u zemlji	3039	248,745	754,663
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3040	-	-
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3041	146,667	307,800
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3042	353	4
6. Ostale obaveze	3043	200,729	11,305
7. Finansijski lizing	3044	44,575	38,388
8. Isplaćene dividende	3045	182,858	11,802
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3046	275,563	-
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3047	-	1,123,486
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001+3017+3029)	3048	21,385,008	22,669,148
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3006+3023+3037)	3049	19,052,998	23,426,928
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048-3049) ≥ 0	3050	2,332,010	-
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049-3048) ≥ 0	3051	-	757,780
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3052	2,200,040	2,911,977
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3053	399,658	61,567
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3054	80,472	15,724
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050-3051+3052+3053-3054)	3055	4,851,236	2,200,040

U Beogradu,
 dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
 računovodstvo i plan

Nazi ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
 Sed: BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12
 Matični broj: 07023014
 Šif. Delatnosti: 6420
 PIB: 100001513

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 u periodu od 01.01. do 31.12.2022.

u hiljadama dinara

Pozicija	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 306 i 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (m 309)	AOP	Upisani a neplaćeni kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija i rezerve (m 306 i grupa 32)	AOP	Rev. rez. i ner. dob. i gub (grupa 33)	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak (grupa 35)	AOP	Učesće bez prava kontrole	AOP	Ukupno (odgovara poziciji AOP 0401) (kol. 2+3+4+5+6+7- 8+9) ≥ 0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0455) (kol. 2+3+4+5+6+7- 8+9) < 0
1.	Stanje na dan 01.01.2021. godine	4001	5,574,959	4010	53,195	4019		4028	481,310	4037	5,746,267	4046	5,932,247	4055		4064	94,616	4073	17,882,594	4082	0
2.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002		4011		4020		4029		4038		4047		4056		4065		4074		4083	
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2021. godine (r.br.1+2)	4003	5,574,959	4012	53,195	4021	0	4030	481,310	4039	5,746,267	4048	5,932,247	4057	0	4066	94,616	4075	17,882,594	4084	0
4.	Neto promene u 2021. godini	4004		4013	(1,343)	4022		4031	93	4040	421,508	4049	994,359	4058		4067		4076		4085	
5.	Stanje na dan 31.12.2021. godine (r.br. 3+4)	4005	5,574,959	4014	51,852	4023	0	4032	481,403	4041	6,167,775	4050	6,926,606	4059	0	4068	94,616	4077	19,297,211	4086	0
6.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006		4015		4024		4033		4042		4051		4060		4069		4078		4087	
7.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2022. godine (r.br. 5+6)	4007	5,574,959	4016	51,852	4025	0	4034	481,403	4043	6,167,775	4052	6,926,606	4061	0	4070	94,616	4079	19,297,211	4088	0
8.	Neto promene u 2022. godini	4008		4017		4026		4035	71	4044	58,310	4053	49,143	4062		4071		4080		4089	
9.	Stanje na dan 31.12.2022. godine (r.br. 7+8)	4009	5,574,959	4018	51,852	4027	0	4036	481,474	4045	6,226,085	4054	6,975,749	4063	0	4072	94,616	4081	19,404,735	4090	0

U Beogradu,
 dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

**KORIGOVANE NAPOMENE UZ KONSOLIDOVNI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
ZA 2022. GODINU**

Beograd, maj 2023. godine

SADRŽAJ

1.	OSNOVNI PODACI	6
2.	GRUPA ZA KONSOLIDACIJU	7
3.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	10
4.	PROCENE I PROSUĐIVANJE RUKOVODSTVA	13
5.	KONSOLIDACIJA	13
5.1.	Zavisna društva	13
5.2.	Pridružena društva.....	14
5.3.	Zajednički aranžmani.....	14
6.	RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	15
7.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	16
7.1.	Procenjivanje	16
7.2.	Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta	17
7.3.	Prihodi	18
7.4.	Rashodi.....	26
7.5.	Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	26
7.6.	Porez na dobitak	26
7.7.	Nematerijalna imovina.....	28
7.8.	Nekretnine, postrojenja i oprema.....	29
7.9.	Lizing.....	30
7.10.	Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	31
7.11.	Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	32
7.12.	Investicione nekretnine.....	33
7.13.	Zalihe.....	34
7.14.	Stalna imovina koja se drži za prodaju	35
7.15.	Finansijski instrumenti.....	36
7.16.	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	42
7.17.	Naknade zaposlenima.....	43
7.18.	Informacije o segmentima poslovanja.....	44
8.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	44
9.	FINANSIJSKI RIZICI	45
9.1.	Kreditni rizik.....	46
9.2.	Tržišni rizik.....	46
9.3.	Rizik likvidnosti.....	47
9.4.	Uticaj sukoba Rusija - Ukrajina i inflacije na poslovanje Grupe.....	47
10.	INFORMACIJE PO SEGMENTIMA	48

BILANS USPEHA.....	50
11. POSLOVNI PRIHODI.....	50
11.1. Prihodi od prodaje robe.....	50
11.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	50
11.3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	52
11.4. Povećanje i smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda.....	52
11.5. Ostali poslovni prihodi.....	53
11.6. Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske).....	54
12. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE.....	54
13. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	55
14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA.....	56
15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	57
16. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	57
17. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	57
18. TROŠKOVI REZERVISANJA	59
19. NEMATERIJALNI TROŠKOVI.....	59
20. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	61
20.1. Finansijski prihodi.....	61
20.2. Finansijski rashodi	62
21. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI	63
21.1. Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	63
21.2. Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	63
22. OSTALI PRIHODI I RASHODI.....	64
22.1. Ostali prihodi.....	64
22.2. Ostali rashodi	65
23. POZITIVAN/NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA.....	66
24. DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)	67
25. ZARADA PO AKCIJI.....	68
 BILANS STANJA	 69
26. NEMATERIJALNA IMOVINA	69
27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	70

28.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	71
28.1.	Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	72
28.2.	Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	72
28.3.	Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja.....	74
29.	DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	75
29.1.	Dugoročni unapred plaćeni troškovi	76
29.2.	Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod	76
30.	ZALIHE.....	77
31.	STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	80
32.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE.....	81
33.	OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA.....	82
33.1.	Ostala potraživanja	83
33.1.1	Potraživanja iz specifičnih poslova	83
33.1.2	Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa).....	84
33.1.3	Porez na dodatu vrednost.....	85
33.2.	Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	86
33.3.	Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	86
34.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI.....	87
34.1.	Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica	87
34.2.	Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	88
34.3.	Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	88
34.4.	Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	88
34.5.	Ostali kratkoročni finansijski plasmani	89
35.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	89
36.	KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	90
36.1.	Kratkoročni unapred plaćeni troškovi	91
36.2.	Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod	91
36.3.	Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja	93
37.	KAPITAL	94
37.1.	Osnovni kapital	94
37.2.	Emisiona premija	96
37.3.	Rezerve.....	96
37.4.	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata.....	97
37.5.	Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata.....	98
37.6.	Neraspoređeni dobitak	99
37.7.	Učešće bez prava kontrole	99
38.	DUGOROČNA REZERVISANJA	101

39.	DUGOROČNE OBAVEZE	105
39.1.	Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	106
39.2.	Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	108
39.3.	Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	110
39.4.	Ostale dugoročne obaveze	110
40.	DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)	111
41.	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	111
41.1.	Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji.....	111
41.2.	Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	112
41.3.	Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka.....	112
41.4.	Kreditni, zajmovi i obaveze iz inostranstva	113
42.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE.....	114
43.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	115
44.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	116
44.1.	Ostale kratkoročne obaveze	116
44.2.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	117
44.3.	Obaveze po osnovu poreza na dobitak.....	117
45.	KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	118
46.	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	119
47.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA, HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA I USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA	120
47.1.	Vanbilansna aktiva i pasiva	120
47.2.	Hipoteke upisane na teret i u korist društva	120
47.3.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	123
48.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA.....	124
49.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	125

1. OSNOVNI PODACI

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., pored matičnog akcionarskog društva "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd (u daljem tekstu: Energoprojekt Holding ili Društvo) uključena su i:

- 10 zavisnih društava u zemlji od kojih 9 zavisnih društava su neposredno zavisna (7 akcionarskih društava i 2 društva sa ograničenom odgovornošću) i 1 zavisno društvo posredno preko drugih zavisnih društava (1 društvo sa ograničenom odgovornošću),
- 1 zajednički poduhvat, u daljem tekstu zajedničko društvo (1 društvo sa ograničenom odgovornošću) kod koga je učešće u kapitalu 50% i
- 6 neposredno zavisnih društava u inostranstvu.

U okviru zavisnih društava organizovane su jedinice za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu (ukupno 112) i sopstvena društva u zemlji i inostranstvu (11 zavisnih društava u inostranstvu i 1 pridruženo društvo u zemlji), koje zajedno obavljaju izgradnju, projektovanje, opremanje, izradu studije, istraživanje, programiranje investicionih objekata i sistema, promet roba i usluga i drugo.

Prema delatnosti poslovanja, društva u Energoprojektu su u izveštajnom periodu organizovana na sledeći način:

Delatnost	Broj društava u zemlji	Broj jedinica za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu	Broj društava u inostranstvu
Projektovanje i istraživanje	4	57	5
Izgradnja i opremanje	6	55	10
Holding	1		
Ostalo	2		2
Ukupno	13	112	17

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Ukupan prosečni broj zaposlenih u društvima koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu i sistem Energoprojekt) u 2022. godini, na bazi stanja krajem svakog meseca, ne računajući lokalnu radnu snagu ino – entiteta, iznosi 1.043 (2021. godine: 1.274).

Od 19. decembra 2022. godine akcije Energoprojekt Holdinga su uvrštene na „Open Market“ regulisanog tržišta Beogradske berze.

Finansijski izveštaji za 2022. godinu koji su predmet ovih korigovanih Napomena su konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. koji su odobreni od strane Nadzornog odbora Društva, dana 26.04.2023. godine, na 56. sednici Nadzornog odbora Društva, dok su ove korigovane Napomene odobrene od strane Nadzornog odbora Društva, dana 22.05.2023. godine, na 58. sednici Nadzornog odbora Društva. Celokupan set finansijskih izveštaja predmet je revizije od strane eksternog revizora.

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u konsolidovanim finansijskim izveštajima za

2021. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora, a koji su reklasifikovani u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020) i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Rukovodstvo Društva procenjuje da društva koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. nastavljaju da posluju na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

2. GRUPA ZA KONSOLIDACIJU

Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu: sistem Energoprojekt) čine matično društvo Energoprojekt Holding i niže navedena zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji, kao i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji

R.br.	N a z i v	% vlasništva
Zavisna društva		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
2.	Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
3.	Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
4.	Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
5.	Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
6.	Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
7.	Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
8.	Energoprojekt Entel a.d.	100,00
9.	Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
<i>Ostalo</i>		
10.	Energoplast d.o.o. (Energoprojekt Industrija a.d. 40,00% i Energoprojekt Entel a.d. 20,00%)	45,11
Zajednička društva		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
11.	Enjub d.o.o.	50,00

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 54170/2021 od 28.6.2021. godine registrovana je statusna promena pripajanja privrednog društva Energoprojekt Energodata a.d. kao društva prenosioca (dalje: Društvo prenosilac) privrednom društvu Energoprojekt Holding a.d. kao društvu sticaocu (dalje: Društvo sticalac).

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 54177/2021 od 28.06.2021. godine Društvo prenosilac Energoprojekt Energodata a.d. je usled pripajanja prestalo da postoji, a na Društvo sticaoca je kao posledica pripajanja preneti celokupna imovina Društva prenosioca, bez izuzetka ili ograničenja, sva dugovanja, obaveze i ostale odgovornosti Društva prenosioca prema bilo kojoj trećoj strani, uključujući i pripadajuće fiskalne obaveze Društva prenosioca koje duguje bilo kom poveriocu sa javnim ovlašćenjima, sredstva obezbeđenja obaveza izdata od strane Društva prenosioca.

Dan od koga prestaju poslovne aktivnosti Društva prenosioca je 28.06.2021. godine, kao dan registracije statusne promene pripajanja Društvu sticaocu, odnosno dan brisanja iz Registra APR.

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BDSL 6489/2021 od 15.07.2021. godine Energoprojekt Promet d.o.o. je brisano iz registra privrednih subjekata, obzirom da predmetno društvo nije dostavilo nadležnom registru godišnje finansijske izveštaje za 2017. i 2018. godinu, do kraja 2019. godine, a sve u skladu sa članom 547. stav 2 Zakona o privrednim društvima i članovima 546. stav 1 tacka 10) i 547b istog zakona.

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., metodom potpune konsolidacije, uključeno je zavisno društvo Energoplast d.o.o., pri čemu je prethodno eliminisano njegovo uključanje, metodom udela (equity metodom), kroz prvostepenu konsolidaciju u finansijske izveštaje Energoprojekt Industrije (40,00%) i Energoprojekt Entela (20,00%). Iako Energoprojekt Holding u predmetnom društvu (indirektno) ima učešće u kapitalu od 45,11%, u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. ono je uključeno metodom potpune konsolidacije, obzirom na činjenicu da Energoprojekt Holding, posredno, ima moć kontrole nad društvom Energoplast (iako nema većinsko vlasništvo).

Prilikom uključivanja u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. zajedničkog društva Enjub d.o.o., u skladu sa MSFI 11 – Zajednički aranžmani, primenjen je metod udela (equity metod).

Zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije

R.br.	N a z i v	% vlasništva
<i>Zavisna društva</i>		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
2.	Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
3.	Energo (Private) Limited, Zimbabve	100,00
4.	Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
<i>Ostalo</i>		
5.	I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
6.	Dom 12 S.A.L, Liban	100,00

Na osnovu odluke Izvršnog odbora Energoprojekt Holdinga iz konolidacije se izuzima društvo Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o., Crna Gora (100%), shodno odredbama člana 32. Zakona o računovodstvu.

Zavisno društvo u inostranstvu Energo Kaz d.o.o., Kazahstan je registrovan u vlasništvu Energoprojekt Holdinga, ali ga koordinira i njime upravlja zavisno društvo Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Od navedenih zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Entel, Energoprojekt Hidroinženjering, Energoprojekt Industrija i Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija su i sama društva koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje na bazi organizacione šeme usvojene od strane Odbora direktora ili menadžmenta gore pomenutih društava, tako da su kroz prvostepenu konsolidaciju uključena njihova zavisna i pridružena društva koja su navedena u narednoj tabeli.

R.br.	N a z i v	Uključena kroz prvostepenu konsolidaciju
-------	-----------	--

Inostranstvo

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije

<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana	EP Visokogradnja a.d.
2.	Energoprojekt Montenegro d.o.o., Crna Gora	EP Visokogradnja a.d.
3.	Energoprojekt Rus d.o.o., Moskva, Rusija	EP Visokogradnja a.d.
4.	Energo Uganda Company Ltd, Kampala, Uganda	EP Niskogradnja a.d.
5.	Enlisa S.A., Lima, Peru	EP Niskogradnja a.d.

6.	Energoprojekt Zambia Limited, Zambija	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija
	<i>Projektovanje i istraživanje</i>	
7.	Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman	EP Entel a.d.
8.	Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar	EP Entel a.d.
9.	Energoprojekt Entel L.L.C., Abu Dhabi, UAE	EP Entel a.d.
10.	Energoprojekt Entel kompanija, Bahrein	EP Entel a.d.
11.	Enhisa S.A., Lima, Peru	EP Hidroinženjering a.d.

Zemlja

Pridružena društva u zemlji

Ostalo

12.	Energopet d.o.o. (33,33 %)	EP Industrija a.d.
-----	----------------------------	--------------------

Na osnovu odluke Odbora direktora Energoprojekt Oprema, počev od 31.12.2020. godine, Energoprojekt Oprema se izuzima od obaveze sastavljanja, dostavljanja i obelodanjivanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, obzirom da se shodno odredbama člana 32. stav 6. i 7. Zakona o računovodstvu sledeća društva izuzimaju iz konsolidacije:

- Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija (24,92%) i
- Energoprojekt Oprema Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna Gora (100%).

Obzirom da društvo Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija više ne ulazi u Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d., svi međusobni odnosi sa predmetnim društvom su počev od finansijskih izveštaja za 2020. godinu prebačeni sa pozicija odnosa sa pridruženim društvima na eksterne pozicije bilansa stanja i bilansa uspeha.

Rukovodstvo Društva procenjuje da društva koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. nastavljaju da posluju na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni, konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

3. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, Međunarodni računovodstveni standardi – MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Pri izradi konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d., između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018, 72/2019, 153/2020 i 138/2022),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014, 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015, 101/2016, 44/2018 – dr. Zakon, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019)),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013, 8/2014, 94/2019 i 95/2021) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju predmetnih konsolidovanih finansijskih izveštaja, korišćen je Pravilnik o računovodstvu u Društvu, koji je donet 30.11.2020. godine od strane Izvršnog odbora Društva, Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu u Društvu, koji je donet 29.11.2021. godine od strane Izvršnog odbora Društva i

Pravilnik o računovodstvenim politikama u Društvu, koji je donet 23.12.2020. godine od strane Nadzornog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji i polugodišnji izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d., nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja, a što je detaljnije objašnjeno u nastavku.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani konsolidovani finansijski izveštaji, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu («Službeni glasnik RS» broj 73/2019 i 44/2021- dr. zakon) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike, koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju sistema Energoprojekt, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja predmetnih konsolidovanih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Dugotrajne obaveze sa ugovorima” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“- „Obaveza zakupa u prodaji i povratni zakup” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Klasifikacija obaveza kao dugoročnih i kratkoročnih” - datum primene 1. januar 2023. godine,
- Izmene i dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ - Odloženi porez u vezi sa sredstvima i obavezama koji proistuću iz jedne transakcije - datum primene 1. januar 2023. godine,

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ i izmene i dopune MSFI 17 - datum primene 1. januar 2023. godine,
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - „Obelodanjivanje računovodstvenih politika- ” - datum primene 1. januar 2023. godine,
- Izmene i dopune MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ - Definicija računovodstvenih procena - datum primene 1. januar 2023. godine.

4. PROCENE I PROSUĐIVANJE RUKOVODSTVA

Priprema konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MRS i MSFI zahteva da rukovodstvo vrši procene, prosuđivanja i pretpostavke koje se odražavaju na izveštajne iznose aktive, pasive, prihoda i rashoda. Svojim pristupom rukovodstvo nastoji da se ostvareni rezultati u budućnosti ne razlikuju u značajnoj meri od onih koji su procenjeni (Napomena 7.1.).

5. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima.

U slučaju da član grupe, koji čini matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Raspodela dobiti (dividenda) primljene od društva u koje je investirano umanjuje knjigovodstvenu vrednost investicije.

5.1. Zavisna društva

Pod *zavisnim društvom* smatra se društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Matično društvo kontroliše društvo u koje je investiralo, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirao),
- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva, u skladu sa MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji, je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za

konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

5.2. Pridružena društva

Pridruženo društvo je ono društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kada poseduje direktno ili indirektno (npr. preko zavisnih društava) 20 ili više procenata glasačke moći društva u koje je investirano, osim ako se takav uticaj može jasno dokazati.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva, u skladu sa MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate, je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda, učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

U pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u pridružena društva računovodstveno se evidentira po nabavnoj vrednosti.

5.3. Zajednički aranžmani

Zajednički aranžman je aranžman u kome dve ili više strana imaju zajedničku kontrolu. Zajednička kontrola postoji samo kada odluke o relevantnim aktivnostima zahtevaju jednoglasnu odluku strana koje dele kontrolu.

U zavisnosti od prava i obaveza strana u aranžmanu, zajednički aranžman može biti ili:

- zajedničko poslovanje ili
- zajednički poduhvat.

Zajedničko poslovanje je zajednički aranžman u kome strane koje imaju zajedničku kontrolu nad aranžmanom (učesnici u zajedničkom poslovanju) imaju prava na imovinu i odgovornost za obaveze koje se odnose na aranžman. Učesnici u zajedničkom poslovanju priznaju:

- svoju imovinu, uključujući i svoje učešće u imovini koja je u zajedničkom vlasništvu,
- svoje obaveze, uključujući i svoj deo u obavezama koje su preuzete,
- svoje prihode od prodaje svog učešće u rezultatima nastalim iz zajedničkog poslovanja,
- svoj deo prihoda od prodaje rezultata zajedničkog poslovanja i
- svoje rashode, uključujući svoj deo u svim rashodima koji su zajednički nastali.

Računovodstveno obuhvatanje zajedničkog poslovanja u pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima vrši se u skladu sa MSFI koji se primenjuju na datu imovinu, obavezu, prihod ili rashod.

Zajednički poduhvat je zajednički aranžman u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad aranžmanom (učesnici u zajedničkom poduhvatu) imaju prava na neto imovinom aranžmana, što podrazumeva da sama finansijska struktura, a ne učesnici u zajedničkom poduhvatu, ima pravo na imovinu i odgovornost za obaveze koje se odnose na aranžman.

Učešće u zajedničkom poduhvatu u konsolidovanim finansijskim izveštajima obuhvata se equity metodom (metodom udela), u skladu sa MRS 28, dok se u pojedinačnim finansijskim izveštajima ono obuhvata po nabavnoj vrednosti u skladu sa MRS 27.

Strane koje učestvuju u zajedničkom aranžmanu, ali nemaju zajedničku kontrolu nad njim, u svojim pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima obuhvataju svoje učešće u zajedničkom poslovanju i zajedničkom poduhvatu u skladu sa relevantnim odredbama MSFI 11.

Pregled zavisnih, pridruženih i zajedničkih društava (zajedničkih poduhvata), koja sa matičnim društvom čine Grupnu za konsolidaciju sistem Energoprojekt, prikazan je u Napomeni 2.

6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d. uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d. navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvenim politikama u Društvu. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Ekekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju** u konsolidovanim finansijskim izveštajima Energoprojekt Holding a.d. dinar.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d. uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebnna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, dok se u slučaju drugačije ugovorene valutne klauzule, prevođenje potraživanja (obaveza) vrši po kursu preciziranom u ugovoru (prodajni kurs određene poslovne banke i dr.).

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2022.	31.12.2021.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	117,3224	117,5821
1 USD	110,1515	103,9262
1 GBP	132,7026	140,2626

Primenjeni prosečni kursevi valuta za pozicije bilansa uspeha u 2021. godini i 2020. godini bili su sledeći:

Valuta	31.12.2022.	31.12.2021.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	117,4588	117,5733
1 USD	111,8607	99,4925
1 GBP	137,7224	136,8155

Nemonetarne stavke su one kod kojih ne postoji pravo na primanje, ili obaveza za davanje, novca, kao što su unapred plaćeni iznosi za dobra i usluge (*avansi*), gudvil, nematerijalna ulaganja, zalihe, nekretnine, postrojenja i oprema i dr. Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nemonetarne stavke koje se odmeravaju po fer vrednosti u stranoj valuti se kursiraju po deviznom kursu važećem na dan kada je fer vrednost utvrđena.

Kada se dobitak ili gubitak po osnovu nemonetarne stavke priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu (u okviru kapitala), bilo koji deo tog dobitka ili gubitka koji se odnosi na kursnu razliku se takođe priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu.

Finansijska pozicija i rezultat svih društava čija je funkcionalna valuta različita od prezentacione valute matičnog društva se preračunavaju na sledeći način:

- sredstva i obaveze (pozicije bilansa stanja) se preračunavaju u dinarsku protivvrednost po srednjem zvaničnom kursu NBS na dan izveštavanja; i
- prihodi i rashodi (pozicije bilansa uspeha) se preračunavaju u dinare po prosečnom kursu NBS tokom godine, odnosno u periodu od dana sticanja do dana izveštavanja ukoliko je inostrano poslovanje stečeno od strane Društva tokom godine.

Kursne razlike nastale prilikom preračuna finansijskih izveštaja zavisnih društva priznaju se kao posebna komponenta kapitala koja se odnosi na to inostrano poslovanje.

7.3. Prihodi

Prihodi su povećanja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda u obliku priliva ili povećanja imovine ili smanjenja obaveza, koja imaju za rezultat porast kapitala koji ne predstavlja porast po osnovu doprinosa vlasnika kapitala.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od efekata valutne klauzule, prihode od kamata i prihode od učešća u dobiti i ostale finansijske prihode.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti imovine, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih

ulaganja, dobiti od prodaje osnovnog stada, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od usklađivanja vrednosti sredstava i dr.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Najznačajniji deo prihoda proizilazi iz ugovora sa kupcima.

MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima uspostavlja jedinstven i sveobuhvatan model za računovodstveno obuhvatanje prihoda po osnovu ugovora sa kupcima. Stupanjem na snagu MSFI 15 zamenjuje prethodno važeća uputstva za priznavanje prihoda: MRS 18 - Prihodi, MRS 11 - Ugovori o izgradnji i njihova tumačenja.

Osnovno načelo MSFI 15 je priznavanje prihoda zbog prenosa dobara (robe, proizvoda) i usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu koju Društvo (prodavac) očekuje da ima pravo u zamenu za ta dobra i usluge.

Načelni princip knjigovodstvenog evidentiranja je pojedinačno posmatranje svakog zasebnog ugovora. Osim načelnog principa, moguće je i:

- sužavanje fokusa - jedan obračun za više ugovora; i
- proširenje fokusa - više obračuna za jedan ugovor.

Različitost je osnov za tretman zasebnih obaveza izvršenja.

Da bi se određeni ugovor smatrao ugovorom sa kupcem neophodna je ispunjenost sledećih pet uslova:

- strane u ugovoru su odobrile ugovor (pismeno, usmeno ili u skladu sa drugom obavezujućom praksom) i obavezale se da ispune svoje obaveze (ugovor prouzrokuje ostvariva – izvršna prava i obaveze),,
- Društvo može identifikovati pravo svake strane u kontekstu dobra ili usluge koje se prenose,
- Društvo može identifikovati uslove plaćanja za dobra ili usluge koje se prenose,
- sadržina ugovora je komercijalna i
- Društvo će verovatno („verovatnije nego da neće“) naplatiti naknadu na koju će imati pravo za isporučena dobra ili uslugu.

Kada nisu ispunjeni gore navedeni uslovi, a Društvo primi naknadu (na primer, avans), naknada se priznaje kao prihod samo ako je ispunjen jedan od sledeća dva uslova:

- Društvo nema preostalih obaveza u pogledu prenosa dobara ili usluga kupcu i cela, ili suštinski cela, naknada obećana od strane kupca je primljena od strane Društva i nepovratna je; ili
- ugovor je raskinut, a naknada koja je primljena od kupca je nepovratna.

u suprotnom, Društvo primljenu naknadu (avans) evidentira kao obavezu.

U kontekstu **troškova ugovora**, razlikuju se:

- Troškovi sticanja (zaključivanja) ugovora i
- Troškovi izvršenja ugovora.

Troškove sticanja ugovora sa kupcem treba priznati kao imovinu ako Društvo očekuje da će kroz ugovor povratiti te troškove. To su takozvani inkrementalni troškovi sticanja ugovora, koji ne bi nastali da ugovor nije potpisan (na primer, posrednička provizija). Kao praktično rešenje, Društvo može ove troškove priznati kao rashod u periodu kada nastanu, ako je amortizacija imovine koju bi Društvo priznalo kraća od godinu dana.

Za razliku od navedenih, troškove sticanja ugovora koji bi nastali nezavisno od toga da li je potpisan ugovor, treba priznati kao rashod u momentu kada oni nastanu.

Troškovi izvršenja ugovora se kapitališu ako ti troškovi nisu u delokrugu nekog drugog standarda, ako se odnose direktno na ugovor, zbog tih troškova se stvaraju ili povećavaju resursi i ako se očekuje povrat tih troškova.

Osnovni princip za primenu MSFI 15 može se podeliti u 5 koraka odlučivanja (detaljnije kako je precizirano u MSFI 15):

- A) Utvrditi ugovorne obaveze sa kupcima
- B) Utvrditi zasebne obaveze isporuke u ugovoru (ugovorima),
- C) Utvrditi cenu transakcije,
- D) Raspodeliti cenu transakcije na obaveze izvršenja u ugovoru i
- E) Priznati prihod kada se ispuni ugovorna obaveza.

A) Utvrđivanje ukupnih ugovornih obaveza

Prvi korak je utvrđivanje šta se sve smatra ugovornom obavezom Društva prema kupcu (i obratno).

Ugovorna obaveza ne uključuje (pripreme) aktivnosti (administrativne i sl.), koje Društvo mora da preduzme za izvršenje ugovora, te ne predstavljaju obavezu izvršenja.

Prilikom utvrđivanja obaveza treba uzeti u obzir, kako eksplicitne obaveze (sadržane u ugovoru), tako i implicitne obaveze (obaveze koje proizilaze iz poslovne prakse).

B) Utvrđivanje zasebnih ugovornih obaveza

U drugom koraku, neophodno je utvrditi sve zasebne (različite, distinktivne) obaveze izvršenja, a što je uslovljeno fokusom posmatranja.

Ako nisu ispunjeni uslovi da se ugovor smatra hibridnim na način da sadrži različite obaveze izvršenja (može se ostvariti parcijalna korist od pojedine robe/usluge i obećanje o isporuci te robe/usluge Društvo može posmatrati nezavisno od drugih obećanja), svu robu/usluge u ugovoru treba obračunati kao jednu obavezu izvršenja.

C) Utvrđivanje cene transakcije

Pri utvrđivanju cene transakcije (koje se raspodeljuje na obaveze izvršenja), trebaju se uzeti u obzir ugovoreni uslovi, ali i uobičajena poslovna praksa. Cena, koja može biti u fiksnom i/ili promenljivom iznosu, odražava iznos naknade na koji Društvo očekuje da će ostvariti pravo u zamenu za prenos obećanih dobara ili usluga kupcu. Cena se evidentira bez priliva prikupljenih za račun trećih strana (na primer, bez PDV).

Prilikom određivanja transakcione cene u obzir se uzima i sledeće: da li postoje značajne komponente finansiranja, varijabilne komponente, iznosi koji se isplaćuju kupcu (npr. refundacije ili rabati) i nenovčane naknade. Varijabilne komponente mogu da uključuju popuste, pravo povrata, razne podsticaje, bonuse, kazne i slično.

Varijabilne komponente naknade se odmeravaju upotrebom dve metode:

- metoda očekivane vrednosti (bazira se na ponderisanim očekivanim vrednostima u odnosu recimo na slične ugovore) i
- metod jednog najverovatnijeg iznosa (iznos koji je najverovatniji da se desi u slučajevima npr. kada postoji malo iznosa za razmatranje).

U slučajevima kada postoji komponenta finansiranja, prihod od prodaje se priznaje u iznosu koji predstavlja cenu koju bi kupac platio da je plaćanje izvršeno odmah u momentu isporuke robe ili usluga.

Društvo nije u obavezi da prilagođava iznos naknade po osnovu komponenti finansiranja ukoliko očekuje da će od prodaje do naplate proći manje od godinu dana.

Nenovčane naknade primljene od kupca se vrednuju po fer vrednosti.

Iznosi koji se isplaćuju kupcu uključuju iznose koje Društvo plaća ili očekuje da će ih platiti kupcu kao i kredite i slične stvari poput kupona ili vaučera. Računovodstveno se ovi iznosi obuhvataju tako što se za iznos naknade umanjuje cena transakcije (prihod se stornira), osim ako se plaćanje kupcu vrši kao zamena za drugu robu ili usluge primljene od kupca.

D) Raspodela cene transakcije

Prilikom raspodele cene transakcije, cilj je da Društvo cenu transakcije raspodeli na svaku obavezu izvršenja u iznosu koji Društvo očekuje da će imati pravo u zamenu za prenos obećane robe ili usluga na kupca. Razumljivo, u slučaju jedne obaveze izvršenja, nema raspodele cene transakcije.

Raspodela cena transakcije se vrši na osnovu samostalnih prodajnih cena. To je cena po kojoj bi Društvo odvojeno (zasebno) prodalo kupcu ugovoreno dobro ili uslugu. Pri određivanju ove vrednosti, ako nije direktno uočljiva, treba uzeti u obzir sve relevantne informacije (tržišni faktori, faktori specifični za Društvo i za konkretnog kupca i dr.).

Kada samostalna prodajna cena nije uočljiva, kao praktičnu mogućnost za procenu samostalnih prodajnih cena, moguće su sledeće metode procene samostalnih prodajnih cena:

- Korigovana tržišna procena - proceniti cenu koju bi kupac platio za određenu robu i uslugu shodno tržišnim uslovima (analiza konkurentskih cena i dr.);
- Očekivani troškovi uvećani za profitnu marginu - uvećanje troškova za adekvatnu maržu za konkretna dobra ili uslugu; i
- Rezidualni pristup - ukupna cena umanjena za samostalne prodajne cene ostalih dobara ili usluga.

E) Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje kada se ispuni obaveza izvršenja. Ta obaveza je izvršena **kada (ili u meri kojoj) kupac stekne kontrolu nad imovinom**. Kontrola nad imovinom se odnosi na sposobnost usmeravanja njene upotrebe i ostvarivanja gotovo svih preostalih koristi od te imovine. Dodatno, kontrola uključuje sposobnost sprečavanja da drugi upravljaju korišćenjem imovine i da ostvaruju koristi od iste. Koristi od imovine su novčani tokovi (uvećanje priliva ili smanjenje odliva) koji se mogu ostvariti korišćenjem imovine za proizvodnju dobara ili pružanje usluga, za uvećanje vrednosti druge imovine, za izmirenje obaveza ili smanjenje troškova; prodajom ili razmenom imovine, davanjem u zalog itd.

Obaveza izvršenja se može ispuniti:

- tokom vremena ili
- u jednom momentu.

Obaveza izvršenja tokom vremena podrazumeva da:

- kupac istovremeno prima i upotrebljava koristi koje proizilaze iz izvršenja Društva, dok Društvo obavlja izvršenje (na primer, usluge čišćenja),
- izvršenje subjekta stvara ili poboljšava imovinu (na primer, radovi u toku) koju kupac kontroliše tokom stvaranja ili poboljšanja imovine, ili
- izvršenje Društva ne proizvodi imovinu koja za Društvo ima alternativnu namenu (preusmeravanjem imovine za drugu namenu) i Društvo ima ostvarivo pravo na isplatu do određenog datuma.

Za priznavanje prihoda tokom vremena mogu se koristiti:

- a) Izlazne metode (shodno vrednosti koju dobra ili usluge prenesene do određenog datuma imaju za kupca; na primer, broj proizvedenih ili isporučenih jedinica u odnosu na ukupno ugovoreni iznos jedinica; kao praktično sredstvo, ako Društvo ima pravo na naknadu u iznosu koji je srazmeran vrednosti koju za kupca imaju dobra ili usluge koje su završene ili isporučene do tada, prihod može da se prizna u iznosu koji Društvo ima pravo da fakturiše; i
- b) Ulazne metode (prihod se priznaje na osnovu inputa koje Društvo ulaže radi ispunjenja ugovorne obaveze).

Ako se obaveza izvršenja ne ispunjava tokom vremena, tada Društvo tu obavezu ispunjava u tačno određenom momentu, pri čemu se prihod priznaje u momentu u kome Društvo prenosi kontrolu nad određenom robom ili uslugama na kupca.

Kod prve primene MSFI 15 - Prihod od ugovora sa kupcima, Društvo je koristilo modifikovanu retrospektivnu primenu.

Osim obimnijih obelodanjivanja o transakcijama koje rezultuju prihodima, primena MSFI 15 nije imala značajan uticaj na finansijsku poziciju i rezultat poslovanja sistema Energoprojekt, stoga nisu priznate nikakve korekcije početnih stanja 2020. godine u okviru kapitala u vezi sa početnom primenom MSFI 15 na dan prvobitne primene, tj. na dan 1. januar 2020. godine.

Na dan bilansa Društvo nema materijalno značajne efekte koji proizilaze iz zahteva MSFI 15.

- **Energoprojekt Visokogradnja** obavlja više vrsta prodajnih transakcija, od kojih su najznačajnije
 - Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada – gde se prihod od prodaje priznaje tokom vremena; i
 - Sporedna prodaja proizvoda i robe sa isporukom bez odlaganja – gde se prihod priznaje u trenutku isporuke (tj. u određenom trenutku), kada se kontrola nad dobrima prenese na kupca.

Prihodi od izgradnje stambenih i nestambenih objekata

Energoprojekt Visokogradnja izvodi usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata i prema uslovima ugovora Energoprojekt Visokogradnja je ugovorom ograničena na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljene rad. Prihodi od usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata se stoga priznaju tokom vremenom korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Energoprojekt Visokogradnja smatra da je ovaj izlazni metod predstavlja odgovarajuću meru napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Energoprojekt Visokogradnja ima ugovorno pravo da fakturiše kupcima usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (privremene situacije). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Energoprojekt Visokogradnja će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Energoprojekt Visokogradnja priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja.

Energoprojekt Visokogradnja smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana.

Pored navedenog, rukovodstvo Energoprojekt Visokogradnje smatra da ugovori sa kupcima za usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

Prodaja proizvoda i robe

Energoprojekt Visokogradnja prodaje proizvode i robu direktno kupcima preko sopstvenih prodajnih mesta. Garancije povezane sa prodajom proizvoda i robe ne mogu se kupiti zasebno i služe kao garancija da su prodati proizvodi opremu skladu sa dogovorenim specifikacijama. Shodno tome, Energoprojekt Visokogradnja obračunava garancije u skladu sa MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

Za prodaju proizvoda i robe prihod se priznaje kada se kontrola robe prenese na odredište dogovoreno sa kupcem.

Obaveza za povraćaj i odgovarajuće korekcije prihoda priznaju se za one proizvode i robu za koje se očekuje da će biti vraćene. Istovremeno, Energoprojekt Visokogradnja ima pravo na povrat proizvoda kada kupci ostvare svoje pravo povratka, tako shodno tome priznaje pravo na vraćenu imovinu robe i odgovarajuće prilagođavanje troška prodaje. Energoprojekt Visokogradnja koristi svoje akumulirano istorijsko iskustvo za procenu iznosa povrata proizvoda i robe koristeći metoda očekivane vrednosti.

Energoprojekt Visokogradnja smatra vrlo verovatnim da neće doći do značajnog storniranja u priznatih iznosima kumulativnih prihoda uzimajući u obzir nivo povrata u prethodnim godinama.

Prihod od prodaje proizvoda i robe utvrđuje se uzimajući u obzir date popuste i maržu. To znači da se konačni iznos prihoda od prodaje robe, na koji se primenjuju tj. odnose popusti i marže, odmerava nakon što se završi izmirenje, tj. iznos prihoda i potraživanja od kupaca treba da se uveća ili umanja (ukine) za iznos odobrenih popusta i marži.

- Najznačajniji prihodi **Energoprojekt Niskogradnje** odnose se na prihode po osnovu ugovora sa kupcima kako je obrazloženo u nastavku.

Prihodi od izgradnje infrastrukturnih objekata

Energoprojekt Niskogradnja izvodi usluge izgradnje infrastrukturnih objekata na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge izgradnje infrastrukturnih objekata i prema uslovima ugovora Energoprojekt Niskogradnja je ugovorom ograničena na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljene rad. Prihodi od usluge izgradnje infrastrukturnih objekata se stoga priznaju tokom vremena korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Energoprojekt Niskogradnja smatra da je ovaj izlazni metod prestavlja odgovarajuću meru napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Energoprojekt Niskogradnja ima ugovorno pravo da fakturiše kupcima usluge izgradnje infrastrukturnih objekata na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (milestone). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Energoprojekt Niskogradnja će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Energoprojekt Niskogradnja priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja.

Energoprojekt Niskogradnja smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana.

Pored navedenog, rukovodstvo Energoprojekt Niskogradnja smatra da ugovori sa kupcima za usluge izgradnje infrastrukturnih objekata nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

- Glavna prodajna transakcija **Energoprojekt Entela** je projektovanje, konsalting i inženjering termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata – gde se prihod od prodaje priznaje tokom vremena.

Prihodi od projektovanja, konsaltinga i inženjeringa

Energoprojekt Entel izvodi usluge projektovanja, konsaltinga i inženjeringa (zajedno u daljem tekstu: “usluge projektovanja i konsalting usluge”) na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge projektovanja i konsalting usluge i prema uslovima ugovora Energoprojekt Entel je ugovorom ograničen na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljeni rad. Prihodi od usluga projektovanja i konsalting usluga se stoga priznaju tokom vremenom korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Energoprojekt Entel smatra da je ovaj izlazni metod predstavlja odgovarajuću mera napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Energoprojekt Entel je ovlašćen da fakturiše kupcima usluge projektovanja i konsalting usluge na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (privremene situacije). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Energoprojekt Entel će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Energoprojekt Entel priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja.

Energoprojekt Entel smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana.

Pored navedenog, rukovodstvo Energoprojekt Entela smatra da ugovori sa kupcima za usluge projektovanja i konsalting usluge nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

Prihodi od prodaje priznaju se u iznosu umanjenom za iznose akciza, poreza na dodatu vrednost (PDV) i drugih sličnih obaveznih dažbina. Iznos carine se uključuje u bruto prihode od prodaje priznate u konsolidovanim izveštaju o ukupnom rezultatu.

7.4. Rashodi

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda, ispoljeno u obliku odliva ili smanjenja imovine ili nastanka obaveza, koja imaju za rezultat smanjenje kapitala koji ne predstavlja smanjenje po osnovu raspodele vlasnicima kapitala.

Definicija rashoda obuhvata:

- rashode koji nastaju u toku redovnog poslovanja entiteta i
- gubitke

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru **gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda**, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je obavezno potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez koji se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći:

- poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava;
- sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja koja se priznaju u momentu iskorišćenja (na primer pojedina rezervisanja po MRS 19);
- sa poreskog aspekta nije priznato obezvređenje imovine, koje se priznaje pri otuđenju imovine (roba, materijal, investiciona nekretnina i sl.);
- sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi kada su plaćeni i dr.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih** gubitaka se utvrđuje primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos poreskog gubitka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** priznaju se u visini neiskorišćenog poreskog kredita, bez primene propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na taj iznos.

Društvo priznaje odložena poreska sredstva, po svim navedenim osnovama (odbitne privremene razlike, neiskorišćeni poreski gubici i neiskorišćeni poreski kredit), samo kada je verovatno, i u meri u kojoj se očekuje, da će u budućem periodu biti raspoloživih oporezivih dobitaka za koje će se ova sredstva moći iskoristiti.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima, za efekte prve primene MSFI 9 i dr.).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporezive privremene razlike su privremene razlike koje će za rezultat imati oporezive iznose prilikom određivanja oporezivog dobitka (poreskog gubitka) budućih perioda, kada se knjigovodstvena vrednost datog sredstva ili obaveze nadoknadi ili izmiri.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina je nemonetarno sredstvo bez fizičke suštine, koje se može identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je: ili odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo, što je karakteristično za situaciju kada Društvo kontroliše imovinu i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno odmeravanje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako i samo ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: fakturnu cenu, uključujući uvozne takse i druge dažbine koje se ne mogu refundirati, a umanjenu za dobijene popuste i rabate; sve troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati, na način na koji

to očekuje menadžment; i inicijalnu procenu troškova demontaže, uklanjanja sredstva i obnove područja na kojem je sredstvo locirano.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište,
- b) objekti,
- c) postrojenja i oprema i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po modelu revalorizacije, što podrazumeva vrednovanje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja fer vrednost na datum revalorizacije, umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Naknadno odmerenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9. Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga** (lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima, a po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora preneti), shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

U slučaju **poslovnog (operativnog) lizinga** (lizing kojim se suštinski ne prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima), plaćanja lizinga se priznaju kao rashod, i to generalno po pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

MSFI 16 – Lizing Društvo primenjuje od sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu uz primenu retrospektivnog modela uz kumulativni efekat.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava. Amortizacija je uslovljena: korisnim vekom trajanja, metodom amortizacije, amortizacionim iznosom i amortizacionim periodom.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje. Koristan vek trajanja sredstava proverava se na kraju svake finansijske godine.

Iznos koji se amortizuje je revalorizovana vrednost za objekte, odnosno nabavna vrednost (za ostale grupe u okviru pozicija Nekretnine, postrojenja i oprema i Nematerijalna imovina) ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost (u finansijskim izveštajima Društva), umanjen za rezidualnu vrednost koja se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost se proverava na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača i njena promena u odnosu na prethodne procene se obuhvata u skladu sa relevantnim odredbama MRS 8.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno za funkcionisanje, na način kako je to rukovodstvo predvidelo.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili objekat ili deo objekta ili oboje) koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, ili nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno odmerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine: ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno odmerenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se priznaje u bilansu uspeha za period u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju (prodaja ili zaključenje finansijskog lizinga) ili ukoliko je prestala da se koristi (kada se rashoduje), a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano, dok se celokupan iznos revalorizacionih rezervi koje su sastavni deo kapitala koje se odnose na otuđenu ili rashodovanu investicionu nekretninu, prenosi direktno na neraspoređenu dobit tekuće godine.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti odnosno neto prodajne vrednosti/cene),

s tim što se zalihe materijala i robe odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala i robe, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala i robe, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci zaliha. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala i robe prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**, obračunate na nivou svakog pojedinačnog magacina.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitan inventar, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni i neproizvodni troškovi.

Pod određenim uslovima, preciziranim MRS 23, i troškovi pozajmljivanja se mogu uključiti u nabavnu vrednost (cenu koštanja) zaliha.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja (vrednost u koju nije uključen porez) umanjena za procenjene troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna imovina koja se drži za prodaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem.

Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje) i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Da bi prodaja bila vrlo verovatna odgovarajući nivo uprave mora da se posveti planu za prodaju te imovine (ili grupe za otuđenje), da postoji aktivni program za pronalaženje kupca, kao i da je izvršenje tog plana već počelo (na primer, oglašena javna prodaja, započeti pregovori ili pripreme za pregovore sa potencijalnim kupcima i sl.). Pored navedenog, na verovatnoću prodaje implicira i postojanje tržišta za to sredstvo, da je ponuđena cena razumno utvrđena, tako da omogućava realnost očekivanja da će se prodaja izvršiti u roku od godinu dana od datuma priznavanja.

Produžetak perioda potrebnog za okončanje prodaje ne sprečava da se imovina (ili grupa za otuđenje) klasifikuje kao imovina koja se drži za prodaju, ako je odlaganje posledica događaja ili okolnosti koje su van kontrole Društva i ako postoji dovoljno dokaza da je Društvo i dalje posvećeno planu da proda imovinu (ili grupu za otuđenje).

Društvo odmerava stalnu imovinu (ili grupu za otuđenje), klasifikovanu kao stalnu imovinu koja se drži za prodaju po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva ili grupe za otuđenje, osim troškova finansiranja i poreza na dobitak, pri čemu se odmeravaju prema sadašnjoj vrednosti, a ne prema visini koja se očekuje u momentu prodaje.

Društvo ne amortizuje stalnu imovinu dok je ona klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju (ili dok je deo grupe za otuđenje koja je klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju).

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

Evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MSFI 5 vrši se po neto principu, odnosno razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti iskazuje se kao dobitak ili gubitak po osnovu prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji, dok se evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MRS 2 vrši po bruto principu.

Imovina koja prestane da bude klasifikovana kao ona koja se drži za prodaju (ili prestane da bude uključena u grupu koja se drži za prodaju), vrednuje se po nižoj vrednosti od:

- knjigovodstvene vrednosti pre nego što je klasifikovano kao ono koje se drži za prodaju (prilagođeno za amortizaciju i obezvređenje koje bi bili priznati da sredstvo nikada nije klasifikovano za prodaju) i
- njegove nadoknadive vrednosti na datum odluke da se stalno sredstvo ne proda.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijsko sredstvo se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe (prava) finansijskog instrumenta. Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum izmirenja (datum kada se sredstvo isporučuje entitetu ili datum kada entitet isporučuje sredstvo).

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe; ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se, usled prenetog, u značajnoj meri, rizika i koristi od finansijskog sredstva, kvalifikuje kao prestanak priznavanja.

Finansijska sredstva se inicijalno odmeravaju po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijskog sredstva koje se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta. U odnosu na izneto, razlika je u tome što se početno priznavanje kod potraživanja od prodaje odmerava po ceni transakcije (osim u slučaju kada je u prodaji sadržana značajna komponenta finansiranja).

Kod naknadnog odmeravanja finansijskog sredstva, relevantna je grupa u kojoj je Društvo klasifikovao finansijsko sredstvo, a što je uslovljeno:

- poslovnim modelom Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristikama ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, finansijsko sredstvo može da se klasifikuje u sledeće tri grupe:

- finansijsko sredstvo odmereno po amortizovanoj vrednosti,
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat treba da ispunji oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvata sredstva koja nisu klasifikovana u prethodne dve grupe. Efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspeha u periodu kada su nastali.

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Dividenda se kao finansijsko sredstvo priznaje u bilansu uspeha kada je:

- ustanovljeno pravo Društva da mu se isplaćuje dividenda,
- kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa dividendom prelivati u Društvo i
- kada iznos dividende može pouzdano da se odmeri.

Finansijskom sredstvu **je umanjena vrednost** kada se desi jedan ili više događaja koji imaju štetan uticaj na procenjene buduće tokove gotovine tog finansijskog sredstva.

Po pitanju sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti (zajmovi i potraživanja) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, Društvo treba da prizna umanj enje vrednosti, to jest da prizna rezervisanje za **očekivane kreditne gubitke**.

Na svaki datum izveštavanja:

- ako se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom veka trajanja sredstava; i
- ako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak dvanaestomesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Društvo treba, na svaki datum izveštavanja, da proceni da li se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva značajno povećao od početka priznavanja, što, pored ostalog, podrazumeva odmeravanje očekivanih gubitaka od finansijskog sredstva na način koji odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i potkrepljive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja je:

- ugovorno pravo:
 - dostavljanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu; ili
 - razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim društvom prema uslovima koji su potencijalno nepovoljni za Društvo; ili
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala Društva i koji je:
 - nederivatni, za koji Društvo jeste ili može biti u obavezi da dostavi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva; ili
 - derivatni, koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva.

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska obaveza se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta.

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada je ugašena, odnosno kada je ugovorna obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

Razmena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkih instrumenata sa u značajnom meri različitim uslovima treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove. Slično iznetom, značajna izmena uslova postojeće (ili dela) finansijske obaveze treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela obaveze) koja je ugašena ili preneti drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva preneti negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, treba da se priznaje u bilansu uspeha.

Finansijska obaveza se inicijalno odmerava po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijske obaveze koja se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta.

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, uz manje izuzetke (derivati, finansijske garancije i dr.), finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope. Primenom ove metode, Društvo identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijske obaveze (sve navedeno važi i za finansijsko sredstvo). Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju startne naknade (troškovi servisiranja, troškovi obrade kreditnih zahteva, upisivanje zaloge, advokatski troškovi i dr.), provizije i dr.

Društvo može, pri početnom priznavanju (tokom vremena se ne vrši reklasifikacija finansijske obaveze), da klasifikuje finansijsku obavezu kao odmerenu po fer vrednosti kroz bilans uspeha: ako se time sprečava računovodstvena neusaglašenost zbog odmeravanja sredstva, obaveza, prihoda i/ili rashoda po različitim osnovama; i ako se grupom finansijskih sredstava i obaveza upravlja i performanse im se vrednuju na bazi fer vrednosti, shodno dokumentovanoj strategiji upravljanja rizikom ili investiranja.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava:

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznavao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima. Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procenu mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Prema usvojenoj *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja finansijskih sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva (ugovorna finansijska imovina u skladu sa MSFI 15).

Društvo vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Društvo tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Pojedinačnu procenu ispravke vrednosti Društvo primenjuje na potraživanja od povezanih pravnih lica; na potraživanje od države, a koja se ne odnose na komercijalne odnose u kojima je država u ulozi investitora; na finansijske plasmane i date depozite; hartije od vrednosti i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Za potrebe pojedinačne procene, Društva se oslanjaju na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Drugi parametar u kalkulaciji, LGD (loss given default), koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveze, je zasnovan na Bazelskom LGD-u od 45%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor će zavisiti od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti, Društvo primenjuje za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine, i druga potraživanja, uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 16.

Obračun parametara koji su primenjeni izveden je na osnovu podataka o istorijskoj naplati.

Pristup obračunu PD-a temelji se na kreiranju matrica rezervisanja zasnovane na starosnim intervalima (14 intervala, zasnovanih na danima docnje na sledeći način: „0“ nedospela potraživanja; „1“ - 0-30 dana kašnjenja, „2“ – 31-60 dana docnje...“13“ – 330-360 dana docnje; „14“ – preko 360 dana docnje) i stopama nenaplaćenih potraživanja ("roll-rate") između posmatranih intervala.

U određenim slučajevima, usled postojanja prvoklasnog (depozita, garancije i sl.), ili adekvatnog sredstva obezbeđenja (zaloge, hipoteke), Društvo može pre primene LGD-a, samu izloženost umanjiti za iznos kolaterala uz prethodnu primenu odgovarajućeg faktora umanjenja te vrednosti (haircut-a). U slučajevima potraživanja koja datiraju od pre 2017. godine, osim u specifičnim slučajevima koje je potrebno adekvatno dokumentovati, pretpostavka je da se radi o potraživanjima koja su obezvređena i za koje se primenjuje pristup obračuna obezvređenja za instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (kako je objašnjeno u nastavku).

Kod pristupa obračunu ispravke vrednosti za finansijske instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja, nije identifikovana potreba za izmenom dosadašnjeg pristupa u skladu sa MRS 39, te tretman i način obračuna ispravke vrednosti ostaje nepromenjen i u skladu sa MRS 39 i zasniva se na iznosu gubitka odmerenog kao razlike između izloženosti i sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, diskontovanih efektivnom kamatnom stopom.

U slučaju postojanja potrebe za utvrđivanjem diskontnog faktora, odnosno efektivne kamatne stope za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka (za određene finansijske instrumente koji se ne odmeravaju po pojednostavljenom pristupu i sredstva u nivou 3 koja se odmeravaju pojedinačno), Društvo će primeniti efektivnu kamatnu stopu datog instrumenta, odnosno u slučaju nepostojanja iste, kao najbolja aproksimacija biće korišćen javno raspoloživ podatak zavisno od valute, ročnosti i sl. (statistika NBS, eminentni javno dostupni izvori informisanja, zakonska zatezna kamatna stopa, itd.)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca (povezanih i trećih lica), ugovorenih sredstava koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 15 i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MRS 17/MSFI 16. Pojednostavljeni pristup podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Za ostale kategorije finansijske imovine (gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti) Društvo primenjuje opšti pristup.

Društvo je Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 definisalo indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika. U vezi sa navedenim, kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja iste, uzimaju se u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze prema Društvima u iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za dato Društvo i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Pristup obračunu ispravke vrednosti kod finansijskih garancija temelji se na istorijskim gubicima koje je Energoprojekt imao po ovom osnovu.

Prilikom prve primene MSFI 9 sistem Energoprojekt je primenio kumulativni modifikovani (retrospektivni) pristup, pri čemu se MSFI 9 primenjuje retrospektivno uz kumulativni efekat koji se priznaje kao korekcija na dan 01.01.2020. godine uz korekciju podataka na dan 31.12.2019. godine.

Prema usvojenoj Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, izdvojen je deo materijalno beznačajnih efekata primene MSFI 9 koji nisu evidentirani u predmetnim konsolidovanim finansijskim izveštajima upravo iz razloga nematerijalnosti.

Finansijski instrument	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2022.	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2022.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2022.
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7=2+6
Ostala dugoročna potraživanja	-70	-2.476	0	0	-2.476	-2.546
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod	-22.133	-28.040	0	49	-27.991	-50.125
Kupci u zemlji	-214.954	-91.666	31.488	110	-60.068	-275.022
Kupci u inostranstvu	-1.320.553	-144.730	55.821	-43.682	-132.591	-1.453.144
Potraživanja iz specifičnih poslova	-3.639	-1.899	0	-51	-1.950	-5.589
Ostala kratkoročna potraživanja	-5.701	-5.267	209	-339	-5.397	-11.098
Kratkoročni krediti u inostranstvu	-443	-1.951	0	26	-1.925	-2.368
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod	-184.667	-52.855	51.017	73	-1.765	-186.432
UKUPNO	-1.752.160	-328.884	138.535	-43.814	-234.163	-1.986.324

7.16. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa koja postoji na dan bilansa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je efekat vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka Društva za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.17. Naknade zaposlenima

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora, koje su usaglašene sa zakonskim odredbama (u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku).

7.18. Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja.

Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Potencijalne (ne)materijalne greške tekućeg perioda, otkrivene u tom periodu, se ispravljaju pre nego što finansijski izveštaji budu odobreni za objavljivanje.

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period, je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Kada je na početku tekućeg perioda neizvodljivo utvrditi kumulativni efekat neke greške na sve prethodne periode, Društvo preračunava uporedne informacije kako bi se greška ispravila unapred od najranijeg datuma za koji je to izvodljivo.

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

9. FINANSIJSKI RIZICI

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja

posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

9.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko - poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od pojedinih kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti. Međutim, obzirom da se, po pravilu, sa tim kupcima posluje već dugi niz godina, bojazan od nenaplativosti potraživanja je mala.

9.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR-ima i US-dolarima.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor i Belibor).

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

9.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva.

Nepovoljan uticaja na likvidnost Društva imaju značajni iznosi imobilisanih sredstava u nekim zavisnim društvima, kao i usporena naplata u pojedinim segmentima (regijama) uslovljena ekonomskim i geopolitičkim razlozima.

Društvo nastoji da održi fleksibilnost finansiranja naplatom od kupaca i plasiranjem slobodnih novčanih sredstava. Pored pomenutog, saglasno politici Društva, nastoji se da se sa kooperantima potpisuju "back to back" ugovori kojima se deo rizika vezan za eventualnu docnju u naplati prenosi/deli sa istima.

9.4. Uticaj sukoba Rusija-Ukrajina i inflacije na poslovanje Grupe

Rat u Ukrajini uneo je neizvesnost u svetsku privredu koja je za posledicu imala smanjenje privrednih aktivnosti, rast inflacije, a što se sve delom prelilo na našu privredu i na poslovanje Grupe, imajući u vidu da je Ruska federacija veliko inostrano tržište na kojem zasvisno pravno lice Energoprojekt Visokogradnja a.d. Beograd posluje. Rat u Ukrajini nije dodatno uticao na dinamiku izvođenja već ugovorenih poslova ovog zavisnog društva, čak je kod izgradnje Hotela Hyatt Rostov na Donu dodatno povećan obim posla što je regulisano kroz anekse. Međutim, uticao je da se planirano ugovaranje poslova u Ruskoj Federaciji ne ostvari, kao i na fluktuacije rublje u odnosu na RSD što je dovelo do značajnih kursnih razlika koje su prikazane u Napomeni broj 20.2.

U sektoru u kome posluje Grupa rat u Ukrajini je u najvećoj meri imao nepovoljne efekte na rast cena građevinskog materijala i poremećajem snabdevanja na tržištu materijala i opreme, a što je kod privrednih subjekata dovelo do teškoća u održanju konkurentnosti, cene koštanja, prodajnih cena i likvidnosti. Inflatorna očekivanja na jednoj kao i realan rast cena energenata pre svega, na drugoj strani tokom 2022 godine umnogome su doprineli povećanju troškova poslovanja i time u značajnoj meri ugrozili poslovanje privrednih subjekata u ovom sektoru.

Grupa je revidirala usvojeni plan poslovanja, ugovoreni su novi poslovi na drugim tržištima. Analiziraju se mogućnosti za izlazak na nova tržišta i povratak na tržišta na kojima je Društvo nekad bilo aktivno.

10. INFORMACIJE PO SEGMENTIMA

Na dan 31.12.2022. godine sistem Energoprojekt je, u svetu i u zemlji, organizovan kroz sledeće glavne segmente poslovanja:

- Projektovanje i istraživanje,
- Izgradnja i opremanje i
- Ostalo.

U narednim tabelama prikazani su poslovni i geografski segmenti sistema Energoprojekt sa stanjem na dan bilansa.

Poslovni segmenti

	Projektovanje i istraživanje		Izgradnja i opremanje		Ostalo		Ukupno		Eliminacije		Konsolidovano	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Prihod od prodaje	5,168,457	5,138,885	9,108,986	15,626,511	754,855	646,366	15,032,298	21,411,762	(847,862)	(994,632)	14,184,436	20,417,130
REZULTAT SEGMENTA												
Poslovni dobitak/gubitak	239,007	195,375	(335,170)	585,522	98,427	91,707	2,264	872,604	(24,769)	103,774	(22,505)	976,378
Prihodi od kamata (od trećih lica)	16,297	14,115	344,045	159,739	7,065	1,194	367,407	175,048			367,407	175,048
Rashodi kamata (prema trećim licima)	15,972	1,159	111,111	57,426	163,456	125,951	290,539	184,536			290,539	184,536
Dobitak/gubitak iz redovnog poslovanja pre oporezivanja	466,019	502,095	(275,226)	606,043	1,143,395	1,022,894	1,334,188	2,131,032	(1,067,825)	(825,522)	266,363	1,305,510
Neto dobitak/gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene rač. politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	(1,399)	(1,332)	(51,646)	(15,290)	(637)	(2,161)	(53,682)	(18,783)	11,140	148	(42,542)	(18,635)
Porez na dobitak	37,311	45,216	142,376	358,603	30,227	18,185	209,914	422,004			209,914	422,004
Neto dobitak/gubitak	427,309	455,547	(469,248)	232,150	1,112,531	1,002,548	1,070,592	1,690,245	(1,056,685)	(825,374)	13,907	864,871
Ukupna aktiva	9,627,565	9,156,834	20,981,140	22,296,105	16,814,541	16,043,808	47,423,246	47,496,747	(10,532,262)	(12,780,028)	36,890,984	34,716,719
Ukupna pasiva	9,627,565	9,156,834	20,981,140	22,296,105	16,814,541	16,043,808	47,423,246	47,496,747	(10,532,262)	(12,780,028)	36,890,984	34,716,719
Amortizacija	151,365	82,265	335,299	305,473	44,393	44,112	531,057	431,850	(1,086)	(2,305)	529,971	429,545

Geografski segmenti

	Srbija		Zajednica nezavisnih država (ZND)		Evropa		Afrika		Azija		Amerika		ZBIR	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Prihodi od prodaje	5,932,239	9,790,327	1,437,531	4,166,760	166,634	1,020,192	2,878,441	1,896,199	3,368,461	3,359,489	401,130	184,163	14,184,436	20,417,130
Prihodi od prodaje robe matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u zemlji		11												11
Prihodi od prodaje robe u zemlji (eksterno)	35,420	30,801											35,420	30,801
Prihodi od prodaje robe matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u inostranstvu														
Prihodi od prodaje robe u inostranstvu (eksterno)				24	3,525	1,375	111,265	38,257			805	4,546	115,595	44,202
Prihod od prodaje robe	35,420	30,812	24	24	3,525	1,375	111,265	38,257			805	4,546	151,015	75,014
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u zemlji	32,452	21,823											32,452	21,823
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga u zemlji (eksterno)	5,864,367	9,737,692											5,864,367	9,737,692
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u inostranstvu														
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga u inostranstvu (eksterno)			1,437,531	4,166,736	163,109	1,018,817	2,767,176	1,857,942	3,368,461	3,359,489	400,325	179,617	8,136,602	10,582,601
Prihod od prodaje proizvoda i usluga	5,896,819	9,759,515	1,437,531	4,166,736	163,109	1,018,817	2,767,176	1,857,942	3,368,461	3,359,489	400,325	179,617	14,033,421	20,342,116

BILANS USPEHA

11. POSLOVNI PRIHODI

11.1. Prihodi od prodaje robe

Struktura prihoda od prodaje robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu:		
a) Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim licima na domaćem tržištu	-	11
b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	35.420	30.801
Svega - prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	35.420	30.812
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	115.595	44.202
UKUPNO	151.015	75.014

• **Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu** u iznosu od 35.420 hiljada dinara, najvećim delom, odnose se na Energoplast u iznosu od 28.002 hiljada dinara po osnovu prodaje nabavljenih gotovih zatvarača namenjenih daljoj prodaji.

• **Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu** u iznosu od 115.595 hiljada dinara, najvećim delom, odnose se na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 112.070 hiljada dinara, ostvareni, pre svega u Ugandi: 111.265 hiljada dinara, na projektima Mityana-Mbende: 86.663 hiljada dinara i Kampala-Jinja: 24.602 hiljada dinara.

11.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu:		
a) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim licima na domaćem tržištu	32.452	21.823
b) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	5.864.367	9.737.692
Svega - prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	5.896.819	9.759.515
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	8.136.602	10.582.601
UKUPNO	14.033.421	20.342.116

• **Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu** u iznosu od 32.452 hiljada dinara, dominantno, se odnose na prodaju usluga društvu GP Napred a.d. u iznosu od 31.630 hiljada dinara.

• **Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu** u iznosu od 5.864.367 hiljada dinara ostvareni su, pre svega, u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 2.484.075 hiljada dinara, pre svega, na projektima Modernizacija TPS Zemun: 1.652.472 hiljada dinara, Rekonstrukcija deponije Vinča: 578.236 hiljada dinara i Železnička pruga Jajinci – Mala Krsna: 201.168 hiljada dinara,

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.049.057 hiljada dinara, pre svega, na projektima Smatsa kontrola letenja: 425.582 hiljada dinara i Kineski kulturni centar: 264.531 hiljada dinara i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 695.300 hiljada dinara, pre svega, po osnovu pružanja usluga, pre svega, investitorima JP Elektroprivreda Srbije (na više projekata): 395.810 hiljada dinara, Beo Čista Energija d.o.o. (na projektu Spalionica Vinča - izrada projektne dokumentacije i pribavljanje uslova, dozvola i saglasnosti): 139.093 hiljada dinara.

• **Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu** u iznosu od 8.136.602 hiljada dinara ostvareni su, pre svega, u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 3.306.508 hiljada dinara, koji su dominantno ostvareni u kompanijama društva u inostranstvu: Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 1.576.950 hiljada dinara (pre svega, na projektima koji se rade za Qatar General Electricity & Water Corporation “Kahramaa”: 926.018 hiljada dinara), Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 984.848 hiljada dinara (pre svega, na projektima koji se rade za Abu Dhabi Transmission and Despatch Company (TRANSCO): 241.212 hiljada dinara i Dubai Electricity and Water Authority (DEWA): 337.464 hiljada dinara) i Energoprojekt Entel L.L.C Muskat, Sultanat Oman: 744.710 hiljada dinara (pre svega, na projektima koji se rade za Oman Electricity Transmission Company (OETC): 411.837 hiljada dinara i Public Authority for Electricity and Water (PAEW): 310.853 hiljada dinara),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 2.916.775 hiljada dinara, ostvareni na projektima u Ugandi: 2.516.450 hiljada dinara (pre svega, Z-045 Mityana-Mubende: 1.862.369 hiljada dinara i Kampala-Jinja: 607.628 hiljada dinara) i Peruu: 400.325 hiljada dinara i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.627.082 hiljada dinara, po osnovu izvođenja radova za investitore, pre svega, na projektima Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija: 1.030.462 hiljada dinara, Z-116 Nemačka ambasada, Taškent: 271.679 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 189.551 hiljada dinara.

Posmatrajući ukupne prihode od prodaje proizvoda i usluga u društvim iz sistema Energoprojekt ističemo sledeće (Napomena 7.3):

-U Energoprojekt Visokogradnji najznačajniji prihodi se odnose na prihode po osnovu ugovora sa kupcima.

Prihodi od izgradnje stambenih i nestambenih objekata priznatih tokom vremena za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine iznose 2.397.220 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ukupna transakciona cena neizvršenih (ili delimično neispunjenih) obaveza izvršavanja za izgradnju stambenih i nestambenih objekata iznosi 1.257.596 hiljada dinara (preračunato po kurus na dan bilansa stanja) i biće realizovana tokom preostalog perioda zaključenih ugovora o uslugama. Transakciona cena neispunjenih obaveza izvršenja i vreme priznavanja prihoda se ne objavljuju za obaveze izvršavanja priznate u iznosu u kom društvo ima pravo na fakturu.

Ukupni prihodi od 5 najvećih kupaca koji pojedinačno učestvuju sa više od 10% prihoda Energoprojekt Visokogradnje za 2022. godinu iznose 2.261.829 hiljada dinara (2021. godina: 5 kupaca sa prihodima od 7.308.144 hiljada dinara).

- U Energoprojekt Entelu svi prihodi od prodaje se odnose na prihode po osnovu ugovora sa kupcima.

Prihodi od usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa priznatih tokom vremena za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine iznose 4.001.808 hiljade dinara.

Na dan 31.12.2022. godine, ukupna transakciona cena neizvršenih (ili delimično neispunjenih) obaveza izvršavanja u izvođenju usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa iznosi 6.874.798 hiljada dinara i biće realizovana tokom preostalog perioda zaključenih ugovora o uslugama.

Rukovodstvo očekuje da će 49% transakcione cene dodeljene neizvršenim (ili delimično neispunjenim) obavezama izvršenja na kraju 2022. godine ili 3.386.297 hiljada dinara biti priznat kao prihod tokom sledećeg izveštajnog perioda. Preostalih 51% ili 3.488.501 hiljade dinara će biti priznato u finansijskoj 2023. godini.

Ukupni prihodi od 10 najvećih kupaca koji pojedinačno učestvuju sa više od 10% prihoda Energoprojekt Entela za 2022. godinu iznose 2.907.750 hiljada dinara (2021. godina: 12 kupaca sa prihodima od 2.907.750 hiljada dinara).

11.3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	134.660	121.330
UKUPNO	134.660	121.330

• **Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda ili usluga za sopstvene potrebe** u iznosu od 134.660 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Niskogradnju, po osnovu izvršenog remonta opreme (mašina) u sopstvenoj režiji u celosti u Ugandi.

11.4. Povećanje i smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda

Povećanje i smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	912.814	308.377
Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	400.093	1.331.768

U izveštajnom periodu **povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga** u iznosu od 912.814 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na povećanja vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 739.345 hiljada dinara (dominantno po osnovu nedovršene proizvodnje stambenog objekta na Bežanijskoj Kosi Blok 24) i

Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 173.418 hiljada dinara u celini u Ugandi (pre svega, na projektu Z-045 Mityana-Mubende: 116.215 hiljada dinara) .

Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga u iznosu od 400.093 hiljada dinara se najvećim delom odnosi na Energoprojekt Park 11: 201.298 hiljada dinara (po osnovu prodaje gotovih proizvoda (nekretnina) u okviru stambeno - poslovnog objekta Park 11 u Bloku 11a na Novom Beogradu) i na Energoprojekt Niskogradnja: 141.124 hiljada dinara, dominantno u Ugandi: 139.505 hiljada dinara (pre svega, na projektima Z-045 Mityana-Mubende: 61.246 hiljada dinara i Kampala-Jinja: 77.701 hiljada dinara).

11.5. Ostali poslovni prihodi

Struktura drugih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.:		
a) Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	73	
b) Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	71	48.796
c) Ostali prihodi od donacija, dotacija, subvencija i sl.	24	
Svega - Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	168	48.796
Drugi poslovni prihodi:		
Prihodi od zakupa:		
a) Prihodi od zakupa od matičnog, zavisnih i ostali povezanih pravnih lica	3.628	962
b) Prihodi od zakupa u zemlji	29.664	32.351
c) Prihodi od zakupa u inostranstvu	83.624	73.795
Svega - prihodi od zakupa	116.916	107.108
Prihodi od članskih doprinosa		30
Ostali poslovni prihodi	9.168	111.536
Svega - Drugi poslovni prihodi	126.084	218.674
UKUPNO	126.252	267.470

• **Prihodi od zakupnina u zemlji** u iznosu od 29.664 hiljada dinara najvećim delom su ostvareni u Energoprojekt Holdingu u iznosu od 17.223 hiljada dinara, pre svega, po osnovu izdavanja u zakup kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24.

• **Prihodi od zakupnina u inostranstvu** u iznosu od 83.624 hiljada dinara ostvareni su najvećim delom u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Dom 12 S.A.L., Liban u iznosu od 31.535 hiljada dinara, po osnovu izdavanja u zakup poslovne zgrade u Moskvi,
- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija u iznosu od 30.670 hiljada dinara, po osnovu izdavanja u zakup više nekretnina u Lusaki, Zambija i
- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 8.746 hiljada dinara, po osnovu izdavanja u zakup dela poslovne zgrade „Cruz del Sur“ u Lima, Peru.

11.6. Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	331.728	18.394
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine	10	772
UKUPNO	331.738	19.166

• **Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme** u iznosu od 331.728 hiljada dinara evidentirani su po osnovu svođenja vrednosti investicionih nekretnina na fer vrednost na dan bilansa u skladu sa MRS 40 - Investicione nekretnine u sledećim društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 117.680 hiljada dinara (Proizvodna hala na Ubu koja se izdaje u zakup),
- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija u iznosu od 105.887 hiljada dinara (nekretnine u Zambiji),
- Dom 12 S.A.L., Liban u iznosu od 74.549 hiljada dinara (poslovne zgrade u Moskvi) i
- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 33.612 hiljada dinara (dela poslovne zgrade „Cruz del Sur“ u Peruu koji je namenjen izdavanju).

12. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Struktura nabavne vrednosti prodate robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Nabavna vrednost prodate robe:		
a) Nabavna vrednost prodate robe matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	-	8
b) Nabavna vrednost prodate robe na domaćem tržištu	24.998	27.275
c) Nabavna vrednost prodate robe na inostranom tržištu	112.021	42.483
<i>Svega - nabavna vrednost prodate robe</i>	<i>137.019</i>	<i>69.766</i>
Nabavna vrednost nekretnina pribavljenih radi prodaje	6.112	-
UKUPNO	143.131	69.766

• **Nabavna vrednost prodate robe na domaćem tržištu** u iznosu od 24.998 hiljada, dominantno se odnosi na Energoplast u iznosu od 24.346 hiljada dinara, za nabavku gotovih zatvarača namenjenih daljoj prodaji.

• **Nabavna vrednost prodate robe na inostranom tržištu** u iznosu od 112.021 hiljada dinara, dominantno se odnosi na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 112.020 hiljada dinara (i to, na cenu koštanja zaliha prodatih po ugovoru podizvođačima na projektima u Ugandi: 111.265 hiljada dinara i Peruu: 755 hiljada dinara, kako bi se obezbedio nesmetani tok radova).

13. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi materijala za izradu	1.492.287	1.681.130
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	209.533	157.180
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	947.211	495.090
b) Troškovi električne i toplotne energije	176.343	158.941
<i>Svega - troškovi goriva i energije</i>	<i>1.123.554</i>	<i>654.031</i>
Troškovi rezervnih delova	192.956	123.549
Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	98.118	77.009
UKUPNO	3.116.448	2.692.899

• **Troškovi materijala za izradu** u iznosu od 1.492.287 hiljada dinara odnose se, pre svega, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 611.434 hiljada dinara od čega se na troškove na projektima u inostranstvu odnosi 379.555 hiljada dinara (u Ugandi: 277.285 hiljada dinara i Peru: 102.270 hiljada dinara), dok se na zemlju odnosi 231.879 hiljada dinara

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 564.823 hiljada dinara od čega se na projekte u zemlji odnosi 460.185 hiljada dinara dok se na inostranstvo odnosi 104.638 hiljada dinara i

- Energoplast u iznosu od 250.774 hiljada dinara, koji se odnose na troškove sirovina i ambalaže za izradu gotovih proizvoda - zatvarača.

• Najveće učešće u **troškovima ostalog materijala (režijskog)** (troškovi kancelarijskog materijala, HTZ opreme i ostalog materijal) koji iznose 209.533 hiljada dinara ima Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 158.939 hiljada dinara i Energoprojekt Entel u iznosu od 30.171 hiljada dinara.

• Najveće učešće u **troškovima goriva i energije** koji iznose 1.123.554 hiljada dinara ima Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 875.962 hiljada dinara (dominantno u inostranstvu) i Energoprojekt Entel u iznosu od 94.446 hiljada dinara.

• **Troškovi rezervnih delova** u iznosu od 192.956 hiljada dinara dominantno se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 189.370 hiljada dinara.

• **Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara** u iznosu od 98.118 hiljada dinara dominantno se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 92.228 hiljada dinara.

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	3.988.274	4.519.528
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	347.930	454.840
Ostali lični rashodi i naknade:		
Troškovi naknada po ugovoru o delu	23.110	12.669
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	15.907	19.650
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	190.487	111.580
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	17.035	23.055
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	40.748	33.625
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	18.642	16.843
Ostali lični rashodi i naknade	224.524	248.937
Svega - Ostali lični rashodi i naknade	530.453	466.359
UKUPNO	4.866.657	5.440.727

• **Troškovi zarada i naknada zarada (bruto), kao i troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca** u ukupnom iznosu od 4.336.204 hiljada dinara odnose se, pre svega, na Energoprojekt Entel u iznosu od 2.278.467 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 674.335 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 593.362 hiljada dinara i Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 290.326 hiljada dinara.

• **Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima** u iznosu od 190.487 hiljada dinara dominantno su ostvareni u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 171.144 hiljada dinara (dominantno u inostranstvu: 168.195 hiljada dinara, pre svega u Ugandi: 167.468 hiljada dinara) i rezultat su periodičnih potreba društva da na projektima (gradilištima) angažuje radnu snagu sa odgovarajućim kvalifikacionim strukturama u skladu sa dinamikom i vrstom ugovorenih radova.

• **Ostali lični rashodi i naknade** u iznosu od 224.524 hiljada dinara (troškovi smeštaja, ishrane na terenu, prevoza i drugih troškova radnika, troškovi otpremnina zbog rešavanja problema tehnološkog viška zaposlenih, troškova službenih putovanja, solidarne pomoći, stipendije i druga davanja) odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 71.493 hiljada dinara (pre svega, po osnovu naknade troškova ishrane: 31.360 hiljada dinara i troškova službenih putovanja: 22.818 hiljada dinara),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 69.821 hiljada dinara, u zemlji: 15.560 hiljada dinara i u inostranstvu: 54.261 hiljada dinara i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 36.810 hiljada dinara, u inostranstvu: 25.858 hiljada dinara (najvećim delom po osnovu troškova smeštaja i ishrane na terenu) i u zemlji 10.952 hiljada dinara.

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	18.221	15.598
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	511.750	413.947
UKUPNO	529.971	429.545

Na dan 31.12.2022. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine **troškova amortizacije** za 2022. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2022. godine.

16. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)

Struktura rashoda od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Rashodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	1.376	1.287
Rashodi od usklađivanja vrednosti zaliha	3.987	2.549
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine		9.411
UKUPNO	5.363	13.247

17. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi usluga na izradi učinaka	4.377.138	7.838.934
Troškovi transportnih usluga	210.672	194.731
Troškovi usluga održavanja	78.457	79.613
Troškovi zakupa	461.651	342.698
Troškovi sajmovi	6.037	7.720
Troškovi reklame i propagande	7.228	189.383
Troškovi istraživanja	1.502	4.253
Troškovi ostalih proizvodnih usluga	123.725	144.622
UKUPNO	5.266.410	8.801.954

- **Troškovi usluga na izradi učinaka** u iznosu od 4.377.138 hiljada dinara odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.737.351 hiljada dinara koje čine troškovi kooperanata i podizvođača na projektima u zemlji u iznosu od 998.531 hiljada dinara (pre svega, na projektima Bežanijska Kosa: 289.685 hiljada dinara, Smatsa Kontrola letenja: 271.255 hiljada dinara i Kineski kulturni centar: 250.090 hiljada dinara) i inostranstvu u iznosu od 738.820 hiljada dinara (pre svega, na projektima: Z-112 Rostov 2 Hayatt: 603.247 hiljada dinara i Z- 116 Nemačka ambasada Taškent: 116.623 hiljada dinara);

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.657.297 hiljada dinara čine troškovi, pre svega, na osnovu podizvođačkih ugovora na projektima u zemlji: 1.423.604 hiljada dinara (najvećim delom na projektima Modernizacija TPS Zemun: 1.000.491 hiljada dinara, Železnička pruga Jajinci - Mala Krsna: 134.824 hiljada dinara i Rekonstrukcija deponije Vinča: 147.145 hiljada dinara) i inostranstvu: 233.693 hiljada dinara (na projektima u Ugandi: 125.600 hiljada dinara i Peruu: 108.093 hiljada dinara). Značajno angažovanje podizvođača na projektima uslovljeno je specifičnom vrstom potrebnih radova, odnosno mehanizacije za njihovo izvođenje;

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 350.995 hiljada dinara čine troškovi podizvođača i partnera na projektima u zemlji (pre svega, na projektu Modernizacija TPS Zemun: 345.500 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 322.748 hiljada dinara čine troškovi podizvođača koji se angažuju za poslove za koje društvo nema kadrove ili za specijalizovane poslove koje rade samo određene firme. U zemlji predmetni troškovi iznose 72.803 hiljada dinara, a u inostranstvu: 249.945 hiljada dinara (pre svega, u Omanu: 52.095 hiljada dinara i Kataru: 151.298 hiljada dinara).

- Na poziciji **troškova transportnih usluga** evidentirani su troškovi transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona, troškovi poštarina i dr. Predmetni troškovi iznose 210.672 hiljada dinara i odnose se, pre svega, na Energoprojekt Entel u iznosu od 161.956 hiljada dinara (dominantno u inostranstvu po osnovu troškova avionskih karata za zaposlene i troškova iznajmljivanja automobila, pre svega, u Kataru i UAE), Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 19.378 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 14.187 hiljada dinara.

- **Troškovi zakupnina** iznose 461.651 hiljada dinara i u najvećoj meri se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 334.807 hiljada dinara čine troškovi zakupa opreme, terena, poslovnog, stambenog i skladišnog prostora (u inostranstvu 329.774 hiljada dinara i u zemlji: 5.033 hiljada dinara), pri čemu, najznačajnije učešće imaju troškovi zakupa krupne mehanizacije na projektima u zemlji i inostranstvu, kao rezultat nemogućnosti da se raspoloživom opremom podmire potrebe (definisane dinamikom radova) na više dislociranih projekata istovremeno i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 82.429 hiljada dinara, evidentirani su, pre svega, po osnovu zakupa stanova u kompanijama društva u inostranstvu (pre svega, u Kataru: 54.065 hiljada dinara i UAE: 18.551 hiljada dinara).

- Na poziciji **troškovi ostalih usluga** evidentirani su troškovi komunalnih usluga, troškovi licenci, zaštite na radu, registracije vozila, troškovi fotokopiranja u iznosu od 123.725 hiljada dinara ostvareni su najvećim delom u Energoprojekt Niskogradnji: 51.584 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji: 24.147 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu: 21.684 hiljada dinara i Energoprojekt Holdingu: 11.459 hiljada dinara.

18. TROŠKOVI REZERVISANJA

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi rezervisanja za garantni rok	8.212	5.886
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	65.313	48.748
Troškovi ostalih rezervisanja	12.000	6.171
UKUPNO	85.525	60.805

Troškovi rezervisanja za garantni rok iznose 8.212 hiljada dinara i u celosti se odnose na projekat Z-112 Rostov 2 Hayatt.

Rukovodstvo društava u sistemu Energoprojekt procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva. Konačan iznos obaveze koja će se platiti može biti različit od one koja je rezervisana u zavisnosti od budućih razvoja događaja.

- **Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih** u iznosu od 65.313 hiljada dinara odnose se, dominantno, na Energoprojekt Entel u iznosu od 56.275 hiljada dinara (izvršena dominantno u inostranstvu u skladu sa lokalnim zakonskim propisima u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar: 15.707 hiljada dinara i Energoprojekt Entel L.L.C Muskat, Sultanat Oman: 11.567 hiljada dinara. U 2022. godini je urađena prva primena rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih u kompaniji Ergo Consult UAE LLC, Emirati: 28.099 hiljada dinara).

- **Troškovi ostalih rezervisanja** u iznosu od 12.000 hiljada dinara u celosti se odnose na Ergoplast i evidentirani su po osnovu nakande štete kupcu Knjaz Miloš, na ime očekivanog odštetnog zahteva zbog pucanja zatvarača na gotovom proizvodu.

19. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi neproizvodnih usluga	584.078	668.639
Troškovi reprezentacije	35.628	30.020
Troškovi premija osiguranja	139.154	123.560
Troškovi platnog prometa	244.087	242.395
Troškovi članarina	12.444	9.309
Troškovi poreza i naknada	86.111	78.956
Troškovi doprinosa	1.126	175
Ostali nematerijalni troškovi	196.179	163.330
UKUPNO	1.298.807	1.316.384

- **Troškovi neproizvodnih usluga** u iznosu od 584.078 hiljada dinara (u okviru kojih su iskazani troškovi: advokatskih usluga, konsalting usluga, intelektualnih usluga, revizije finansijskih izveštaja,

stručnog obrazovanja i usavršavanja zaposlenih, usluga brokera i berze, usluga čišćenja, zdravstvenih usluga, usluga obezbeđenja gradilišta i dr.) odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 292.496 hiljada dinara, pre svega, u inostranstvu: 279.242 hiljada dinara (najvećom delom u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 259.729 hiljada dinara, pre svega, po osnovu troškova sponzora i agenata za najveće ugovore sa državnim investitorom „Kahramaa“. Naime, na području Srednjeg istoka nije moguće imati kompaniju bez zaključenog ugovora sa lokalnim sponzorom, koji nije manji od 2,5% od fakturisanog prihoda, dok su u Omanu ti procenti i veći, u zavisnosti od vrednosti Ugovora) i u zemlji: 13.254 hiljada dinara (pre svega, po osnovu troškova čišćenja poslovnog prostora i troškova usavršavanja zaposlenih),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 141.564 hiljada dinara, u inostranstvu: 93.782 hiljada dinara (Uganda: 51.213 hiljada dinara i Peru: 42.569 hiljada dinara) i u zemlji: 47.782 hiljada dinara i

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 53.365 hiljada dinara, dominantno po osnovu troškova advokatskih usluga: 50.396 hiljada dinara.

• **Troškovi premija osiguranja** iznose 139.154 hiljada dinara i nastali su po osnovu osiguranja radova, imovine i lica i to, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 65.194 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu u iznosu od 51.028 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 7.466 hiljada dinara i Energoprojekt Urbanizam i arhitekturi u iznosu od 5.631 hiljada dinara.

• **Troškovi platnog prometa** iznose 244.087 hiljada dinara i najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 159.953 hiljada dinara, u inostranstvu: 119.716 hiljada dinara (u Ugandi: 76.413 hiljada dinara i Peru: 43.303 hiljada dinara) i zemlji: 40.237 hiljada dinara,

- Energoprojekt Entel u iznosu od 30.579 hiljada dinara, u inostranstvu: 27.017 hiljada dinara koji su najvećim delom ostvareni u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar: 20.667 hiljada dinara i zemlji: 3.562 hiljada dinara i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 24.998 hiljada dinara, u inostranstvu: 10.304 hiljada dinara i zemlji: 14.694 hiljada dinara.

• **Troškovi poreza i naknada** iznose 86.111 hiljada dinara i odnose se na troškove poreza na imovinu, komunalne takse, troškove poreza na dobit ostvarenu u inostranstvu u skladu sa lokalnim propisima i dr. Najvećim delom troškovi poreza su ostvareni u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 24.876 hiljada dinara, u inostranstvu: 22.357 hiljada dinara (po osnovu poreza koji se plaćaju za rad lokalne radne snage po domicilnim propisima u Omanu) i u zemlji: 2.519 hiljada dinara (pre svega, po osnovu poreza na imovinu: 2.092 hiljada dinara),

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 19.485 hiljada dinara, u zemlji: 13.397 hiljada dinara (pre svega, po osnovu poreza na imovinu: 11.554 hiljada dinara) i inostranstvu: 6.088 hiljada dinara (pre svega, po osnovu poreza na imovinu u kompaniji Energoprojekt Montenegro: 4.240 hiljada dinara),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 10.407 hiljada dinara, u inostranstvu: 2.203 hiljada dinara (Peru: 2.184 hiljada dinara i Uganda: 19 hiljada dinara) i zemlji: 8.204 hiljada dinara.

- Energoprojekt Holding u iznosu od 9.243 hiljada dinara, u zemlji, dominantno po osnovu poreza na imovinu: 8.833 hiljada dinara i

• U okviru pozicije **ostali nematerijalni troškovi** (administrativne, sudske i druge takse, troškovi stručne literature, oglasa i tendera, troškovi vađenja viza za odlazak zaposlenih u inostranstvo, troškovi iznajmljivanja ino radnika za svrhe projekata, troškovi kontrole kvaliteta, HTZ opreme i sl.) u ukupnom iznosu od 196.179 hiljada dinara, najznačajnije je učešće sledećih društava u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 107.022 hiljada dinara, dominantno po osnovu taksi sudskih troškova i veštačenja: 106.797 hiljada dinara i

- Energoprojekt Entela u iznosu od 38.503 hiljada dinara, u inostranstvu: 34.421 hiljada dinara i u zemlji: 4.082 hiljada dinara).

20. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

20.1. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	1.775	4.652
Svega - Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	1.775	4.652
Prihodi od kamata (od trećih lica)	367.407	175.048
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	943.486	658.334
Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi):		
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	78.389	57.781
Ostali finansijski prihodi:		
a) Prihodi od dividendi	55	189
b) Ostali finansijski prihodi	38.988	41.076
<i>Svega - ostali finansijski prihodi</i>	<i>39.043</i>	<i>41.265</i>
Ukupno - Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi)	117.432	99.046
UKUPNO	1.430.100	937.080

• **Prihodi od kamata (od trećih lica)** u iznosu od 367.407 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 190.835 hiljada dinara, odnosi se na kamatu po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 187.705 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 3.130 hiljada dinara i

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 138.653 hiljada dinara, pre svega, u Ugandi u iznosu od 127.782 hiljada dinara, na projektima Mityana-Mbende: 96.802 hiljada dinara, Kampala-Jinja: 19.554 hiljada dinara i Bulabira&Tuba: 11.426 hiljada dinara.

• **Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule** iznose 943.486 hiljada dinara, dok negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule iznose 705.384 hiljada dinara, tako da su u izveštajnom periodu evidentirane neto pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule u iznosu od 238.102 hiljada dinara.

Dinar je od početka godine do 31.12.2022. godine apresirao u odnosu na EUR za 0,22% (u 2021. godini depresirao za 0,002%) u odnosu na USD depresirao za 5,99% (u 2021. godini za 8,64%) i u odnosu na RUB depresirao za 9,82% (u 2021. godini apresirao za 9,21%).

• **Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata** u iznosu od 78.389 hiljada dinara odnose se na ostvareni neto rezultat izveštajnog perioda pridruženog društava Energopet d.o.o. (33,33%).

Pridruženo društvo Energopet d.o.o. uključeno je metodom udela (equity metodom) kroz prvostepenu konsolidaciju u konsolidovane finansijske izveštaje zavisnog društva Energoprojekt Industrija, a time i u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holdinga (Napomena 28.2).

20.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.247	21.703
Svega - Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	1.247	21.703
Rashodi kamata (od trećih lica)	290.539	184.536
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	705.384	552.869
Ostali finansijski rashodi:		
Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	6.885	6.448
Ostali finansijski rashodi:	90	176
Svega - Ostali finansijski rashodi	6.975	6.624
UKUPNO	1.004.145	765.732

• **Rashodi kamata (prema trećim licima)** su rashodi po osnovu kamata po kreditima, lizinga, zateznih kamata iz dužničko - poverilačkih odnosa i dr. Rashodi kamata u iznosu od 290.539 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Holding u iznosu od 163.435 hiljada dinara, odnose se na kamatu po osnovu emitovanih dugoročnih korporativnih obveznica Društva za izveštajni period,

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 84.283 hiljada dinara (u zemlji: 12.971 hiljada dinara i inostranstvu: 71.312 hiljada dinara), pre svega, po osnovu rashoda kamata na uzete kredite kod poslovnih banaka i rashoda kamata po osnovu lizing ugovora i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 14.996 hiljada dinara, odnose se na kamate po osnovu prve primene MSFI 16 za nekretnine uzete u lizing sa pravom korišćenja.

21. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI

21.1. Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat		19.333
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	140.379	234.498
UKUPNO	140.379	253.831

• **Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana** u iznosu od 140.379 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 49.140 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje i potraživanjima za nefakturisani prihod), Energoprojekt Visokogradnji u iznosu 33.085 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje i potraživanjima za nefakturisani prihod) Energoprojekt Hidroinženjeringu u iznosu od 28.736 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje i potraživanjima za nefakturisani prihod) i Energoprojekt Oprema u iznosu od 19.119 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje), dominantno, po osnovu usklađivanja finansijskih instrumenata prethodno obezvređenih primenom MSFI u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*.

21.2. Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura rashoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	28.040	
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	306.099	366.200
UKUPNO	334.139	366.200

• **Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat** u iznosu od 28.040 hiljada dinara u celosti se odnose na obezvređenja dugoročnih potraživanja za nefakturisani prihod na dan bilansa u Energoprojekt Holdingu, u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*.

• **Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana** u iznosu od 306.099 hiljada dinara dominantno se odnose na efekte primene MSFI 9 i formiranje ispravke vrednosti finansijskih sredstava na dan bilansa u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, najvećim delom u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja: 195.179 hiljada dinara, od čega se na primenu MSFI 9 odnosi 191.214 hiljada dinara (po osnovu izvršene ispravke vrednosti potraživanja po osnovu prodaje: 160.478 hiljada dinara (u Ugandi: 73.203 hiljada dinara, Peru: 19.738 hiljada dinara i zemlji: 67.537 hiljada dinara) i potraživanja za nefakturisani prihod: 30.736 hiljada dinara (u zemlji: 6.342 hiljada dinara i Peru: 24.394 hiljada dinara),

- Energoprojekt Visokogradnja: 27.847 hiljada dinara, po osnovu izvršene ispravke vrednosti potraživanja po osnovu prodaje: 4.530 hiljada dinara, potraživanja za nefakturisani prihod: 18.890 hiljada dinara, potraživanja za kratkoročne kredite i zajmove u inostranstvu: 1.951 hiljada dinara i dugoročna potraživanja: 2.476 hiljada dinara i

- Energoprojekt Oprema: 49.989 hiljada dinara, po osnovu izvršene ispravke vrednosti potraživanja po osnovu prodaje: 45.614 hiljada dinara (u zemlji: 2.006 hiljada dinara, u inostranstvu: 43.608 hiljada dinara) i ostalih potraživanja: 4.375 hiljada dinara.

22. OSTALI PRIHODI I RASHODI

22.1. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	61.900	205.340
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	34.397	
Dobici od prodaje materijala	4.253	1.080
Viškovi	927	954
Naplaćena otpisana potraživanja	294.678	21.009
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru ostalog rezultata	1.135	2.001
Prihodi od smanjenja obaveza	52.478	58.859
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	104.631	114.313
Ostali nepomenuti prihodi	167.896	227.384
UKUPNO	722.295	630.940

• **Dobici od prodaje nematerijalnih imovine, nekretnina, postrojenja i opreme** u iznosu 61.900 hiljada dinara najvećim delom se odnose na Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 55.356 hiljada dinara, u zemlji, dominantno po osnovu prodaje opreme.

• **Naplaćena otpisana potraživanja** u iznosu od 294.678 hiljada dinara dominantno se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 273.780 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 211.613 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 44.646 hiljada dinara i
- Energoprojekt Entel u iznosu od 20.860 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate otpisanih potraživanja u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 20.855 hiljada dinara.

• **Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja** u iznosu od 104.631 hiljada dinara dominantno se odnose na ukidanja rezervisanja za troškove u garantnom roku u Energoprojekt Entelu u iznosu od 98.318 hiljada, na projektima Energane na smeće u Vinči: 23.494 hiljada dinara, Faza 12, Katar: 50.392 hiljade dinara i Mega rezervoari: 24.432 hiljade dinara (Napomena 38).

• **Ostali nepomenuti prihodi** u iznosu od 167.896 hiljada dinara, najvećim delom, se odnose na prihod po osnovu Ugovora o poravnanju Energoprojekt Holdinga sa Centralnoafričkom Republikom (CAR) kojim je regulisana naplata potraživanja iz ranijeg perioda i Protokola Energoprojekt Holdinga sa zavisnim društvima o rasporedu sredstava od naplate potraživanja CAR u iznosu od 34.152 hiljada dinara (u Energoprojekt Holdingu: 2.700 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji: 12.565 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnji: 16.339 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi: 2.548 hiljada dinara). Pored navedenog značajniji prihodi su evidentirani u Energoprojekt Opremi po osnovu naplate po presudi u sporu sa kompanijom Energo Nigerija: 31.782 hiljada dinara i naknade štete od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije: 9.470 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji po osnovu zadržanih sredstava od podizvođača na projektu Navigator: 23.266 hiljada dinara.

22.2. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	47.405	102.198
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti	32.254	
Gubici od prodaje materijala	11	3.803
Manjkovi	3.006	14.419
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	59.544	32.686
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha	8.557	2.931
Ostali nepomenuti rashodi	514.845	204.750
UKUPNO	665.622	360.787

• **Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme** u iznosu od 47.405 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na, gubitke po osnovu prodaje nekretnina u Zimbabweu: 27.458 hiljada dinara i gubitke po osnovu prodaje opreme u Energoprojekt Niskogradnji, u zemlji: 17.844 hiljada dinara.

• **Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti** u iznosu od 32.254 hiljada RSD, odnose se na rashode po osnovu prodaje akcija Alta banka a.d. (Energoprojekt Holding i Energoprojekt Hidroinženjering).

• **Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja** u iznosu od 59.544 hiljada dinara odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 25.518 hiljada dinara, u celosti u inostranstvu, u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 33.211 hiljada dinara, dominantno u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd.: 32.751 hiljada dinara.

• **Ostali nepomenuti rashodi** u iznosu od 514.845 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 373.944 hiljada dinara, po osnovu presude Medjunarodnog Arbitražnog suda ICC u Švajcarskoj po tužbi Energoprojekt Opreme protiv kompanije Energo Nigerija (Tuženi) kada je tribunal prihvatio nadležnost za odlučivanje o protivtužbenim zahtevima i zahtevima za prebijanje Tuženog iako nije imao pravni osnov za takvu odluku. U toku je proces za priznanje i izvršenje u Beogradu i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 88.176 hiljada dinara, u zemlji: 60.050 hiljada dinara od čega se najveći deo odnosi na naknade štete: 44.522 hiljada dinara i i inostranstvu: 28.126 hiljada dinara od čega se najveći deo odnosi na kompaniju Energoprojekt Ghana Ltd.: 26.504 hiljada dinara.

23. POZITIVAN/ NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

Struktura pozitivanog/negativnog neto efekta na rezultat po osnovu dobitka/gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	42.542	18.635
UKUPNO	-42.542	-18.635

• **Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda** u iznosu od 42.542 hiljada dinara rezultat je naknadno utvrđenih prihoda, odnosno rashoda iz prethodnog perioda u iznosima koji nisu materijalno značajni i po osnovu kojih je izvršeno priznavanje na teret, odnosno u korist tekućeg perioda, pre svega, usled iskazanog neto gubitka po osnovu ispravke materijalno beznačajnih grešaka iz ranijih godina, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji: 32.890 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnja: 6.986 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i arhitektura: 4.120 hiljada dinara.

24. DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	15.289.807	19.801.705
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	15.312.312	18.825.327
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	-22.505	976.378
66	Finansijski prihodi	1.430.100	937.080
56	Finansijski rashodi	1.004.145	765.732
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	425.955	171.348
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	140.379	253.831
67	Ostali prihodi	722.295	630.940
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	334.139	366.200
57	Ostali rashodi	665.622	360.787
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	-137.087	157.784
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	17.316.218	20.318.046
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	266.363	1.305.510
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	42.542	18.635
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	223.821	1.286.875
721	Poreski rashod perioda	135.525	350.801
722 (dugov. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda	74.389	71.203
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	13.907	864.871
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	17.358.760	20.336.681

Ostvareni **dobitak pre oporezivanja (bruto dobitak)** sistema Energoprojekt u izveštajnoj godini u iznosu od 223.821 hiljada dinara rezultat je, pre svega, ostvarenog:

- finansijskog dobitka u iznosu od 425.955 hiljada dinara, pre svega, po osnovu neto pozitivnih kursnih razlika i pozitivnih efekata valutnih klauzula u iznosu od 238.102 hiljada dinara (pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi); po osnovu neto pozitivnih prihoda od kamata u iznosu od 76.868 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi, i učešća u dobitku pridruženog društava Energopet d.o.o. (33,33%) u iznosu od 78.389 hiljada dinara;

- poslovnog gubitka u iznosu od 22.505 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji, Energoprojekt Opremi, Energoprojekt Industriji i Energoprojekt Holdingu; i

- gubitka iz ostalih aktivnosti u iznosu od 137.087 hiljada dinara, pre svega po osnovu,

sa jedne strane:

- *neto* gubitka po osnovu usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha: 193.760 hiljada dinara (dominantno, po osnovu efekata primene MSFI 9 i formiranja ispravke vrednosti finansijskih sredstava na dan bilansa u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*) (Napomena 21),

- *neto* gubitka po osnovu evidentiranja ostalih nepomenutih prihoda i rashoda: 346.949 hiljada dinara (detaljno u Napomeni 22.1. i Napomeni 22.2.) i

- rashoda po osnovu direktnih otpisa potraživanja: 59.544 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Entel: 25.518 hiljada dinara, (u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 20.855 hiljada dinara).

i sa druge strane:

- prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja: 294.678 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 273.780 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 211.613 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 44.646 hiljada dinara i

- prihoda od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja: 104.631 hiljada dinara (dominanto u Energoprojekt Entelu po osnovu ukidanja rezervisanja za troškove u garantnom roku: 98.318 hiljada dinara – Napomena 22.1.) i

- prihoda od smanjenja obaveza: 52.478 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 16.270 hiljada dinara, najvećim delom po osnovu smanjenja obaveza prema društvu Planum: 14.237 hiljada dinara).

25. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Neto dobitak/(gubitak) koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	-32.663	622.125
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	-3,01	57,43

Neto dobitak/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se dobit pripisiva akcionarima podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u emisiji tokom godine, koji ne uključuje obične akcije koje je Društvo (Društva u Sistemu) otkupilo i koje se drže kao sopstvene akcije.

BILANS STANJA

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 dinara

Struktura nematerijalne imovine	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Stanje 01.01.2022. godine	273.812			273.812
Nove nabavke	3.637			3.637
Prenos sa ulaganja u pripremi				
Ostali prenosi (sa)/na				
Otuđenje i rashodovanje	-4.498			-4.498
Kursne razlike	2.903			2.903
Ostala povećanja/(smanjenja)				
Stanje 31.12.2022. godine	275.854			275.854
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Stanje 01.01.2022. godine	227.005			227.005
Amortizacija	18.221			18.221
Otuđenje i rashodovanje	-4.498			-4.498
Ostali prenosi (sa)/na				
Kursne razlike	2.546			2.546
Ostala povećanja/(smanjenja)				
Stanje 31.12.2022. godine	243.274			243.274
<i>Neotpisana vrednost</i>				
Stanje 31.12.2021. godine	46.807			46.807
Stanje 31.12.2022. godine	32.580			32.580

Nematerijalna imovina na dan 31.12.2022. godine, pre svega se odnosi na različite softvere koje sistem Energoprojekt koristi za sopstvenu upotrebu, a koji se amortizuju u skladu sa važećom računovodstvenom politikom.

Ulaganja u softvere i ostala prava u iznosu od 3.637 hiljada dinara, dominantno se odnose na Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 2.578 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i Arhitekturu u iznosu od 687 hiljada dinara i Energoprojekt Industriju u iznosu od 372 hiljada dinara.

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Nekretnine, postrojenja i oprema uzeta u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine	7,594,713	7,067,228	2,695,469	141,736	269,079	44,664		17,812,889
Nove nabavke u toku godine		660,306		115,203	8,014		5,390	788,913
Prenos sa ulaganja u pripremi		97,002		(97,002)				
Prenos na zalihe - stalna imovina namenjena prodaji		(17,915)			(2,069)			(19,984)
Ostali prenosi sa /(na) - sa avansa i dr.	(75,438)		75,438					
Otuđenje i rashodovanje	(68,276)	(341,669)		(1,378)	(83,194)			(494,517)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)	43,961							43,961
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha			330,352					330,352
Kursne razlike	47,938	87,193	52,002					187,133
Ostala povećanja / (smanjenja) - (primena IFRS 16 i drugo)	(1,979)	(118)		314,438	(67)			312,274
Stanje na dan 31.12.2022. godine	7,540,918	7,552,027	3,153,262	472,997	191,763	44,664	5,390	18,961,021
<i>Ispravka vrednosti</i>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine	298,001	5,261,238		10,541	116,600			5,686,380
Amortizacija	70,399	337,455		90,756	13,140			511,750
Otuđenje i rashodovanje	(7,598)	(324,691)		(710)	(7,534)			(340,533)
Prenos na zalihe - stalna imovina namenjena prodaji		(9,865)			(1,934)			(11,799)
Ostali prenosi sa /(na)	587							587
Kursne razlike	6,113	64,640		(732)				70,021
Ostala povećanja / (smanjenja)	(1,979)	17						(1,962)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	365,523	5,328,794		99,855	120,272			5,914,444
<i>Neotpisana vrednost</i>								
Stanje na dan 31.12.2021. godine	7,296,712	1,805,990	2,695,469	131,195	152,479	44,664		12,126,509
Stanje na dan 31.12.2022. godine	7,175,395	2,223,233	3,153,262	373,142	71,491	44,664	5,390	13,046,577

Građevinski objekti se, u skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama, nakon početnog priznavanja odmeravaju prema modelu revalorizacije (Napomena 7.8.).

Fer vrednost objekata obično je njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Grupa procenjuje fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Poslednja procena fer vrednosti građevinskih objekata Grupe izvršena je na dan 31.12.2018. godine. Računovodstvenim politikama Grupe definisano je da se građevinski objekti procenjuju minimum jednom na svakih 5 godina, a po potrebi, u zavisnosti od kretanja na konkretnom tržištu i ranije.

Na dan 31.12.2022. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja objekata, što je uticalo na promenu visine troškova amortizacije za 2022. godinu.

Grupa u okviru Postrojenja i opreme iskazuje veći broj sredstava ukupne nabavne vrednosti RSD od najmanje 614.003 hiljade koja su u celini računovodstveno amortizovana tj. bez sadašnje knjigovodstvene vrednosti, a među kojima ima sredstava koja su i dalje u upotrebi i stvaraju ekonomske koristi.

Investicione nekretnine Grupe su bile predmet procene na dan 31.12.2022. godine od strane nezavisnih procenitelja, a prihodi po osnovu usklađivanja vrednosti investicionih nekretnina prikazani su u okviru Napomene 11.6.

28. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) (Napomena 28.1.)	35.256	-24.755	10.501	157.039	-130.708	26.331
Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća (Napomena 28.2.)	838.799		838.799	785.113		785.113
Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja (Napomena 28.3.)	2.591.862	-186.662	2.405.200	2.055.679	-185.200	1.870.479
UKUPNO	3.465.917	-211.417	3.254.500	2.997.831	-315.908	2.681.923

28.1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)

Struktura učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) u iznosu od 10.501 hiljada dinara prikazana je u narednoj tabeli.

Učešća u kapitalu (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
<i>Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat:</i>						
Banke i finansijske organizacije	6.518	(5.251)	1.267	128.300	(111.203)	17.097
Ostala pravna lica	21.820	(12.606)	9.214	21.820	(12.606)	9.214
Druge HoV raspoložive za prodaju	6.918	(6.898)	20	6.918	(6.898)	20
UKUPNO	35.256	-24.755	10.501	157.038	-130.707	26.331

Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u *bruto* iznosu od 35.256 hiljada dinara, pre svega, se odnose na Energoprojekt Holding u iznosu od 5.914 hiljada dinara (Dunav osiguranje a.d.o. i Beogradska berza a.d.) i Energoprojekt Opremu u iznosu od 28.737 hiljada dinara (pre svega, Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija, Bačkatrans Vrbas u stečaju i Privredna banka a.d. Beograd).

Učešće u kapitalu banaka, finansijskih organizacija i ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti, ukoliko je istu moguće utvrditi.

Neto smanjenje učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 15.830 hiljada dinara evidentirano je u Energoprojekt Holdingu i Energoprojekt Hidroinženjeringu, dominantno po osnovu prodaje učešća u Alta Banka a.d. Beograd (ranije Jubmes banka a.d.).

28.2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća

Struktura učešća u kapitalu koje se vrednuje metodom učešća u iznosu od 838.799 hiljada dinara prikazana su u sledećoj tabeli.

Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Energopet d.o.o., Beograd	825.075		825.075	764.505		764.505
Enjub d.o.o., Beograd	13.724		13.724	20.608		20.608
UKUPNO	838.799	-	838.799	785.113	-	785.113

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

Finansijske informacije za pridruženo društvo Energopet d.o.o., Beograd, u iznosima od 33,33%, koliko Energoprojekt Industrija ima učešća u kapitalu pridruženog društva, date su u sledećoj tabeli.

Energopet d.o.o., Beograd	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
Stalna imovina	635.772	593.434
Obrtna imovina	724.836	609.548
Aktiva	1.360.608	1.202.982
Obaveze	535.533	438.476
Kapital	825.075	764.506
Prihodi	1.385.396	1.132.291
Neto dobitak (gubitak) tekućeg perioda	78.389	57.782

Finansijske informacije za zajedničko društvo Enjub d.o.o., Beograd, u iznosima od 50,00%, koliko Energoprojekt Holding ima učešća u kapitalu zajedničkog društva, date su u sledećoj tabeli.

Enjub d.o.o., Beograd	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
Stalna imovina	128.927	128.927
Obrtna imovina	107.204	107.176
Aktiva	236.131	236.103
Obaveze	222.407	215.495
Kapital	13.724	20.608
Prihodi	3.838	6.362
Neto dobitak (gubitak) tekućeg perioda	(6.885)	(6.448)

28.3. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja

Struktura ostalih dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja u iznosu od 2.405.200 hiljada dinara prikazani su u sledećoj tabeli.

Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostali dugoročni finansijski plasmani:						
a) Dugoročni dati stambeni krediti zaposlenima	32.177	(19.303)	12.874	34.004	(20.306)	13.698
b) Ostali dugoročni finansijski plasmani	307.820	(164.813)	143.007	295.827	(164.813)	131.014
Svega - Ostali dugoročni finansijski plasmani	339.997	(184.116)	155.881	329.831	(185.119)	144.712
Potraživanja po osnovu prodaje na robni kredit	17.908		17.908	24.725		24.725
Potraživanja po osnovu jemstva	2.400		2.400	2.400		2.400
Ostala dugoročna potraživanja	2.231.557	(2.546)	2.229.011	1.698.723	(81)	1.698.642
UKUPNO	2.591.862	(186.662)	2.405.200	2.055.679	(185.200)	1.870.479

• **Ostali dugoročni finansijski plasmani** u bruto iznosu od 307.820 hiljada dinara se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 164.813 hiljada dinara, odnosi se na objekat turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) u kome Društvo ima pravo vlasništva od 5% po osnovu sufinansiranja (koje je ispravljeno u celosti u ranijem periodu) i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 143.007 hiljada dinara, koji se odnose na:

a) depozite za garancije banaka u iznosu od 138.311 hiljada dinara (u kompanijama Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 104.374 hiljada dinara i Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 33.937 hiljada dinara) i

b) depozite za stanove u inostranstvu u iznosu od 4.696 hiljada dinara (pre svega, u kompanijama Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 1.753 hiljada dinara i Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 2.037 hiljada dinara).

• **Ostala dugoročna potraživanja** u bruto iznosu od 2.231.557 hiljada dinara, dominantno se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 1.587.046 hiljada dinara po osnovu dugoročnih potraživanja za garantni depozit, koji je uglavnom 10% od fakturisane vrednosti i koji se može naplatiti tek po isteku garantnog perioda (u kompanijama Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 1.221.431 hiljada dinara (po osnovu projekata koji se rade za Qatar General Electricity & Water Corporation „Kahramaa“), Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 254.453 hiljada dinara i Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman: 111.162 hiljada dinara i

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 621.573 hiljada dinara po osnovu novčanog kolaterala datog banci na projektu Rekonstrukcija deponije Vinča: 138.598 hiljada dinara, za avansnu garanciju. Oslobođanje novčanog kolaterala ugovoreno je srazmerno dinamici pravdanja avansa sa krajnjim dospećem 2023. godine. U inostranstvu plaćeni dugoročni kolaterali po osnovu avansnih garancija na projekatima u Ugandi: 482.975 hiljada dinara.

Neto povećanje ostalih dugoročnih potraživanja u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 530.369 hiljada dinara odnosi se, pre svega, na Energoprojekt Entel: 169.503 hiljada dinara (pre svega, po osnovu dugoročnih potraživanja za garantni depozit u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar) i Energoprojekt Niskogradnju: 342.832 hiljada dinara (dominano, po osnovu plaćenog dugoročnog kolaterala po osnovu avansne garancije za projekte u Ugandi).

Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih finansijskih plasmana i ostalih dugoročnih potraživanja u iznosu od 186.662 hiljada dinara odnosi se u celosti na Energoprojekt Visokogradnju, dominantno, ostalih finansijskih plasmana: 164.813 hiljada dinara (ulaganja u turistički kompleks Crni Vrh), koja je izvršena u skladu sa zahtevima MSFI 9, u skladu sa usvojenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* i stambenih kredita datih zaposlenim: 19.303 hiljada dinara.

29. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura dugoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročni unapred plaćeni troškovi (Napomena 29.1.)	3.967		3.967	152.148		152.148
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod (Napomena 29.2.)	372.176	-50.125	322.051	2.609.233	-100.045	2.509.188
Ostala dugoročna aktivna vremenska razgraničenja	852		852	831		831
UKUPNO	376.995	-50.125	326.870	2.762.212	-100.045	2.662.167

29.1. Dugoročni unapred plaćeni troškovi

Struktura dugoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročne unapred plaćene pretplate na stručne publikacije			0	191		191
Dugoročni unapred plaćeni troškovi zakupnine			0	25.123		25.123
Dugoročne unapred plaćene premije osiguranja	3.676		3.676	46.889		46.889
Ostali dugoročni unapred plaćeni troškovi	291		291	79.945		79.945
UKUPNO	3.967	0	3.967	152.148	0	152.148

29.2. Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod

Struktura potraživanja za nefakturisani prihod	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica	372.176	-50.125	322.051	2.609.233	-100.045	2.509.188
UKUPNO	372.176	-50.125	322.051	2.609.233	-100.045	2.509.188

• **Dugoročni potraživanja za nefakturisani prihod** u *bruto* iznosu od 372.176 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Holding, po osnovu realizacije Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Ispravka vrednosti dugoročnih potraživanja za nefakturisani prihod – druga pravna lica u iznosu od 50.125 hiljada dinara odnosi se na na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti u Energoprojekt Holdingu (potraživanje za nefakturisani prihod od Republike Srbije po osnovu izgradnje ambasade u Abudži), Nigerija.

30. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	1.663.062	-63.136	1.599.926	1.619.764	-69.964	1.549.800
Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	2.139.201		2.139.201	1.625.167		1.625.167
Roba	74.729	-21.668	53.061	115.220	-12.220	103.000
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rez.delove i sitan inventar u zemlji - eksterno	49.067	-82	48.985	116.467	-296	116.171
b) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za robu i stalna sredstva koja se pribavljaju radi prodaje u zemlji - eksterno	122		122	126		126
c) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji - eksterno	215.106	-4.770	210.336	252.433	-4.556	247.877
Svega avansi za zalihe i usluge u zemlji	264.295	-4.852	259.443	369.026	-4.852	364.174
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rez.delove i sitan inventar u inostranstvu - eksterno	75.389		75.389	148.326		148.326
b) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u inostranstvu - eksterno	348.964		348.964	412.025		412.025
Svega plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	424.353	0	424.353	560.351	0	560.351
UKUPNO	4.565.640	-89.656	4.475.984	4.289.528	-87.036	4.202.492

• **Zalihe materijala, rezervnih delova, alata i sitnog inventara** u neto iznosu od 1.599.926 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.298.556 hiljada dinara, pri čemu se na zalihe u inostranstvu odnosi 572.928 hiljada dinara (Uganda: 452.817 hiljada dinara i Peru: 120.111 hiljada dinara), dok zalihe u zemlji iznose 725.628 hiljada dinara. Postojanje zaliha, prvenstveno materijala i rezervnih delova, uslovljeno je intenzitetom radova, kao i mogućnostima blagovremene nabavke u regionima rada;

- Energoplast u iznosu od 166.884 hiljada dinara, od čega se na zalihe materijala odnosi 142.935 hiljada dinara, zalihe rezervnih delova: 23.185 hiljada dinara i zalihe alata i sitnog inventara: 764 hiljada dinara

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 94.188 hiljada dinara, od čega zalihe u zemlji iznose 60.731 hiljada dinara, pre svega, na projektu Bežanijska kosa Blok 24: 28.608 hiljada dinara, dok zalihe u inostranstvu iznose 33.457 hiljada dinara (pre svega, na projektu Z -116 Nemačka ambasada Taškent: 23.711 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana iste iznose 3.894

hiljada dinara).

Povećanje neto iznosa zaliha materijala, rezervnih delova, alata i sitnog inventara u odnosu na 31.12. prethodne godinu od 50.126 hiljada dinara rezultat je, pre svega, s jedne strane, povećanja u Energoprojekt Niskogradnji: 118.589 hiljada dinara (uslovljeno je intenzitetom i vrstom radova kao i mogućnostima blagovremene nabavke u regionima rada (od čega u inostranstvu: 61.415 hiljada dinara a u zemlji: 57.174 hiljada dinara) i Energoplastu: 60.734 hiljada dinara (dominantno po osnovu povećanja zaliha materijala) i sa druge strane smanjenja u Energoprojekt Opremi: 90.942 hiljada dinara (pre svega, zaliha materijala u magacin za projekat Modernizacija TPS Zemun) i u Energoprojekt Visokogradnji: 36.881 hiljada dinara (po osnovu završetka ugovorenih projekata u izveštajnom periodu).

• **Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi** u iznosu od 2.139.201 hiljada dinara odnose se, pre svega, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.682.566 hiljada dinara, od čega se na nedovršenu proizvodnju odnosi 1.676.627 hiljada dinara (u zemlji 1.159.678 hiljada dinara - po osnovu sopstvenih investicija u Beogradu, u Ulici Knez Danilovoj: 81.337 hiljada dinara, na Bežanijskoj Kosi: 48.374 hiljada dinara, na Voždovcu: 25.938 hiljada dinara, u Boru, Tržni centar Bor: 102.210 hiljada dinara i na objektu na Bežanijskoj Kosi Blok 24: 901.819 hiljada dinara), dok se na inostranstvo odnosi 516.949 hiljada dinara - po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare, Herceg Novi u Crnoj Gori) i zalihe gotovih proizvoda 5.939 hiljada dinara (po osnovu izgrađenog i neprodatog poslovnog prostora na Bežanijskoj Kosi u Beogradu). Zavisno društvo je za potrebe potvrde utvrđivanja nadoknadive vrednosti dela zaliha nedovršene proizvodnje koje se odnosi na projekte u Crnoj Gori i Boru, uradilo procenu vrednosti i analizu indikatora vrednosti, i utvrdilo da ne postoji potreba za dodatnim obezvređenjem zaliha. Na osnovu urađenih procena i indikatora ustanovljeno je da je vrednost nedovršene proizvodnje realno iskazana u finansijskim izveštajima i da po tom osnovu nije došlo do potrebe za dodatnim obezvređenjem.

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 259.909 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na proizvedeni materijal drobljeni kamen, prefabrikovane betonske ivičnjake i cevi na projektima u celini u inostranstvu (u Ugandi: 246.872 hiljada dinara i Peruu: 13.037 hiljada dinara),

- Energoprojekt Park 11 u iznosu od 84.703 hiljada dinara, po osnovu završene izgradnje poslovno - stambenog kompleksa Park 11 u Bloku 11a na Novom Beogradu i

- Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 63.952 hiljada dinara, po osnovu izgrađenih i neprodatih nekretnina u stambeno - poslovnom kompleksu Sunnyville u Beogradu.

Povećanje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 514.034 hiljada dinara dominantno se odnosi, sa jedne strane, na povećanje u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 727.774 hiljada dinara po osnovu zaliha nedovršene proizvodnje na Bežanijskoj Kosi Blok 24 i s druge strane, na smanjenje u Energoprojekt Park 11 u iznosu od 199.986 hiljada dinara po osnovu prodaje dela nekretnina u poslovno - stambeno kompleksu Park 11 u Bloku 11a na Novom Beogradu i Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 46.099 hiljada dinara, po osnovu prodaje dela nekretnina u stambeno - poslovnom kompleksu Sunnyville u Beogradu.

• **Ukupna vrednost zaliha robe** u *bruto* iznosu od 74.729 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 43.911 hiljada dinara dominantno u inostranstvu: 43.872 hiljada dinara (pre svega na projektima u Ugandi: 43.262 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 15.151 hiljada dinara (najvećim delom se odnosi na robu u magacinu: 14.645 hiljada dinara za koje je izvršeno obezvređenje u izosu od 12.217 hiljada dinara, s obzirom da se radi o specifičnom kamenu).

• **Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar u zemlji u bruto iznosu od 49.067 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 40.610 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na projekat Bežanijska Kosa blok 24 u iznosu od 17.899 hiljada dinara i projekat Bambi R&D centar Požarevac u iznosu od 14.290 hiljada dinara.**

Smanjenje *bruto* iznosa plaćenih avansa drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar u zemlji u iznosu od 67.400 hiljada dinara, pre svega se odnosi na smanjenje u Energoplastu: 59.982 hiljada dinara, pre svega po osnovu pravdanja avansa za sirovine.

• **Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji u bruto iznosu od 215.106 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 174.113 hiljada dinara i Energoprojekt Industriju u iznosu od 29.939 hiljada dinara.**

Smanjenje *bruto* iznosa plaćenih avansa drugim pravnim licima za usluge u zemlji u iznosu od 37.327 hiljada dinara, pre svega se odnosi, sa jedne strane, na smanjenje u Energoprojekt Niskogradnji: 39.581 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi: 21.402 hiljada dinara i s druge strane, na povećanje u Energoprojekt Industriji: 22.715 hiljada dinara.

• **Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar i usluge u inostranstvu u iznosu od 424.353 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:**

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 155.895 hiljada dinara, najvećim delom u Ugandi: 136.711 hiljada dinara i Peruu: 16.061 hiljada dinara,

- Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 113.278 hiljada dinara najvećim delom u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 78.592 hiljada dinara, kao i na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija: 24.384 hiljada dinara, i

- Energoprojekt Opremu u iznosu od 146.280 hiljada dinara najvećim delom na osnovu avansa datih društvu Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu od 121.905 hiljada dinara.

31. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA

Struktura stalne imovine koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Zemljište namenjeno prodaji	4.066		4.066	4.066		4.066
Građevinski objekti namenjeni prodaji	5.748		5.748	11.859		11.859
Postrojenja i oprema namenjena prodaji	130.673		130.673	169.225		169.225
UKUPNO	140.487	0	140.487	185.150	0	185.150

• **Zemljište namenjeno prodaji** u iznosu od 4.066 hiljada dinara odnosi se na Energoprojekt Niskogradnju i to na zemljište Mombasa Road, Najrobi, Kenija površine 12.140,55 m².

Na osnovu odluke Odbora direktora Energoprojekt Niskogradnje iz 2012. godine o prodaji zemljišta u Keniji izvršena je reklasifikacija na zemljišta namenjena prodaji u ukupnom iznosu od 4.066 hiljada dinara u skladu sa MSFI 5.

Društvo nije odustalo od navedenih planova prodaje gore pomenutog i dalje preduzima aktivnosti na realizaciji.

• **Građevinski objekti namenjeni prodaji** u iznosu od 5.748 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 5.748 hiljada dinara po osnovu poslovnog prostora u Buenos Aires, Argentina površine 86,30 m².

Na osnovu odluke nadležnog organa društva iz 2011. godine o prodaji poslovno stambenog prostora u Argentini izvršena je reklasifikacija na građevinske objekte namenjene prodaji u iznosu od 5.748 hiljada dinara u skladu sa MSFI 5.

Društvo nije odustalo od navedenih planova prodaje gore pomenutog i dalje preduzima aktivnosti na realizaciji.

• **Postrojenja i oprema namenjeni prodaji** u iznosu od 130.673 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Niskogradnju.

Na osnovu odluke nadležnog organa društva od 30.09.2020. godine o prodaji mehanizacije u zemlji (koja nije bila angažovana na aktivnim projektima u zemlji i nije bila planirana za realizaciju projekata u narednom periodu) izvršena je reklasifikacija na sredstva namenjena prodaji (u skladu sa MSFI 5), po sadašnjoj (knjigovodstvenoj) vrednosti (koja je niža od procenjenje tržišne vrednosti) na dan reklasifikacije, pri čemu je deo sredstava prodat u periodu 2020 -2022.godina, te je na stanju ostalo 130.673 hiljada dinara.

Društvo nastavlja da preduzima aktivnosti u cilju realizacije prodaje ostatka reklasifikovanih sredstava namenjenih prodaji.

32. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kupci u zemlji	1.159.766	-317.300	842.466	2.239.951	-311.016	1.928.935
Kupci u inostranstvu	5.120.439	-1.474.843	3.645.596	6.916.024	-1.526.372	5.389.652
Potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji:						
a) Kupci u zemlji - matično i zavisna pravna lica			0			0
b) Kupci u zemlji - ostala povezana lica	9.471	-2.812	6.659	6.940	-2.814	4.126
Svega potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	9.471	-2.812	6.659	6.940	-2.814	4.126
UKUPNO	6.289.676	-1.794.955	4.494.721	9.162.915	-1.840.202	7.322.713

U nastavku biće objašnjeni bruto iznosi potraživanja po osnovu prodaje, dok se ispravka vrednosti potraživanja od prodaje dominantno odnosi na efekte primene MSFI 9.

• **Bruto potraživanja od kupaca u zemlji** iznose 1.159.766 hiljada dinara i pre svega se odnose na potraživanja u Energoprojekt Niskogradnji: 344.811 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu: 296.343 hiljada dinara, Energoprojekt Hidroinženjeringu: 190.291 hiljada dinara, Energoplastu: 124.658 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji: 101.500 hiljada dinara.

Bruto smanjenje potraživanja od kupaca u zemlji u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 1.080.185 hiljada dinara najvećim delom se odnose na smanjenje u Energoprojekt Visokogradnji: 758.626 hiljada dinara (pre svega, od Smatsa d.o.o. na projektu Smatsa kontrola letenja, Delta House d.o.o. na projektu Delta Headquarters i od društva Empiret d.o.o. na projektu Kineski kulturni centar) i Energoprojekt Niskogradnji: 384.481 hiljada dinara (pre svega, na projektima P11371 Jajinci-Mala Krsna i P11374 Modernizacija TPS Zemun).

• **Bruto potraživanje od kupaca u inostranstvu** u iznosu od 5.120.439 hiljada dinara, pre svega se odnose na Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 3.153.545 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu u iznosu od 797.643 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 473.720 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 304.118 hiljada dinara i Energoprojekt Hidroinženjeringu u iznosu od 219.007 hiljada dinara.

Bruto smanjenje potraživanja od kupaca u inostranstvu u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 1.795.585 hiljada dinara najvećim delom je rezultat, s jedne strane, smanjenja u Energoprojekt Opremi: 2.213.315 hiljada dinara (dominantno, po osnovu potraživanja od Gasprom Transgas Belorusija na projektu Energocentar Minsk u iznosu od 1.956.324 hiljada dinara)– i Energoprojekt Entelu: 368.441 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE u iznosu od 300.109 hiljada dinara) i, s druge strane, povećanja u Energoprojekt Niskogradnji: 866.991 hiljada dinara (pre svega u Ugandi u iznosu od 822.604 hiljada dinara).

Od ukupne ispravke vrednosti najznačajniji deo odnosi se na ispravku potraživanja od prodaje na projektima u Ugandi. Na nivo obezvređenja predmetnih potraživanja tokom godina uticalo je to da su

investitori na projektma u Ugandi državne institucije sa kojima postoji dugogodišnja uspešna saradnja, u prethodnom periodu naplaćen je značajan deo potraživanja i postoje čvrsta uverenja o naplati potraživanja u toku 2023. godine.

• **Bruto potraživanja od kupaca u zemlji - ostala povezana lica** u iznosu od 9.471 hiljada dinara odnose se na potraživanja od povezanog društva Napred a.d.: 5.956 hiljada dinara (pre svega u Energoprojekt Visokogradnji: 3.368 hiljada dinara) i na potraživanja od zajedničkog društva Enjub d.o.o.: 3.515 hiljada dinara (pre svega, u Energoprojekt Visokogradnji: 2.121 hiljada dinara za koje je u celosti izvršena ispravka vrednosti po osnovu efekata primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti) i Energoprojekt Urbanizmu i arhitekturi: 1.393 hiljada dinara).

Ispravka vrednosti potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od 1.794.955 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na efekte primene MSFI 9 obračunatih u skladu sa utvđenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, najvećim delom u Energoprojekt Niskogradnji (u zemlji – grupni pristup i u Peruu i Ugandi – individualni pristup) i Energoprojekt Visokogradnji, dok se ostatak ispravke vrednosti odnosi na formirane ispravke vrednosti u ranijem periodu.

33. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura ostalih kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostala potraživanja (Napomena 33.1.)	718.183	-121.838	596.345	1.205.986	-162.324	1.043.662
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak (Napomena 33.2.)	164.274		164.274	83.088		83.088
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa (Napomena 33.3.)	1.865		1.865	5.781		5.781
UKUPNO	884.322	-121.838	762.484	1.294.855	-162.324	1.132.531

33.1. Ostala potraživanja

Struktura ostalih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2021.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 33.1.1.)	139.369	-88.234	51.135	138.406	-86.953	51.453
Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa) (Napomena 33.1.2.)	443.864	-33.604	410.260	981.945	-75.371	906.574
Porez na dodatu vrednost (Napomena 33.1.3.)	134.950		134.950	85.635		85.635
UKUPNO	718.183	-121.838	596.345	1.205.986	-162.324	1.043.662

33.1.1. Potraživanja iz specifičnih poslova

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica	6.702	-1	6.701	6.433		6.433
Potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica	132.667	-88.233	44.434	131.973	-86.953	45.020
UKUPNO	139.369	-88.234	51.135	138.406	-86.953	51.453

● **Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica** u iznosu od 6.701 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Holding po osnovu prefakturisanih troškova zajedničkom društvu Enjub d.o.o.

● **Bruto iznos potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica** u iznosu od 132.667 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 83.693 hiljada dinara dominantno po osnovu potraživanja od društva Intermost a.d, Beograd u stečaju (koje je u celosti obezvređeno u prethodnom periodu) i

- Energoprojekt Opremu u iznosu od 48.974 hiljada dinara po osnovu potraživanja od društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija. U skladu sa zahtevima MSFI 9 izvršena je ispravka vrednosti potraživanja društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu od 5.588 hiljade dinara.

33.1.2. Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)

Struktura drugih potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja za kamatu i dividende:						
a) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	91.333		91.333	89.814		89.814
b) Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica (externo)	24.314	-12.577	11.737	14.783	-12.577	2.206
Svega - potraživanja za kamatu i dividende	115.647	-12.577	103.070	104.597	-12.577	92.020
Potraživanja od zaposlenih	164.015		164.015	123.910		123.910
Potraživanja od državnih organa i organizacija	7		7	7		7
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	10.039	-1.928	8.111	10.970	-1.928	9.042
Potraživanja po osnovu naknada štete	1.830	-1.611	219	1.611	-1.611	0
Ostala kratkoročna potraživanja	152.326	-17.488	134.838	740.850	-59.255	681.595
UKUPNO	443.864	-33.604	410.260	981.945	-75.371	906.574

• **Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica** u iznosu od 91.333 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Holding, po osnovu potraživanja za kamatu na date zajmove zajedničkom društvu Enjub d.o.o.

• **Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica** u *bruto* iznosu od 24.314 hiljada dinara, odnose se na Energoprojekt Industriju u iznosu od 13.241 hiljada dinara, najvećim delom po osnovu potraživanja od društva Jugoremedija Fabrika lekova a.d., Zrenjanin – u stečaju, u iznosu od 12.577 hiljada dinara (u celosti ispravljeno potraživanje u ranijem periodu) i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 11.073 hiljada dinara po osnovu potraživanja od društvu Alfa Stroi, Rusija.

• **Potraživanja od zaposlenih** u iznosu od 164.015 hiljada dinara najvećim delom se odnose na Energoprojekt Entel u iznosu od 150.729 hiljada dinara (po osnovu unapred isplaćene otpremnine u kompanijama Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 90.444, Energoprojekt Entel LLC Oman, Oman: 47.364 hiljada dinara i Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 12.921 hiljada dinara u skladu sa lokalnim zakonskim propisima), kao i na neopravdane akontacije za odlazak na rad u inostranstvo, kredite date zaposlenima i sl., i to, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 7.344 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 3.621 hiljada dinara.

Povećanje potraživanja od zaposlenih u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 40.105 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Entel u iznosu od 34.925 hiljada dinara (po osnovu unapred isplaćene otpremnine u kompanijama u Kataru, Omanu i Emiratima).

• **Bruto iznos ostalih kratkoročnih potraživanja u iznosu od 152.326 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:**

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 46.740 hiljada dinara, po osnovu potraživanja od kompanije Energo Nigerija, a po presudi Medjunarodnog Arbitražnog suda ICC u Švajcarskoj po tužbi Energoprojekt Opreme, Odluka Arbitražnog suda 502.

- Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 59.000 hiljada dinara, pre svega, po osnovu potraživanja od klijenta Special Project for Strengthening and Expansion of TACNA Water Resources – PET, za iznos neopravdano protestovanih garancija, na projektu Yaraskay, Peru u iznosu od 41.645 hiljada dinara (početkom 2018. godine doneta je pozitivna odluka na Arbitražnom veću što je potvrđeno odlukom višeg suda. Odluka je konačna, a naplata potraživanja zavisi od ažurnosti lokalnih sudova i administracije).

Smanjenje *bruto* iznosa ostalih kratkoročnih potraživanja u iznosu od 588.524 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Opremu u iznosu od 573.091 hiljada dinara, dominantno, po osnovu potraživanja od Gasprom Transgas Belorusija (projekat Energoentar Minsk).

Ispravka vrednosti drugih potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa) u iznosu od 33.604 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na:

- ispravku vrednosti potraživanja za kamatu (iz ranijih godina) od društva Jugoremedija Fabrika lekova a.d., Zrenjanin – u stečaju u iznosu od 12.577 hiljada dinara u Energoprojekt Industriji,

- ispravku vrednosti potraživanja za naknadu zarada koje se refundiraju (potraživanja za invalide) u Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 1.928 hiljada dinara,

- ispravku vrednosti potraživanja po osnovu naknada štete od društva Eurologistic na projektu Z-089 Bolnica Aktau, Kazahstan u Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 1.611 hiljada dinara i

- ispravku vrednosti ostalih kratkoročnih potraživanja u skladu sa zahtevima MSFI obračunatih u prethodnom period u skladu sa utvđenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, dominantno u Energoprojekt Hidroinženjeringu u iznosu od 7.806 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 3.292 hiljada dinara

dok se ostatak ispravke vrednosti odnosi na formirane ispravke vrednosti u ranijem periodu najvećim delom u Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura u iznosu od 3.478 hiljada dinara

33.1.3. Porez na dodatu vrednost

Struktura poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Porez na dodatu vrednost	134.950	85.635
UKUPNO	134.950	85.635

• **Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrednost** u iznosu od 134.950 hiljada dinara odnose se na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza, i to, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 108.320 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 14.118 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 7.470 hiljada dinara.

Povećanje potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrednost u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 49.315 hiljada dinara, odnosi se, pre svega, na razliku između povećanja u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 64.839 hiljada dinara i smanjenja u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 11.479 hiljada dinara.

33.2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak

Struktura potraživanja za više plaćen porez na dobitak	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	164.274	83.088
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	164.274	83.088

- **Potraživanja za više plaćen porez na dobitak** u iznosu od 164.274 hiljada dinara se najvećim delom odnose na Energoprojekt Niskogradnju: 49.573 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnju: 43.370 hiljada dinara, Energoprojekt Opremu: 42.129 hiljada dinara i Energoprojekt Park 11: 15.214 hiljada dinara.

Povećanje potraživanja za više plaćen porez na dobitak u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 81.186 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Opremu u iznosu od 39.257 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 21.201 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 9.089 hiljada dinara, Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 7.112 hiljada dinara i Energoprojekt Park u iznosu od 4.217 hiljada dinara.

33.3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa

Struktura potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	1.865	5.781
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	1.865	5.781

- **Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa** iznose 1.865 hiljada dinara i najvećim delom se odnose na, Energoprojekt Industriju u iznosu od 631 hiljada dinara, Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 551 hiljada dinara, Energoprojekt Opremu u iznosu od 318 hiljada dinara i Energoplast u iznosu od 137 hiljada dinara.

34. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica (Napomena 34.1.)	76.346		76.346	76.515		76.515
Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji (Napomena 34.2.)	666	-411	255	655	-411	244
Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu (Napomena 34.3.)	92.330	-2.368	89.962	125.298	-379	124.919
Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli (Napomena 34.4.)	49.827		49.827	49.827		49.827
Ostali kratkoročni finansijski plasmani (Napomena 34.5.):						
Kratkoročno oročeni depoziti	835.620		835.620	969.107		969.107
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	26.154	-40	26.114	42.378	-104	42.274
Svega - ostali kratkoročni finansijski plasmani	861.774	-40	861.734	1.011.485	-104	1.011.381
UKUPNO	1.080.943	-2.819	1.078.124	1.263.780	-894	1.262.886

34.1. Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica

Struktura kratkoročnih kredita i plasmana – ostala povezana lica	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Enjub d.o.o.	76.346		76.346	76.515		76.515
UKUPNO	76.346	0	76.346	76.515	0	76.515

• **Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica** u iznosu od 76.346 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Holding po osnovu zajmova datih zajedničkom društvu Enjub d.o.o.

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim zajedničkom društvu Enjub d.o.o., Energoprojekt Holding poseduje blanko menice sa klauzulom „bez protesta” i hipoteku na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina, Novi Beograd (Napomena 47.2).

34.2. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji

Struktura kratkoročnih kredita, zajmova i plasmana u zemlji	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji:						
a) Kratkoročni krediti i zajmovi pravnim licima u zemlji	411	-411	0	411	-411	0
b) Kratkoročni krediti i zajmovi fizickim licima u zemlji	120		120	110		110
Svega - Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	531	-411	120	521	-411	110
Deo dugoročni finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji:						
Deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) drugim pravnim licima u zemlji koji dospeva do jedne godine	135		135	134		134
Svega - Deo dugoročni finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji	135	0	135	134	0	134
UKUPNO	666	-411	255	655	-411	244

34.3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu

Struktura kratkoročnih kredita, zajmova i plasmana u inostranstvu	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i zajmovi pravnim licima u inostranstvu	92.330	-2.368	89.962	125.298	-379	124.919
UKUPNO	92.330	-2.368	89.962	125.298	-379	124.919

• **Bruto iznos kratkoročnih kredita i zajmova pravnim licima u inostranstvu** u iznosu od 92.330 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Visokogradnju, dominantno po osnovu zajma datog društvu Alfa Stroi, Rusija u iznosu od 91.752 hiljada dinara.

34.4. Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli

Struktura otkupljenih sopstvenih akcija i sopstvenih udela	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	49.827	49.827
UKUPNO	49.827	49.827

• Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Energoprojekt Holdinga dana 13.02.2017. godine, kupovinom na Beogradskoj berzi stečeno je 97.700 **sopstvenih akcija** (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa) čija nominalna vrednost iznosi 49.827 hiljada dinara (Napomena 37.2.).

34.5. Ostali kratkoročni finansijski plasmani

Struktura ostalih kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostali kratkoročni finansijski plasmani:						
a) Kratkoročno oročeni depoziti	835.620		835.620	969.107		969.107
b) Ostali kratkoročni finansijski plasmani	26.154	-40	26.114	42.378	-104	42.274
Svega - Ostali kratkoročni finansijski plasmani	861.774	-40	861.734	1.011.485	-104	1.011.381
UKUPNO	861.774	-40	861.734	1.011.485	-104	1.011.381

• **Kratkoročno oročeni depoziti** u iznosu od 835.620 hiljada dinara, odnose se na Energoprojekt Entel po osnovu deponovanih sredstva kod poslovnih banaka u kompaniji Energoprojekt Entel Qatar: 732.800 hiljada dinara (u QAR - katarski rijal, po kamatnoj stopi od 1,25% na godišnjem nivou) i deponovanih sredstava kod poslovnih banaka u Srbiji: 102.820 hiljada dinara (u RSD, po kamatnoj stopi od 3,90% na godišnjem nivou), za koje nije moguće razoročenje u svakom trenutku.

Smanjenje kratkoročno oročenih depozita u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 133.487 hiljada dinara, odnosi se na Energoprojekt Entel u iznosu od 98.674 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Entel, Katar) i Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 34.813 hiljada dinara (po osnovu smanjenja oročenih depozita u zemlji).

35. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Tekući (poslovni) račun	406.127		406.127	206.167		206.167
Blagajna	1.134		1.134	951		951
Devizni račun	2.052.508		2.052.508	1.546.384		1.546.384
Devizna blagajna	41.752		41.752	43.040		43.040
Ostala novčana sredstva						
Kratkoročno oročeni depoziti	2.348.632		2.348.632	397.928		397.928
Druga novčana sredstva	1.083		1.083	1.807		1.807
Svega - ostala novčana sredstva	2.349.715	0	2.349.715	399.735	0	399.735
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena	534	-534	0	4.250	-487	3.763
UKUPNO	4.851.770	-534	4.851.236	2.200.527	-487	2.200.040

• **Tekući (poslovni) račun** sistema Energoprojekt u iznosu od 406.127 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na tekuće račune sledećih društava u sistemu Energoprojekt: Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 117.641 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura u iznosu od 79.340 hiljada dinara, Energoprojekt Holding u iznosu od 60.324 hiljada dinara, Energoprojekt Park u iznosu od 47.162 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 35.296 hiljada dinara, Energoplast u iznosu od 21.991 hiljada dinara, Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 15.201 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 13.278 hiljada dinara.

Zajedničko društvo Enjub d.o.o. je u blokadi duži niz godina.

• **Devizni račun** u iznosu od 2.052.508 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na devizne račune sledećih društava u sistemu Energoprojekt: Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 719.793 hiljada dinara, Energoprojekt Entel u iznosu od 501.200 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 211.501 hiljada dinara, Energoprojekt Park 11 u iznosu od 287.430 hiljada dinara, i Energoprojekt Holding u iznosu od 192.031 hiljada dinara.

• **Devizna blagajna** u iznosu od 41.752 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 25.918 hiljada dinara i Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 10.078 hiljada dinara.

• **Kratkoročno oročeni depoziti** u iznosu od 2.348.632 hiljada dinara dominantno su evidentirani u Energoprojekt Holdingu u iznosu od 2.160.000 hiljada dinara i odnose se na oročena sredstva kod poslovnih banka u zemlji.

36. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>					
	<i>31.12.2022.</i>			<i>31.12.2021.</i>		
	<i>Bruto vrednost</i>	<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>Neto vrednost</i>	<i>Bruto vrednost</i>	<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>Neto vrednost</i>
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi (Napomena 36.1.)	158.900		158.900	82.406		82.406
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod (Napomena 36.2.)	4.546.299	-341.674	4.204.625	1.022.824	-279.105	743.719
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja (Napomena 36.3.)	63.896		63.896	67.376		67.376
UKUPNO	4.769.095	-341.674	4.427.421	1.172.606	-279.105	893.501

36.1. Kratkoročni unapred plaćeni troškovi

Struktura kratkoročnih unapred plaćenih troškova	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročne unapred plaćene pretplate na stručne publikacije	1.646		1.646	835		835
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi zakupnine	26.329		26.329	34.001		34.001
Kratkoročne unapred plaćene premije osiguranja	62.724		62.724	34.085		34.085
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi reklame i propagande	9		9	10		10
Ostali kratkoročni unapred plaćeni troškovi	68.192		68.192	13.475		13.475
UKUPNO	158.900	0	158.900	82.406	0	82.406

• **Kratkoročne unapred plaćene premije osiguranja** u iznosu od 62.724 hiljada dinara, dominantno se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 42.678 hiljada dinara i Energoprojekt Entel u iznosu od 12.259 hiljada dinara .

• **Ostali kratkoročni unapred plaćeni troškovi** u iznosu od 68.192 hiljada dinara, pre svega se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 60.098 hiljada dinara i Energoprojekt Entel u iznosu od 6.455 hiljada dinara.

36.2. Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod

Struktura kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - ostala povezana pravna lica	25.156		25.156	22.583		22.583
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica - eksterno	4.521.143	-341.674	4.179.469	1.000.241	-279.105	721.136
UKUPNO	4.546.299	-341.674	4.204.625	1.022.824	-279.105	743.719

• **Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - ostala povezana pravna lica** u iznosu od 25.156 hiljada dinara najvećim delom se odnose na ukalkulisane troškove po osnovu izvršenih radova (koji nisu overeni) društvu GP Napred a.d. u Energoprojekt Urbanizam i arhitekturi u iznosu od 22.582 hiljada dinara.

• **Bruto iznos kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica** u iznosu od 4.521.143 hiljada dinara, koji se odnose na prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu, pre svega se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 2.557.085 hiljada dinara, po osnovu situacija koje su predate investitoru na overu, ali do dana predaje bilansa nisu overene i to u inostranstvu u iznosu od 1.325.710 hiljada dinara (u Ugandi: 1.144.581 hiljada dinara i u Peruu: 181.129 hiljada dinara) i zemlji: 1.231.375 hiljada dinara, pre svega, na sledećim projektima:

- Rekonstrukcija deponije Vinča: 845.194 hiljada dinara,
- Modernizacija TPS Zemun: 150.853 hiljada dinara,
- Železnička pruga Jajinci – Mala Krsna: 168.980 hiljada dinara,
- Z-045 Rekonstrukcija puta Mityana Mubende, Uganda: 616.752 hiljada dinara,
- Z-048 Kampala-Jinja, Uganda: 286.599 hiljada dinara,
- Z-047 KCCA Bulabira, Uganda: 92.580 hiljada dinara,
- Z-027 Mpigi Town Roads, Uganda: 57.526 hiljada dinara,
- Z-044 Reka Ika, kontrola preliva, Peru: 109.200 hiljada dinara,

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.110.022 hiljada dinara, po osnovu situacija koje su predate investitoru na overu, ali do dana predaje bilansa nisu overene i to:

- u inostranstvu: 705.814 hiljada dinara, na projektima Z-112 Hotel Hayatt Rostov 2, Rusija: 566.164 hiljada dinara i Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija: 115.112 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 50.528 hiljada dinara
- u zemlji: 143.433 hiljada dinara, pre svega, na projektu Smatsa kontrola letenja: 117.202 hiljada dinara.

Iznosi koji se odnose na imovinu po osnovu ugovora (nefakturisani prihodi) su stanja koja duguju kupci po ugovorima o izgradnji stambenih i nestambenih objekata koji nastaju kada Društvo naplaćuje iznose od kupaca u skladu sa nizom prekretnica povezanih sa učinkom. Društvo prethodno priznaje imovinu iz ugovora za bilo koji obavljeni posao za koji se nisu ispunili svi uslovi da budu obuhvaćeni prekretnicama ali koji su potvrđeni od strane kupaca ili drugog nadzornog tela imenovanog od ugovornih strana. Bilo koji iznos prethodno priznat kao ugovorno sredstvo se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se fakturiše kupcu.

- Energoprojekt Entel u iznosu od 590.677 hiljada dinara, po osnovu izvršenih radova u 2022. godini, a koji su fakturisani u 2023. godini, u inostranstvu: 558.505 hiljada dinara (u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar) i u zemlji: 32.172 hiljada dinara.

- Od ostalih društava u sistemu Energoprojekt potraživanja za nefakturisani prihod su zabeležili Energoprojekt Hidroinženjering: 170.012 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i arhitektura: 16.587 hiljada dinara, Energoprojekt Industrija: 76.607 hiljada dinara i Energoprojekt Holding: 153 hiljada dinara.

Bruto povećanje kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 3.520.902 hiljada dinara najvećim delom je rezultat:

- reklasifikacije potraživanja za nefakturisani prihod u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 2.236.233 hiljada dinara, sa dugoročne pozicije prethodne godine na kratkoročnu poziciju u tekućoj godini i

- povećanja, pre svega, u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 640.553 hiljada dinara (pre svega, na projektima Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija i Z-112 Hotel Hayatt Rostov 2, Rusija) i Energoprojekt Entelu u iznosu od 305.108 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar).

Ispravka vrednosti kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica u iznosu od 341.674 hiljada dinara dominantno je evidentirana u Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 261.882 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji u Gani, kao i na projektu Prokop u zemlji) i Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 76.364 hiljada dinara (pre svega, na projektima u zemlji i Peruu), pre svega po osnovu efekta primene MSFI 9 obračunatih u skladu sa utvđenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, dok se manji deo odnosi na formirane ispravke vrednosti u godinama pre primene MSFI 9.

36.3. Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja

Struktura ostalih kratkoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	56.715		56.715	60.238		60.238
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja - povezana pravna lica			0	9		9
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja - eksterno	7.181		7.181	7.129		7.129
UKUPNO	63.896	0	63.896	67.376	0	67.376

• **Razgraničeni porez na dodatu vrednost (PDV)** u iznosu od 56.715 hiljada dinara obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na izveštajnu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine. Najznačajniji iznos razgraničenog PDV-a evidentiran je u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 45.217 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 6.298 hiljada dinara.

37. KAPITAL

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Osnovni kapital (Napomena 37.1.) (umanjen za učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu)	5.626.811	5.626.811
Emisiona premija (Napomena 37.2.)	162.693	162.693
Rezerve (Napomena 37.3.)	318.781	318.710
Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata - <i>pozitivna stavka kapitala</i> (Napomena 37.4.)	6.226.261	6.198.828
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata - <i>negativna stavka kapitala</i> (Napomena 37.5.)	176	31.053
Neraspoređeni dobitak (Napomena 37.6.)	6.975.749	6.926.606
Učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu (Napomena 37.7.)	94.616	94.616
UKUPNO	19.404.735	19.297.211

37.1. Osnovni kapital

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Akcijski kapital (eksterno) - ukupno	5.651.380	5.651.380
Učešće bez prava kontrole - u akcijskom kapitalu	-76.421	-76.421
<i>Svega akcijski kapital (Energoprojekt Holding)</i>	<i>5.574.959</i>	<i>5.574.959</i>
Udeli društava sa ograničenom odgovornošću - ukupno	12.747	12.747
Učešće bez prava kontrole - u udelima društva sa ograničenom odgovornošću	-12.747	-12.747
<i>Svega udeli društava sa ograničenom odgovornošću</i>		
Ostali osnovni kapital - ukupno	57.300	57.300
Učešće bez prava kontrole - u ostalom osnovnom kapitalu	-5.448	-5.448
<i>Svega ostali osnovni kapital</i>	<i>51.852</i>	<i>51.852</i>
UKUPNO	5.626.811	5.626.811

• **Akcijski kapital** - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital matičnog društva Energoprojekt Holding na dan bilansa čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 dinara po akciji, što iznosi 5.574.959 hiljada dinara, koliko iznosi akcijski kapital koji pripada većinskom vlasniku.

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

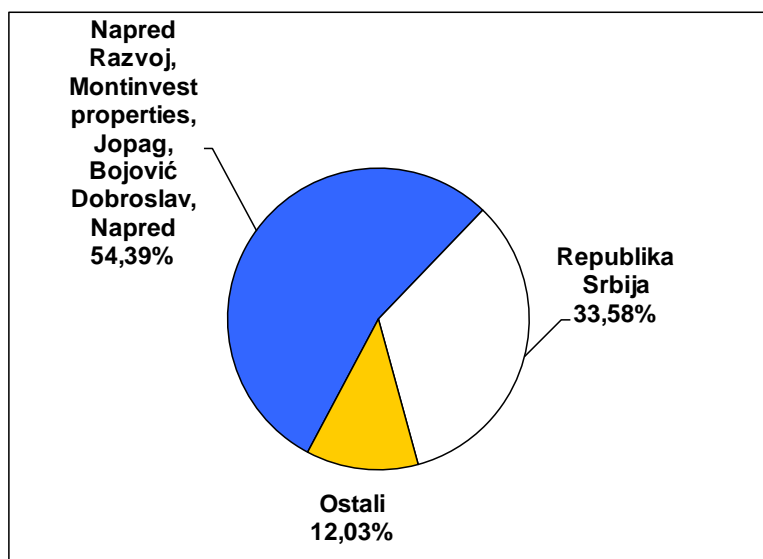
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, aktuelna vlasnička struktura Energoprojekt Holdinga na dan 31.12.2022. godine je bila sledeća:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	722.603	6,61%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	9.831.638	89,94%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	6.160.433	56,36%
Zbirni (kastodi) račun	377.051	3,45%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	3.560	159	3.719	1.330.537	41.258	1.371.795	12,17%	0,38%	12,55%
od 5% do 10%	1	1	2	564.699	560.731	1.125.430	5,17%	5,13%	10,30%
preko 10% do 25%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0%	0,00%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	2	0	2	8.434.067	0	8.434.067	77,16%	0,00%	77,16%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	3.563	160	3.723	10.329.303	601.989	10.931.292	94,49%	5,51%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.762.862	43,57%
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
Jopag ag	560.731	5,13%
Tezoro broker ad - zbirni račun	268.393	2,46%
Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
Tezoro broker ad	75.750	0,69%
Bojović Dobroslav	47.004	0,43%
OTP Banka Srbija - zbirni račun	43.007	0,39%
Grujić Nikola	15.651	0,14%

37.2. Emisiona premija

Emisiona premija	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Emisiona premija	162.693	162.693
UKUPNO	162.693	162.693

• **Emisiona premija** u iznosu od 162.693 hiljada dinara evidentirana je po osnovu otkupa i prodaje sopstvenih akcija Društva u periodu od 2006. godine do 2011. godine u iznosu od 237.014 hiljada dinara i po osnovu otkupa sopstvenih akcija po vrednosti iznad nominalne vrednosti akcija u 2017. godini u iznosu od 74.321 hiljada RSD, za koji je umanjen prethodni saldo emisije premije iz 2011. godine (Napomena 34.4.).

37.3. Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Zakonske rezerve	194.758	194.758
Statutarne i druge rezerve	124.023	123.952
UKUPNO	318.781	318.710

• **Zakonske rezerve** su formirane u skladu sa Zakonom o preduzećima koji je važio do 30.11.2004. godine, kad je stupio na snagu Zakon o privrednim društvima. Svake godine se iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu Statutom utvrđenu srazmeru prema osnovnom kapitalu, a najmanje 10% osnovnog kapitala.

• **Statutarne i druge rezerve** predstavljaju rezerve koje se formiraju u skladu sa Statutom i drugim aktima Društva. Odlukom Skupštine akcionara Energoprojekt Holdinga, iz 2017. godine, formirane su namenske rezerve za sticanje sopstvenih akcija radi raspodele zaposlenima u Energoprojekt Holdingu ili povezanom društvu, ili za nagrađivanje članova Izvršnog i Nadzornog odbora Energoprojekt Holdinga, shodno članu 282. stav 4. tačka 2. Zakona o privrednim društvima u iznosu od 80.000 hiljada dinara.

37.4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata

Struktura pozitivnih revalorizacionih rezervi i nerealizovanih dobitaka po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Revalorizacione rezerve:		
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina:		
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	3.052.146	3.052.146
b) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	898.571	1.008.842
<i>Svega - revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina</i>	<i>3.950.717</i>	<i>4.060.988</i>
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina	1.743.185	1.662.770
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme	202.158	213.152
Svega - revalorizacione rezerve	5.896.060	5.936.910
Dobitci po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	330.201	261.918
UKUPNO	6.226.261	6.198.828

• **Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina** u iznosu od 3.950.717 hiljada dinara odnose se na procenu fer vrednosti objekata (pozitivni aspekt revalorizacionih rezervi) i primenu MRS 12 Porezi na dobitak - 15% od formiranih revalorizacionih rezervi (negativan aspekt revalorizacionih rezervi).

Na poziciji revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt u iznosu od 3.052.146 hiljada dinara, evidentirani su:

- efekti knjiženja fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 2.918.532 hiljada dinara,
- nivelacije sadašnje vrednosti po m² poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 672.228 hiljada dinara i
- knjiženja 15% poreza na dobit (negativan aspekt revalorizacionih rezervi) za iznos odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacionih rezervi, shodno MRS 12 - Porezi na dobitak, u iznosu od 538.614 hiljada dinara.

Najznačajniji iznosi revalorizacionih rezervi po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina u iznosu od 898.571 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja: 342.961 hiljada dinara (deo poslovne zgrade „Cruz del Sur“, Lima, Peru; poslovni prostor, Lima, Peru; stambeni objekat, Kampala, Uganda i ostali objekti u Srbiji i Peruu),

- Energoprojekt Visokogradnja: 338.340 hiljada dinara (hotel Spintex u Akri, Gana i objekti u Beogradu - na Voždovcu i Staroj Pazovi) i
- Energoprojekt Industrija: 107.907 hiljada dinara (nekretnine pridruženog društva Energopet d.o.o (33,33%): 92.509 hiljada RSD i stanovi solidarnosti u Beogradu: 15.398 hiljada RSD).

• **Revalorizacije rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina** u iznosu od 1.743.185 hiljada dinara odnose se na usklađivanje fer vrednosti investicionih nekretnina, i to, najvećim delom, u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija: 634.819 hiljada dinara (poslovni i stambeni objekti u Zambiji),
- Dom 12 S.A.L, Liban: 540.422 hiljada dinara (poslovna zgrada u Moskvi),
- I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija 161.708 hiljada dinara (poslovna zgrada u Londonu),
- Energoprojekt Niskogradnja: 144.624 hiljada dinara (deo poslovne zgrade „Cruz del Sur“, Peru) i
- Energoprojekt Visokogradnja: 96.695 hiljada dinara (nekretnine u zemlji, u Beogradu i Ubu).

• **Dobici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja** u iznosu od 330.201 hiljada dinara odnose se, pre svega, na Dom 12 S.A.L., Liban, I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija, Energoprojekt Entel i Energoprojekt Visokogradnju.

37.5. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata

Struktura nerealizovanih gubitaka po osnovu finansijskih sredstava i i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	176	31.053
UKUPNO	176	31.053

Promene na poziciji **gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat** u iznosu od 30.877 hiljada RSD, dominantno se odnosi na prodaju celokupnog učešća u društvu Alta banka a.d. (Napomena 22.2.).

37.6. Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	6.926.606	5.932.247
b) Promene	-33.777	125.025
<i>Svega</i>	6.892.829	6.057.272
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	82.920	869.334
UKUPNO	6.975.749	6.926.606

Promena **neraspoređenog dobitka** ranijih godina u iznosu od 33.777 hiljada dinara neto je rezultat, pre svega, smanjenja po osnovu raspodele neraspoređenog dobitka ranijih godina u dividende (Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Industrija) i povećanja po osnovu pozitivnih kursnih razlika početnog stanja neraspoređenog rezultata kompanija u inostranstvu.

37.7. Učešće bez prava kontrole

Učešće bez prava kontrole	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu	94.616	94.616
UKUPNO	94.616	94.616

Učešće bez prava kontrole određeno je na osnovni kapital društava u kojima manjinski akcionari imaju učešće.

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

U narednoj tabeli prikazana je struktura kapitala u kojoj je učešće bez prava kontrole utvrđeno za svaku poziciju kapitala društava u kojima manjinski akcionari imaju učešće.

Struktura kapitala u kojoj je učešće bez prava kontrole utvrđeno za svaku poziciju kapitala u kojima manjinski akcionari imaju učešće	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Osnovni kapital	5.721.427	5.721.427
Učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu	-94.616	-94.616
<i>Svega osnovni kapital</i>	<i>5.626.811</i>	<i>5.626.811</i>
Emisiona premija	162.693	162.693
Učešće bez prava kontrole - emisiona premija		
<i>Svega emisiona premija</i>	<i>162.693</i>	<i>162.693</i>
Rezerve	318.781	318.710
Učešće bez prava kontrole - u rezervama	-17.996	-17.996
<i>Svega rezerve</i>	<i>300.785</i>	<i>300.714</i>
Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	6.226.261	6.198.828
Učešće bez prava kontrole - u revalorizovanim rezervama i nerealizovani dobitcima	-280.849	-280.983
<i>Svega pozitivne rev. rezerve i nerealiz. dobitci po osnovu fin. sredstava i dr. komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata</i>	<i>5.945.412</i>	<i>5.917.845</i>
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	176	31.053
Učešće bez prava kontrole - u nerealizovanim gubicima	-27	-27
<i>Svega nerealizovani gubici po osnovu fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata</i>	<i>149</i>	<i>31.026</i>
Neraspoređeni dobitak prethodne godine	6.892.829	6.057.272
Učešće bez prava kontrole - u neraspoređenom dobitku prethodne godine	-349.688	-261.232
<i>Svega neraspoređeni dobitak prethodne godine</i>	<i>6.543.141</i>	<i>5.796.040</i>
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	82.920	869.334
Učešće bez prava kontrole - u neraspoređenom dobitku tekuće godine	-46.570	-242.746
<i>Svega neraspoređeni dobitak tekuće godine</i>	<i>36.350</i>	<i>626.588</i>
Ukupan kapital koji pripada većinskim akcionarima	18.615.043	18.399.665
Učešće bez prava kontrole - u ukupnom kapitalu	-789.692	-897.546
UKUPAN KAPITAL	19.404.735	19.297.211

Struktura učešća bez prava kontrole - u neraspoređenom rezultatu tekuće godine po društvima u sistemu Energoprojekt data je u narednoj tabeli.

Struktura učešća bez prava kontrole – u neraspoređenom rezultatu tekuće godine	Procenat učešća manjinskih akcionara	u 000 dinara	
		31.12.2022.	31.12.2021.
Energoprojekt Industrija a.d.	37,23%	18.679	-2.800
Energoprojekt Oprema a.d.	32,13%	2.516	225.898
Energoplast d.o.o.	54,89%	25.375	19.648
UKUPNO		46.570	242.746

38. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	355.474	280.735
Rezervisanja za troškove u garantnom roku	355.727	497.490
Rezervisanja za troškove sudskih sporova	12.489	17.674
Ostala dugoročna rezervisanja	12.000	
UKUPNO	735.690	795.899

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2022. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina u bilansu stanja na dan 31.12.2022. godine u odnosu na dan 31.12.2021. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine i smanjenje razlike između diskontne stope i očekivanog rasta zarada) i
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih i smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Društvu);

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57. Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 8,0%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na dinarske hartije od vrednosti, ročnosti nešto manje od 5 i po godina, emitovane u oktobru, novembru i decembru 2022. godine, iznosila je oko 6,8%. Uvećanje usvojene diskontne stope u odnosu na izneti prinos je posledica činjenice da je prosečno dospeće repernih hartija od vrednosti niže od prosečnog dospeća predmentih primanja. Otuda je, na način kako je predviđen paragrafom 86, MRS 19, izvršena ekstrapolacija krive prinosa.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 8,0%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2024. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za

period od januara 2022. do decembra 2024. godine, u visini od 3% sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Ciljana inflacija od 3% se Memorandumom predviđa već par godina. Iako je ona u 2021. godini bila znatno viša (cca 7,5%), prethodnih godina je, po pravilu, bila niža (2020. – 1,3%; 2019. - 1,5%; 2018. - 2%; 2017. - 3%; 2016. - 1,6%; 2015. - 1,5%). Otuda je, dugoročno, realno prihvatiti inflaciju na nivou ciljane.

Ciljana inflacija od 3% se Memorandumom predviđa već par godina. Iako je ona u 2022. (15,1% novembar 2022 versus novembar 2021) i 2021. godini bila znatno viša (cca 7,5%), prethodnih godina je, po pravilu, bila niža (2020 - 1,3%; 2019. - 1,5%; 2018. - 2%; 2017. - 3%; 2016. - 1,6%; 2015. - 1,5%). Uvažavajući ostvareni godišnji prinos na dinarske hartije od vrednosti, najrealnije je inflaciju predvideti na tom nivou (7%); nezvano od toga što je to značajno više od ciljane stope inflacije NBS. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1% (identično kao i pri proceni rezervisanja prethodne godine), što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 8,0% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 8,0%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

• **Rezervisanja za troškove u garantnom roku** u iznosu od 355.727 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 313.505 hiljada dinara, koja su evidentirana po osnovu rezervisanja iz ranijih godina u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar u iznosu od 276.891 hiljade dinara, po osnovu projekta: Faza 13: 236.380 hiljada dinara i Faza 12: 40.511 hiljada dinara, a koji se rade za Qatar General Electricity and Water Corporation „KAHRAMAA“ i u zemlji u iznosu od 36.614 hiljada dinara, u celosti po osnovu projekta Spalionica u Vinči - Izrada projektne dokumentacije.

Ukalkulisavanje rezervisanja za troškove u garantnom roku izvršeno je na osnovu najbolje procene rukovodstva i na osnovu prethodnog iskustva i očekuje se da budu plativa u periodu manjem od 5 godina. Konačan iznos obaveze koji će se platiti može biti različit od onog koji je rezervisan, u zavisnosti od budućih razvoja događaja. Ova rezervisanja nisu diskontovana pošto uticaj diskontovanja nije materijalno značajan.

U odnosu na prethodnu godinu, smanjenje predmetnih rezervisanja u iznosu od 77.795 hiljada dinara rezultat je ukidanja neiskorišćenih rezervisanja u iznosu od 98.318 hiljada dinara (u zemlji, na projektu Spalionica u Vinči - Izrada projektne dokumentacije: 23.494 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar: 74.824 hiljada dinara na projektima za Faza 12: 50.392 hiljada dinara i Mega Rezervoari: 24.432 hiljada dinara) i evidentiranih negativnih kursnih razlika u iznosu od 20.523 hiljada dinara (prilikom uključivanja inostranog poslovanja u poslovne knjige društva, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva).

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 879 hiljada dinara, po osnovu ostatka rezervisanja iz 2017. godine za projekat Dalekovod Pančevo - Rumunska granica.

Uobičajena praksa je da društvo daje garanciju na svoje proizvode za period od 1-5 godine, zavisno od projekta. Rukovodstvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva.

U odnosu na prethodnu godinu, smanjenje predmetnih rezervisanja u iznosu od 1.858 hiljada dinara u celosti je rezultat je iskorišćenih rezervisanja za projekat Dalekovod Pančevo - Rumunska granica

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 41.343 hiljade dinara koja su evidentirana po osnovu rezervisanja iz ranijih godina na projektu Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija u iznosu od 33.131 hiljada dinara i rezervisanja u izveštajnoj godini za projekat Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2 u iznosu od 8.212 hiljada dinara.

Uobičajena praksa je da društvo daje garanciju na objektima koji su završeni, a za koje se očekuje da će imati troškove dok traje garantni period. Društvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva.

U odnosu na prethodnu godinu, smanjenje predmetnih rezervisanja u iznosu od 62.110 hiljada dinara rezultat je iskorišćenih rezervisanja: 64.655 hiljada dinara (za projekte Kineski kulturni centar: 3.794 hiljada dinara, Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija u iznosu od 55.054 hiljada dinara i Delta House: 5.807 hiljada dinara), pozitivnih kursnih razlika: 5.667 hiljada dinara (na projektima Kineski kulturni centar: 5.588 hiljada dinara i Delta House: 79 hiljada dinara) i rezervisanja u izveštajnoj godini za projekat Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2 u iznosu od 8.212 hiljada dinara.

U narednoj tabeli je prikazana promena u strukturi dugoročnih rezervisanja za troškove u garantnom roku u izveštajnom periodu.

Struktura rezervisanja za troškove u garantnom roku	<i>u 000 dinara</i>
Stanje na dan 1. januara 2021.	579.499
Dodatna rezervisanja	5.886
Iskorišćeno u toku godine	-10.620
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	-106.171
Kursne razlike	28.896
Stanje na dan 01. januara 2022.	497.490
Dodatna rezervisanja (Napomena 18)	8.212
Iskorišćeno u toku godine	-66.513
Ukidanje neiskorišćenih iznosa (Napomena 22.1)	-98.318
Kursne razlike	14.856
Stanje na dan 31. decembra 2022.	355.727

- **Rezervisanje za troškove sudskih sporova** u iznosu od 12.489 hiljada dinara u celosti se odnosi na Energoprojekt Niskogradnju.

U narednoj tabeli je prikazana promena u strukturi dugoročnih rezervisanja za sudske sporove u izveštajnom periodu.

Struktura rezervisanja za sudske troškove	<i>u 000 dinara</i>
Stanje na dan 1. januara 2021.	14.399
Dodatna rezervisanja	6.171
Iskorišćeno u toku godine	-2.896
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	
Stanje na dan 01. januara 2022.	17.674
Dodatna rezervisanja	
Iskorišćeno u toku godine	-5.185
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	
Stanje na dan 31. decembra 2022.	12.489

- **Ostala dugoročna rezervisanja** u iznosu od 12.000 hiljada dinara u celosti se odnosi na Energoplast i evidentirani su po osnovu nakande štete kupcu Knjaz Miloš, na ime očekivanog odštetnog zahteva zbog pucanja zatvarača na gotovom proizvodu.

39. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji (Napomena 39.1)	8.928	258.629
Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu (Napomena 39.2)	161.042	1.340
Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti (Napomena 39.3)	3.300.000	3.300.000
Ostale dugoročne obaveze (Napomena 39.4)	259.869	252.514
UKUPNO	3.729.839	3.812.483
Deo dugoročnih obaveza koji dospeva do jedne godine (Napomena 41.2; 41.3,41.4)	275.061	352.670

39.1. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji

Struktura dugoročnih kredita, zajmova i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Dugoročni krediti od banaka u zemlji:		
a) Unicredit bank a.d.		171.823
b) Alta banka a.d.		39.194
Svega - dugoročni krediti od banaka u zemlji		211.017
Dugoročni krediti od drugih pravnih lica u zemlji	1.007	
Svega - Dugoročni krediti u zemlji	1.007	211.017
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga u zemlji	7.921	47.612
UKUPNO	8.928	258.629

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu dugoročnih kredita u zemlji, iskazane u dinarima, na dan 31.12.2022. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih obaveza).

Poverilac	u 000 dinara		
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Ukupna obaveza
U Energoprojekt Visokogradnji:			
Unicredit bank a.d.		171.443	171.443
Svega u Energoprojekt Visokogradnji	-	171.443	171.443
U Energoprojekt Niskogradnji:			
Alta banka a.d.		58.682	58.682
Svega u Energoprojekt Niskogradnji	-	58.682	58.682
UKUPNO	0	230.125	230.125

• **Dugoročne obaveze po osnovu lizinga u zemlji** u iznosu od 7.921 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 923 hiljada dinara i Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 6.989 hiljada dinara.

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

Detaljnije informacije o ukupnim obavezama (dugoročnim i kratkoročnim) po osnovu lizinga u zemlji prezentovane su u narednoj tabeli.

Poverilac	Valuta	Ostatak obaveze u valuti (u hiljadama)	Ostatak obaveze u 000 dinara	Način otplate i datum dospeća
<i>Obaveze po osnovu lizinga u zemlji:</i>				
<i>U Energoprojekt Visokogradnja:</i>				
OTP Leasing	EUR	13	1.634	mesečno do 15.04.2025.
Republička direkcija za imovinu (zakup zemljišta Blok 24, Bežanijska kosa)	RSD	10.540	10.540	mesečno do 23.12.2023.
<i>Svega u Energoprojekt Visokogradnja</i>			<i>12.174</i>	
<i>U Energoprojekt Niskogradnja:</i>				
OTP Leasing	EUR	255	29.953	mesečno do 15.08.2023.
Ostalo (zakup stanova)	RSD i EUR		9.059	mesečno do 31.08.2023. / do 01.07.2029.
<i>Svega u Energoprojekt Niskogradnja</i>			<i>39.012</i>	
UKUPNO			51.186	

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu lizinga u zemlji, iskazane u dinarima, na dan 31.12.2022. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih obaveza).

Poverilac	u 000 dinara		
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Ukupna obaveza
U Energoprojekt Visokogradnji:			
OTP Leasing	932	702	1,634
Republička direkcija za imovinu (zakup zemljišta Blok 24, Bežanijska kosa)		10,540	10,540
Svega u Energoprojekt Visokogradnji	932	11,242	12,174
U Energoprojekt Niskogradnji:			
OTP Leasing		29,953	29,953
Ostalo (zakup stanova)	6,989	2,070	9,059
Svega u Energoprojekt Niskogradnji	6,989	32,023	39,012
U Ostalim društvima iz sistema Energoprojekt:			
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga			-
Svega u Ostalim društvima iz sistema Energoprojekt	-	-	-
UKUPNO	7,921	43,265	51,186

Ukupne Obaveze po osnovu lizinga u zemlji:			
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	932	41,195	42,127
Obaveze po osnovu ostalog lizinga	6,989	2,070	9,059
UKUPNO	7,921	43,265	51,186

39.2. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu

Struktura dugoročnih kredita zajmova i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	161.042	1.340
UKUPNO	161.042	1.340

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

Detaljnije informacije o ukupnim obavezama (dugoročnim i kratkoročnim) po osnovu lizinga u inostranstvu prezentovane su u narednoj tabeli.

Poverilac	Valuta	Ostatak obaveze u valuti	Ostatak obaveze u 000 dinara	Način otplate i datum dospeća
<i>Obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu:</i>				
<i>U Energoprojekt Entel:</i>				
Zakup poslovnog prostora, Qatar	QR	3.591	108.658	tromesečno
Zakup poslovnog prostora, Emirati	AED	1.715	51.429	tromesečno
<i>Svega</i>			<i>160.087</i>	
<i>U Energoprojekt Hidroinženjering:</i>				
Zakup stana (Alžir)	AD (Alžirski dinar)	936	747	godišnje/31.12.2025.
Zakup stana (R.Srpska)	KM (Konvertibilna marka)	3	208	mesečno/31.12.2025.
<i>Svega</i>			<i>955</i>	
UKUPNO			<i>161.042</i>	

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu, iskazane u dinarima, na dan 31.12.2022. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih obaveza).

Poverilac	<i>u 000 dinara</i>		
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Ukupna obaveza</i>
<i>U Energoprojekt Entel:</i>			
Zakup poslovnog prostora, Qatar	108.658	65.759	174.417
Zakup poslovnog prostora, Emirati	51.429	16.283	67.712
<i>Svega</i>	<i>160.087</i>	<i>82.042</i>	<i>242.129</i>
<i>U Energoprojekt Hidroinženjering:</i>			
Zakup stana Alžir	747	349	1.096
Zakup stana R.Srpska	208	97	305
<i>Svega</i>	<i>955</i>	<i>446</i>	<i>1.401</i>
UKUPNO	<i>161.042</i>	<i>82.488</i>	<i>243.530</i>

39.3. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti

Obaveze po emitovanim hartijama od vrednost	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	3.300.000	3.300.000
UKUPNO	3.300.000	3.300.000

• **Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana** u iznosu od 3.300.000 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Holding po osnovu emitovanih dugoročnih korporativnih obveznica dana 30.12.2020. godine i to, 330.000 obveznica pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000,00 dinara (na osnovu odluke Skupštine društva od 23.07.2020. godine o izdavanju korporativnih obveznica društva putem javne ponude i odluke Nadzornog odbora društva od 25.11.2020. godine o izdavanju prve emisije korporativnih obveznica), sa rokom dospeća 30.12.2025. godine i kvartalnim obračunom i plaćanjem kamate.

39.4. Ostale dugoročne obaveze

Struktura ostalih dugoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji (eksterno)	19.454	31.936
Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu (eksterno)	240.415	220.578
UKUPNO	259.869	252.514

• **Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji** u iznosu od 19.454 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na Energoprojekt Holding u iznosu od 12.331 hiljada dinara po osnovu primljenog avansa od Jerry catering service d.o.o., Beograd (104 hiljada EUR) po Aneksu br. 1 Ugovora br. 123 o dugoročnom zakupu.

• **Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu** u iznosu od 240.415 hiljada dinara, odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 189.904 hiljada dinara, koje se odnose na obavezu za zadržane garantne depozite podizvođačima na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija i
- Energoplast u iznosu od 50.511 hiljada dinara po osnovu dugoročnih obaveza po osnovu raspodele neraspoređenog dobitka udeličaru Chartered Oil Inc.

40. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)

Struktura dugoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Dugoročni unapred obračunati troškovi:		
a) Dugoročni unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		54
b) Dugoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica		410.047
<i>Svega- dugoročni unapred obračunati troškovi</i>	-	410.101
Dugoročni unapred naplaćeni prihodi:		
Dugoročni unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica		326.432
<i>Svega- dugoročni unapred naplaćeni prihodi</i>	-	326.432
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	69.667	58.890
UKUPNO	69.667	795.423

41. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji (Napomena 41.1.)	4.000	
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke (Napomena 41.2.)	44.936	92.966
Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka (Napomena 41.3.)	247.824	388.709
Kreditni, zajmovi i obaveze iz inostranstva (Napomena 41.4.)	1.051.089	14.491
UKUPNO	1.347.849	496.166

41.1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji

Struktura obaveza po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kratkoročni krediti i zajmovi od ostalih povezanih lica u zemlji:		
Napred a.d.	4.000	
Svega - kratkoročni krediti i zajmovi od ostalih povezanih lica u zemlji	4.000	-
UKUPNO	4.000	0

41.2. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke

Struktura obaveza po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine u zemlji:		
a) Obaveze po osnovu finansijskog lizinga koje dospevaju do jedne godine u zemlji	41.195	55.976
b) Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica koje dospevaju do jedne godine u zemlji	3.741	36.990
Svega - Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine u zemlji	44.936	92.966
UKUPNO	44.936	92.966

• **Obaveze po osnovu finansijskog lizinga koje dospevaju do jedne godine u zemlji** u iznosu od 41.195 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 29.953 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 11.242 hiljada dinara (Napomena 39.2.).

41.3. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka

Struktura obaveza po osnovu kredita od domaćih banaka	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kratkoročni krediti od banaka u zemlji	17.598	129.340
Deo dugoročnih kredita i zajmova od domaćih banaka koji dospeva do jedne godine	230.125	259.299
Ostale kratkoročne finansijske obaveze prema bankama u	101	70
UKUPNO	247.824	388.709

• **Kratkoročni krediti od banaka u zemlji** u iznosu od 17.598 hiljada dinara, u celosti se odnose na Energoprojekt Niskogradnju kako je prikazano u tabeli u nastavku.

Banka	Valuta	Ostatak obaveze u valuti	Ostatak obaveze u 000 dinara	Način otplate i datum dospeća
Alta banka	EUR	150.000	17.598	19.04.2023.
UKUPNO			17.598	

Smanjenje kratkoročnih kredita od banaka u zemlji u iznosu od 111.742 hiljada dinara rezultat je, s jedne strane, smanjenja u Energoprojekt Opremi (otplata preostalog dela kredita od Addiko banke: 1.100 hiljada EUR) i s druge strane povećanja u Energoprojekt Niskogradnji (novi kredit od Alta banke: 150 hiljada EUR).

• **Deo dugoročnih kredita i zajmova od domaćih banaka koji dospeva do jedne godine** u iznosu od 230.125 hiljada dinara odnosi se na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 171.443 hiljada dinara (kod Unicredit banke) i Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 58.682 hiljada dinara (kod Alta banke).

41.4. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva

Struktura kredita, zajmova i obaveza iz inostranstva	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu:		
a) Kratkoročni krediti od banaka u inostranstvu	953.884	14.078
b) Kratkoročni krediti i zajmovi od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu	14.717	8
Svega - kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	968.601	14.086
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine u inostranstvu:		
a) Obaveze po osnovu finansijskog lizinga koje dospevaju do jedne godine u inostranstvu	82.488	405
b) Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica koje dospevaju do jedne godine u inostranstvu		
Svega - deo dugoročnih kredita, zajmova i drugih obaveza koji dospevaju do jedne godine u inostranstvu	82.488	405
UKUPNO	1.051.089	14.491

• **Obaveze po osnovu kratkoročnih kredita od banaka u inostranstvu** u iznosu od 953.884 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Niskogradnju kako je prikazano u narednoj tabeli.

Banka	Valuta	Ostatak obaveze u valuti	Ostatak obaveze u 000 dinara	Datum dospeća
Standard Chartered bank	USD	1.589.511	175.087	31.05.2023.
Standard Chartered bank	UGX	2.700.000.000	80.082	17.01.2023.
Standard Chartered bank	UGX	4.000.000.000	118.640	01.03.2023.
Standard Chartered bank	UGX	300.000.000	8.898	01.03.2023.
Stanbic bank	UGX	11.244.944.090	333.525	13.01.2023.
Stanbic bank	UGX	7.486.865.668	222.061	15.02.2023.
Svega Uganda			938.293	
AVLA, Peru	PEN	540.684	15.591	15.04.2022.
Svega Peru			15.591	
UKUPNO			953.884	

Povećanje kratkoročnih kredita u inostranstvu u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 939.806 hiljada dinara odnosi se na Energoprojekt Niskogradnju, dominantno, po osnovu kredita uzetih u Ugandi.

42. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Primljeni avansi od ostalih povezanih pravnih lica	8.757	8.498
Primljeni avansi od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji	2.020.706	1.520.036
Primljeni avansi od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu	2.174.663	1.797.373
Primljeni depoziti i kaucije	7.326	6.936
UKUPNO	4.211.452	3.332.843

• **Obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji** u iznosu od 2.020.706 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.202.239 hiljada dinara, pre svega, od investitora JP Srbija Voz za projekat Modernizacija TPS Zemun: 195.044 hiljada dinara i Beo Čista Energija d.o.o. za projekat Rekonstrukcija deponije Vinča: 1.006.999 hiljada dinara.

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 559.627 hiljada dinara, dominantno po osnovu primljenih avansa od kupaca nepokretnosti na projektu Bežanijska Kosa Blok 24: 558.511 hiljada dinara.

- Energoprojekt Industrija u iznosu od 151.424 hiljada dinara, pre svega, od investitora Kolubara Univerzal d.o.o. na projektu Građevinski i instalaterski radovi na proizvodnoj hali, trafo stanici i kotlarnici u Velikim Crljenima: 138.855 hiljada dinara.

Povećanje obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 500.670 hiljada dinara dominantno je rezultat, s jedne strane, povećanja u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 505.365 hiljada dinara (dominantno, po osnovu primljenih avansa od kupaca nepokretnosti na projektu Bežanijska Kosa Blok 24) i Energoprojekt Industriji: 144.019 hiljada dinara (dominantno, od investitora Kolubara Univerzal d.o.o. na projektu Građevinski i instalaterski radovi na proizvodnoj hali, trafo stanici i kotlarnici u Velikim Crljenima) i sa druge strane, smanjenja u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 142.465 hiljada (pre svega, na projektu Modernizacija TPS Zemun).

• **Obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu** u iznosu od 2.174.663 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.787.673 hiljada dinara, po osnovu primljenih avansa u Ugandi: 1.518.368 hiljada dinara (na projektima Z-045 Mityana Mubende, Uganda: 1.144.308 hiljada dinara i Kampala - Jinja: 374.060 hiljada dinara) i u Peruu: 269.304 hiljada dinara (pre svega na projektu Z-044 Kontrola preлива reke Ika, Peru: 259.709 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 348.782 hiljada dinara po osnovu primljenih avansa na projektu Z-116 Nemačka ambasada Taškent: 297.766 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 51.016 hiljada dinara.

Povećanje obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 377.290 hiljada dinara, pre svega se odnosi, s jedne strane, na povećanje primljenih avansa u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu do 231.655 hiljada dinara (pre svega, na Z-112 Nemačka ambasada Taškent) i Energoprojekt Niskogradnji u iznosu do 180.982 hiljada dinara (najvećim delom na projektu Z-045 Mityana Mubende, Uganda) i sa druge

strane, na smanjenja u Energoprojekt Opremi u iznosu do 33.132 hiljada dinara.

43. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji:		
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	196.237	41.207
Svega - obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	196.237	41.207
Dobavljači u zemlji	1.448.261	2.264.541
Dobavljači u inostranstvu	1.950.130	1.854.439
Ostale obaveze iz poslovanja	29.459	20.157
UKUPNO	3.624.087	4.180.344

• **Obaveze prema dobavljačima - ostala povezana pravna lica u zemlji** u iznosu od 196.237 hiljada dinara u celosti se odnose na obaveze prema društvu Napred a.d. evidentiranih u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 143.992 hiljade dinara (pre svega, na projektu Bežanijska kosa Blok 24) i Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 52.245 hiljada.

• **Obaveze prema dobavljačima u zemlji** u iznosu od 1.448.261 hiljada dinara najvećim delom se odnose na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 777.221 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 503.961 hiljada dinara i Energoprojekt Opremu u iznosu od 106.564 hiljada dinara.

Smanjenje obaveze prema dobavljačima u zemlji u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 816.280 hiljada dinara najvećim delom je rezultat smanjenja u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 300.997 hiljada, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 270.203 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 245.786 hiljada dinara.

• **Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu** u iznosu od 1.950.130 hiljada dinara odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 939.693 hiljada dinara, pre svega, u Peru: 204.363 hiljada dinara, Ugandi: 631.348 hiljada dinara i zemlji: 103.982 hiljada dinara),

- Energoprojekt Entel u iznosu od 636.179 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 597.951 hiljada dinara, Energoprojekt Entel LLC Oman i Oman: 32.423 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 320.338 hiljada dinara (najvećim delom, u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana i na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija).

44. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Ostale kratkoročne obaveze (Napomena 44.1.)	826.838	772.132
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda (Napomena 44.2.)	287.097	172.958
Obaveze po osnovu poreza na dobitak (Napomena 44.3.)	40.509	59.171
UKUPNO	1.154.444	1.004.261

44.1. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze iz specifičnih poslova:		
Obaveze iz specifičnih poslova - druga pravna lica	13	13
Svega - Obaveze iz specifičnih poslova	13	13
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	451.738	609.383
Druge obaveze:		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	1.298	5.071
b) Obaveze za dividende	55.508	73.750
c) Obaveze prema zaposlenima	16.238	23.275
d) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	2.246	2.187
e) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	2.893	2.204
f) Ostale obaveze	296.904	56.249
Svega - druge obaveze	375.087	162.736
UKUPNO	826.838	772.132

• **Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada** u iznosu od 451.738 hiljada dinara (obaveze za neto zarade i naknade zarada, poreze i doprinose i dr.) odnose se, najvećim delom, na Energoprojekt Entel u iznosu od 202.044 hiljada dinara (u inostranstvu: 167.412 hiljada dinara, u zemlji: 34.632 hiljada dinara), Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 130.638 hiljada dinara (u inostranstvu: 110.234 hiljada dinara, u zemlji: 20.404 hiljada dinara) i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 54.580 hiljada dinara (u inostranstvu: 21.561 hiljada dinara, u zemlji: 33.019 hiljada dinara).

• **Obaveze za dividende** u iznosu od 55.508 hiljada dinara odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoplast u iznosu od 23.525 hiljada dinara, a odnose se na neisplaćene dividende osnivačima prema udeličaru Chartered Oil Inc. (Napomena 39.4);

- Energoprojekt Holding u iznosu od 18.733 hiljada dinara, po osnovu obaveze za dividendu iz 2018. godine: 4.398 hiljada dinara i obaveze za dividendu iz ranijih godina: 14.335 hiljada dinara, a koje do dana bilansa nisu isplaćene usled nerešenih imovinsko - pravnih odnosa (ostavinske rasprave i dr.) i neotvorenih vlasničkih računa akcionara;

- Energoprojekt Entel u iznosu od 6.691 hiljada dinara po osnovu obaveze iz 2017. godine: 1.645 hiljada dinara i obaveza iz ranijih godina: 5.046 hiljada dinara (obzirom da akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti, ostavinske rasprave i sl.); i

- Energoprojekt Opremu u iznosu od 6.269 hiljada dinara po osnovu obaveza iz ranijih godina.

• **Ostale obaveze** u iznosu od 296.904 hiljada dinara, odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 249.752 hiljada dinara, po osnovu presude Medjunarodnog Arbitražnog suda ICC u Švajcarskoj po tužbi Energoprojekt Opreme protiv kompanije Energo Nigerija (Tuženi) kada je tribunal prihvatio nadležnost za odlučivanje o protivtužbenim zahtevima i zahtevima za prebijanje Tuženog iako nije imao pravni osnov za takvu odluku. U toku je proces za priznanje i izvršenje u Beogradu i

- Energoprojekt Holding u iznosu od 32.524 hiljada dinara, dominantno po osnovu obaveze prema akcionarima po osnovu prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entel u iznosu od 31.987 hiljada dinara. Korporativni agent M&V Investments dana 15.09.2019. godine izvršio je povraćaj sredstava Društva koja su bila deponovana u svrhu realizacije prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entela i to, za deo akcionara koji nisu imali odgovarajuće podatke, te isplata nije mogla biti realizovana. Društvo izmiruje predmetne obaveze po zahtevu akcionara;

44.2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda

Struktura - obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	260.169	122.725
Obaveze po osnovu ostalih javnih prihoda	26.928	50.233
UKUPNO	287.097	172.958

• **Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost** u iznosu od 260.169 hiljada dinara odnose se na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza najvećim delom u Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 142.036 hiljada dinara (u celosti u inostranstvu u Ugandi i Peruu) Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 29.094 hiljada dinara i Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d. u iznosu od 25.013 hiljada dinara.

44.3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak

Struktura - obaveze po osnovu poreza na dobitak	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze po osnovu poreza na dobitak	26.928	59.171
UKUPNO	26.928	59.171

45. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kratkoročni unapred obračunati troškovi:		
Kratkoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica	1.180.673	215.000
<i>Svega- kratkoročni unapred obračunati troškovi</i>	<i>1.180.673</i>	<i>215.000</i>
Kratkoročni unapred naplaćeni prihodi:		
Kratkoročni unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica	491.751	81.032
<i>Svega- dugoročni unapred naplaćeni prihodi</i>	<i>491.751</i>	<i>81.032</i>
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	301.994	129.627
UKUPNO	1.974.418	425.659

• **Kratkoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica** u iznosu od 1.180.673 hiljada dinara odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 841.943 hiljada dinara i obračunati su u realizaciji prema investitorima, a do dana izrade bilansa nisu fakturisani od strane dobavljača i podizvođača i u zemlji iznose 347.287 hiljada dinara, a u inostranstvu: 494.656 hiljada dinara (Uganda: 376.370 hiljada dinara i Peru: 118.286 hiljada dinara).

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 189.894 hiljada dinara i obračunati su u realizaciji prema investitorima, a do dana izrade bilansa nisu fakturisani od strane dobavljača i podizvođača. U zemlji iznose 56.070 hiljada dinara, a u inostranstvu: 126.824 hiljada dinara (pre svega, na projektu Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija: 121.564 hiljada dinara).

- Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 55.245 hiljada dinara, po osnovu ukalkulisanih troškova podizvođača u zemlji: 34.637 hiljada dinara i inostranstvu: 20.608 hiljada dinara.

- Energoprojekt Industrija u iznosu od 40.970 hiljada dinara (pre svega, na projektu Građevinski i instalaterski radovi na proizvodnoj hali, trafo stanici i kotlarnici u Velikim Crljenima).

- Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 35.077 hiljada dinara, korekcija cene zemljišta prema Ugovoru o kupoprodaji neopkretnosti (gradskog građevinskog zemljišta).

Povećanje unapred obračunatih troškova - druga pravna lica u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 965.673 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 841.943 hiljada dinara i to delom usled reklasifikacije unapred obračunati troškovi - druga pravna lica u iznosu od 401.851 hiljada dinara sa dugoročne pozicije prethodne godine na kratkoročnu poziciju u tekućoj godini, a delom usled usled formiranih unapred obračunatih troškova u izveštajnom periodu u iznosu od 440.092 hiljada dinara.

• **Unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica** u iznosu od 491.751 hiljada dinara, odnose se, pre svega, na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 398.044 hiljada dinara po osnovu projekata u zemlji.

• **Ostala pasivna vremenska razgraničenja** u iznosu od 301.994 hiljada dinara, pre svega, se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu 232.449 hiljada dinara (dominantno u Ugandi: 231.194 hiljada dinara, po osnovu razgraničene obaveze za PDV-a) i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od

67.563 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 62.613 hiljada dinara po osnovu razgraničene obaveze za PDV).

46. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Odložena poreska sredstva	4.787	3.263
Odložene poreske obaveze	643.590	579.693
Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	-638.803	-576.430

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak koji će biti nadoknadivi u budućim periodima po osnovu *odbitnih privremenih razlika*.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društava, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Odložena poreska sredstva se proveravaju na dan 31. decembra i priznaju se samo ako društvo proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjjenje će moći da se koriste odložena poreska sredstva.

Iznos odloženih poreskih sredstava izračunat je množenjem visine odbitne privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih obaveza Društva prikazana je u narednim tabelama.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	576.430	490.471
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	638.803	576.430
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	62.373	85.959

Na osnovu promene stanja odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza u 2022. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do povećanja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 62.373 hiljada dinara, koje je evidentirano:

- Na teret neto rezultata 2022. godine (odloženi poreski rashod perioda) u iznosu od 74.389 hiljada dinara (Napomena 24) i
- u korist kapitala (neraspoređeni dobitak prethodne godine i revalorizacije rezerve) u iznosu od 12.016 hiljada dinara, po osnovu korekcije odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza iz prethodnog perioda, kao i efekte usled revalorizacije nekretnina.

47. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA, HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA I USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

47.1. Vanbilansna aktiva i pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike), u konsolidovanim finansijskim izveštajima Energoprojekt Holding a.d. iskazana je vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze sistema Energoprojekt, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u tabeli u nastavku.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Izdate i primljene garancije i akreditivi	11.650.552	12.132.914
Prava korišćenja građevinskog zemljišta	114.044	114.044
Ostala vanbilansna aktiva/pasiva	285.138	304.071
UKUPNO	<i>12.049.734</i>	<i>12.551.029</i>

47.2. Hipoteke upisane na teret i u korist društva

- **Hipoteke upisane na teret društava u sistemu Energoprojekt**

- Hipoteka na nekretninama u Kataru

Kompanija Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar ima pravo raspolaganja i plodouživanja na nepokretnostima, ukupne stambene površine 4.488 m², koje se nalaze na katastarskim parcelama broj 65582, 65583, 65584, 65585, 65586, 65587, 65588, 65589 i 65590 površine 10.736 m², u Dohi - Qatar, Zone 44, East Al Naija, Al Mumtaza Street Doha Qatar, a koja je u knjižnom vlasništvu lokalnog fizičkog lica. Knjižni vlasnik je stavio hipoteku na imovinu u Doha banku kao kolateral na ime dobijanja ponudbenih garancija i garancija za dobro izvršenje posla, za potrebe kompanije Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar.

- Hipoteke na nekretninama u Peruu

u Energoprojekt Niskogradnji:

- **Hipoteka na nekretninama u Peruu** – za potrebe obezbeđenja linije za garancije na korišćenju kod Scotiabank Peru, upisana je hipoteka na imovini društva u iznosu od 1.540.814 hiljada dinara (13.988.134 USD), što predstavlja 102,63% ukupno procenjene vrednosti imovine koja je predmet hipoteke. Upis hipoteke u iznosu većem od procenjene vrednosti imovine, predložen je od Banke sa obrazloženjem potrebe postizanja većeg pokrića u finansijskom sistemu koji omogućava banci smanjenje obavezne rezerve, plasiranje sredstava u većem iznosu i mogućnost povoljnije ponude za klijenta. Predlog banke je zasnovan na projekciji porasta vrednosti nekretnina u narednom periodu. Procena vrednosti nekretnina izvršena je od nezavisnog ovlašćenog procenitelja CESAR ARROYO BURGA EIRL
- Hipoteka u korist Društva u Peruu - nekretninama u Peruu – prikazana u sledećoj tabeli

Nepokretnost	m ²	Knjigovodstvena vrednost		Procenjena vrednost		Datum procene
		u USD	u 000 RSD	u USD	u 000 RSD	
Zemljište - Santa Clara, Peru	23.009,70	-	-	8.986.011	989.823	31.12.2020.
Ukupno (100%)		-	-	8.986.011	989.823	
Hipoteka 70.89%				6.370.000		

Hipoteka u korist društva konstituisana je u cilju garantovanja naplate ukupne ugovorne cene, u skladu sa članom 1118 Građanskog zakonika u Peru-u.

Procenu vrednosti nekretnine na dan 30.12.2020, izvršio je nezavisni ovlašćen procenitelj PROVALUA S.A. , prema Izveštaju PAR 463-12/20 od 30.12.2020.

Napominjemo, da je u 2022. godini oslobođena hipoteka nad zemljištem Santa Clara koja je bila na teret Društva, po ispunjenju svih obaveza Energoprojekta prema banci Banco Pichincha.

- Hipoteka na nekretnini – Poslovna zgrada Energoprojekt, po osnovu bankarskih aranžmana sa:

- Erste banka a.d. Novi Sad u iznosu od 27.000.000,00 EUR po Aneksu br. 2 Ugovora o višenamenskom okvirnom limitu br.OVLC003/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema, Energoprojekt Hidroinženjering i Energoprojekt Industrija),
- Unicredit banka Srbija a.d. Beograd u iznosu od 3.188.287,47 EUR po Aneksu br. 3 Ugovoru kratkoročnom kreditu br. RL 0029/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema),
- OTP banka Srbija a.d. Novi Sad u iznosu od 6.782.000,00 EUR po Aneksu br. 4 Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2818/21 - sada OL2021/202 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici:

Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Hidroinženjering) i

- OTP banka Srbija Novi Sad a.d. u iznosu od 3.218.000,00 EUR po Aneksu br. 4 Okvirnog ugovoru o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisma o namerama br. OUG 2820/21 - sada OL2021/457 (dužnik Energoprojekt Hidroinženjering, hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i solidarni dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Oprema),

po osnovu čega je dana 10.03.2022. godine upisana je izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt, list Nepokretnosti broj 2652, KO Novi Beograd, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d.

- Hipoteka na nekretnini - Kompleks Stara Pazova, po osnovu bankarskog aranžmana sa:

- OTP Banka Srbija a.d. u iznosu od 6.300.000,00 EUR, po osnovu Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2819/21 – sada OL2021/365 i svih eventualnih budućih Aneksa (hipotekarni dužnik Energoprojekt Visokogradnja i dužnici: Energoprojekt Holding, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Hidroinženjering), po osnovu čega je dana 07.07.2021. godine upisana izvršna vansudska hipoteka na zemljištu i objektima Komplexa Stara Pazova u listu nepokretnosti broj 10503 KO Stara Pazova u korist predmetnog poverioca.

• Hipoteke upisane u korist društava u sistemu Energoprojekt

U Energoprojekt Holdingu:

- na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 15 Ugovora o zajmu br. 367, u iznosu od 16.132 hiljada dinara (137 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je izvršna vansudska hipoteka na osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na stanovima u ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat. parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva; dok
- na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 11 Ugovora o reprogramu zajma br. 115, odobrenog Enjub d.o.o. u iznosu od 60.214 hiljada dinara (513 hiljada EUR), Rešenjem br. 952-02-1973/2012 upisana je izvršna vansudska hipoteka I reda na osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina br. 93, br. 93A, br. 91A (hipoteka je upisana na iznos od 1.198 hiljada EUR, obzirom da nije skinuta hipoteka koja se odnosi na deo vraćenog zajma u 2019. godini u iznosu od 685 hiljada EUR).

47.3. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Najveći iznos neusaglašeni potraživanja i obaveza evidentiran je u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt, kako je navedeno u nastavku.

- U Energoprojekt Opremi:

Neusaglašena potraživanja u Energoprojekt Opremi najvećim delom se odnose na Energo Nigeriu:

- Kupci u inostranstvu: 561.109 hiljada dinara i
- Ostala kratkoročna potraživanja: 101.678 hiljada dinara, kao i na Kupce u zemlji: 177.835 hiljada dinara.

Neusaglašene obaveze u Energoprojekt Opremi najvećim delom se odnose na sledeće bilansne pozicije:

- Dobavljači u zemlji: 92.413 hiljada dinara,
- Dobavljači u inostranstvu: 46.522 hiljada dinara i
- Ostale kratkoročne obaveze: 247.693 hiljada dinara (u celosti sa Energo Nigeria).

- U Energoprojekt Hidroinženjeringu:

Energoprojekt Hidroinženjering je shodno zakonskoj obavezi poslao zahtev za usaglašavanje obaveza i potraživanja svojim kupcima u inostranstvu, koji međutim na iste nisu odgovorili. Neusaglašena potraživanja najvećim delom se odnose na kupce u inostranstvu: 5.538 hiljada dinara i u celosti se odnosi na Agence Nationale des Barrages et Transferts, Alžir (nacionalna Agencija za brane i transfer vode).

Neusaglašene obaveze se najvećim delom odnose na Primljene avanse, depozite i kaucije: 4.404 hiljada dinara i u celosti se odnose na Elektroprivredu Crne Gore, Nikšić, Zaključak – 22024 HPP Perućica Crna Gora.

- U Energoprojekt Visokogradnji:

Neusaglašena obaveze za primljene avanse iznose 354 hiljade dinara, dok neusaglašene obaveze za dobavljače u zemlji iznose 593 hiljada dinara. Neusaglašena potraživanja za date avanse odnose se na račune koji nisu stigli do izrade bilansa, a dobavljači su izvršili zatvaranje avansa.

- U Energoprojekt Entelu:

Elektroprivreda Srbije (EPS) je neosnovano osporila iznos od 48.938 hiljada dinara za koji je prvostepena sudska odluka bila dosuđena u korist Energoprojekt Entelaa. EPS se žalio i sada je to na apelacionom sudu. U toku 2022. godine nije održano ni jedno ročište (nadamo se da će presuda biti u toku 2023. godine).

- U Energoprojekt Holdingu:

Od ukupnog iznosa neusaglašanih potraživanja i obaveza, najveći deo se odnosi na neusaglašene odnose sa društvom Jerry catering service d.o.o. u ukupnom iznosu od 4.786 hiljada dinara, koja su nastala zbog različitog načina kursiranja avansa, naime društvo Jerry catering nije vršilo kursiranje avansa dok je Energoprojekt Holding kursirao avanse do 31.12.2017. godine, a od 01.01.2018. godine, shodno IFRAC 22, više ne vrši kursiranje avansa.

48. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna obaveza **po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Potencijalna sredstva koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu **po osnovu sudskih sporova** u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

Društvo tužilac ili tužena strana	<i>Broj sporova</i>	<i>Ukupna vrednost u 000 RSD</i>
Društvo kao tužilac	54	2.139.382
Društvo kao tužena strana	195	4.556.543

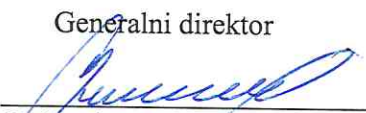
49. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja pokrenut je sudski spor protiv investitora na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov na Donu zbog neoveravanja i neplaćanja izvršenih radova na objektu koji je završen i predat investitoru. Na osnovu procene pravnih zastupnika Grupe, očekuje se pozitivan ishod spora i naplata potraživanja u toku 2023.

Nije bilo drugih događaja naakon dana bilansa stanja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 22. maj 2023. godine.

Generalni direktor

Dobroslav Bojović, dipl.ekon.

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Ljiljana Vučićević, dipl.ekon.

**2. REVIZORSKI IZVEŠTAJ SA KONSOLIDOVANIM FINANSIJSKIM
IZVEŠTAJIMA KOJI SU BILI PREDMET REVIZIJE (u celini)**

RSM Serbia d.o.o. Beograd

ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. BEOGRAD

Korigovani konsolidovani finansijski izveštaji za 2022. godinu u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije

i

Izveštaj nezavisnog revizora

SADRŽAJ

Izveštaj nezavisnog revizora.....	1-4
Konsolidovani bilans stanja na dan 31.12.2022. godine	
Konsolidovani bilans uspeha u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine	
Konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine	
Konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine	
Konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu u periodu od 01.01.2022. godine do 31.12.2022. godine	
Korigovane napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje za 2022. godinu	
Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2022. godinu	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini akcionara i Nadzornom odboru Energoprojekt Holding a.d. Beograd

Kvalifikovano mišljenje

Izvršili smo reviziju priloženih korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja društva Energoprojekt Holding a.d. Beograd i njegovih zavisnih društava (u daljem tekstu: Grupa), koji obuhvataju konsolidovani bilans stanja na dan 31. decembra 2022. godine i odgovarajući konsolidovani bilans uspeha, konsolidovani izveštaj o ostalom rezultatu, konsolidovani izveštaj o promenama na kapitalu i konsolidovani izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i korigovane napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, osim za efekte pitanja opisanih u odeljku Osnova za kvalifikovano mišljenje, priloženi korigovani konsolidovani finansijski izveštaji daju istinit i objektivan prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima finansijske pozicije Grupe na dan 31. decembar 2022. godine i njene finansijske uspešnosti i tokova gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srbije.

Osnova za kvalifikovano mišljenje

Grupa u okviru pozicije Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu iskazuje iznos od RSD 121.904 hiljada koji potiče iz 2015. godine i koji se odnosi na potraživanja zavisnog društva Energoprojekt Oprema a.d. Beograd od društva Energo Nigerija Ltd. Navedeni avans nije realizovan do dana revizije, nije usaglašen sa dužnikom, i predmet je sudskog spora koji je zavisno društvo Energoprojekt Oprema a.d. Beograd pokrenulo 2020. godine u cilju naplate navedenih potraživanja. Na dan finansijskih izveštaja za 2022. godinu Grupa nije izvršila obezvređenje navedenog avansa, niti smo nakon primene dodatnih revizijskih procedura obezbedili uveravanje o izvesnosti realizacije istog.

Društvo u okviru pozicije Potraživanja od kupaca u inostranstvu iskazuje iznos od RSD 304.118 hiljada koji se odnosi na potraživanja koja zavisno društvo Energoprojekt Oprema a.d. Beograd ima od sledećih društava: Energo Nigerija Ltd u iznosu od RSD 54.739 hiljada, Energo Rwanda u iznosu od RSD 23.683 hiljada i Energonigerija FZE u iznosu od RSD 225.696 hiljada. Navedena potraživanja potiču iz ranijih godina, nisu usaglašena sa dužnicima, a potraživanje od Energonigerija FZE je i predmet sudskog spora koje je Društvo pokrenulo u cilju naplate navedenih potraživanja. Takođe, u okviru pozicije Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu iskazani su razgraničeni troškovi po osnovu sudskog postupka u vezi sa naplatom spornih potraživanja od Energonigerija FZE u iznosu od RSD 24.193 hiljade. Na dan finansijskih izveštaja za 2022. godinu Grupa je, u skladu sa usvojenom metodologijom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, formirala ispravku vrednosti navedenih potraživanja u iznosu od RSD 59.162 hiljade. Primenom dodatnih revizijskih procedura nismo mogli da pribavimo zadovoljavajuće revizijske dokaze koji bi nam omogućili da prihvatimo računovodstvenu procenu rukovodstva.

Grupa u okviru pozicije Ostala potraživanja iskazuje iznos od RSD 80.757 hiljada koji se odnosi na potraživanja koja zavisno društvo Energoprojekt Oprema a.d. Beograd ima od sledećih društava: Energo Nigerija Ltd u iznosu od RSD 48.975 hiljada i Energonigerija FZE u iznosu od RSD 31.782 hiljade. Navedena potraživanja potiču iz ranijih godina i nisu usaglašena sa dužnicima. Na dan finansijskih izveštaja za 2022. godinu Grupa je, u skladu sa usvojenom metodologijom obračuna očekivanih kreditnih gubitaka, formirala ispravku vrednosti navedenih potraživanja u iznosu od RSD 7.284 hiljade. Primenom dodatnih revizijskih procedura nismo mogli da pribavimo zadovoljavajuće revizijske dokaze koji bi nam omogućili da prihvatimo računovodstvenu procenu rukovodstva.

Reviziju smo izvršili u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji i Zakonom o reviziji Republike Srbije. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odeljku izveštaja koji je naslovljen Odgovornosti revizora za reviziju korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja. Mi smo nezavisni u odnosu na Grupu u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za Međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja u Republici Srbiji, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD
AUDIT | TAX | CONSULTING

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u našoj reviziji korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period. Ova pitanja su razmatrana u kontekstu revizije korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja u celini i u formiranju našeg mišljenja o njima, i mi nismo izneli izdvojeno mišljenje o ovim pitanjima. Pored pitanja koja su opisana u odeljku *Osnova za kvalifikovano mišljenje* odredili smo da je pitanje opisano u nastavku ključno revizijsko pitanje koja će biti saopšteno u našem izveštaju.

Ključno revizijsko pitanje: Vrednovanje finansijskih sredstava

Zahtevana obelodanivanja su prikazana u okviru tačke 7.15, 21, 28, 29, 32, 33 i 34. Napomena uz korigovane konsolidovane finansijske izveštaje izmenjene sadržine.

Prema usvojenoj Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa IFRS 9 - Finansijski instrumenti, obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka. Grupa vrši procenu obezvređenja na pojedinačnom i grupnom nivou. Grupa primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Grupa tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom. Za potrebe pojedinačne procene, Grupa se oslanja na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Visina gubitka u slučaju neizmirenja obaveza je zasnovan na Bazelskom LGD od 45%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor zavisi od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Zbog činjenice da finansijska sredstva predstavljaju najznačajniju kategoriju sredstava u konsolidovanom bilansu stanja, kao i korišćenih značajnih procena i pretpostavki u odmeravanju očekivanih kreditnih gubitaka, utvrdili smo da je ovo jedno od ključnih revizijskih pitanja.

Naš pristup ovom pitanju

Naše revizorske procedure vezane za ovo pitanje, između ostalog uključivale su i:

- Sticanje razumevanja usvojene računovodstvene politike i metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa IFRS 9 - Finansijski instrumenti.
- Ocenu u kojoj meri je izbor računovodstvene politike odgovarajući za delatnost i finansijska sredstva koja Grupa iskazuje.
- Testiranje pouzdanosti i potpunosti korišćenih podataka i njihove usklađenosti sa računovodstvenim evidencijama.
- Ocenu primenjenog modela očekivanog kreditnog gubitka i korišćenih parametara, uključujući verovatnoću neizmirenja obaveza, visine gubitka zbog neizmirenja obaveza, izloženost riziku i značajno povećanje kreditnog rizika.
- Ocenu procenjenih očekivanih perioda naplate potraživanja i preispitivanje planova i projekcija tokova gotovine za naredni period.
- Ocenu kvaliteta projekcija rukovodstva Grupe kroz poređenje prethodnih projekcija sa ostvarenim rezultatima.
- Ocenu izvršenih obelodanivanja u korigovanim konsolidovanim finansijskim izveštajima.

Na osnovu postupaka koje smo sproveli osim za efekte opisane u odeljku *Osnova za kvalifikovano mišljenje* nismo identifikovali materijalno značajne nepravilnosti u pogledu priznatih očekivanih kreditnih gubitaka sadržanih u potraživanjima od prodaje i dugoročnim i kratkoročnim finansijskim plasmanima.

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomenu 37.7 uz korigovane konsolidovane finansijske izveštaje u kojoj je obelodanjeno učešće bez prava kontrole po svim pozicijama kapitala.

Skrećemo pažnju na Napomenu 48 uz korigovane konsolidovane finansijske izveštaje u kojoj su obelodanjene neizvesnosti u vezi sa ishodom sudskih sporova koji se vode na teret Grupe.

Skrećemo pažnju na Napomenu 49 uz korigovane konsolidovane finansijske izveštaje u kojoj je obelodanjeno pokretanje sudskog postupka protiv investitora u Ruskoj Federaciji nakon datuma bilansa stanja.

Naše mišljenje u vezi sa ovim pitanjima nije modifikovano.

Ostala pitanja

Rukovodstvo Grupe je nakon usvajanja konsolidovanih finansijskih izveštaja za 2022. godinu odlučilo da ponovo izda konsolidovane finansijske izveštaje. Izvršena izmena prethodno izdatih konsolidovanih finansijskih izveštaja je obelodanjena u napomeni 1 uz priložene korigovane konsolidovane finansijske izveštaje. Pored toga, o redovnim konsolidovanim godišnjim finansijskim izveštajim Grupe za 2022. godinu izdali smo izveštaj 28. aprila 2023. godine u kome smo se uzdržali od izražavanja mišljenja zbog činjenice da do dana izdavanja izveštaja nisu obavljene sve revizorske procedure koje se odnose na finansijske izveštaje pojedinih članica Grupe, niti su nam dostavljeni svi elementi i pretpostavke koje su korišćene prilikom procedura sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja i napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Grupe, usled čega nismo nismo bili u mogućnosti da utvrdimo da li bi možda bila neophodna usklađivanja u konsolidovanim finansijskim izveštajima i napomenama uz konsolidovane finansijske izveštaje Grupe.

Ostale informacije

Rukovodstvo je odgovorno za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za godinu koja se završava na dan 31. decembar 2022. godine. Naše mišljenje o korigovanim konsolidovanim finansijskim izveštajima se ne odnosi na ostale informacije i ne izražavamo bilo koji oblik zaključka kojim se pruža uveravanje o njima.

U vezi sa našom revizijom korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i pritom razmotrimo da li postoji materijalna nedoslednost između njih i korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja ili naših saznanja stečenih tokom revizije, ili na drugi način, predstavljaju materijalno pogrešna iskazivanja.

Na osnovu rada koji smo obavili tokom revizije korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja, po našem mišljenju konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju za 2022. godinu, koji uključuje Izveštaj o korporativnom upravljanju i nefinansijske informacije, je sastavljen u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu (Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021) i Zakona o tržištu kapitala (Službeni glasnik RS broj 129/2021), i informacije koje su obelodanjene u konsolidovanom godišnjem izveštaju o poslovanju za 2022. godinu su po svim materijalno značajnim pitanjima usklađene sa korigovanim konsolidovanim finansijskim izveštajima za istu poslovnu godinu.

Pored toga, ako na osnovu rada koji smo obavili, zaključimo da postoji materijalno značajno pogrešno iskazivanje ostalih informacija, od nas se zahteva da tu činjenicu saopštimo u izveštaju. U tom smislu, ne postoji ništa što bi trebalo da saopštimo u izveštaju.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za korigovane konsolidovane finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Grupe da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Grupu ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje su odgovorna za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Grupe.

Odgovornost revizora za reviziju korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da korigovani konsolidovani finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u korigovanim konsolidovanim finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji

su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.

- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola entiteta.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti entiteta da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezano obelodanjivanja u korigovanim konsolidovanim finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u korigovanim konsolidovanim finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje smo identifikovali tokom revizije.

Takođe, dostavljamo licima ovlašćenim za upravljanje izjavu da smo usklađeni sa relevantnim etičkim zahtevima u pogledu nezavisnosti i da ćemo ih obavestiti o svim odnosima i ostalim pitanjima za koja može razumno da se pretpostavi da utiču na našu nezavisnost, i gde je to moguće, o povezanim merama zaštite.

Od pitanja koja su saopštena licima ovlašćenim za upravljanje, mi određujemo koja pitanja su bila od najveće važnosti u reviziji korigovanih konsolidovanih finansijskih izveštaja za tekući period i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ova pitanja u izveštaju revizora, osim ako zakon ili regulativa isključuje javno obelodanjivanje o tom pitanju ili kada, u izuzetno retkim okolnostima, utvrdimo da pitanje ne treba da bude uključeno u izveštaj revizora, zato što je razumno očekivati da negativne posledice budu veće nego koristi od takve komunikacije.

Beograd, 22. maj 2023. godine

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Stanimirka Svičević'.The logo for RSM Serbia d.o.o. features the text 'RSM Serbia d.o.o.' and 'Beograd-Noví Beograd' in blue, with a stylized 'RSM' logo above it.

Stanimirka Svičević

Licencirani ovlašćeni revizor

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

KONSOLIDOVANI BILANS STANJA
na dan 31.12.2022. godine

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos u 000 RSD		
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2021.	Početno stanje 01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
	AKTIVA					
00	A. UPISANI NEUPLAĆENI KAPITAL	0001				
	B. STALNA IMOVINA (0003+0009+0017+0018+0028)	0002		16,660,527	17,517,406	-
01	I. NEMATERIJALNA IMOVINA (0004+0005+0006+0007+0008)	0003		32,580	46,807	-
010	1. Ulaganja u razvoj	0004		-	-	-
011, 012 i 014	2. Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	0005	26.	32,580	46,807	-
013	3. Gudvil	0006		-	-	-
015 i 016	4. Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	0007		-	-	-
017	5. Avansi za nematerijalnu imovinu	0008		-	-	-
02	II. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA (0010+0011+0012+0013+0014+0015+0016)	0009		13,046,577	12,126,509	-
020, 021 i 022	1. Zemljište i građevinski objekti	0010	27.	7,175,395	7,296,712	-
023	2. Postrojenja i oprema	0011	27.	2,223,233	1,805,990	-
024	3. Investicione nekretnine	0012	27.	3,153,262	2,695,469	-
025 i 027	4. Nekretnine, postrojenja i oprema uzeti u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	0013	27.	373,142	131,195	-
026 i 028	5. Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	0014	27.	71,491	152,479	-
029 (deo)	6. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	0015	27.	44,664	44,664	-
029 (deo)	7. Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	0016	27.	5,390	-	-
03	III. BIOLOŠKA SREDSTVA	0017		-	-	-
04 i 05	IV. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA (0019+0020+0021+0022+0023+0024+0025+0026+0027)	0018		3,254,500	2,681,923	-
040 (deo), 041 (deo) i 042 (deo)	1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	0019	27.1.	10,501	26,331	-
040 (deo), 041 (deo), 042 (deo)	2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	0020	28.2.	838,799	785,113	-
043, 050 (deo) i 051 (deo)	3. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u zemlji	0021		-	-	-
044, 050 (deo), 051 (deo)	4. Dugoročni plasmani matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima i dugoročna potraživanja od tih lica u inostranstvu	0022		-	-	-
045 (deo) i 053 (deo)	5. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u zemlji	0023		-	-	-
045 (deo) i 053 (deo)	6. Dugoročni plasmani (dati krediti i zajmovi) u inostranstvu	0024		-	-	-
046	7. Dugoročna finansijska ulaganja (hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)	0025		-	-	-
047	8. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0026		-	-	-
048, 052, 054, 055 i 056	9. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	0027	28.3.	2,405,200	1,870,479	-
28 (deo), osim 288	V. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0028	29.	326,870	2,662,167	-
288	V. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA	0029		-	-	-
	G. OBRTNA IMOVINA (0031+0037+0038+0044+0048+0057+0058)	0030		20,230,457	17,199,313	-
Klasa 1, osim grupe računa 14	I. ZALIHE (0032+0033+0034+0035+0036)	0031		4,475,984	4,202,492	-
10	1. Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	0032	30.	1,599,926	1,549,800	-
11 i 12	2. Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	0033	30.	2,139,201	1,625,167	-
13	3. Roba	0034	30.	53,061	103,000	-
150, 152 i 154	4. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji	0035	30.	259,443	364,174	-
151, 153 i 155	5. Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	0036	30.	424,353	560,351	-
14	II. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	0037	31.	140,487	185,150	-

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos u 000 RSD		
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2021.	Početno stanje 01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
20	III. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE (0039+0040+0041+0042+0043)	0038		4,494,721	7,322,713	-
204	1. Potraživanja od kupaca u zemlji	0039	32.	842,466	1,928,935	
205	2. Potraživanja od kupaca u inostranstvu	0040	32.	3,645,596	5,389,652	
200 i 202	3. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	0041	32.	6,659	4,126	
201 i 203	4. Potraživanja od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u inostranstvu	0042		-	-	
206	5. Ostala potraživanja po osnovu prodaje	0043		-	-	
21, 22 i 27	IV. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA (0045+0046+0047)	0044		762,484	1,132,531	-
21, 22 osim 223 i 224, i 27	1. Ostala potraživanja	0045	33.1	596,345	1,043,662	
223	2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	0046	33.2.	164,274	83,088	
224	3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	0047	33.3.	1,865	5,781	
23	V. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI (0049+0050+0051+0052+0053+0054+0055+0056)	0048		1,078,124	1,262,886	-
230	1. Kratkoročni krediti i plasmani - matično i zavisna pravna lica	0049		-	-	
231	2. Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica	0050	34.1	76,346	76,515	
232, 234 (deo)	3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	0051	34.2.	255	244	
233, 234 (deo)	4. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	0052	34.3.	89,962	124,919	
235	5. Hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	0053		-	-	
236 (deo)	6. Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	0054		-	-	
237	7. Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli	0055	34.4.	49,827	49,827	
236 (deo), 238 i 239	8. Ostali kratkoročni finansijski plasmani	0056	34.5.	861,734	1,011,381	
24	VI. GOTOVINA I GOTOVINSKI EKVIVALENTI	0057	35.	4,851,236	2,200,040	
28 (deo), osim 288	VII. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0058	36.	4,427,421	893,501	
	D. UKUPNA AKTIVA = POSLOVNA IMOVINA (0001+0002+0029+0030)	0059		36,890,984	34,716,719	-
88	Đ. VANBILANSNA AKTIVA	0060	47.	12,049,734	12,551,029	
	PASIVA					
	A. KAPITAL (0402+0403+0404+0405+0406-0407+0408+0411-0412) ≥ 0	0401		19,404,735	19,297,211	-
30, osim 306	I. OSNOVNI KAPITAL	0402	37.1.	5,626,811	5,626,811	
31	II. UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	0403		-	-	
306	III. EMISIONA PREMIJA	0404	37.2.	162,693	162,693	
32	IV. REZERVE	0405	37.3.	318,781	318,710	
330 i potražni saldo računa 331,332,333,334,335, 336 i 337	V. POZITIVNE REVALORIZACIONE REZERVE I NEREALIZOVANI DOBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0406	37.4.	6,226,261	6,198,828	
331,332,333,334,335, 336 i 337	VI. NEREALIZOVANI GUBICI PO OSNOVU FINANSIJSKIH SREDSTAVA I DRUGIH KOMONENTI OSTALOG SVEOBUHVAATNOG REZULTATA	0407	37.5.	176	31,053	
34	VII. NERASPOREĐENI DOBITAK (0409+0410)	0408		6,975,749	6,926,606	-
340	1. Neraspoređeni dobitak ranijih godina	0409	37.6.	6,892,829	6,057,272	
341	2. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0410	37.6.	82,920	869,334	
	VIII. UČEŠĆE BEZ PRAVA KONTROLE	0411	37.7.	94,616	94,616	
35	IX. GUBITAK (0413+0414)	0412		-	-	-
350	1. Gubitak ranijih godina	0413		-	-	
351	2. Gubitak tekuće godine	0414		-	-	
	B. DUGOROČNA REZERVISANJA I DUGOROČNE OBAVEZE (0416+0420+0428)	0415		4,535,196	5,403,805	-
40	I. DUGOROČNA REZERVISANJA (0417+0418+0419)	0416		735,690	795,899	-
404	1. Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	0417	38.	355,474	280,735	
400	2. Rezervisanja za troškove u garantnom roku	0418	38.	355,727	497,490	
40, osim 400 i 404	3. Ostala dugoročna rezervisanja	0419	38.	24,489	17,674	
41	II. DUGOROČNE OBAVEZE (0421+0422+0423+0424+0425+0426+0427)	0420		3,729,839	3,812,483	-
410	1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	0421		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	2. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0422		-	-	
411 (deo) i 412 (deo)	3. Dugoročni krediti i ostale dugoročne obaveze prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0423		-	-	
414 i 416 (deo)	4. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	0424	39.1.	8,928	258,629	
415 i 416 (deo)	5. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	0425	39.2.	161,042	1,340	
413	6. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	0426	39.3.	3,300,000	3,300,000	
419	7. Ostale dugoročne obaveze	0427	39.4.	259,869	252,514	
49 (deo), osim 498 i 495 (deo)	III. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0428	40.	69,667	795,423	

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos u 000 RSD		
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina	
					Krajnje stanje 31.12.2021.	Početno stanje 01.01.2021.
1	2	3	4	5	6	7
498	V. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	0429	46.	638,803	576,430	
495 (deo)	G. DUGOROČNI ODLOŽENI PRIHODI I PRIMLJENE DONACIJE	0430		-	-	
	D. KRATKOROČNA REZERVISANJA I KRATKOROČNE OBAVEZE (0432+0433+0441+0442+0449+0453+0454)	0431		12,312,250	9,439,273	-
467	I. KRATKOROČNA REZERVISANJA	0432				
42, osim 427	II. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE (0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0433		1,347,849	496,166	-
420 (deo) i 421 (deo)	1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	0434	41.1.	4,000	-	
420 (deo) i 421 (deo)	2. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u inostranstvu	0435		-	-	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	3. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	0436	41.2.	44,936	92,966	
422 (deo), 424 (deo), 425 (deo), i 429 (deo)	4. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka	0437	41.3.	247,824	388,709	
423, 424 (deo), 425 (deo) i 429 (deo)	5. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva	0438	41.4.	1,051,089	14,491	
426	6. Obaveze po kratkoročnim hartijama od vrednosti	0439		-	-	
428	7. Obaveze po osnovu finansijskih derivata	0440		-	-	
430	III. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	0441	42.	4,211,452	3,332,843	
43 osim 430	IV. OBAVEZE IZ POSLOVANJA (0443+0444+0445+0446+0447+0448)	0442		3,624,087	4,180,344	-
431 i 433	1. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	0443	43.	196,237	41,207	
432 i 434	2. Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u inostranstvu	0444		-	-	
435	3. Obaveze prema dobavljačima u zemlji	0445	43.	1,448,261	2,264,541	
436	4. Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu	0446	43.	1,950,130	1,854,439	
439 (deo)	5. Obaveze po menicama	0447		-	-	
439 (deo)	6. Ostale obaveze iz poslovanja	0448	43.	29,459	20,157	
44, 45, 46, osim 467, 47 i 48	V. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE (0450+0451+0452)	0449		1,154,444	1,004,261	-
44, 45 i 46 osim 467	1. Ostale kratkoročne obaveze	0450	44.1.	826,838	772,132	
47, 48 osim 481	2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	0451	44.2.	287,097	172,958	
481	3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak	0452	44.3.	40,509	59,171	
427	VI. OBAVEZE PO OSNOVU SREDSTAVA NAMENJENIH PRODAJI I SREDSTAVA POSLOVANJA KOJE JE OBUSTAVLJENO	0453		-	-	
49 (deo) osim 498	VII. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	0454	45.	1,974,418	425,659	
	Đ. GUBITAK IZNAD VISINE KAPITALA (0415+0429+0430+0431-0059) ≥ 0 = (0407+0412-0402-0403-0404-0405-0406-0408-0411) ≥ 0	0455		-	-	-
	E. UKUPNA PASIVA (0401+0415+0429+0430+0431-0455)	0456		36,890,984	34,716,719	-
89	Ž. VANBILANSNA PASIVA	0457	47.	12,049,734	12,551,029	-

U Beogradu,
dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
Matični broj **07023014**
Šif. delatnosti **6420**
PIB **100001513**

KONSOLIDOVANI BILANS USPEHA
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

U hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4	5	6
	A. POSLOVNI PRIHODI (1002+1005+1008+1009-1010+1011+1012)	1001		15,289,807	19,801,705
60	I. PRIHODI OD PRODAJE ROBE (1003+1004)	1002		151,015	75,014
600, 602 i 604	1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	1003	11.1.	35,420	30,812
601, 603 i 605	2. Prihodi od prodaje roba na inostranom tržištu	1004	11.1.	115,595	44,202
61	II. PRIHODI OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA (1006+1007)	1005		14,033,421	20,342,116
610, 612 i 614	1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	1006	11.2.	5,896,819	9,759,515
611, 613 i 615	2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	1007	11.2.	8,136,602	10,582,601
62	III. PRIHODI OD AKTIVIRANJA UČINAKA I ROBE	1008	11.3.	134,660	121,330
630	IV. POVEĆANJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1009	11.4.	912,814	308,377
631	V. SMANJENJE VREDNOSTI ZALIHA NEDOVRŠENIH I GOTOVIH PROIZVODA	1010	11.4.	400,093	1,331,768
64 i 65	VI. OSTALI POSLOVNI PRIHODI	1011	11.5.	126,252	267,470
68, osim 683, 685 i 686	VII. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1012	11.6.	331,738	19,166
	B. POSLOVNI RASHODI (1014+1015+1016+1020+1021+1022+1023+1024)	1013		15,312,312	18,825,327
50	I. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	1014	12.	143,131	69,766
51	II. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	1015	13.	3,116,448	2,692,899
52	III. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI (1017+1018+1019)	1016		4,866,657	5,440,727
520	1. Troškovi zarada i naknada zarada	1017	14.	3,988,274	4,519,528
521	2. Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	1018	14.	347,930	454,840
52 osim 520 i 521	3. Ostali lični rashodi i naknade	1019	14.	530,453	466,359
540	IV. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	1020	15.	529,971	429,545
58, osim 583, 585 i 586	V. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	1021	16.	5,363	13,247
53	VI. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1022	17.	5,266,410	8,801,954
54, osim 540	VII. TROŠKOVI REZERVISANJA	1023	18.	85,525	60,805
55	VIII. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	1024	19.	1,298,807	1,316,384
	V. POSLOVNI DOBITAK (1001-1013) ≥ 0	1025		-	976,378
	G. POSLOVNI GUBITAK (1013-1001) ≥ 0	1026		22,505	-
	D. FINANSIJSKI PRIHODI (1028+1029+1030+1031)	1027		1,430,100	937,080
660 i 661	I. FINANSIJSKI PRIHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1028	20.1.	1,775	4,652
662	II. PRIHODI OD KAMATA	1029	20.1.	367,407	175,048
663 i 664	III. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE I POZITIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1030	20.1.	943,486	658,334
665 i 669	IV. OSTALI FINANSIJSKI PRIHODI	1031	20.1.	117,432	99,046
	Đ. FINANSIJSKI RASHODI (1033+1034+1035+1036)	1032		1,004,145	765,732
560 i 561	I. FINANSIJSKI RASHODI IZ ODNOSA SA MATIČNIM, ZAVISNIM I OSTALIM POVEZANIM LICIMA	1033	20.2.	1,247	21,703
562	II. RASHODI KAMATA	1034	20.2.	290,539	184,536
563 i 564	III. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE I NEGATIVNI EFEKTI VALUTNE KLAUZULE	1035	20.2.	705,384	552,869
565 i 569	IV. OSTALI FINANSIJSKI RASHODI	1036	20.2.	6,975	6,624
	E. DOBITAK IZ FINANSIRANJA (1027-1032) ≥ 0	1037		425,955	171,348
	Ž. GUBITAK IZ FINANSIRANJA (1032-1027) ≥ 0	1038		-	-
683, 685 i 686	Z. PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1039	21.1.	140,379	253,831
583, 585 i 586	I. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA	1040	21.2.	334,139	366,200
67	J. OSTALI PRIHODI	1041	22.1.	722,295	630,940
57	K. OSTALI RASHODI	1042	22.2.	665,622	360,787
	L. UKUPNI PRIHODI (1001+1027+1039+1041)	1043		17,582,581	21,623,556
	LJ. UKUPNI RASHODI (1013+1032+1040+1042)	1044		17,316,218	20,318,046
	M. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1043-1044) ≥ 0	1045		266,363	1,305,510
	N. GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRE OPOREZIVANJA (1044-1043) ≥ 0	1046		-	-

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Napomena broj	Iznos	
				Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4	5	6
69-59	NJ. POZITIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1047	24.	-	
59-69	O. NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA	1048	23.	42,542	18,635
	P. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA (1045-1046+1047-1048) ≥ 0	1049		223,821	1,286,875
	R. GUBITAK PRE OPOREZIVANJA (1046-1045+1048-1047) ≥ 0	1050		-	-
	S. POREZ NA DOBITAK				
721	I. PORESKI RASHOD PERIODA	1051	24.	135,525	350,801
722 dug. saldo	II. ODLOŽENI PORESKI RASHODI PERIODA	1052	24.	74,389	71,203
722 pot. saldo	III. ODLOŽENI PORESKI PRIHODI PERIODA	1053	24.	-	
723	T. ISPLAĆENA LIČNA PRIMANJA POSLODAVCA	1054		-	
	T. NETO DOBITAK (1049-1050-1051-1052+1053-1054) ≥ 0	1055		13,907	864,871
	U. NETO GUBITAK (1050-1049+1051+1052-1053+1054) ≥ 0	1056		-	-
	I. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1057		46,570	242,746
	II. NETO DOBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1058			622,125
	III. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA UČEŠĆIMA BEZ PRAVA KONTROLE	1059		-	
	IV. NETO GUBITAK KOJI PRIPADA MATIČNOM PRAVNOM LICU	1060		32,663	
	V. ZARADA PO AKCIJI			-	
	1. Osnovna zarada po akciji	1061		-	
	2. Umanjena (razvodnjena) zarada po akciji	1062			

U Beogradu,
dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv	ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
Sedište	BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12
Matični broj	07023014
Šif. delatno	6420
PIB	100001513

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
za period od 01.01. do 31.12.2022. godine

u hiljadama dinara

Grupa računa, račun	POZICIJA	AOP	Iznos	
			Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4	5
	A. NETO REZULTAT IZ POSLOVANJA			
	I. NETO DOBITAK (AOP 1064)	2001	13,907	864,871
	II. NETO GUBITAK (AOP 1065)	2002		
	B. OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK			
	a) Stavke koje neće biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
	1. Promena revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme			
330	a) povećanje revalorizacionih rezervi	2003	43,961	23,740
	b) smanjenje revalorizacionih rezervi	2004		487
	2. Aktuarski dobici ili gubici po osnovu planova definisanih primanja			
331	a) dobici	2005		
	b) gubici	2006		
	4. Dobici ili gubici po osnovu udela u ostalom sveobuhvatnom dobitku ili gubitku pridruženih društava			
333	a) dobici	2007		
	b) gubici	2008		
	b) Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u Bilansu uspeha u budućim periodima			
	3. Dobici ili gubici po osnovu ulaganja u vlasničke instrumente kapitala			
332	a) dobici	2009		
	b) gubici	2010		
	1. Dobici ili gubici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja			
334	a) dobici	2011	75,603	214,466
	b) gubici	2012	7,320	5,284
	2. Dobici ili gubici od instrumenata zaštite neto ulaganja u inostrano poslovanje			
335	a) dobici	2013		
	b) gubici	2014		
	3. Dobici ili gubici po osnovu instrumenata zaštite rizika (hedžinga) novčanog toka			
336	a) dobici	2015		
	b) gubici	2016		
	4. Dobici ili gubici po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju			
337	a) dobici	2017	30,878	
	b) gubici	2018		5,708
	I. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017)- (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018) ≥ 0	2019	143,122	226,727
	II. OSTALI BRUTO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2004+2006+2008+2010+2012+2014+2016+2018)- (2003+2005+2007+2009+2011+2013+2015+2017) ≥ 0	2020		
	III. ODLOŽENI PORESKI RASHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2021		3,347
	IV. ODLOŽENI PORESKI PRIHOD NA OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK PERIODA	2022		
	IV. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI DOBITAK (2019-2020-2021) ≥ 0	2023	143,122	223,380
	V. NETO OSTALI SVEOBUH VATNI GUBITAK (2020-2019+2021) ≥ 0	2024		
	V. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI REZULTAT PERIODA			
	I. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK (2001-2002+2022-2023) ≥ 0	2025	157,029	1,088,251
	II. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI GUBITAK (2002-2001+2023-2022) ≥ 0	2026		
	G. UKUPAN NETO SVEOBUH VATNI DOBITAK ILI GUBITAK (2027+2028) = AOP 2024 ≥ 0 ili AOP 2025 > 0	2027	157,029	1,088,251
	1. Pripisan većinskim vlasnicima kapitala	2028	110,459	838,395
	2. Pripisan vlasnicima koji nemaju kontrolu	2029	46,570	249,856

U Beogradu,
dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generalni direktor

 Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Naziv **ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.**
 Sedište **BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12**
 Matični broj **07023014**
 Šif. delatnosti **6420**
 PIB **100001513**

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 u periodu od 01.01. do 31.12.2022. godine

U hiljadama dinara

Pozicija	AOP	Iznos	
		Tekuća godina 31.12.2022.	Prethodna godina 31.12.2021.
1	2	3	4
A. TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI			
I. Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 4)	3001	19,574,730	21,983,901
1. Prodaja i primljeni avansi u zemlji	3002	7,833,308	9,462,543
2. Prodaja i primljeni avansi u inostranstvu	3003	11,019,436	11,646,271
3. Primljene kamate iz poslovnih aktivnosti	3004	195,798	49,646
4. Ostali prilivi iz redovnog poslovanja	3005	526,188	825,441
II. Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1 do 8)	3006	17,124,496	21,578,931
1. Isplate dobavljačima i dati avansi u zemlji	3007	5,871,497	7,021,260
2. Isplate dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	3008	4,694,378	7,110,139
3. Zarade, naknade zarada i ostali lični rashodi	3009	5,158,851	5,621,101
4. Plaćene kamate u zemlji	3010	186,520	197,920
5. Plaćene kamate u inostranstvu	3011	71,220	31,095
6. Porez na dobitak	3012	286,667	436,510
7. Odlivi po osnovu ostalih javnih prihoda	3013	748,397	996,286
8. Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	3014	106,966	164,620
III. Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (I-II)	3015	2,450,234	404,970
IV. Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti (II-I)	3016	-	-
B. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1 do 5)	3017	710,788	684,771
1. Prodaja akcija i udela	3018	14,452	-
2. Prodaja nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3019	121,702	112,619
3. Ostali finansijski plasmani	3020	534,890	544,620
4. Primljene kamate iz aktivnosti investiranja	3021	22,075	27,343
5. Primljene dividende	3022	17,669	189
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja (1do 3)	3023	1,104,575	724,035
1. Kupovina akcija i udela	3024	2,104	1,814
2. Kupovina nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja, opreme i bioloških sredstava	3025	478,233	310,873
3. Ostali finansijski plasmani	3026	624,238	411,348
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja (I-II)	3027	-	-
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja (II-I)	3028	393,787	39,264
V. TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA			
I. Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 7)	3029	1,099,490	476
1. Uvećanje osnovnog kapitala	3030	-	-
2. Dugoročni krediti u zemlji	3031	1,000	-
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3032	-	-
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3033	319	-
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3034	955,488	208
6. Ostale dugoročne obaveze	3035	-	-
7. Ostale kratkoročne obaveze	3036	142,683	268
II. Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (1 do 8)	3037	823,927	1,123,962
1. Otkup sopstvenih akcija i udela	3038	-	-
2. Dugoročni krediti u zemlji	3039	248,745	754,663
3. Dugoročni krediti u inostranstvu	3040	-	-
4. Kratkoročni krediti u zemlji	3041	146,667	307,800
5. Kratkoročni krediti u inostranstvu	3042	353	4
6. Ostale obaveze	3043	200,729	11,305
7. Finansijski lizing	3044	44,575	38,388
8. Isplaćene dividende	3045	182,858	11,802
III. Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (I-II)	3046	275,563	-
IV. Neto odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja (II-I)	3047	-	1,123,486
G. SVEGA PRILIV GOTOVINE (3001+3017+3029)	3048	21,385,008	22,669,148
D. SVEGA ODLIV GOTOVINE (3006+3023+3037)	3049	19,052,998	23,426,928
Đ. NETO PRILIV GOTOVINE (3048-3049) ≥ 0	3050	2,332,010	-
E. NETO ODLIV GOTOVINE (3049-3048) ≥ 0	3051	-	757,780
Ž. GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	3052	2,200,040	2,911,977
Z. POZITIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3053	399,658	61,567
I. NEGATIVNE KURSNE RAZLIKE PO OSNOVU PRERAČUNA GOTOVINE	3054	80,472	15,724
J. GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA (3050-3051+3052+3053-3054)	3055	4,851,236	2,200,040

U Beogradu,
 dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

Generelni direktor

Izvršni direktor za finansije,
 računovodstvo i plan

Nazi ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
 Sed: BEOGRAD, BULEVAR MIHAILA PUPINA 12
 Matični broj: 07023014
 Šif. Delatnosti: 6420
 PIB: 100001513

KONSOLIDOVANI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
 u periodu od 01.01. do 31.12.2022.

u hiljadama dinara

Pozicija	OPIS	AOP	Osnovni kapital (grupa 30 bez 306 i 309)	AOP	Ostali osnovni kapital (m 309)	AOP	Upisani a neplaćeni kapital (grupa 31)	AOP	Emisiona premija i rezerve (m 306 i grupa 32)	AOP	Rev. rez. i ner. dob. i gub (grupa 33)	AOP	Neraspoređeni dobitak (grupa 34)	AOP	Gubitak (grupa 35)	AOP	Učesće bez prava kontrole	AOP	Ukupno (odgovara poziciji AOP 0401) (kol. 2+3+4+5+6+7- 8+9) ≥ 0	AOP	Gubitak iznad visine kapitala (odgovara poziciji AOP 0455) (kol. 2+3+4+5+6+7- 8+9) < 0
1.	Stanje na dan 01.01.2021. godine	4001	5,574,959	4010	53,195	4019		4028	481,310	4037	5,746,267	4046	5,932,247	4055		4064	94,616	4073	17,882,594	4082	0
2.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4002		4011		4020		4029		4038		4047		4056		4065		4074		4083	
3.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2021. godine (r.br.1+2)	4003	5,574,959	4012	53,195	4021	0	4030	481,310	4039	5,746,267	4048	5,932,247	4057	0	4066	94,616	4075	17,882,594	4084	0
4.	Neto promene u 2021. godini	4004		4013	(1,343)	4022		4031	93	4040	421,508	4049	994,359	4058		4067		4076		4085	
5.	Stanje na dan 31.12.2021. godine (r.br. 3+4)	4005	5,574,959	4014	51,852	4023	0	4032	481,403	4041	6,167,775	4050	6,926,606	4059	0	4068	94,616	4077	19,297,211	4086	0
6.	Efekti retroaktivne ispravke materijalno značajnih grešaka i promena računovodstvenih politika	4006		4015		4024		4033		4042		4051		4060		4069		4078		4087	
7.	Korigovano početno stanje na dan 01.01.2022. godine (r.br. 5+6)	4007	5,574,959	4016	51,852	4025	0	4034	481,403	4043	6,167,775	4052	6,926,606	4061	0	4070	94,616	4079	19,297,211	4088	0
8.	Neto promene u 2022. godini	4008		4017		4026		4035	71	4044	58,310	4053	49,143	4062		4071		4080		4089	
9.	Stanje na dan 31.12.2022. godine (r.br. 7+8)	4009	5,574,959	4018	51,852	4027	0	4036	481,474	4045	6,226,085	4054	6,975,749	4063	0	4072	94,616	4081	19,404,735	4090	0

U Beogradu,
 dana 26.04.2023. godine

Zakonski zastupnici

**KORIGOVANE NAPOMENE UZ KONSOLIDOVNI GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
ZA 2022. GODINU**

Beograd, maj 2023. godine

SADRŽAJ

1.	OSNOVNI PODACI	6
2.	GRUPA ZA KONSOLIDACIJU	7
3.	OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA.....	10
4.	PROCENE I PROSUĐIVANJE RUKOVODSTVA	13
5.	KONSOLIDACIJA	13
5.1.	Zavisna društva	13
5.2.	Pridružena društva.....	14
5.3.	Zajednički aranžmani.....	14
6.	RAČUNOVODSTVENA NAČELA.....	15
7.	PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA.....	16
7.1.	Procenjivanje	16
7.2.	Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta	17
7.3.	Prihodi	18
7.4.	Rashodi.....	26
7.5.	Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja.....	26
7.6.	Porez na dobitak	26
7.7.	Nematerijalna imovina.....	28
7.8.	Nekretnine, postrojenja i oprema.....	29
7.9.	Lizing.....	30
7.10.	Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	31
7.11.	Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	32
7.12.	Investicione nekretnine.....	33
7.13.	Zalihe.....	34
7.14.	Stalna imovina koja se drži za prodaju	35
7.15.	Finansijski instrumenti.....	36
7.16.	Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina.....	42
7.17.	Naknade zaposlenima.....	43
7.18.	Informacije o segmentima poslovanja.....	44
8.	GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA	44
9.	FINANSIJSKI RIZICI	45
9.1.	Kreditni rizik.....	46
9.2.	Tržišni rizik.....	46
9.3.	Rizik likvidnosti.....	47
9.4.	Uticao sukoba Rusija - Ukrajina i inflacije na poslovanje Grupe.....	47
10.	INFORMACIJE PO SEGMENTIMA	48

BILANS USPEHA.....	50
11. POSLOVNI PRIHODI.....	50
11.1. Prihodi od prodaje robe.....	50
11.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga	50
11.3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe	52
11.4. Povećanje i smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda.....	52
11.5. Ostali poslovni prihodi.....	53
11.6. Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske).....	54
12. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE.....	54
13. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	55
14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA.....	56
15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE	57
16. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)	57
17. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	57
18. TROŠKOVI REZERVISANJA	59
19. NEMATERIJALNI TROŠKOVI.....	59
20. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI.....	61
20.1. Finansijski prihodi.....	61
20.2. Finansijski rashodi	62
21. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI	63
21.1. Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	63
21.2. Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha.....	63
22. OSTALI PRIHODI I RASHODI.....	64
22.1. Ostali prihodi.....	64
22.2. Ostali rashodi	65
23. POZITIVAN/NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA.....	66
24. DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)	67
25. ZARADA PO AKCIJI.....	68
 BILANS STANJA	 69
26. NEMATERIJALNA IMOVINA	69
27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA	70

28.	DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	71
28.1.	Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	72
28.2.	Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	72
28.3.	Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja.....	74
29.	DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	75
29.1.	Dugoročni unapred plaćeni troškovi	76
29.2.	Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod	76
30.	ZALIHE.....	77
31.	STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA	80
32.	POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE.....	81
33.	OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA.....	82
33.1.	Ostala potraživanja	83
33.1.1	Potraživanja iz specifičnih poslova	83
33.1.2	Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa).....	84
33.1.3	Porez na dodatu vrednost.....	85
33.2.	Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	86
33.3.	Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	86
34.	KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI.....	87
34.1.	Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica	87
34.2.	Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji	88
34.3.	Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu	88
34.4.	Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	88
34.5.	Ostali kratkoročni finansijski plasmani	89
35.	GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	89
36.	KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	90
36.1.	Kratkoročni unapred plaćeni troškovi	91
36.2.	Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod	91
36.3.	Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja	93
37.	KAPITAL	94
37.1.	Osnovni kapital	94
37.2.	Emisiona premija	96
37.3.	Rezerve.....	96
37.4.	Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata.....	97
37.5.	Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata.....	98
37.6.	Neraspoređeni dobitak	99
37.7.	Učešće bez prava kontrole	99
38.	DUGOROČNA REZERVISANJA	101

39.	DUGOROČNE OBAVEZE	105
39.1.	Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	106
39.2.	Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	108
39.3.	Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	110
39.4.	Ostale dugoročne obaveze	110
40.	DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)	111
41.	KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE	111
41.1.	Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji.....	111
41.2.	Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	112
41.3.	Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka.....	112
41.4.	Kreditni, zajmovi i obaveze iz inostranstva	113
42.	PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE.....	114
43.	OBAVEZE IZ POSLOVANJA.....	115
44.	OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE.....	116
44.1.	Ostale kratkoročne obaveze	116
44.2.	Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	117
44.3.	Obaveze po osnovu poreza na dobitak.....	117
45.	KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	118
46.	ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE	119
47.	VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA, HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA I USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA	120
47.1.	Vanbilansna aktiva i pasiva	120
47.2.	Hipoteke upisane na teret i u korist društva	120
47.3.	Usaglašavanje potraživanja i obaveza	123
48.	POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA.....	124
49.	DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA.....	125

1. OSNOVNI PODACI

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., pored matičnog akcionarskog društva “Energoprojekt Holding” a.d., Beograd (u daljem tekstu: Energoprojekt Holding ili Društvo) uključena su i:

- 10 zavisnih društava u zemlji od kojih 9 zavisnih društava su neposredno zavisna (7 akcionarskih društava i 2 društva sa ograničenom odgovornošću) i 1 zavisno društvo posredno preko drugih zavisnih društava (1 društvo sa ograničenom odgovornošću),
- 1 zajednički poduhvat, u daljem tekstu zajedničko društvo (1 društvo sa ograničenom odgovornošću) kod koga je učešće u kapitalu 50% i
- 6 neposredno zavisnih društava u inostranstvu.

U okviru zavisnih društava organizovane su jedinice za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu (ukupno 112) i sopstvena društva u zemlji i inostranstvu (11 zavisnih društava u inostranstvu i 1 pridruženo društvo u zemlji), koje zajedno obavljaju izgradnju, projektovanje, opremanje, izradu studije, istraživanje, programiranje investicionih objekata i sistema, promet roba i usluga i drugo.

Prema delatnosti poslovanja, društva u Energoprojektu su u izveštajnom periodu organizovana na sledeći način:

Delatnost	Broj društava u zemlji	Broj jedinica za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu	Broj društava u inostranstvu
Projektovanje i istraživanje	4	57	5
Izgradnja i opremanje	6	55	10
Holding	1		
Ostalo	2		2
Ukupno	13	112	17

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Ukupan prosečni broj zaposlenih u društvima koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu i sistem Energoprojekt) u 2022. godini, na bazi stanja krajem svakog meseca, ne računajući lokalnu radnu snagu ino – entiteta, iznosi 1.043 (2021. godine: 1.274).

Od 19. decembra 2022. godine akcije Energoprojekt Holdinga su uvrštene na „Open Market“ regulisanog tržišta Beogradske berze.

Finansijski izveštaji za 2022. godinu koji su predmet ovih korigovanih Napomena su konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. koji su odobreni od strane Nadzornog odbora Društva, dana 26.04.2023. godine, na 56. sednici Nadzornog odbora Društva, dok su ove korigovane Napomene odobrene od strane Nadzornog odbora Društva, dana 22.05.2023. godine, na 58. sednici Nadzornog odbora Društva. Celokupan set finansijskih izveštaja predmet je revizije od strane eksternog revizora.

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u konsolidovanim finansijskim izveštajima za

2021. godinu koji su bili predmet revizije od strane eksternog revizora, a koji su reklasifikovani u skladu sa Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020) i Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Rukovodstvo Društva procenjuje da društva koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. nastavljaju da posluju na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

2. GRUPA ZA KONSOLIDACIJU

Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu: sistem Energoprojekt) čine matično društvo Energoprojekt Holding i niže navedena zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji, kao i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji

R.br.	N a z i v	% vlasništva
Zavisna društva		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
2.	Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
3.	Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
4.	Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
5.	Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
6.	Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
7.	Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
8.	Energoprojekt Entel a.d.	100,00
9.	Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
<i>Ostalo</i>		
10.	Energoplast d.o.o. (Energoprojekt Industrija a.d. 40,00% i Energoprojekt Entel a.d. 20,00%)	45,11
Zajednička društva		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
11.	Enjub d.o.o.	50,00

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 54170/2021 od 28.6.2021. godine registrovana je statusna promena pripajanja privrednog društva Energoprojekt Energodata a.d. kao društva prenosioca (dalje: Društvo prenosilac) privrednom društvu Energoprojekt Holding a.d. kao društvu sticaocu (dalje: Društvo sticalac).

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 54177/2021 od 28.06.2021. godine Društvo prenosilac Energoprojekt Energodata a.d. je usled pripajanja prestalo da postoji, a na Društvo sticaoca je kao posledica pripajanja preneti celokupna imovina Društva prenosioca, bez izuzetka ili ograničenja, sva dugovanja, obaveze i ostale odgovornosti Društva prenosioca prema bilo kojoj trećoj strani, uključujući i pripadajuće fiskalne obaveze Društva prenosioca koje duguje bilo kom poveriocu sa javnim ovlašćenjima, sredstva obezbeđenja obaveza izdata od strane Društva prenosioca.

Dan od koga prestaju poslovne aktivnosti Društva prenosioca je 28.06.2021. godine, kao dan registracije statusne promene pripajanja Društvu sticaocu, odnosno dan brisanja iz Registra APR.

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BDSL 6489/2021 od 15.07.2021. godine Energoprojekt Promet d.o.o. je brisano iz registra privrednih subjekata, obzirom da predmetno društvo nije dostavilo nadležnom registru godišnje finansijske izveštaje za 2017. i 2018. godinu, do kraja 2019. godine, a sve u skladu sa članom 547. stav 2 Zakona o privrednim društvima i članovima 546. stav 1 tacka 10) i 547b istog zakona.

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., metodom potpune konsolidacije, uključeno je zavisno društvo Energoplast d.o.o., pri čemu je prethodno eliminisano njegovo uključanje, metodom udela (equity metodom), kroz prvostepenu konsolidaciju u finansijske izveštaje Energoprojekt Industrije (40,00%) i Energoprojekt Entela (20,00%). Iako Energoprojekt Holding u predmetnom društvu (indirektno) ima učešće u kapitalu od 45,11%, u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. ono je uključeno metodom potpune konsolidacije, obzirom na činjenicu da Energoprojekt Holding, posredno, ima moć kontrole nad društvom Energoplast (iako nema većinsko vlasništvo).

Prilikom uključivanja u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. zajedničkog društva Enjub d.o.o., u skladu sa MSFI 11 – Zajednički aranžmani, primenjen je metod udela (equity metod).

Zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije

R.br.	N a z i v	% vlasništva
Zavisna društva		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
2.	Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
3.	Energo (Private) Limited, Zimbabve	100,00
4.	Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
<i>Ostalo</i>		
5.	I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
6.	Dom 12 S.A.L, Liban	100,00

Na osnovu odluke Izvršnog odbora Energoprojekt Holdinga iz konolidacije se izuzima društvo Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o., Crna Gora (100%), shodno odredbama člana 32. Zakona o računovodstvu.

Zavisno društvo u inostranstvu Energo Kaz d.o.o., Kazahstan je registrovan u vlasništvu Energoprojekt Holdinga, ali ga koordinira i njime upravlja zavisno društvo Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Od navedenih zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Entel, Energoprojekt Hidroinženjering, Energoprojekt Industrija i Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija su i sama društva koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje na bazi organizacione šeme usvojene od strane Odbora direktora ili menadžmenta gore pomenutih društava, tako da su kroz prvostepenu konsolidaciju uključena njihova zavisna i pridružena društva koja su navedena u narednoj tabeli.

R.br.	N a z i v	Uključena kroz prvostepenu konsolidaciju
-------	-----------	--

Inostranstvo

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije

<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana	EP Visokogradnja a.d.
2.	Energoprojekt Montenegro d.o.o., Crna Gora	EP Visokogradnja a.d.
3.	Energoprojekt Rus d.o.o., Moskva, Rusija	EP Visokogradnja a.d.
4.	Energo Uganda Company Ltd, Kampala, Uganda	EP Niskogradnja a.d.
5.	Enlisa S.A., Lima, Peru	EP Niskogradnja a.d.

6.	Energoprojekt Zambia Limited, Zambija	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija
	<i>Projektovanje i istraživanje</i>	
7.	Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman	EP Entel a.d.
8.	Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar	EP Entel a.d.
9.	Energoprojekt Entel L.L.C., Abu Dhabi, UAE	EP Entel a.d.
10.	Energoprojekt Entel kompanija, Bahrein	EP Entel a.d.
11.	Enhisa S.A., Lima, Peru	EP Hidroinženjering a.d.

Zemlja

Pridružena društva u zemlji

Ostalo

12.	Energopet d.o.o. (33,33 %)	EP Industrija a.d.
-----	----------------------------	--------------------

Na osnovu odluke Odbora direktora Energoprojekt Oprema, počev od 31.12.2020. godine, Energoprojekt Oprema se izuzima od obaveze sastavljanja, dostavljanja i obelodanjivanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, obzirom da se shodno odredbama člana 32. stav 6. i 7. Zakona o računovodstvu sledeća društva izuzimaju iz konsolidacije:

- Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija (24,92%) i
- Energoprojekt Oprema Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna Gora (100%).

Obzirom da društvo Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija više ne ulazi u Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d., svi međusobni odnosi sa predmetnim društvom su počev od finansijskih izveštaja za 2020. godinu prebačeni sa pozicija odnosa sa pridruženim društvima na eksterne pozicije bilansa stanja i bilansa uspeha.

Rukovodstvo Društva procenjuje da društva koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. nastavljaju da posluju na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni, konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

3. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU KONSOLIDOVANIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS broj 73/2019 i 44/2021 - dr. zakon - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, Međunarodni računovodstveni standardi – MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 89/2020).

Pri izradi konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d., između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 113/2017, 95/2018, 86/2019, 153/2020 i 118/2021),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Sl. glasnik RS« broj 84/2004, 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 83/2015, 108/2016, 113/2017, 30/2018, 72/2019, 153/2020 i 138/2022),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 20/2014, 41/2015, 101/2016, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 30/2015, 101/2016, 44/2018 – dr. Zakon, 8/2019, 94/2019, 159/2020 i 97/2021),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004, 99/2010, 104/2018 i 8/2019)),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013, 8/2014, 94/2019 i 95/2021) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju predmetnih konsolidovanih finansijskih izveštaja, korišćen je Pravilnik o računovodstvu u Društvu, koji je donet 30.11.2020. godine od strane Izvršnog odbora Društva, Pravilnik o izmenama i dopunama Pravilnika o računovodstvu u Društvu, koji je donet 29.11.2021. godine od strane Izvršnog odbora Društva i

Pravilnik o računovodstvenim politikama u Društvu, koji je donet 23.12.2020. godine od strane Nadzornog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Društva za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 129/2021) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji i polugodišnji izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d., nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja, a što je detaljnije objašnjeno u nastavku.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani konsolidovani finansijski izveštaji, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu («Službeni glasnik RS» broj 73/2019 i 44/2021- dr. zakon) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja i sadržini i formi obrazaca Statističkog izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike, koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju sistema Energoprojekt, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja predmetnih konsolidovanih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Dugotrajne obaveze sa ugovorima” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MSFI 16 „Lizing“- „Obaveza zakupa u prodaji i povratni zakup” - datum primene 1. januar 2024. godine,
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“- „Klasifikacija obaveza kao dugoročnih i kratkoročnih” - datum primene 1. januar 2023. godine,
- Izmene i dopune MRS 12 „Porezi na dobitak“ - Odloženi porez u vezi sa sredstvima i obavezama koji proističu iz jedne transakcije - datum primene 1. januar 2023. godine,

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ i izmene i dopune MSFI 17 - datum primene 1. januar 2023. godine,
- Izmene i dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ - „Obelodanjivanje računovodstvenih politika- ” - datum primene 1. januar 2023. godine,
- Izmene i dopune MRS 8 „Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške“ - Definicija računovodstvenih procena - datum primene 1. januar 2023. godine.

4. PROCENE I PROSUĐIVANJE RUKOVODSTVA

Priprema konsolidovanih finansijskih izveštaja u skladu sa MRS i MSFI zahteva da rukovodstvo vrši procene, prosuđivanja i pretpostavke koje se odražavaju na izveštajne iznose aktive, pasive, prihoda i rashoda. Svojim pristupom rukovodstvo nastoji da se ostvareni rezultati u budućnosti ne razlikuju u značajnoj meri od onih koji su procenjeni (Napomena 7.1.).

5. KONSOLIDACIJA

Konsolidovani finansijski izveštaji su finansijski izveštaji grupe koji su prezentovani kao izveštaji jedinstvenog ekonomskog entiteta.

Konsolidovani finansijski izveštaji sastavljaju se korišćenjem jednoobraznih računovodstvenih politika za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima.

U slučaju da član grupe, koji čini matično društvo sa svim svojim zavisnim društvima, za slične transakcije i događaje u sličnim okolnostima koristi računovodstvene politike drugačije od onih koje su usvojene u konsolidovanim finansijskim izveštajima, vrše se odgovarajuća korigovanja njegovih finansijskih izveštaja (shodno odredbama Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva) prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja.

Raspodela dobiti (dividenda) primljene od društva u koje je investirano umanjuje knjigovodstvenu vrednost investicije.

5.1. Zavisna društva

Pod *zavisnim društvom* smatra se društvo koje je pod kontrolom Društva (matičnog društva).

Matično društvo kontroliše društvo u koje je investiralo, ako i samo ako ima sve što sledi:

- moć nad društvom u koji je investirao (ima sadašnju sposobnost da usmerava relevantne aktivnosti, tj. aktivnosti koje značajno utiču na prinose društva u koji je investirao),
- izloženost, ili prava na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u društvu u koji je investirao i
- sposobnost da koristi svoju moć nad društvom u koji je investirao kako bi uticao na iznos prinosa za investitora.

Primenjeni metod konsolidacije za ova društva, u skladu sa MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji, je metod potpune konsolidacije. Svi interni odnosi i transakcije unutar grupe za

konsolidovanje su eliminisani u postupku konsolidacije. Učešća bez prava kontrole su iskazana posebno.

5.2. Pridružena društva

Pridruženo društvo je ono društvo nad kojim Grupa ima značajan uticaj, ali ne i kontrolu, odnosno kada poseduje direktno ili indirektno (npr. preko zavisnih društava) 20 ili više procenata glasačke moći društva u koje je investirano, osim ako se takav uticaj može jasno dokazati.

Primenjeni metod konsolidovanja za pridružena društva, u skladu sa MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate, je equity metod (metod udela). Primenom ovog metoda, učešća u kapitalu se koriguju za ostvareni dobitak ili gubitak tekuće godine tako da reflektuju učešće matičnog društva u neto imovini pridruženih društava. U slučaju da kumulirani gubitak prelazi nivo kapitala, učešće u kapitalu se svodi na nulu, a samo izuzetno, ukoliko postoje neopozive ugovorne obaveze za pokriće gubitka, razlika većeg gubitka u odnosu na kapital se priznaje kao rashod u matičnom društvu.

U pojedinačnim finansijskim izveštajima učešće u pridružena društva računovodstveno se evidentira po nabavnoj vrednosti.

5.3. Zajednički aranžmani

Zajednički aranžman je aranžman u kome dve ili više strana imaju zajedničku kontrolu. Zajednička kontrola postoji samo kada odluke o relevantnim aktivnostima zahtevaju jednoglasnu odluku strana koje dele kontrolu.

U zavisnosti od prava i obaveza strana u aranžmanu, zajednički aranžman može biti ili:

- zajedničko poslovanje ili
- zajednički poduhvat.

Zajedničko poslovanje je zajednički aranžman u kome strane koje imaju zajedničku kontrolu nad aranžmanom (učesnici u zajedničkom poslovanju) imaju prava na imovinu i odgovornost za obaveze koje se odnose na aranžman. Učesnici u zajedničkom poslovanju priznaju:

- svoju imovinu, uključujući i svoje učešće u imovini koja je u zajedničkom vlasništvu,
- svoje obaveze, uključujući i svoj deo u obavezama koje su preuzete,
- svoje prihode od prodaje svog učešće u rezultatima nastalim iz zajedničkog poslovanja,
- svoj deo prihoda od prodaje rezultata zajedničkog poslovanja i
- svoje rashode, uključujući svoj deo u svim rashodima koji su zajednički nastali.

Računovodstveno obuhvatanje zajedničkog poslovanja u pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima vrši se u skladu sa MSFI koji se primenjuju na datu imovinu, obavezu, prihod ili rashod.

Zajednički poduhvat je zajednički aranžman u kojem strane koje imaju zajedničku kontrolu nad aranžmanom (učesnici u zajedničkom poduhvatu) imaju prava na neto imovinom aranžmana, što podrazumeva da sama finansijska struktura, a ne učesnici u zajedničkom poduhvatu, ima pravo na imovinu i odgovornost za obaveze koje se odnose na aranžman.

Učešće u zajedničkom poduhvatu u konsolidovanim finansijskim izveštajima obuhvata se equity metodom (metodom udela), u skladu sa MRS 28, dok se u pojedinačnim finansijskim izveštajima ono obuhvata po nabavnoj vrednosti u skladu sa MRS 27.

Strane koje učestvuju u zajedničkom aranžmanu, ali nemaju zajedničku kontrolu nad njim, u svojim pojedinačnim i konsolidovanim finansijskim izveštajima obuhvataju svoje učešće u zajedničkom poslovanju i zajedničkom poduhvatu u skladu sa relevantnim odredbama MSFI 11.

Pregled zavisnih, pridruženih i zajedničkih društava (zajedničkih poduhvata), koja sa matičnim društvom čine Grupnu za konsolidaciju sistem Energoprojekt, prikazan je u Napomeni 2.

6. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d. uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti,
- Načelo doslednosti,
- Načelo opreznosti,
- Načelo suštine iznad forme,
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinosni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, prihodima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

7. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d. navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvenim politikama u Društvu. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Ekekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju** u konsolidovanim finansijskim izveštajima Energoprojekt Holding a.d. dinar.

Pri sastavljanju konsolidovanih finansijskih izveštaja Energoprojekt Holding a.d. uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

7.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiiva (fer ili upotrebnna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

7.2. Efekti kurseva stranih valuta i preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, dok se u slučaju drugačije ugovorene valutne klauzule, prevođenje potraživanja (obaveza) vrši po kursu preciziranom u ugovoru (prodajni kurs određene poslovne banke i dr.).

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2022.	31.12.2021.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	117,3224	117,5821
1 USD	110,1515	103,9262
1 GBP	132,7026	140,2626

Primenjeni prosečni kursevi valuta za pozicije bilansa uspeha u 2021. godini i 2020. godini bili su sledeći:

Valuta	31.12.2022.	31.12.2021.
	<i>Iznos u dinarima</i>	
1 EUR	117,4588	117,5733
1 USD	111,8607	99,4925
1 GBP	137,7224	136,8155

Nemonetarne stavke su one kod kojih ne postoji pravo na primanje, ili obaveza za davanje, novca, kao što su unapred plaćeni iznosi za dobra i usluge (*avansi*), gudvil, nematerijalna ulaganja, zalihe, nekretnine, postrojenja i oprema i dr. Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nakon inicijalnog priznavanja primenom deviznog kursa važećeg na dan transakcije, nemonetarne stavke koje se iskazuju po istorijskom trošku se naknadno ne kursiraju.

Nemonetarne stavke koje se odmeravaju po fer vrednosti u stranoj valuti se kursiraju po deviznom kursu važećem na dan kada je fer vrednost utvrđena.

Kada se dobitak ili gubitak po osnovu nemonetarne stavke priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu (u okviru kapitala), bilo koji deo tog dobitka ili gubitka koji se odnosi na kursnu razliku se takođe priznaje direktno u ukupnom ostalom rezultatu.

Finansijska pozicija i rezultat svih društava čija je funkcionalna valuta različita od prezentacione valute matičnog društva se preračunavaju na sledeći način:

- sredstva i obaveze (pozicije bilansa stanja) se preračunavaju u dinarsku protivvrednost po srednjem zvaničnom kursu NBS na dan izveštavanja; i
- prihodi i rashodi (pozicije bilansa uspeha) se preračunavaju u dinare po prosečnom kursu NBS tokom godine, odnosno u periodu od dana sticanja do dana izveštavanja ukoliko je inostrano poslovanje stečeno od strane Društva tokom godine.

Kursne razlike nastale prilikom preračuna finansijskih izveštaja zavisnih društva priznaju se kao posebna komponenta kapitala koja se odnosi na to inostrano poslovanje.

7.3. Prihodi

Prihodi su povećanja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda u obliku priliva ili povećanja imovine ili smanjenja obaveza, koja imaju za rezultat porast kapitala koji ne predstavlja porast po osnovu doprinosa vlasnika kapitala.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od efekata valutne klauzule, prihode od kamata i prihode od učešća u dobiti i ostale finansijske prihode.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti imovine, pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se dobiti po osnovu prodaje nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalnih

ulaganja, dobiti od prodaje osnovnog stada, naplaćena otpisana potraživanja, viškovi, prihodi od smanjenja obaveza, prihodi od usklađivanja vrednosti sredstava i dr.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

Najznačajniji deo prihoda proizilazi iz ugovora sa kupcima.

MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima uspostavlja jedinstven i sveobuhvatan model za računovodstveno obuhvatanje prihoda po osnovu ugovora sa kupcima. Stupanjem na snagu MSFI 15 zamenjuje prethodno važeća uputstva za priznavanje prihoda: MRS 18 - Prihodi, MRS 11 - Ugovori o izgradnji i njihova tumačenja.

Osnovno načelo MSFI 15 je priznavanje prihoda zbog prenosa dobara (robe, proizvoda) i usluga kupcima u iznosu koji odražava naknadu koju Društvo (prodavac) očekuje da ima pravo u zamenu za ta dobra i usluge.

Načelni princip knjigovodstvenog evidentiranja je pojedinačno posmatranje svakog zasebnog ugovora. Osim načelnog principa, moguće je i:

- sužavanje fokusa - jedan obračun za više ugovora; i
- proširenje fokusa - više obračuna za jedan ugovor.

Različitost je osnov za tretman zasebnih obaveza izvršenja.

Da bi se određeni ugovor smatrao ugovorom sa kupcem neophodna je ispunjenost sledećih pet uslova:

- strane u ugovoru su odobrile ugovor (pismeno, usmeno ili u skladu sa drugom obavezujućom praksom) i obavezale se da ispune svoje obaveze (ugovor prouzrokuje ostvariva – izvršna prava i obaveze),,
- Društvo može identifikovati pravo svake strane u kontekstu dobra ili usluge koje se prenose,
- Društvo može identifikovati uslove plaćanja za dobra ili usluge koje se prenose,
- sadržina ugovora je komercijalna i
- Društvo će verovatno („verovatnije nego da neće“) naplatiti naknadu na koju će imati pravo za isporučena dobra ili uslugu.

Kada nisu ispunjeni gore navedeni uslovi, a Društvo primi naknadu (na primer, avans), naknada se priznaje kao prihod samo ako je ispunjen jedan od sledeća dva uslova:

- Društvo nema preostalih obaveza u pogledu prenosa dobara ili usluga kupcu i cela, ili suštinski cela, naknada obećana od strane kupca je primljena od strane Društva i nepovratna je; ili
- ugovor je raskinut, a naknada koja je primljena od kupca je nepovratna.

u suprotnom, Društvo primljenu naknadu (avans) evidentira kao obavezu.

U kontekstu **troškova ugovora**, razlikuju se:

- Troškovi sticanja (zaključivanja) ugovora i
- Troškovi izvršenja ugovora.

Troškove sticanja ugovora sa kupcem treba priznati kao imovinu ako Društvo očekuje da će kroz ugovor povratiti te troškove. To su takozvani inkrementalni troškovi sticanja ugovora, koji ne bi nastali da ugovor nije potpisan (na primer, posrednička provizija). Kao praktično rešenje, Društvo može ove troškove priznati kao rashod u periodu kada nastanu, ako je amortizacija imovine koju bi Društvo priznalo kraća od godinu dana.

Za razliku od navedenih, troškove sticanja ugovora koji bi nastali nezavisno od toga da li je potpisan ugovor, treba priznati kao rashod u momentu kada oni nastanu.

Troškovi izvršenja ugovora se kapitališu ako ti troškovi nisu u delokrugu nekog drugog standarda, ako se odnose direktno na ugovor, zbog tih troškova se stvaraju ili povećavaju resursi i ako se očekuje povrat tih troškova.

Osnovni princip za primenu MSFI 15 može se podeliti u 5 koraka odlučivanja (detaljnije kako je precizirano u MSFI 15):

- A) Utvrditi ugovorne obaveze sa kupcima
- B) Utvrditi zasebne obaveze isporuke u ugovoru (ugovorima),
- C) Utvrditi cenu transakcije,
- D) Raspodeliti cenu transakcije na obaveze izvršenja u ugovoru i
- E) Priznati prihod kada se ispuni ugovorna obaveza.

A) Utvrđivanje ukupnih ugovornih obaveza

Prvi korak je utvrđivanje šta se sve smatra ugovornom obavezom Društva prema kupcu (i obratno).

Ugovorna obaveza ne uključuje (pripreme) aktivnosti (administrativne i sl.), koje Društvo mora da preduzme za izvršenje ugovora, te ne predstavljaju obavezu izvršenja.

Prilikom utvrđivanja obaveza treba uzeti u obzir, kako eksplicitne obaveze (sadržane u ugovoru), tako i implicitne obaveze (obaveze koje proizilaze iz poslovne prakse).

B) Utvrđivanje zasebnih ugovornih obaveza

U drugom koraku, neophodno je utvrditi sve zasebne (različite, distinktivne) obaveze izvršenja, a što je uslovljeno fokusom posmatranja.

Ako nisu ispunjeni uslovi da se ugovor smatra hibridnim na način da sadrži različite obaveze izvršenja (može se ostvariti parcijalna korist od pojedine robe/usluge i obećanje o isporuci te robe/usluge Društvo može posmatrati nezavisno od drugih obećanja), svu robu/usluge u ugovoru treba obračunati kao jednu obavezu izvršenja.

C) Utvrđivanje cene transakcije

Pri utvrđivanju cene transakcije (koje se raspodeljuje na obaveze izvršenja), trebaju se uzeti u obzir ugovoreni uslovi, ali i uobičajena poslovna praksa. Cena, koja može biti u fiksnom i/ili promenljivom iznosu, odražava iznos naknade na koji Društvo očekuje da će ostvariti pravo u zamenu za prenos obećanih dobara ili usluga kupcu. Cena se evidentira bez priliva prikupljenih za račun trećih strana (na primer, bez PDV).

Prilikom određivanja transakcione cene u obzir se uzima i sledeće: da li postoje značajne komponente finansiranja, varijabilne komponente, iznosi koji se isplaćuju kupcu (npr. refundacije ili rabati) i nenovčane naknade. Varijabilne komponente mogu da uključuju popuste, pravo povrata, razne podsticaje, bonuse, kazne i slično.

Varijabilne komponente naknade se odmeravaju upotrebom dve metode:

- metoda očekivane vrednosti (bazira se na ponderisanim očekivanim vrednostima u odnosu recimo na slične ugovore) i
- metod jednog najverovatnijeg iznosa (iznos koji je najverovatniji da se desi u slučajevima npr. kada postoji malo iznosa za razmatranje).

U slučajevima kada postoji komponenta finansiranja, prihod od prodaje se priznaje u iznosu koji predstavlja cenu koju bi kupac platio da je plaćanje izvršeno odmah u momentu isporuke robe ili usluga.

Društvo nije u obavezi da prilagođava iznos naknade po osnovu komponenti finansiranja ukoliko očekuje da će od prodaje do naplate proći manje od godinu dana.

Nenovčane naknade primljene od kupca se vrednuju po fer vrednosti.

Iznosi koji se isplaćuju kupcu uključuju iznose koje Društvo plaća ili očekuje da će ih platiti kupcu kao i kredite i slične stvari poput kupona ili vaučera. Računovodstveno se ovi iznosi obuhvataju tako što se za iznos naknade umanjuje cena transakcije (prihod se stornira), osim ako se plaćanje kupcu vrši kao zamena za drugu robu ili usluge primljene od kupca.

D) Raspodela cene transakcije

Prilikom raspodele cene transakcije, cilj je da Društvo cenu transakcije raspodeli na svaku obavezu izvršenja u iznosu koji Društvo očekuje da će imati pravo u zamenu za prenos obećane robe ili usluga na kupca. Razumljivo, u slučaju jedne obaveze izvršenja, nema raspodele cene transakcije.

Raspodela cena transakcije se vrši na osnovu samostalnih prodajnih cena. To je cena po kojoj bi Društvo odvojeno (zasebno) prodalo kupcu ugovoreno dobro ili uslugu. Pri određivanju ove vrednosti, ako nije direktno uočljiva, treba uzeti u obzir sve relevantne informacije (tržišni faktori, faktori specifični za Društvo i za konkretnog kupca i dr.).

Kada samostalna prodajna cena nije uočljiva, kao praktičnu mogućnost za procenu samostalnih prodajnih cena, moguće su sledeće metode procene samostalnih prodajnih cena:

- Korigovana tržišna procena - proceniti cenu koju bi kupac platio za određenu robu i uslugu shodno tržišnim uslovima (analiza konkurentskih cena i dr.);
- Očekivani troškovi uvećani za profitnu marginu - uvećanje troškova za adekvatnu maržu za konkretna dobra ili uslugu; i
- Rezidualni pristup - ukupna cena umanjena za samostalne prodajne cene ostalih dobara ili usluga.

E) Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje kada se ispuni obaveza izvršenja. Ta obaveza je izvršena **kada (ili u meri kojoj) kupac stekne kontrolu nad imovinom**. Kontrola nad imovinom se odnosi na sposobnost usmeravanja njene upotrebe i ostvarivanja gotovo svih preostalih koristi od te imovine. Dodatno, kontrola uključuje sposobnost sprečavanja da drugi upravljaju korišćenjem imovine i da ostvaruju koristi od iste. Koristi od imovine su novčani tokovi (uvećanje priliva ili smanjenje odliva) koji se mogu ostvariti korišćenjem imovine za proizvodnju dobara ili pružanje usluga, za uvećanje vrednosti druge imovine, za izmirenje obaveza ili smanjenje troškova; prodajom ili razmenom imovine, davanjem u zalog itd.

Obaveza izvršenja se može ispuniti:

- tokom vremena ili
- u jednom momentu.

Obaveza izvršenja tokom vremena podrazumeva da:

- kupac istovremeno prima i upotrebljava koristi koje proizilaze iz izvršenja Društva, dok Društvo obavlja izvršenje (na primer, usluge čišćenja),
- izvršenje subjekta stvara ili poboljšava imovinu (na primer, radovi u toku) koju kupac kontroliše tokom stvaranja ili poboljšanja imovine, ili
- izvršenje Društva ne proizvodi imovinu koja za Društvo ima alternativnu namenu (preusmeravanjem imovine za drugu namenu) i Društvo ima ostvarivo pravo na isplatu do određenog datuma.

Za priznavanje prihoda tokom vremena mogu se koristiti:

- a) Izlazne metode (shodno vrednosti koju dobra ili usluge prenesene do određenog datuma imaju za kupca; na primer, broj proizvedenih ili isporučenih jedinica u odnosu na ukupno ugovoreni iznos jedinica; kao praktično sredstvo, ako Društvo ima pravo na naknadu u iznosu koji je srazmeran vrednosti koju za kupca imaju dobra ili usluge koje su završene ili isporučene do tada, prihod može da se prizna u iznosu koji Društvo ima pravo da fakturiše; i
- b) Ulazne metode (prihod se priznaje na osnovu inputa koje Društvo ulaže radi ispunjenja ugovorne obaveze).

Ako se obaveza izvršenja ne ispunjava tokom vremena, tada Društvo tu obavezu ispunjava u tačno određenom momentu, pri čemu se prihod priznaje u momentu u kome Društvo prenosi kontrolu nad određenom robom ili uslugama na kupca.

Kod prve primene MSFI 15 - Prihod od ugovora sa kupcima, Društvo je koristilo modifikovanu retrospektivnu primenu.

Osim obimnijih obelodanjivanja o transakcijama koje rezultuju prihodima, primena MSFI 15 nije imala značajan uticaj na finansijsku poziciju i rezultat poslovanja sistema Energoprojekt, stoga nisu priznate nikakve korekcije početnih stanja 2020. godine u okviru kapitala u vezi sa početnom primenom MSFI 15 na dan prvobitne primene, tj. na dan 1. januar 2020. godine.

Na dan bilansa Društvo nema materijalno značajne efekte koji proizilaze iz zahteva MSFI 15.

- **Energoprojekt Visokogradnja** obavlja više vrsta prodajnih transakcija, od kojih su najznačajnije
 - Izgradnja stambenih i nestambenih zgrada – gde se prihod od prodaje priznaje tokom vremena; i
 - Sporedna prodaja proizvoda i robe sa isporukom bez odlaganja – gde se prihod priznaje u trenutku isporuke (tj. u određenom trenutku), kada se kontrola nad dobrima prenese na kupca.

Prihodi od izgradnje stambenih i nestambenih objekata

Energoprojekt Visokogradnja izvodi usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata i prema uslovima ugovora Energoprojekt Visokogradnja je ugovorom ograničena na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljeni rad. Prihodi od usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata se stoga priznaju tokom vremenom korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Energoprojekt Visokogradnja smatra da je ovaj izlazni metod predstavlja odgovarajuću meru napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Energoprojekt Visokogradnja ima ugovorno pravo da fakturiše kupcima usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (privremene situacije). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Energoprojekt Visokogradnja će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Energoprojekt Visokogradnja priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja.

Energoprojekt Visokogradnja smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana.

Pored navedenog, rukovodstvo Energoprojekt Visokogradnje smatra da ugovori sa kupcima za usluge izgradnje stambenih i nestambenih objekata nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

Prodaja proizvoda i robe

Energoprojekt Visokogradnja prodaje proizvode i robu direktno kupcima preko sopstvenih prodajnih mesta. Garancije povezane sa prodajom proizvoda i robe ne mogu se kupiti zasebno i služe kao garancija da su prodati proizvodi opremu skladu sa dogovorenim specifikacijama. Shodno tome, Energoprojekt Visokogradnja obračunava garancije u skladu sa MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva.

Za prodaju proizvoda i robe prihod se priznaje kada se kontrola robe prenese na odredište dogovoreno sa kupcem.

Obaveza za povraćaj i odgovarajuće korekcije prihoda priznaju se za one proizvode i robu za koje se očekuje da će biti vraćene. Istovremeno, Energoprojekt Visokogradnja ima pravo na povrat proizvoda kada kupci ostvare svoje pravo povratka, tako shodno tome priznaje pravo na vraćenu imovinu robe i odgovarajuće prilagođavanje troška prodaje. Energoprojekt Visokogradnja koristi svoje akumulirano istorijsko iskustvo za procenu iznosa povrata proizvoda i robe koristeći metoda očekivane vrednosti.

Energoprojekt Visokogradnja smatra vrlo verovatnim da neće doći do značajnog storniranja u priznatih iznosima kumulativnih prihoda uzimajući u obzir nivo povrata u prethodnim godinama.

Prihod od prodaje proizvoda i robe utvrđuje se uzimajući u obzir date popuste i maržu. To znači da se konačni iznos prihoda od prodaje robe, na koji se primenjuju tj. odnose popusti i marže, odmerava nakon što se završi izmirenje, tj. iznos prihoda i potraživanja od kupaca treba da se uveća ili umanja (ukine) za iznos odobrenih popusta i marži.

- Najznačajniji prihodi **Energoprojekt Niskogradnje** odnose se na prihode po osnovu ugovora sa kupcima kako je obrazloženo u nastavku.

Prihodi od izgradnje infrastrukturnih objekata

Energoprojekt Niskogradnja izvodi usluge izgradnje infrastrukturnih objekata na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge izgradnje infrastrukturnih objekata i prema uslovima ugovora Energoprojekt Niskogradnja je ugovorom ograničena na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljene rad. Prihodi od usluge izgradnje infrastrukturnih objekata se stoga priznaju tokom vremena korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Energoprojekt Niskogradnja smatra da je ovaj izlazni metod prestavlja odgovarajuću meru napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Energoprojekt Niskogradnja ima ugovorno pravo da fakturiše kupcima usluge izgradnje infrastrukturnih objekata na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (milestone). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Energoprojekt Niskogradnja će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Energoprojekt Niskogradnja priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja.

Energoprojekt Niskogradnja smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana.

Pored navedenog, rukovodstvo Energoprojekt Niskogradnja smatra da ugovori sa kupcima za usluge izgradnje infrastrukturnih objekata nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

- Glavna prodajna transakcija **Energoprojekt Entela** je projektovanje, konsalting i inženjering termoelektričnih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata – gde se prihod od prodaje priznaje tokom vremena.

Prihodi od projektovanja, konsaltinga i inženjeringa

Energoprojekt Entel izvodi usluge projektovanja, konsaltinga i inženjeringa (zajedno u daljem tekstu: “usluge projektovanja i konsalting usluge”) na osnovu ugovora sa kupcima. Takvi ugovori zaključeni su pre nego što započnu usluge projektovanja i konsalting usluge i prema uslovima ugovora Energoprojekt Entel je ugovorom ograničen na preusmeravanje imovine na drugog kupca i ima izvršno pravo na plaćanje za obavljeni rad. Prihodi od usluga projektovanja i konsalting usluga se stoga priznaju tokom vremenom korišćenjem izlazne metode zasnovane na izveštajima o izvršenim uslugama do određenog datuma, a koje su potvrđene od strane kupca i/ili nadzornog, odnosno kontrolnog organa imenovanog od strane ugovornih strana. Energoprojekt Entel smatra da je ovaj izlazni metod predstavlja odgovarajuću mera napretka ka potpunom ispunjavanju obaveza izvršenja prema MSFI 15.

Energoprojekt Entel je ovlašćen da fakturiše kupcima usluge projektovanja i konsalting usluge na osnovu postignutog niza prekretnica povezanih sa učinkom (privremene situacije). Kada se dostigne određena prekretnica, kupcu se šalje relevantni izveštaj o obavljenim radovima koju je potpisao kupac ili drugo nadzorno telo imenovano od ugovornih strana. Energoprojekt Entel će prethodno priznati imovinu iz ugovora (kao aktivna vremenska razgraničenja) za bilo koji obavljeni posao. Bilo koji iznos prethodno priznat kao sredstvo, u okviru aktivnih vremenskih razgraničenja, kao imovina iz ugovora se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se steknu uslovi za fakturisanje kupcu.

Ako prilivi prelaze prihode priznate do izveštajnog datuma prema izlaznoj metodi, za utvrđeni višak priliva od priznatih prihoda Energoprojekt Entel priznaje obaveze iz ugovora, evidentirane u okviru pasivnih vremenskih razgraničenja.

Energoprojekt Entel smatra da nema značajne komponentu finansiranja u okviru ugovora sa kupcima obzirom da je period između priznavanja prihoda i naplate po prekretnicama povezanih sa učinkom kraći od godinu dana.

Pored navedenog, rukovodstvo Energoprojekt Entela smatra da ugovori sa kupcima za usluge projektovanja i konsalting usluge nemaju značajnu komponentu finansiranja obzirom da razlika između obećane naknade i prodajne cene usluge u gotovini nastaje iz drugih razloga koji ne uključuju prebacivanje finansijskih sredstava bilo kupcu ili entitetu, a razlika između ovih iznosa je srazmerna razlozima za tu razliku.

Prihodi od prodaje priznaju se u iznosu umanjenom za iznose akciza, poreza na dodatu vrednost (PDV) i drugih sličnih obaveznih dažbina. Iznos carine se uključuje u bruto prihode od prodaje priznate u konsolidovanim izveštaju o ukupnom rezultatu.

7.4. Rashodi

Rashodi su smanjenja ekonomskih koristi tokom obračunskog perioda, ispoljeno u obliku odliva ili smanjenja imovine ili nastanka obaveza, koja imaju za rezultat smanjenje kapitala koji ne predstavlja smanjenje po osnovu raspodele vlasnicima kapitala.

Definicija rashoda obuhvata:

- rashode koji nastaju u toku redovnog poslovanja entiteta i
- gubitke

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja imovine) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja.

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru **gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda**, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

7.5. Kamata i drugi troškovi pozajmljivanja

Troškovi pozajmljivanja su kamata i drugi troškovi koje Društvo ima u vezi sa pozajmljivanjem sredstava. Na osnovu relevantnih odredbi MRS 23 - Troškovi pozajmljivanja, kamata i drugi troškovi pozajmljivanja se priznaju kao rashod u periodu u kojem su nastali, osim u slučaju kada su direktno pripisivi sticanju, izgradnji ili proizvodnji određenog sredstva koje se kvalifikuje (sredstvo kojem je obavezno potreban značajan vremenski period da bi bilo spremno za svoju nameravanu upotrebu ili prodaju), kada se kamata i drugi troškovi pozajmljivanja kapitalizuju kao deo nabavne vrednosti (cene koštanja) tog sredstva.

7.6. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez koji se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike,
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći:

- poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava;
- sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja koja se priznaju u momentu iskorišćenja (na primer pojedina rezervisanja po MRS 19);
- sa poreskog aspekta nije priznato obezvređenje imovine, koje se priznaje pri otuđenju imovine (roba, materijal, investiciona nekretnina i sl.);
- sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi kada su plaćeni i dr.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih** gubitaka se utvrđuje primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos poreskog gubitka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenog poreskog kredita** priznaju se u visini neiskorišćenog poreskog kredita, bez primene propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na taj iznos.

Društvo priznaje odložena poreska sredstva, po svim navedenim osnovama (odbitne privremene razlike, neiskorišćeni poreski gubici i neiskorišćeni poreski kredit), samo kada je verovatno, i u meri u kojoj se očekuje, da će u budućem periodu biti raspoloživih oporezivih dobitaka za koje će se ova sredstva moći iskoristiti.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima, za efekte prve primene MSFI 9 i dr.).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporezive privremene razlike su privremene razlike koje će za rezultat imati oporezive iznose prilikom određivanja oporezivog dobitka (poreskog gubitka) budućih perioda, kada se knjigovodstvena vrednost datog sredstva ili obaveze nadoknadi ili izmiri.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

7.7. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina je nemonetarno sredstvo bez fizičke suštine, koje se može identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je: ili odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo, što je karakteristično za situaciju kada Društvo kontroliše imovinu i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno odmeravanje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

7.8. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako i samo ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: fakturnu cenu, uključujući uvozne takse i druge dažbine koje se ne mogu refundirati, a umanjenu za dobijene popuste i rabate; sve troškove koji se mogu direktno pripisati dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati, na način na koji

to očekuje menadžment; i inicijalnu procenu troškova demontaže, uklanjanja sredstva i obnove područja na kojem je sredstvo locirano.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište,
- b) objekti,
- c) postrojenja i oprema i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po modelu revalorizacije, što podrazumeva vrednovanje po revalorizovanom iznosu, koji predstavlja fer vrednost na datum revalorizacije, umanjenu za naknadnu akumuliranu amortizaciju i naknadne akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti.

Naknadno odmerenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

7.9. Lizing

Lizing je sporazum po kojem davalac lizinga prenosi na korisnika lizinga pravo korišćenja sredstva za dogovoreni vremenski period u zamenu za plaćanje ili niz plaćanja.

U slučaju **finansijskog lizinga** (lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima, a po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali ne mora preneti), shodno odredbama MRS 17 - Lizing, korisnik lizinga **početno merenje** vrši tako što priznaje kao sredstvo i obavezu u svom bilansu stanja, u iznosima koji su na početku trajanja lizinga jednaki fer vrednosti sredstava koja su predmet lizinga, ili po sadašnjoj vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, ako je ona niža. *Fer vrednost* je iznos po kojem se predmet lizinga može razmeniti između upoznatih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije.

Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja za lizing, *diskontna stopa* se generalno utvrđuje na osnovu kamatne stope sadržane u lizingu. Ako se kamatna stopa ne može utvrditi, kao diskontna stopa koristi se inkrementalna kamatna stopa na zaduživanje, to jest očekivana kamatna stopa koju bi Društvo platilo u slučaju pozajmljivanja sredstava na sličan rok i sa sličnim garancijama za kupovinu sredstava koje je predmet lizinga.

Svi inicijalni direktni troškovi korisnika lizinga dodaju se iznosu koji je priznat kao sredstvo.

Po pitanju **naknadnog merenja**, minimalna plaćanja lizinga treba podeliti između finansijskih troškova i smanjenja neizmirene obaveze. Finansijski trošak se alocira na periode tokom trajanja lizinga, tako da se ostvaruje konstantna periodična kamatna stopa na preostali saldo obaveze.

U slučaju **poslovnog (operativnog) lizinga** (lizing kojim se suštinski ne prenose svi rizici i koristi koji su povezani sa vlasništvom nad sredstvima), plaćanja lizinga se priznaju kao rashod, i to generalno po pravolinijskoj osnovi tokom trajanja lizinga.

MSFI 16 – Lizing Društvo primenjuje od sastavljanja finansijskih izveštaja za 2021. godinu uz primenu retrospektivnog modela uz kumulativni efekat.

7.10. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava. Amortizacija je uslovljena: korisnim vekom trajanja, metodom amortizacije, amortizacionim iznosom i amortizacionim periodom.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje. Koristan vek trajanja sredstava proverava se na kraju svake finansijske godine.

Iznos koji se amortizuje je revalorizovana vrednost za objekte, odnosno nabavna vrednost (za ostale grupe u okviru pozicija Nekretnine, postrojenja i oprema i Nematerijalna imovina) ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost (u finansijskim izveštajima Društva), umanjen za rezidualnu vrednost koja se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost se proverava na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača i njena promena u odnosu na prethodne procene se obuhvata u skladu sa relevantnim odredbama MRS 8.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju koje je neophodno za funkcionisanje, na način kako je to rukovodstvo predvidelo.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo.

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada se sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

7.11. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

7.12. Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina (zemljište ili objekat ili deo objekta ili oboje) koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, ili nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno odmerenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine: ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno odmerenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se priznaje u bilansu uspeha za period u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju (prodaja ili zaključenje finansijskog lizinga) ili ukoliko je prestala da se koristi (kada se rashoduje), a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano, dok se celokupan iznos revalorizacionih rezervi koje su sastavni deo kapitala koje se odnose na otuđenu ili rashodovanu investicionu nekretninu, prenosi direktno na neraspoređenu dobit tekuće godine.

7.13. Zalihe

Zalihe su sredstva: koja se drže za prodaju u uobičajenom toku poslovanja, koja su u procesu proizvodnje, a namenjene su za prodaju; ili u obliku osnovnog i pomoćnog materijala koji se troši u proizvodnom procesu ili prilikom pružanja usluga.

Zalihe obuhvataju: osnovni i pomoćni materijal (uključujući i rezervne delove, alat i inventar) koji će biti iskorišćeni u procesu proizvodnje, nedovršene proizvode čija je proizvodnja u toku, gotove proizvode koje je proizvelo Društvo i robu.

Zalihe se (shodno MRS 2 - Zalihe) **odmeravaju** po nižoj vrednosti od:

- nabavne vrednosti (cene koštanja) i
- neto ostvarive vrednosti odnosno neto prodajne vrednosti/cene),

s tim što se zalihe materijala i robe odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Nabavna vrednost (cena koštanja) obuhvata sve:

- troškove nabavke,
- troškove konverzije i
- druge troškove nastale u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje.

Troškovi nabavke materijala i robe, koji su osnov za vrednovanje zaliha materijala i robe, obuhvataju nabavnu cenu, uvozne dažbine i druge fiskalne izdatke (osim onih koje Društvo može naknadno da povрати od poreskih vlasti, kao što je, na primer, porez na dodatu vrednost koji Društvo može odbiti kao prethodni porez), troškove prevoza, manipulativne troškove i druge troškove koji se mogu direktno pripisati nabavci zaliha. Popusti, rabati i druge slične stavke oduzimaju se pri utvrđivanju troškova nabavke.

Vrednovanje izlaska materijala i robe prilikom njihovog trošenja vrši se primenom **metode ponderisane prosečne cene**, obračunate na nivou svakog pojedinačnog magacina.

Po pitanju priznavanja sredstava manje vrednosti (na primer, sitan inventar, rezervni delovi i oprema za servisiranje), njihovim stavljanjem u upotrebu njihova celokupna vrednost (100% otpis) se prenosi na troškove perioda.

Troškovi konverzije i drugi troškovi nastali u procesu dovođenja zaliha na sadašnju lokaciju i stanje, su značajni prilikom vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i zaliha gotovih proizvoda. U ove troškove spadaju: troškovi direktnog rada, troškovi direktnog materijala i indirektni, odnosno opšti proizvodni i neproizvodni troškovi.

Pod određenim uslovima, preciziranim MRS 23, i troškovi pozajmljivanja se mogu uključiti u nabavnu vrednost (cenu koštanja) zaliha.

Neto ostvariva vrednost je procenjena cena prodaje u okviru redovnog poslovanja (vrednost u koju nije uključen porez) umanjena za procenjene troškove dovršenja i procenjene troškove neophodne za realizaciju prodaje. Prilikom procene neto ostvarive vrednosti polazi se od najpouzdanijih dokaza raspoloživih u vreme procene o iznosima po kojima se zalihe mogu realizovati.

Iznos bilo kog otpisa zaliha na neto ostvarivu vrednost i svi gubici zaliha se priznaju kao rashod u periodu u kom je nastao otpis ili gubitak.

7.14. Stalna imovina koja se drži za prodaju

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem.

Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje) i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Da bi prodaja bila vrlo verovatna odgovarajući nivo uprave mora da se posveti planu za prodaju te imovine (ili grupe za otuđenje), da postoji aktivni program za pronalaženje kupca, kao i da je izvršenje tog plana već počelo (na primer, oglašena javna prodaja, započeti pregovori ili pripreme za pregovore sa potencijalnim kupcima i sl.). Pored navedenog, na verovatnoću prodaje implicira i postojanje tržišta za to sredstvo, da je ponuđena cena razumno utvrđena, tako da omogućava realnost očekivanja da će se prodaja izvršiti u roku od godinu dana od datuma priznavanja.

Produžetak perioda potrebnog za okončanje prodaje ne sprečava da se imovina (ili grupa za otuđenje) klasifikuje kao imovina koja se drži za prodaju, ako je odlaganje posledica događaja ili okolnosti koje su van kontrole Društva i ako postoji dovoljno dokaza da je Društvo i dalje posvećeno planu da proda imovinu (ili grupu za otuđenje).

Društvo odmerava stalnu imovinu (ili grupu za otuđenje), klasifikovanu kao stalnu imovinu koja se drži za prodaju po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva ili grupe za otuđenje, osim troškova finansiranja i poreza na dobitak, pri čemu se odmeravaju prema sadašnjoj vrednosti, a ne prema visini koja se očekuje u momentu prodaje.

Društvo ne amortizuje stalnu imovinu dok je ona klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju (ili dok je deo grupe za otuđenje koja je klasifikovana kao imovina koja se drži za prodaju).

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

Evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MSFI 5 vrši se po neto principu, odnosno razlika između neto prodajne vrednosti i knjigovodstvene vrednosti iskazuje se kao dobitak ili gubitak po osnovu prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji, dok se evidentiranje prodaje stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazanih u skladu sa MRS 2 vrši po bruto principu.

Imovina koja prestane da bude klasifikovana kao ona koja se drži za prodaju (ili prestane da bude uključena u grupu koja se drži za prodaju), vrednuje se po nižoj vrednosti od:

- knjigovodstvene vrednosti pre nego što je klasifikovano kao ono koje se drži za prodaju (prilagođeno za amortizaciju i obezvređenje koje bi bili priznati da sredstvo nikada nije klasifikovano za prodaju) i
- njegove nadoknadive vrednosti na datum odluke da se stalno sredstvo ne proda.

7.15. Finansijski instrumenti

Finansijska sredstva

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijsko sredstvo se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe (prava) finansijskog instrumenta. Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum izmirenja (datum kada se sredstvo isporučuje entitetu ili datum kada entitet isporučuje sredstvo).

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe; ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se, usled prenetog, u značajnoj meri, rizika i koristi od finansijskog sredstva, kvalifikuje kao prestanak priznavanja.

Finansijska sredstva se inicijalno odmeravaju po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijskog sredstva koje se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta. U odnosu na izneto, razlika je u tome što se početno priznavanje kod potraživanja od prodaje odmerava po ceni transakcije (osim u slučaju kada je u prodaji sadržana značajna komponenta finansiranja).

Kod naknadnog odmeravanja finansijskog sredstva, relevantna je grupa u kojoj je Društvo klasifikovao finansijsko sredstvo, a što je uslovljeno:

- poslovnim modelom Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristikama ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, finansijsko sredstvo može da se klasifikuje u sledeće tri grupe:

- finansijsko sredstvo odmereno po amortizovanoj vrednosti,
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Sredstvo klasifikovano u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat treba da ispunji oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvata sredstva koja nisu klasifikovana u prethodne dve grupe. Efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspeha u periodu kada su nastali.

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Dividenda se kao finansijsko sredstvo priznaje u bilansu uspeha kada je:

- ustanovljeno pravo Društva da mu se isplaćuje dividenda,
- kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa dividendom prelivati u Društvo i
- kada iznos dividende može pouzdano da se odmeri.

Finansijskom sredstvu **je umanjena vrednost** kada se desi jedan ili više događaja koji imaju štetan uticaj na procenjene buduće tokove gotovine tog finansijskog sredstva.

Po pitanju sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti (zajmovi i potraživanja) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, Društvo treba da prizna umanj enje vrednosti, to jest da prizna rezervisanje za **očekivane kreditne gubitke**.

Na svaki datum izveštavanja:

- ako se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom veka trajanja sredstava; i
- ako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak dvanaestomesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Društvo treba, na svaki datum izveštavanja, da proceni da li se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva značajno povećao od početka priznavanja, što, pored ostalog, podrazumeva odmeravanje očekivanih gubitaka od finansijskog sredstva na način koji odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,
- vremensku vrednost novca i
- razumne i potkrepljive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja je:

- ugovorno pravo:
 - dostavljanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu; ili
 - razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim društvom prema uslovima koji su potencijalno nepovoljni za Društvo; ili
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala Društva i koji je:
 - nederivatni, za koji Društvo jeste ili može biti u obavezi da dostavi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva; ili
 - derivatni, koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva.

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska obaveza se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta.

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada je ugašena, odnosno kada je ugovorna obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

Razmena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkih instrumenata sa u značajnom meri različitim uslovima treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove. Slično iznetom, značajna izmena uslova postojeće (ili dela) finansijske obaveze treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela obaveze) koja je ugašena ili preneti drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva preneti negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, treba da se priznaje u bilansu uspeha.

Finansijska obaveza se inicijalno odmerava po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijske obaveze koja se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta.

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, uz manje izuzetke (derivati, finansijske garancije i dr.), finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope. Primenom ove metode, Društvo identifikuje naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijske obaveze (sve navedeno važi i za finansijsko sredstvo). Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju startne naknade (troškovi servisiranja, troškovi obrade kreditnih zahteva, upisivanje zaloge, advokatski troškovi i dr.), provizije i dr.

Društvo može, pri početnom priznavanju (tokom vremena se ne vrši reklasifikacija finansijske obaveze), da klasifikuje finansijsku obavezu kao odmerenu po fer vrednosti kroz bilans uspeha: ako se time sprečava računovodstvena neusaglašenost zbog odmeravanja sredstva, obaveza, prihoda i/ili rashoda po različitim osnovama; i ako se grupom finansijskih sredstava i obaveza upravlja i performanse im se vrednuju na bazi fer vrednosti, shodno dokumentovanoj strategiji upravljanja rizikom ili investiranja.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava:

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznavao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima. Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procenu mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Prema usvojenoj *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja finansijskih sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva (ugovorna finansijska imovina u skladu sa MSFI 15).

Društvo vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Društvo tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Pojedinačnu procenu ispravke vrednosti Društvo primenjuje na potraživanja od povezanih pravnih lica; na potraživanje od države, a koja se ne odnose na komercijalne odnose u kojima je država u ulozi investitora; na finansijske plasmane i date depozite; hartije od vrednosti i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Za potrebe pojedinačne procene, Društva se oslanjaju na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Drugi parametar u kalkulaciji, LGD (loss given default), koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveze, je zasnovan na Bazelskom LGD-u od 45%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor će zavisiti od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti, Društvo primenjuje za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine, i druga potraživanja, uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 16.

Obračun parametara koji su primenjeni izveden je na osnovu podataka o istorijskoj naplati.

Pristup obračunu PD-a temelji se na kreiranju matrica rezervisanja zasnovane na starosnim intervalima (14 intervala, zasnovanih na danima docnje na sledeći način: „0“ nedospela potraživanja; „1“ - 0-30 dana kašnjenja, „2“ – 31-60 dana docnje...“13“ – 330-360 dana docnje; „14“ – preko 360 dana docnje) i stopama nenaplaćenih potraživanja ("roll-rate") između posmatranih intervala.

U određenim slučajevima, usled postojanja prvoklasnog (depozita, garancije i sl.), ili adekvatnog sredstva obezbeđenja (zaloge, hipoteke), Društvo može pre primene LGD-a, samu izloženost umanjiti za iznos kolaterala uz prethodnu primenu odgovarajućeg faktora umanjenja te vrednosti (haircut-a). U slučajevima potraživanja koja datiraju od pre 2017. godine, osim u specifičnim slučajevima koje je potrebno adekvatno dokumentovati, pretpostavka je da se radi o potraživanjima koja su obezvređena i za koje se primenjuje pristup obračuna obezvređenja za instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (kako je objašnjeno u nastavku).

Kod pristupa obračunu ispravke vrednosti za finansijske instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja, nije identifikovana potreba za izmenom dosadašnjeg pristupa u skladu sa MRS 39, te tretman i način obračuna ispravke vrednosti ostaje nepromenjen i u skladu sa MRS 39 i zasniva se na iznosu gubitka odmerenog kao razlike između izloženosti i sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, diskontovanih efektivnom kamatnom stopom.

U slučaju postojanja potrebe za utvrđivanjem diskontnog faktora, odnosno efektivne kamatne stope za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka (za određene finansijske instrumente koji se ne odmeravaju po pojednostavljenom pristupu i sredstva u nivou 3 koja se odmeravaju pojedinačno), Društvo će primeniti efektivnu kamatnu stopu datog instrumenta, odnosno u slučaju nepostojanja iste, kao najbolja aproksimacija biće korišćen javno raspoloživ podatak zavisno od valute, ročnosti i sl. (statistika NBS, eminentni javno dostupni izvori informisanja, zakonska zatezna kamatna stopa, itd.)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca (povezanih i trećih lica), ugovorenih sredstava koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 15 i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MRS 17/MSFI 16. Pojednostavljeni pristup podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Za ostale kategorije finansijske imovine (gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti) Društvo primenjuje opšti pristup.

Društvo je Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 definisalo indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika. U vezi sa navedenim, kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja iste, uzimaju se u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze prema Društvima u iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za dato Društvo i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Pristup obračunu ispravke vrednosti kod finansijskih garancija temelji se na istorijskim gubicima koje je Energoprojekt imao po ovom osnovu.

Prilikom prve primene MSFI 9 sistem Energoprojekt je primenio kumulativni modifikovani (retrospektivni) pristup, pri čemu se MSFI 9 primenjuje retrospektivno uz kumulativni efekat koji se priznaje kao korekcija na dan 01.01.2020. godine uz korekciju podataka na dan 31.12.2019. godine.

Prema usvojenoj Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, izdvojen je deo materijalno beznačajnih efekata primene MSFI 9 koji nisu evidentirani u predmetnim konsolidovanim finansijskim izveštajima upravo iz razloga nematerijalnosti.

Finansijski instrument	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2022.	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2022.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2022.
1	2	3	4	5	6=3+4+5	7=2+6
Ostala dugoročna potraživanja	-70	-2.476	0	0	-2.476	-2.546
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod	-22.133	-28.040	0	49	-27.991	-50.125
Kupci u zemlji	-214.954	-91.666	31.488	110	-60.068	-275.022
Kupci u inostranstvu	-1.320.553	-144.730	55.821	-43.682	-132.591	-1.453.144
Potraživanja iz specifičnih poslova	-3.639	-1.899	0	-51	-1.950	-5.589
Ostala kratkoročna potraživanja	-5.701	-5.267	209	-339	-5.397	-11.098
Kratkoročni krediti u inostranstvu	-443	-1.951	0	26	-1.925	-2.368
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod	-184.667	-52.855	51.017	73	-1.765	-186.432
UKUPNO	-1.752.160	-328.884	138.535	-43.814	-234.163	-1.986.324

7.16. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa koja postoji na dan bilansa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Sušтина rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je efekat vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka Društva za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Prilikom izračunavanja sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

7.17. Naknade zaposlenima

Sa **aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje**, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora, koje su usaglašene sa zakonskim odredbama (u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku).

7.18. Informacije o segmentima poslovanja

Segment poslovanja predstavlja deo imovine i poslovnih operacija koje obezbeđuju proizvode ili usluge koje podležu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim segmentima poslovanja.

Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podležu rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

8. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Potencijalne (ne)materijalne greške tekućeg perioda, otkrivene u tom periodu, se ispravljaju pre nego što finansijski izveštaji budu odobreni za objavljivanje.

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period, je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Kada je na početku tekućeg perioda neizvodljivo utvrditi kumulativni efekat neke greške na sve prethodne periode, Društvo preračunava uporedne informacije kako bi se greška ispravila unapred od najranijeg datuma za koji je to izvodljivo.

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

9. FINANSIJSKI RIZICI

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenosti privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja

posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu ka *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

9.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko - poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od pojedinih kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti. Međutim, obzirom da se, po pravilu, sa tim kupcima posluje već dugi niz godina, bojazan od nenaplativosti potraživanja je mala.

9.2. Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena.

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kursa stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno EUR-ima i US-dolarima.

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor i Belibor).

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

9.3. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Oprezno upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva održavanje dovoljnog iznosa gotovine i hartija od vrednosti namenjenih prodaji, kao i obezbeđenje adekvatnih izvora finansiranja zbog dinamične prirode poslovanja Društva.

Nepovoljan uticaja na likvidnost Društva imaju značajni iznosi imobilisanih sredstava u nekim zavisnim društvima, kao i usporena naplata u pojedinim segmentima (regijama) uslovljena ekonomskim i geopolitičkim razlozima.

Društvo nastoji da održi fleksibilnost finansiranja naplatom od kupaca i plasiranjem slobodnih novčanih sredstava. Pored pomenutog, saglasno politici Društva, nastoji se da se sa kooperantima potpisuju "back to back" ugovori kojima se deo rizika vezan za eventualnu docnju u naplati prenosi/deli sa istima.

9.4. Uticaj sukoba Rusija-Ukrajina i inflacije na poslovanje Grupe

Rat u Ukrajini uneo je neizvesnost u svetsku privredu koja je za posledicu imala smanjenje privrednih aktivnosti, rast inflacije, a što se sve delom prelilo na našu privredu i na poslovanje Grupe, imajući u vidu da je Ruska federacija veliko inostrano tržište na kojem zasvisno pravno lice Energoprojekt Visokogradnja a.d. Beograd posluje. Rat u Ukrajini nije dodatno uticao na dinamiku izvođenja već ugovorenih poslova ovog zavisnog društva, čak je kod izgradnje Hotela Hyatt Rostov na Donu dodatno povećan obim posla što je regulisano kroz anekse. Međutim, uticao je da se planirano ugovaranje poslova u Ruskoj Federaciji ne ostvari, kao i na fluktuacije rublje u odnosu na RSD što je dovelo do značajnih kursnih razlika koje su prikazane u Napomeni broj 20.2.

U sektoru u kome posluje Grupa rat u Ukrajini je u najvećoj meri imao nepovoljne efekte na rast cena građevinskog materijala i poremećajem snabdevanja na tržištu materijala i opreme, a što je kod privrednih subjekata dovelo do teškoća u održanju konkurentnosti, cene koštanja, prodajnih cena i likvidnosti. Inflatorna očekivanja na jednoj kao i realan rast cena energenata pre svega, na drugoj strani tokom 2022 godine umnogome su doprineli povećanju troškova poslovanja i time u značajnoj meri ugrozili poslovanje privrednih subjekata u ovom sektoru.

Grupa je revidirala usvojeni plan poslovanja, ugovoreni su novi poslovi na drugim tržištima. Analiziraju se mogućnosti za izlazak na nova tržišta i povratak na tržišta na kojima je Društvo nekad bilo aktivno.

10. INFORMACIJE PO SEGMENTIMA

Na dan 31.12.2022. godine sistem Energoprojekt je, u svetu i u zemlji, organizovan kroz sledeće glavne segmente poslovanja:

- Projektovanje i istraživanje,
- Izgradnja i opremanje i
- Ostalo.

U narednim tabelama prikazani su poslovni i geografski segmenti sistema Energoprojekt sa stanjem na dan bilansa.

Poslovni segmenti

	Projektovanje i istraživanje		Izgradnja i opremanje		Ostalo		Ukupno		Eliminacije		Konsolidovano	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Prihod od prodaje	5,168,457	5,138,885	9,108,986	15,626,511	754,855	646,366	15,032,298	21,411,762	(847,862)	(994,632)	14,184,436	20,417,130
REZULTAT SEGMENTA												
Poslovni dobitak/gubitak	239,007	195,375	(335,170)	585,522	98,427	91,707	2,264	872,604	(24,769)	103,774	(22,505)	976,378
Prihodi od kamata (od trećih lica)	16,297	14,115	344,045	159,739	7,065	1,194	367,407	175,048			367,407	175,048
Rashodi kamata (prema trećim licima)	15,972	1,159	111,111	57,426	163,456	125,951	290,539	184,536			290,539	184,536
Dobitak/gubitak iz redovnog poslovanja pre oporezivanja	466,019	502,095	(275,226)	606,043	1,143,395	1,022,894	1,334,188	2,131,032	(1,067,825)	(825,522)	266,363	1,305,510
Neto dobitak/gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene rač. politike i ispravka grešaka iz ranijih godina	(1,399)	(1,332)	(51,646)	(15,290)	(637)	(2,161)	(53,682)	(18,783)	11,140	148	(42,542)	(18,635)
Porez na dobitak	37,311	45,216	142,376	358,603	30,227	18,185	209,914	422,004			209,914	422,004
Neto dobitak/gubitak	427,309	455,547	(469,248)	232,150	1,112,531	1,002,548	1,070,592	1,690,245	(1,056,685)	(825,374)	13,907	864,871
Ukupna aktiva	9,627,565	9,156,834	20,981,140	22,296,105	16,814,541	16,043,808	47,423,246	47,496,747	(10,532,262)	(12,780,028)	36,890,984	34,716,719
Ukupna pasiva	9,627,565	9,156,834	20,981,140	22,296,105	16,814,541	16,043,808	47,423,246	47,496,747	(10,532,262)	(12,780,028)	36,890,984	34,716,719
Amortizacija	151,365	82,265	335,299	305,473	44,393	44,112	531,057	431,850	(1,086)	(2,305)	529,971	429,545

Geografski segmenti

	Srbija		Zajednica nezavisnih država (ZND)		Evropa		Afrika		Azija		Amerika		ZBIR	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
Prihodi od prodaje	5,932,239	9,790,327	1,437,531	4,166,760	166,634	1,020,192	2,878,441	1,896,199	3,368,461	3,359,489	401,130	184,163	14,184,436	20,417,130
Prihodi od prodaje robe matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u zemlji		11												11
Prihodi od prodaje robe u zemlji (eksterno)	35,420	30,801											35,420	30,801
Prihodi od prodaje robe matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u inostranstvu														
Prihodi od prodaje robe u inostranstvu (eksterno)				24	3,525	1,375	111,265	38,257			805	4,546	115,595	44,202
Prihod od prodaje robe	35,420	30,812	24	24	3,525	1,375	111,265	38,257			805	4,546	151,015	75,014
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u zemlji	32,452	21,823											32,452	21,823
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga u zemlji (eksterno)	5,864,367	9,737,692											5,864,367	9,737,692
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima u inostranstvu														
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga u inostranstvu (eksterno)			1,437,531	4,166,736	163,109	1,018,817	2,767,176	1,857,942	3,368,461	3,359,489	400,325	179,617	8,136,602	10,582,601
Prihod od prodaje proizvoda i usluga	5,896,819	9,759,515	1,437,531	4,166,736	163,109	1,018,817	2,767,176	1,857,942	3,368,461	3,359,489	400,325	179,617	14,033,421	20,342,116

BILANS USPEHA

11. POSLOVNI PRIHODI

11.1. Prihodi od prodaje robe

Struktura prihoda od prodaje robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu:		
a) Prihodi od prodaje robe ostalim povezanim licima na domaćem tržištu	-	11
b) Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	35.420	30.801
Svega - prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	35.420	30.812
Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu	115.595	44.202
UKUPNO	151.015	75.014

• **Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu** u iznosu od 35.420 hiljada dinara, najvećim delom, odnose se na Energoplast u iznosu od 28.002 hiljada dinara po osnovu prodaje nabavljenih gotovih zatvarača namenjenih daljoj prodaji.

• **Prihodi od prodaje robe na inostranom tržištu** u iznosu od 115.595 hiljada dinara, najvećim delom, odnose se na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 112.070 hiljada dinara, ostvareni, pre svega u Ugandi: 111.265 hiljada dinara, na projektima Mityana-Mbende: 86.663 hiljada dinara i Kampala-Jinja: 24.602 hiljada dinara.

11.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu:		
a) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim licima na domaćem tržištu	32.452	21.823
b) Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	5.864.367	9.737.692
Svega - prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	5.896.819	9.759.515
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	8.136.602	10.582.601
UKUPNO	14.033.421	20.342.116

• **Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu** u iznosu od 32.452 hiljada dinara, dominantno, se odnose na prodaju usluga društvu GP Napred a.d. u iznosu od 31.630 hiljada dinara.

• **Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu** u iznosu od 5.864.367 hiljada dinara ostvareni su, pre svega, u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 2.484.075 hiljada dinara, pre svega, na projektima Modernizacija TPS Zemun: 1.652.472 hiljada dinara, Rekonstrukcija deponije Vinča: 578.236 hiljada dinara i Železnička pruga Jajinci – Mala Krsna: 201.168 hiljada dinara,

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.049.057 hiljada dinara, pre svega, na projektima Smatsa kontrola letenja: 425.582 hiljada dinara i Kineski kulturni centar: 264.531 hiljada dinara i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 695.300 hiljada dinara, pre svega, po osnovu pružanja usluga, pre svega, investitorima JP Elektroprivreda Srbije (na više projekata): 395.810 hiljada dinara, Beo Čista Energija d.o.o. (na projektu Spalionica Vinča - izrada projektne dokumentacije i pribavljanje uslova, dozvola i saglasnosti): 139.093 hiljada dinara.

• **Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu** u iznosu od 8.136.602 hiljada dinara ostvareni su, pre svega, u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 3.306.508 hiljada dinara, koji su dominantno ostvareni u kompanijama društva u inostranstvu: Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 1.576.950 hiljada dinara (pre svega, na projektima koji se rade za Qatar General Electricity & Water Corporation “Kahramaa”: 926.018 hiljada dinara), Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 984.848 hiljada dinara (pre svega, na projektima koji se rade za Abu Dhabi Transmission and Despatch Company (TRANSCO): 241.212 hiljada dinara i Dubai Electricity and Water Authority (DEWA): 337.464 hiljada dinara) i Energoprojekt Entel L.L.C Muskat, Sultanat Oman: 744.710 hiljada dinara (pre svega, na projektima koji se rade za Oman Electricity Transmission Company (OETC): 411.837 hiljada dinara i Public Authority for Electricity and Water (PAEW): 310.853 hiljada dinara),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 2.916.775 hiljada dinara, ostvareni na projektima u Ugandi: 2.516.450 hiljada dinara (pre svega, Z-045 Mityana-Mubende: 1.862.369 hiljada dinara i Kampala-Jinja: 607.628 hiljada dinara) i Peruu: 400.325 hiljada dinara i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.627.082 hiljada dinara, po osnovu izvođenja radova za investitore, pre svega, na projektima Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija: 1.030.462 hiljada dinara, Z-116 Nemačka ambasada, Taškent: 271.679 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 189.551 hiljada dinara.

Posmatrajući ukupne prihode od prodaje proizvoda i usluga u društvim iz sistema Energoprojekt ističemo sledeće (Napomena 7.3):

-U Energoprojekt Visokogradnji najznačajniji prihodi se odnose na prihode po osnovu ugovora sa kupcima.

Prihodi od izgradnje stambenih i nestambenih objekata priznatih tokom vremena za godinu koja se završava 31. decembra 2022. godine iznose 2.397.220 hiljada dinara.

Na dan 31. decembra 2022. godine, ukupna transakciona cena neizvršenih (ili delimično neispunjenih) obaveza izvršavanja za izgradnju stambenih i nestambenih objekata iznosi 1.257.596 hiljada dinara (preračunato po kurus na dan bilansa stanja) i biće realizovana tokom preostalog perioda zaključenih ugovora o uslugama. Transakciona cena neispunjenih obaveza izvršenja i vreme priznavanja prihoda se ne objavljuju za obaveze izvršavanja priznate u iznosu u kom društvo ima pravo na fakturu.

Ukupni prihodi od 5 najvećih kupaca koji pojedinačno učestvuju sa više od 10% prihoda Energoprojekt Visokogradnje za 2022. godinu iznose 2.261.829 hiljada dinara (2021. godina: 5 kupaca sa prihodima od 7.308.144 hiljada dinara).

- U Energoprojekt Entelu svi prihodi od prodaje se odnose na prihode po osnovu ugovora sa kupcima.

Prihodi od usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa priznatih tokom vremena za godinu koja se završava 31. decembra 2021. godine iznose 4.001.808 hiljade dinara.

Na dan 31.12.2022. godine, ukupna transakciona cena neizvršenih (ili delimično neispunjenih) obaveza izvršavanja u izvođenju usluga projektovanja, konsaltinga i inženjeringa iznosi 6.874.798 hiljada dinara i biće realizovana tokom preostalog perioda zaključenih ugovora o uslugama.

Rukovodstvo očekuje da će 49% transakcione cene dodeljene neizvršenim (ili delimično neispunjenim) obavezama izvršenja na kraju 2022. godine ili 3.386.297 hiljada dinara biti priznat kao prihod tokom sledećeg izveštajnog perioda. Preostalih 51% ili 3.488.501 hiljade dinara će biti priznato u finansijskoj 2023. godini.

Ukupni prihodi od 10 najvećih kupaca koji pojedinačno učestvuju sa više od 10% prihoda Energoprojekt Entela za 2022. godinu iznose 2.907.750 hiljada dinara (2021. godina: 12 kupaca sa prihodima od 2.907.750 hiljada dinara).

11.3. Prihodi od aktiviranja učinaka i robe

Struktura prihoda od aktiviranja učinaka i robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda i usluga za sopstvene potrebe	134.660	121.330
UKUPNO	134.660	121.330

• **Prihodi od aktiviranja ili potrošnje proizvoda ili usluga za sopstvene potrebe** u iznosu od 134.660 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Niskogradnju, po osnovu izvršenog remonta opreme (mašina) u sopstvenoj režiji u celosti u Ugandi.

11.4. Povećanje i smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda

Povećanje i smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	912.814	308.377
Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda	400.093	1.331.768

U izveštajnom periodu **povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga** u iznosu od 912.814 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na povećanja vrednosti zaliha nedovršene proizvodnje u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 739.345 hiljada dinara (dominantno po osnovu nedovršene proizvodnje stambenog objekta na Bežanijskoj Kosi Blok 24) i

Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 173.418 hiljada dinara u celini u Ugandi (pre svega, na projektu Z-045 Mityana-Mubende: 116.215 hiljada dinara) .

Smanjenje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga u iznosu od 400.093 hiljada dinara se najvećim delom odnosi na Energoprojekt Park 11: 201.298 hiljada dinara (po osnovu prodaje gotovih proizvoda (nekretnina) u okviru stambeno - poslovnog objekta Park 11 u Bloku 11a na Novom Beogradu) i na Energoprojekt Niskogradnja: 141.124 hiljada dinara, dominantno u Ugandi: 139.505 hiljada dinara (pre svega, na projektima Z-045 Mityana-Mubende: 61.246 hiljada dinara i Kampala-Jinja: 77.701 hiljada dinara).

11.5. Ostali poslovni prihodi

Struktura drugih poslovnih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.:		
a) Prihodi od premija, subvencija, dotacija, regresa, kompenzacija i povraćaja poreskih dažbina	73	
b) Prihodi po osnovu uslovljenih donacija	71	48.796
c) Ostali prihodi od donacija, dotacija, subvencija i sl.	24	
Svega - Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.	168	48.796
Drugi poslovni prihodi:		
Prihodi od zakupa:		
a) Prihodi od zakupa od matičnog, zavisnih i ostali povezanih pravnih lica	3.628	962
b) Prihodi od zakupa u zemlji	29.664	32.351
c) Prihodi od zakupa u inostranstvu	83.624	73.795
Svega - prihodi od zakupa	116.916	107.108
Prihodi od članskih doprinosa		30
Ostali poslovni prihodi	9.168	111.536
Svega - Drugi poslovni prihodi	126.084	218.674
UKUPNO	126.252	267.470

• **Prihodi od zakupnina u zemlji** u iznosu od 29.664 hiljada dinara najvećim delom su ostvareni u Energoprojekt Holdingu u iznosu od 17.223 hiljada dinara, pre svega, po osnovu izdavanja u zakup kompleksa zgrada „Samački hotel“ na Batajničkom drumu br. 24.

• **Prihodi od zakupnina u inostranstvu** u iznosu od 83.624 hiljada dinara ostvareni su najvećim delom u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Dom 12 S.A.L., Liban u iznosu od 31.535 hiljada dinara, po osnovu izdavanja u zakup poslovne zgrade u Moskvi,
- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija u iznosu od 30.670 hiljada dinara, po osnovu izdavanja u zakup više nekretnina u Lusaki, Zambija i
- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 8.746 hiljada dinara, po osnovu izdavanja u zakup dela poslovne zgrade „Cruz del Sur“ u Lima, Peru.

11.6. Prihodi od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	331.728	18.394
Prihodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine	10	772
UKUPNO	331.738	19.166

• **Prihodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme** u iznosu od 331.728 hiljada dinara evidentirani su po osnovu svođenja vrednosti investicionih nekretnina na fer vrednost na dan bilansa u skladu sa MRS 40 - Investicione nekretnine u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 117.680 hiljada dinara (Proizvodna hala na Ubu koja se izdaje u zakup),
- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija u iznosu od 105.887 hiljada dinara (nekretnine u Zambiji),
- Dom 12 S.A.L., Liban u iznosu od 74.549 hiljada dinara (poslovne zgrade u Moskvi) i
- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 33.612 hiljada dinara (dela poslovne zgrade „Cruz del Sur“ u Peruu koji je namenjen izdavanju).

12. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Struktura nabavne vrednosti prodate robe	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Nabavna vrednost prodate robe:		
a) Nabavna vrednost prodate robe matičnom, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	-	8
b) Nabavna vrednost prodate robe na domaćem tržištu	24.998	27.275
c) Nabavna vrednost prodate robe na inostranom tržištu	112.021	42.483
<i>Svega - nabavna vrednost prodate robe</i>	<i>137.019</i>	<i>69.766</i>
Nabavna vrednost nekretnina pribavljenih radi prodaje	6.112	-
UKUPNO	143.131	69.766

• **Nabavna vrednost prodate robe na domaćem tržištu** u iznosu od 24.998 hiljada, dominantno se odnosi na Energoplast u iznosu od 24.346 hiljada dinara, za nabavku gotovih zatvarača namenjenih daljoj prodaji.

• **Nabavna vrednost prodate robe na inostranom tržištu** u iznosu od 112.021 hiljada dinara, dominantno se odnosi na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 112.020 hiljada dinara (i to, na cenu koštanja zaliha prodatih po ugovoru podizvođačima na projektima u Ugandi: 111.265 hiljada dinara i Peruu: 755 hiljada dinara, kako bi se obezbedio nesmetani tok radova).

13. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi materijala za izradu	1.492.287	1.681.130
Troškovi ostalog materijala (režijskog)	209.533	157.180
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	947.211	495.090
b) Troškovi električne i toplotne energije	176.343	158.941
<i>Svega - troškovi goriva i energije</i>	<i>1.123.554</i>	<i>654.031</i>
Troškovi rezervnih delova	192.956	123.549
Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	98.118	77.009
UKUPNO	3.116.448	2.692.899

• **Troškovi materijala za izradu** u iznosu od 1.492.287 hiljada dinara odnose se, pre svega, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 611.434 hiljada dinara od čega se na troškove na projektima u inostranstvu odnosi 379.555 hiljada dinara (u Ugandi: 277.285 hiljada dinara i Peru: 102.270 hiljada dinara), dok se na zemlju odnosi 231.879 hiljada dinara

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 564.823 hiljada dinara od čega se na projekte u zemlji odnosi 460.185 hiljada dinara dok se na inostranstvo odnosi 104.638 hiljada dinara i

- Energoplast u iznosu od 250.774 hiljada dinara, koji se odnose na troškove sirovina i ambalaže za izradu gotovih proizvoda - zatvarača.

• Najveće učešće u **troškovima ostalog materijala (režijskog)** (troškovi kancelarijskog materijala, HTZ opreme i ostalog materijal) koji iznose 209.533 hiljada dinara ima Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 158.939 hiljada dinara i Energoprojekt Entel u iznosu od 30.171 hiljada dinara.

• Najveće učešće u **troškovima goriva i energije** koji iznose 1.123.554 hiljada dinara ima Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 875.962 hiljada dinara (dominantno u inostranstvu) i Energoprojekt Entel u iznosu od 94.446 hiljada dinara.

• **Troškovi rezervnih delova** u iznosu od 192.956 hiljada dinara dominantno se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 189.370 hiljada dinara.

• **Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara** u iznosu od 98.118 hiljada dinara dominantno se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 92.228 hiljada dinara.

14. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškova zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	3.988.274	4.519.528
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	347.930	454.840
Ostali lični rashodi i naknade:		
Troškovi naknada po ugovoru o delu	23.110	12.669
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	15.907	19.650
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	190.487	111.580
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	17.035	23.055
Troškovi naknada direktoru odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	40.748	33.625
Troškovi angažovanja zaposlenih preko agencija i zadruga	18.642	16.843
Ostali lični rashodi i naknade	224.524	248.937
Svega - Ostali lični rashodi i naknade	530.453	466.359
UKUPNO	4.866.657	5.440.727

• **Troškovi zarada i naknada zarada (bruto), kao i troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca** u ukupnom iznosu od 4.336.204 hiljada dinara odnose se, pre svega, na Energoprojekt Entel u iznosu od 2.278.467 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 674.335 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 593.362 hiljada dinara i Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 290.326 hiljada dinara.

• **Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima** u iznosu od 190.487 hiljada dinara dominantno su ostvareni u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 171.144 hiljada dinara (dominantno u inostranstvu: 168.195 hiljada dinara, pre svega u Ugandi: 167.468 hiljada dinara) i rezultat su periodičnih potreba društva da na projektima (gradilištima) angažuje radnu snagu sa odgovarajućim kvalifikacionim strukturama u skladu sa dinamikom i vrstom ugovorenih radova.

• **Ostali lični rashodi i naknade** u iznosu od 224.524 hiljada dinara (troškovi smeštaja, ishrane na terenu, prevoza i drugih troškova radnika, troškovi otpremnina zbog rešavanja problema tehnološkog viška zaposlenih, troškova službenih putovanja, solidarne pomoći, stipendije i druga davanja) odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 71.493 hiljada dinara (pre svega, po osnovu naknade troškova ishrane: 31.360 hiljada dinara i troškova službenih putovanja: 22.818 hiljada dinara),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 69.821 hiljada dinara, u zemlji: 15.560 hiljada dinara i u inostranstvu: 54.261 hiljada dinara i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 36.810 hiljada dinara, u inostranstvu: 25.858 hiljada dinara (najvećim delom po osnovu troškova smeštaja i ishrane na terenu) i u zemlji 10.952 hiljada dinara.

15. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

Struktura troškova amortizacije	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Amortizacija nematerijalnih ulaganja	18.221	15.598
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	511.750	413.947
UKUPNO	529.971	429.545

Na dan 31.12.2022. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Efekat promene računovodstvene procene uticao je na promenu visine **troškova amortizacije** za 2022. godinu, a time, posledično, i na visinu knjigovodstvene vrednosti sredstava na dan 31.12.2022. godine.

16. RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI IMOVINE (OSIM FINANSIJSKE)

Struktura rashoda od usklađivanja vrednosti imovine (osim finansijske)	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Rashodi od usklađivanja vrednosti nekretnina, postrojenja i opreme	1.376	1.287
Rashodi od usklađivanja vrednosti zaliha	3.987	2.549
Rashodi od usklađivanja vrednosti ostale imovine		9.411
UKUPNO	5.363	13.247

17. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi usluga na izradi učinaka	4.377.138	7.838.934
Troškovi transportnih usluga	210.672	194.731
Troškovi usluga održavanja	78.457	79.613
Troškovi zakupa	461.651	342.698
Troškovi sajmovi	6.037	7.720
Troškovi reklame i propagande	7.228	189.383
Troškovi istraživanja	1.502	4.253
Troškovi ostalih proizvodnih usluga	123.725	144.622
UKUPNO	5.266.410	8.801.954

- **Troškovi usluga na izradi učinaka** u iznosu od 4.377.138 hiljada dinara odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.737.351 hiljada dinara koje čine troškovi kooperanata i podizvođača na projektima u zemlji u iznosu od 998.531 hiljada dinara (pre svega, na projektima Bežanijska Kosa: 289.685 hiljada dinara, Smatsa Kontrola letenja: 271.255 hiljada dinara i Kineski kulturni centar: 250.090 hiljada dinara) i inostranstvu u iznosu od 738.820 hiljada dinara (pre svega, na projektima: Z-112 Rostov 2 Hayatt: 603.247 hiljada dinara i Z- 116 Nemačka ambasada Taškent: 116.623 hiljada dinara);

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.657.297 hiljada dinara čine troškovi, pre svega, na osnovu podizvođačkih ugovora na projektima u zemlji: 1.423.604 hiljada dinara (najvećim delom na projektima Modernizacija TPS Zemun: 1.000.491 hiljada dinara, Železnička pruga Jajinci - Mala Krsna: 134.824 hiljada dinara i Rekonstrukcija deponije Vinča: 147.145 hiljada dinara) i inostranstvu: 233.693 hiljada dinara (na projektima u Ugandi: 125.600 hiljada dinara i Peruu: 108.093 hiljada dinara). Značajno angažovanje podizvođača na projektima uslovljeno je specifičnom vrstom potrebnih radova, odnosno mehanizacije za njihovo izvođenje;

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 350.995 hiljada dinara čine troškovi podizvođača i partnera na projektima u zemlji (pre svega, na projektu Modernizacija TPS Zemun: 345.500 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 322.748 hiljada dinara čine troškovi podizvođača koji se angažuju za poslove za koje društvo nema kadrove ili za specijalizovane poslove koje rade samo određene firme. U zemlji predmetni troškovi iznose 72.803 hiljada dinara, a u inostranstvu: 249.945 hiljada dinara (pre svega, u Omanu: 52.095 hiljada dinara i Kataru: 151.298 hiljada dinara).

- Na poziciji **troškova transportnih usluga** evidentirani su troškovi transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona, troškovi poštarina i dr. Predmetni troškovi iznose 210.672 hiljada dinara i odnose se, pre svega, na Energoprojekt Entel u iznosu od 161.956 hiljada dinara (dominantno u inostranstvu po osnovu troškova avionskih karata za zaposlene i troškova iznajmljivanja automobila, pre svega, u Kataru i UAE), Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 19.378 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 14.187 hiljada dinara.

- **Troškovi zakupnina** iznose 461.651 hiljada dinara i u najvećoj meri se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 334.807 hiljada dinara čine troškovi zakupa opreme, terena, poslovnog, stambenog i skladišnog prostora (u inostranstvu 329.774 hiljada dinara i u zemlji: 5.033 hiljada dinara), pri čemu, najznačajnije učešće imaju troškovi zakupa krupne mehanizacije na projektima u zemlji i inostranstvu, kao rezultat nemogućnosti da se raspoloživom opremom podmire potrebe (definisane dinamikom radova) na više dislociranih projekata istovremeno i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 82.429 hiljada dinara, evidentirani su, pre svega, po osnovu zakupa stanova u kompanijama društva u inostranstvu (pre svega, u Kataru: 54.065 hiljada dinara i UAE: 18.551 hiljada dinara).

- Na poziciji **troškovi ostalih usluga** evidentirani su troškovi komunalnih usluga, troškovi licenci, zaštite na radu, registracije vozila, troškovi fotokopiranja u iznosu od 123.725 hiljada dinara ostvareni su najvećim delom u Energoprojekt Niskogradnji: 51.584 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji: 24.147 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu: 21.684 hiljada dinara i Energoprojekt Holdingu: 11.459 hiljada dinara.

18. TROŠKOVI REZERVISANJA

Struktura troškova rezervisanja	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi rezervisanja za garantni rok	8.212	5.886
Troškovi rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	65.313	48.748
Troškovi ostalih rezervisanja	12.000	6.171
UKUPNO	85.525	60.805

Troškovi rezervisanja za garantni rok iznose 8.212 hiljada dinara i u celosti se odnose na projekat Z-112 Rostov 2 Hayatt.

Rukovodstvo društava u sistemu Energoprojekt procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva. Konačan iznos obaveze koja će se platiti može biti različit od one koja je rezervisana u zavisnosti od budućih razvoja događaja.

- **Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih** u iznosu od 65.313 hiljada dinara odnose se, dominantno, na Energoprojekt Entel u iznosu od 56.275 hiljada dinara (izvršena dominantno u inostranstvu u skladu sa lokalnim zakonskim propisima u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar: 15.707 hiljada dinara i Energoprojekt Entel L.L.C Muskat, Sultanat Oman: 11.567 hiljada dinara. U 2022. godini je urađena prva primena rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih u kompaniji Ergo Consult UAE LLC, Emirati: 28.099 hiljada dinara).

- **Troškovi ostalih rezervisanja** u iznosu od 12.000 hiljada dinara u celosti se odnose na Ergoplast i evidentirani su po osnovu nakande štete kupcu Knjaz Miloš, na ime očekivanog odštetnog zahteva zbog pucanja zatvarača na gotovom proizvodu.

19. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Troškovi neproizvodnih usluga	584.078	668.639
Troškovi reprezentacije	35.628	30.020
Troškovi premija osiguranja	139.154	123.560
Troškovi platnog prometa	244.087	242.395
Troškovi članarina	12.444	9.309
Troškovi poreza i naknada	86.111	78.956
Troškovi doprinosa	1.126	175
Ostali nematerijalni troškovi	196.179	163.330
UKUPNO	1.298.807	1.316.384

- **Troškovi neproizvodnih usluga** u iznosu od 584.078 hiljada dinara (u okviru kojih su iskazani troškovi: advokatskih usluga, konsalting usluga, intelektualnih usluga, revizije finansijskih izveštaja,

stručnog obrazovanja i usavršavanja zaposlenih, usluga brokera i berze, usluga čišćenja, zdravstvenih usluga, usluga obezbeđenja gradilišta i dr.) odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 292.496 hiljada dinara, pre svega, u inostranstvu: 279.242 hiljada dinara (najvećom delom u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 259.729 hiljada dinara, pre svega, po osnovu troškova sponzora i agenata za najveće ugovore sa državnim investitorom „Kahramaa“. Naime, na području Srednjeg istoka nije moguće imati kompaniju bez zaključenog ugovora sa lokalnim sponzorom, koji nije manji od 2,5% od fakturisanog prihoda, dok su u Omanu ti procenti i veći, u zavisnosti od vrednosti Ugovora) i u zemlji: 13.254 hiljada dinara (pre svega, po osnovu troškova čišćenja poslovnog prostora i troškova usavršavanja zaposlenih),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 141.564 hiljada dinara, u inostranstvu: 93.782 hiljada dinara (Uganda: 51.213 hiljada dinara i Peru: 42.569 hiljada dinara) i u zemlji: 47.782 hiljada dinara i

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 53.365 hiljada dinara, dominantno po osnovu troškova advokatskih usluga: 50.396 hiljada dinara.

• **Troškovi premija osiguranja** iznose 139.154 hiljada dinara i nastali su po osnovu osiguranja radova, imovine i lica i to, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 65.194 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu u iznosu od 51.028 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 7.466 hiljada dinara i Energoprojekt Urbanizam i arhitekturi u iznosu od 5.631 hiljada dinara.

• **Troškovi platnog prometa** iznose 244.087 hiljada dinara i najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 159.953 hiljada dinara, u inostranstvu: 119.716 hiljada dinara (u Ugandi: 76.413 hiljada dinara i Peru: 43.303 hiljada dinara) i zemlji: 40.237 hiljada dinara,

- Energoprojekt Entel u iznosu od 30.579 hiljada dinara, u inostranstvu: 27.017 hiljada dinara koji su najvećim delom ostvareni u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar: 20.667 hiljada dinara i zemlji: 3.562 hiljada dinara i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 24.998 hiljada dinara, u inostranstvu: 10.304 hiljada dinara i zemlji: 14.694 hiljada dinara.

• **Troškovi poreza i naknada** iznose 86.111 hiljada dinara i odnose se na troškove poreza na imovinu, komunalne takse, troškove poreza na dobit ostvarenu u inostranstvu u skladu sa lokalnim propisima i dr. Najvećim delom troškovi poreza su ostvareni u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 24.876 hiljada dinara, u inostranstvu: 22.357 hiljada dinara (po osnovu poreza koji se plaćaju za rad lokalne radne snage po domicilnim propisima u Omanu) i u zemlji: 2.519 hiljada dinara (pre svega, po osnovu poreza na imovinu: 2.092 hiljada dinara),

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 19.485 hiljada dinara, u zemlji: 13.397 hiljada dinara (pre svega, po osnovu poreza na imovinu: 11.554 hiljada dinara) i inostranstvu: 6.088 hiljada dinara (pre svega, po osnovu poreza na imovinu u kompaniji Energoprojekt Montenegro: 4.240 hiljada dinara),

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 10.407 hiljada dinara, u inostranstvu: 2.203 hiljada dinara (Peru: 2.184 hiljada dinara i Uganda: 19 hiljada dinara) i zemlji: 8.204 hiljada dinara.

- Energoprojekt Holding u iznosu od 9.243 hiljada dinara, u zemlji, dominantno po osnovu poreza na imovinu: 8.833 hiljada dinara i

• U okviru pozicije **ostali nematerijalni troškovi** (administrativne, sudske i druge takse, troškovi stručne literature, oglasa i tendera, troškovi vađenja viza za odlazak zaposlenih u inostranstvo, troškovi iznajmljivanja ino radnika za svrhe projekata, troškovi kontrole kvaliteta, HTZ opreme i sl.) u ukupnom iznosu od 196.179 hiljada dinara, najznačajnije je učešće sledećih društava u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 107.022 hiljada dinara, dominantno po osnovu taksi sudskih troškova i veštačenja: 106.797 hiljada dinara i

- Energoprojekt Entela u iznosu od 38.503 hiljada dinara, u inostranstvu: 34.421 hiljada dinara i u zemlji: 4.082 hiljada dinara).

20. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

20.1. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski prihodi od ostalih povezanih lica	1.775	4.652
Svega - Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	1.775	4.652
Prihodi od kamata (od trećih lica)	367.407	175.048
Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule	943.486	658.334
Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi):		
Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	78.389	57.781
Ostali finansijski prihodi:		
a) Prihodi od dividendi	55	189
b) Ostali finansijski prihodi	38.988	41.076
<i>Svega - ostali finansijski prihodi</i>	<i>39.043</i>	<i>41.265</i>
Ukupno - Ostali finansijski prihodi (prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata i ostali finansijski prihodi)	117.432	99.046
UKUPNO	1.430.100	937.080

• **Prihodi od kamata (od trećih lica)** u iznosu od 367.407 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 190.835 hiljada dinara, odnosi se na kamatu po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 187.705 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 3.130 hiljada dinara i

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 138.653 hiljada dinara, pre svega, u Ugandi u iznosu od 127.782 hiljada dinara, na projektima Mityana-Mbende: 96.802 hiljada dinara, Kampala-Jinja: 19.554 hiljada dinara i Bulabira&Tuba: 11.426 hiljada dinara.

• **Pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule** iznose 943.486 hiljada dinara, dok negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule iznose 705.384 hiljada dinara, tako da su u izveštajnom periodu evidentirane neto pozitivne kursne razlike i pozitivni efekti valutne klauzule u iznosu od 238.102 hiljada dinara.

Dinar je od početka godine do 31.12.2022. godine apresirao u odnosu na EUR za 0,22% (u 2021. godini depresirao za 0,002%) u odnosu na USD depresirao za 5,99% (u 2021. godini za 8,64%) i u odnosu na RUB depresirao za 9,82% (u 2021. godini apresirao za 9,21%).

• **Prihodi od učešća u dobitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata** u iznosu od 78.389 hiljada dinara odnose se na ostvareni neto rezultat izveštajnog perioda pridruženog društava Energopet d.o.o. (33,33%).

Pridruženo društvo Energopet d.o.o. uključeno je metodom udela (equity metodom) kroz prvostepenu konsolidaciju u konsolidovane finansijske izveštaje zavisnog društva Energoprojekt Industrija, a time i u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holdinga (Napomena 28.2).

20.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima:		
Finansijski rashodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim licima	1.247	21.703
Svega - Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima	1.247	21.703
Rashodi kamata (od trećih lica)	290.539	184.536
Negativne kursne razlike i negativni efekti valutne klauzule	705.384	552.869
Ostali finansijski rashodi:		
Rashodi od učešća u gubitku pridruženih pravnih lica i zajedničkih poduhvata	6.885	6.448
Ostali finansijski rashodi:	90	176
Svega - Ostali finansijski rashodi	6.975	6.624
UKUPNO	1.004.145	765.732

• **Rashodi kamata (prema trećim licima)** su rashodi po osnovu kamata po kreditima, lizinga, zateznih kamata iz dužničko - poverilačkih odnosa i dr. Rashodi kamata u iznosu od 290.539 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Holding u iznosu od 163.435 hiljada dinara, odnose se na kamatu po osnovu emitovanih dugoročnih korporativnih obveznica Društva za izveštajni period,

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 84.283 hiljada dinara (u zemlji: 12.971 hiljada dinara i inostranstvu: 71.312 hiljada dinara), pre svega, po osnovu rashoda kamata na uzete kredite kod poslovnih banaka i rashoda kamata po osnovu lizing ugovora i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 14.996 hiljada dinara, odnose se na kamate po osnovu prve primene MSFI 16 za nekretnine uzete u lizing sa pravom korišćenja.

21. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VREDNOSTI FINANSIJSKE IMOVINE KOJA SE ISKAZUJE PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA I OSTALI PRIHODI I RASHODI

21.1. Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura prihoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Prihodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat		19.333
Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	140.379	234.498
UKUPNO	140.379	253.831

• **Prihodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana** u iznosu od 140.379 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 49.140 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje i potraživanjima za nefakturisani prihod), Energoprojekt Visokogradnji u iznosu 33.085 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje i potraživanjima za nefakturisani prihod) Energoprojekt Hidroinženjeringu u iznosu od 28.736 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje i potraživanjima za nefakturisani prihod) i Energoprojekt Oprema u iznosu od 19.119 hiljada dinara (na potraživanjima po osnovu prodaje), dominantno, po osnovu usklađivanja finansijskih instrumenata prethodno obezvređenih primenom MSFI u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*.

21.2. Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Struktura rashoda od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i drugih hartija od vrednosti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	28.040	
Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana	306.099	366.200
UKUPNO	334.139	366.200

• **Rashodi od usklađivanja vrednosti dugoročnih finansijskih plasmana i hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat** u iznosu od 28.040 hiljada dinara u celosti se odnose na obezvređenja dugoročnih potraživanja za nefakturisani prihod na dan bilansa u Energoprojekt Holdingu, u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*.

• **Rashodi od usklađivanja vrednosti potraživanja i kratkoročnih finansijskih plasmana** u iznosu od 306.099 hiljada dinara dominantno se odnose na efekte primene MSFI 9 i formiranje ispravke vrednosti finansijskih sredstava na dan bilansa u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, najvećim delom u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja: 195.179 hiljada dinara, od čega se na primenu MSFI 9 odnosi 191.214 hiljada dinara (po osnovu izvršene ispravke vrednosti potraživanja po osnovu prodaje: 160.478 hiljada dinara (u Ugandi: 73.203 hiljada dinara, Peru: 19.738 hiljada dinara i zemlji: 67.537 hiljada dinara) i potraživanja za nefakturisani prihod: 30.736 hiljada dinara (u zemlji: 6.342 hiljada dinara i Peru: 24.394 hiljada dinara),

- Energoprojekt Visokogradnja: 27.847 hiljada dinara, po osnovu izvršene ispravke vrednosti potraživanja po osnovu prodaje: 4.530 hiljada dinara, potraživanja za nefakturisani prihod: 18.890 hiljada dinara, potraživanja za kratkoročne kredite i zajmove u inostranstvu: 1.951 hiljada dinara i dugoročna potraživanja: 2.476 hiljada dinara i

- Energoprojekt Oprema: 49.989 hiljada dinara, po osnovu izvršene ispravke vrednosti potraživanja po osnovu prodaje: 45.614 hiljada dinara (u zemlji: 2.006 hiljada dinara, u inostranstvu: 43.608 hiljada dinara) i ostalih potraživanja: 4.375 hiljada dinara.

22. OSTALI PRIHODI I RASHODI

22.1. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	61.900	205.340
Dobici od prodaje učešća i hartija od vrednosti	34.397	
Dobici od prodaje materijala	4.253	1.080
Viškovi	927	954
Naplaćena otpisana potraživanja	294.678	21.009
Prihodi po osnovu efekata ugovorene zaštite od rizika koji ne ispunjavaju uslove da se iskažu u okviru ostalog rezultata	1.135	2.001
Prihodi od smanjenja obaveza	52.478	58.859
Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja	104.631	114.313
Ostali nepomenuti prihodi	167.896	227.384
UKUPNO	722.295	630.940

• **Dobici od prodaje nematerijalnih imovine, nekretnina, postrojenja i opreme** u iznosu 61.900 hiljada dinara najvećim delom se odnose na Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 55.356 hiljada dinara, u zemlji, dominantno po osnovu prodaje opreme.

• **Naplaćena otpisana potraživanja** u iznosu od 294.678 hiljada dinara dominantno se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 273.780 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 211.613 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 44.646 hiljada dinara i
- Energoprojekt Entel u iznosu od 20.860 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate otpisanih potraživanja u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 20.855 hiljada dinara.

• **Prihodi od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja** u iznosu od 104.631 hiljada dinara dominantno se odnose na ukidanja rezervisanja za troškove u garantnom roku u Energoprojekt Entelu u iznosu od 98.318 hiljada, na projektima Energane na smeće u Vinči: 23.494 hiljada dinara, Faza 12, Katar: 50.392 hiljade dinara i Mega rezervoari: 24.432 hiljade dinara (Napomena 38).

• **Ostali nepomenuti prihodi** u iznosu od 167.896 hiljada dinara, najvećim delom, se odnose na prihod po osnovu Ugovora o poravnanju Energoprojekt Holdinga sa Centralnoafričkom Republikom (CAR) kojim je regulisana naplata potraživanja iz ranijeg perioda i Protokola Energoprojekt Holdinga sa zavisnim društvima o rasporedu sredstava od naplate potraživanja CAR u iznosu od 34.152 hiljada dinara (u Energoprojekt Holdingu: 2.700 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji: 12.565 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnji: 16.339 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi: 2.548 hiljada dinara). Pored navedenog značajniji prihodi su evidentirani u Energoprojekt Opremi po osnovu naplate po presudi u sporu sa kompanijom Energo Nigerija: 31.782 hiljada dinara i naknade štete od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije: 9.470 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji po osnovu zadržanih sredstava od podizvođača na projektu Navigator: 23.266 hiljada dinara.

22.2. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	47.405	102.198
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti	32.254	
Gubici od prodaje materijala	11	3.803
Manjkovi	3.006	14.419
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	59.544	32.686
Rashodi po osnovu rashodovanja zaliha	8.557	2.931
Ostali nepomenuti rashodi	514.845	204.750
UKUPNO	665.622	360.787

• **Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme** u iznosu od 47.405 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na, gubitke po osnovu prodaje nekretnina u Zimbabweu: 27.458 hiljada dinara i gubitke po osnovu prodaje opreme u Energoprojekt Niskogradnji, u zemlji: 17.844 hiljada dinara.

• **Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje učešća u kapitalu i hartija od vrednosti** u iznosu od 32.254 hiljada RSD, odnose se na rashode po osnovu prodaje akcija Alta banka a.d. (Energoprojekt Holding i Energoprojekt Hidroinženjering).

• **Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja** u iznosu od 59.544 hiljada dinara odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 25.518 hiljada dinara, u celosti u inostranstvu, u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 33.211 hiljada dinara, dominantno u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd.: 32.751 hiljada dinara.

• **Ostali nepomenuti rashodi** u iznosu od 514.845 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 373.944 hiljada dinara, po osnovu presude Medjunarodnog Arbitražnog suda ICC u Švajcarskoj po tužbi Energoprojekt Opreme protiv kompanije Energo Nigerija (Tuženi) kada je tribunal prihvatio nadležnost za odlučivanje o protivtužbenim zahtevima i zahtevima za prebijanje Tuženog iako nije imao pravni osnov za takvu odluku. U toku je proces za priznanje i izvršenje u Beogradu i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 88.176 hiljada dinara, u zemlji: 60.050 hiljada dinara od čega se najveći deo odnosi na naknade štete: 44.522 hiljada dinara i i inostranstvu: 28.126 hiljada dinara od čega se najveći deo odnosi na kompaniju Energoprojekt Ghana Ltd.: 26.504 hiljada dinara.

23. POZITIVAN/ NEGATIVAN NETO EFEKAT NA REZULTAT PO OSNOVU DOBITKA/GUBITKA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA, PROMENA RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA I ISPRAVKI GREŠAKA IZ RANIJIH PERIODA

Struktura pozitivanog/negativnog neto efekta na rezultat po osnovu dobitka/gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	u 000 dinara	
	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	42.542	18.635
UKUPNO	-42.542	-18.635

• **Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda** u iznosu od 42.542 hiljada dinara rezultat je naknadno utvrđenih prihoda, odnosno rashoda iz prethodnog perioda u iznosima koji nisu materijalno značajni i po osnovu kojih je izvršeno priznavanje na teret, odnosno u korist tekućeg perioda, pre svega, usled iskazanog neto gubitka po osnovu ispravke materijalno beznačajnih grešaka iz ranijih godina, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji: 32.890 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnja: 6.986 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i arhitektura: 4.120 hiljada dinara.

24. DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA I NETO DOBITAK/(GUBITAK)

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	15.289.807	19.801.705
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	15.312.312	18.825.327
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	-22.505	976.378
66	Finansijski prihodi	1.430.100	937.080
56	Finansijski rashodi	1.004.145	765.732
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	425.955	171.348
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	140.379	253.831
67	Ostali prihodi	722.295	630.940
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	334.139	366.200
57	Ostali rashodi	665.622	360.787
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	-137.087	157.784
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	17.316.218	20.318.046
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	266.363	1.305.510
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	42.542	18.635
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	223.821	1.286.875
721	Poreski rashod perioda	135.525	350.801
722 (dugov. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda	74.389	71.203
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	13.907	864.871
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	17.358.760	20.336.681

Ostvareni **dobitak pre oporezivanja (bruto dobitak)** sistema Energoprojekt u izveštajnoj godini u iznosu od 223.821 hiljada dinara rezultat je, pre svega, ostvarenog:

- finansijskog dobitka u iznosu od 425.955 hiljada dinara, pre svega, po osnovu neto pozitivnih kursnih razlika i pozitivnih efekata valutnih klauzula u iznosu od 238.102 hiljada dinara (pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi); po osnovu neto pozitivnih prihoda od kamata u iznosu od 76.868 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi, i učešća u dobitku pridruženog društava Energopet d.o.o. (33,33%) u iznosu od 78.389 hiljada dinara;

- poslovnog gubitka u iznosu od 22.505 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji, Energoprojekt Opremi, Energoprojekt Industriji i Energoprojekt Holdingu; i

- gubitka iz ostalih aktivnosti u iznosu od 137.087 hiljada dinara, pre svega po osnovu,

sa jedne strane:

- *neto* gubitka po osnovu usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha: 193.760 hiljada dinara (dominantno, po osnovu efekata primene MSFI 9 i formiranja ispravke vrednosti finansijskih sredstava na dan bilansa u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*) (Napomena 21),

- *neto* gubitka po osnovu evidentiranja ostalih nepomenutih prihoda i rashoda: 346.949 hiljada dinara (detaljno u Napomeni 22.1. i Napomeni 22.2.) i

- rashoda po osnovu direktnih otpisa potraživanja: 59.544 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Entel: 25.518 hiljada dinara, (u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 20.855 hiljada dinara).

i sa druge strane:

- prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja: 294.678 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 273.780 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 211.613 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 44.646 hiljada dinara i

- prihoda od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja: 104.631 hiljada dinara (dominanto u Energoprojekt Entelu po osnovu ukidanja rezervisanja za troškove u garantnom roku: 98.318 hiljada dinara – Napomena 22.1.) i

- prihoda od smanjenja obaveza: 52.478 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 16.270 hiljada dinara, najvećim delom po osnovu smanjenja obaveza prema društvu Planum: 14.237 hiljada dinara).

25. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Neto dobitak/(gubitak) koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	-32.663	622.125
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	-3,01	57,43

Neto dobitak/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se dobit pripisiva akcionarima podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u emisiji tokom godine, koji ne uključuje obične akcije koje je Društvo (Društva u Sistemu) otkupilo i koje se drže kao sopstvene akcije.

BILANS STANJA

26. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 dinara

Struktura nematerijalne imovine	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina uzeta u lizing i nematerijalna imovina u pripremi	Avansi za nematerijalnu imovinu	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>				
Stanje 01.01.2022. godine	273.812			273.812
Nove nabavke	3.637			3.637
Prenos sa ulaganja u pripremi				
Ostali prenosi (sa)/na				
Otuđenje i rashodovanje	-4.498			-4.498
Kursne razlike	2.903			2.903
Ostala povećanja/(smanjenja)				
Stanje 31.12.2022. godine	275.854			275.854
<i>Ispravka vrednosti</i>				
Stanje 01.01.2022. godine	227.005			227.005
Amortizacija	18.221			18.221
Otuđenje i rashodovanje	-4.498			-4.498
Ostali prenosi (sa)/na				
Kursne razlike	2.546			2.546
Ostala povećanja/(smanjenja)				
Stanje 31.12.2022. godine	243.274			243.274
<i>Neotpisana vrednost</i>				
Stanje 31.12.2021. godine	46.807			46.807
Stanje 31.12.2022. godine	32.580			32.580

Nematerijalna imovina na dan 31.12.2022. godine, pre svega se odnosi na različite softvere koje sistem Energoprojekt koristi za sopstvenu upotrebu, a koji se amortizuju u skladu sa važećom računovodstvenom politikom.

Ulaganja u softvere i ostala prava u iznosu od 3.637 hiljada dinara, dominantno se odnose na Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 2.578 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i Arhitekturu u iznosu od 687 hiljada dinara i Energoprojekt Industriju u iznosu od 372 hiljada dinara.

27. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Zemljište i građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	Nekretnine, postrojenja i oprema uzeta u lizing i nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema i Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u zemlji	Avansi za nekretnine, postrojenja i opremu u inostranstvu	Ukupno
<i>Nabavna vrednost</i>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine	7,594,713	7,067,228	2,695,469	141,736	269,079	44,664		17,812,889
Nove nabavke u toku godine		660,306		115,203	8,014		5,390	788,913
Prenos sa ulaganja u pripremi		97,002		(97,002)				
Prenos na zalihe - stalna imovina namenjena prodaji		(17,915)			(2,069)			(19,984)
Ostali prenosi sa /(na) - sa avansa i dr.	(75,438)		75,438					
Otuđenje i rashodovanje	(68,276)	(341,669)		(1,378)	(83,194)			(494,517)
Dobici/(gubici) uključeni u "Ostali rezultat" (kto 330)	43,961							43,961
Dobici/(gubici) uključeni u Bilans uspeha			330,352					330,352
Kursne razlike	47,938	87,193	52,002					187,133
Ostala povećanja / (smanjenja) - (primena IFRS 16 i drugo)	(1,979)	(118)		314,438	(67)			312,274
Stanje na dan 31.12.2022. godine	7,540,918	7,552,027	3,153,262	472,997	191,763	44,664	5,390	18,961,021
<i>Ispravka vrednosti</i>								
Stanje na dan 01.01.2022. godine	298,001	5,261,238		10,541	116,600			5,686,380
Amortizacija	70,399	337,455		90,756	13,140			511,750
Otuđenje i rashodovanje	(7,598)	(324,691)		(710)	(7,534)			(340,533)
Prenos na zalihe - stalna imovina namenjena prodaji		(9,865)			(1,934)			(11,799)
Ostali prenosi sa /(na)	587							587
Kursne razlike	6,113	64,640		(732)				70,021
Ostala povećanja / (smanjenja)	(1,979)	17						(1,962)
Stanje na dan 31.12.2022. godine	365,523	5,328,794		99,855	120,272			5,914,444
<i>Neotpisana vrednost</i>								
Stanje na dan 31.12.2021. godine	7,296,712	1,805,990	2,695,469	131,195	152,479	44,664		12,126,509
Stanje na dan 31.12.2022. godine	7,175,395	2,223,233	3,153,262	373,142	71,491	44,664	5,390	13,046,577

Građevinski objekti se, u skladu sa usvojenim računovodstvenim politikama, nakon početnog priznavanja odmeravaju prema modelu revalorizacije (Napomena 7.8.).

Fer vrednost objekata obično je njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoje dokazi fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, Grupa procenjuje fer vrednost koristeći prinostni pristup ili pristup amortizovanih troškova zamene.

Poslednja procena fer vrednosti građevinskih objekata Grupe izvršena je na dan 31.12.2018. godine. Računovodstvenim politikama Grupe definisano je da se građevinski objekti procenjuju minimum jednom na svakih 5 godina, a po potrebi, u zavisnosti od kretanja na konkretnom tržištu i ranije.

Na dan 31.12.2022. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja objekata, što je uticalo na promenu visine troškova amortizacije za 2022. godinu.

Grupa u okviru Postrojenja i opreme iskazuje veći broj sredstava ukupne nabavne vrednosti RSD od najmanje 614.003 hiljade koja su u celini računovodstveno amortizovana tj. bez sadašnje knjigovodstvene vrednosti, a među kojima ima sredstava koja su i dalje u upotrebi i stvaraju ekonomske koristi.

Investicione nekretnine Grupe su bile predmet procene na dan 31.12.2022. godine od strane nezavisnih procenitelja, a prihodi po osnovu usklađivanja vrednosti investicionih nekretnina prikazani su u okviru Napomene 11.6.

28. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI I DUGOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana i dugoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) (Napomena 28.1.)	35.256	-24.755	10.501	157.039	-130.708	26.331
Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća (Napomena 28.2.)	838.799		838.799	785.113		785.113
Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja (Napomena 28.3.)	2.591.862	-186.662	2.405.200	2.055.679	-185.200	1.870.479
UKUPNO	3.465.917	-211.417	3.254.500	2.997.831	-315.908	2.681.923

28.1. Učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)

Struktura učešća u kapitalu pravnih lica (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća) u iznosu od 10.501 hiljada dinara prikazana je u narednoj tabeli.

Učešća u kapitalu (osim učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća)	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
<i>Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat:</i>						
Banke i finansijske organizacije	6.518	(5.251)	1.267	128.300	(111.203)	17.097
Ostala pravna lica	21.820	(12.606)	9.214	21.820	(12.606)	9.214
Druge HoV raspoložive za prodaju	6.918	(6.898)	20	6.918	(6.898)	20
UKUPNO	35.256	-24.755	10.501	157.038	-130.707	26.331

Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u *bruto* iznosu od 35.256 hiljada dinara, pre svega, se odnose na Energoprojekt Holding u iznosu od 5.914 hiljada dinara (Dunav osiguranje a.d.o. i Beogradska berza a.d.) i Energoprojekt Opremu u iznosu od 28.737 hiljada dinara (pre svega, Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija, Bačkatrans Vrbas u stečaju i Privredna banka a.d. Beograd).

Učešće u kapitalu banaka, finansijskih organizacija i ostalih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti, ukoliko je istu moguće utvrditi.

Neto smanjenje učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i dugoročne hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 15.830 hiljada dinara evidentirano je u Energoprojekt Holdingu i Energoprojekt Hidroinženjeringu, dominantno po osnovu prodaje učešća u Alta Banka a.d. Beograd (ranije Jubmes banka a.d.).

28.2. Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća

Struktura učešća u kapitalu koje se vrednuje metodom učešća u iznosu od 838.799 hiljada dinara prikazana su u sledećoj tabeli.

Učešća u kapitalu koja se vrednuju metodom učešća	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Energopet d.o.o., Beograd	825.075		825.075	764.505		764.505
Enjub d.o.o., Beograd	13.724		13.724	20.608		20.608
UKUPNO	838.799	-	838.799	785.113	-	785.113

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

Finansijske informacije za pridruženo društvo Energopet d.o.o., Beograd, u iznosima od 33,33%, koliko Energoprojekt Industrija ima učešća u kapitalu pridruženog društva, date su u sledećoj tabeli.

Energopet d.o.o., Beograd	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
Stalna imovina	635.772	593.434
Obrtna imovina	724.836	609.548
Aktiva	1.360.608	1.202.982
Obaveze	535.533	438.476
Kapital	825.075	764.506
Prihodi	1.385.396	1.132.291
Neto dobitak (gubitak) tekućeg perioda	78.389	57.782

Finansijske informacije za zajedničko društvo Enjub d.o.o., Beograd, u iznosima od 50,00%, koliko Energoprojekt Holding ima učešća u kapitalu zajedničkog društva, date su u sledećoj tabeli.

Enjub d.o.o., Beograd	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022</i>	<i>31.12.2021</i>
Stalna imovina	128.927	128.927
Obrtna imovina	107.204	107.176
Aktiva	236.131	236.103
Obaveze	222.407	215.495
Kapital	13.724	20.608
Prihodi	3.838	6.362
Neto dobitak (gubitak) tekućeg perioda	(6.885)	(6.448)

28.3. Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja

Struktura ostalih dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja u iznosu od 2.405.200 hiljada dinara prikazani su u sledećoj tabeli.

Ostali dugoročni finansijski plasmani i ostala dugoročna potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostali dugoročni finansijski plasmani:						
a) Dugoročni dati stambeni krediti zaposlenima	32.177	(19.303)	12.874	34.004	(20.306)	13.698
b) Ostali dugoročni finansijski plasmani	307.820	(164.813)	143.007	295.827	(164.813)	131.014
Svega - Ostali dugoročni finansijski plasmani	339.997	(184.116)	155.881	329.831	(185.119)	144.712
Potraživanja po osnovu prodaje na robni kredit	17.908		17.908	24.725		24.725
Potraživanja po osnovu jemstva	2.400		2.400	2.400		2.400
Ostala dugoročna potraživanja	2.231.557	(2.546)	2.229.011	1.698.723	(81)	1.698.642
UKUPNO	2.591.862	(186.662)	2.405.200	2.055.679	(185.200)	1.870.479

• **Ostali dugoročni finansijski plasmani** u bruto iznosu od 307.820 hiljada dinara se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 164.813 hiljada dinara, odnosi se na objekat turističkog kompleksa Crni Vrh (koji nije završen) u kome Društvo ima pravo vlasništva od 5% po osnovu sufinansiranja (koje je ispravljeno u celosti u ranijem periodu) i

- Energoprojekt Entel u iznosu od 143.007 hiljada dinara, koji se odnose na:

a) depozite za garancije banaka u iznosu od 138.311 hiljada dinara (u kompanijama Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 104.374 hiljada dinara i Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 33.937 hiljada dinara) i

b) depozite za stanove u inostranstvu u iznosu od 4.696 hiljada dinara (pre svega, u kompanijama Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 1.753 hiljada dinara i Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 2.037 hiljada dinara).

• **Ostala dugoročna potraživanja** u bruto iznosu od 2.231.557 hiljada dinara, dominantno se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 1.587.046 hiljada dinara po osnovu dugoročnih potraživanja za garantni depozit, koji je uglavnom 10% od fakturisane vrednosti i koji se može naplatiti tek po isteku garantnog perioda (u kompanijama Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 1.221.431 hiljada dinara (po osnovu projekata koji se rade za Qatar General Electricity & Water Corporation „Kahramaa“), Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 254.453 hiljada dinara i Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman: 111.162 hiljada dinara i

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 621.573 hiljada dinara po osnovu novčanog kolaterala datog banci na projektu Rekonstrukcija deponije Vinča: 138.598 hiljada dinara, za avansnu garanciju. Oslobođanje novčanog kolaterala ugovoreno je srazmerno dinamici pravdanja avansa sa krajnjim dospećem 2023. godine. U inostranstvu plaćeni dugoročni kolaterali po osnovu avansnih garancija na projekatima u Ugandi: 482.975 hiljada dinara.

Neto povećanje ostalih dugoročnih potraživanja u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 530.369 hiljada dinara odnosi se, pre svega, na Energoprojekt Entel: 169.503 hiljada dinara (pre svega, po osnovu dugoročnih potraživanja za garantni depozit u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar) i Energoprojekt Niskogradnju: 342.832 hiljada dinara (dominanto, po osnovu plaćenog dugoročnog kolaterala po osnovu avansne garancije za projekte u Ugandi).

Ispravka vrednosti ostalih dugoročnih finansijskih plasmana i ostalih dugoročnih potraživanja u iznosu od 186.662 hiljada dinara odnosi se u celosti na Energoprojekt Visokogradnju, dominantno, ostalih finansijskih plasmana: 164.813 hiljada dinara (ulaganja u turistički kompleks Crni Vrh), koja je izvršena u skladu sa zahtevima MSFI 9, u skladu sa usvojenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* i stambenih kredita datih zaposlenim: 19.303 hiljada dinara.

29. DUGOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura dugoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>					
	<i>31.12.2022.</i>			<i>31.12.2021.</i>		
	<i>Bruto vrednost</i>	<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>Neto vrednost</i>	<i>Bruto vrednost</i>	<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>Neto vrednost</i>
Dugoročni unapred plaćeni troškovi (Napomena 29.1.)	3.967		3.967	152.148		152.148
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod (Napomena 29.2.)	372.176	-50.125	322.051	2.609.233	-100.045	2.509.188
Ostala dugoročna aktivna vremenska razgraničenja	852		852	831		831
UKUPNO	376.995	-50.125	326.870	2.762.212	-100.045	2.662.167

29.1. Dugoročni unapred plaćeni troškovi

Struktura dugoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročne unapred plaćene pretplate na stručne publikacije			0	191		191
Dugoročni unapred plaćeni troškovi zakupnine			0	25.123		25.123
Dugoročne unapred plaćene premije osiguranja	3.676		3.676	46.889		46.889
Ostali dugoročni unapred plaćeni troškovi	291		291	79.945		79.945
UKUPNO	3.967	0	3.967	152.148	0	152.148

29.2. Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod

Struktura potraživanja za nefakturisani prihod	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica	372.176	-50.125	322.051	2.609.233	-100.045	2.509.188
UKUPNO	372.176	-50.125	322.051	2.609.233	-100.045	2.509.188

• **Dugoročni potraživanja za nefakturisani prihod** u *bruto* iznosu od 372.176 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Holding, po osnovu realizacije Ugovora o izgradnji ambasade Republike Srbije u Abudži, Savezna Republika Nigerija, po sistemu „ključ u ruke“, na kat. parceli broj 313, upisanoj u registar nepokretnosti Katastarske zone A00.

Ispravka vrednosti dugoročnih potraživanja za nefakturisani prihod – druga pravna lica u iznosu od 50.125 hiljada dinara odnosi se na na efekte primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti u Energoprojekt Holdingu (potraživanje za nefakturisani prihod od Republike Srbije po osnovu izgradnje ambasade u Abudži), Nigerija.

30. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Materijal, rezervni delovi, alat i sitan inventar	1.663.062	-63.136	1.599.926	1.619.764	-69.964	1.549.800
Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi	2.139.201		2.139.201	1.625.167		1.625.167
Roba	74.729	-21.668	53.061	115.220	-12.220	103.000
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u zemlji:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rez.delove i sitan inventar u zemlji - eksterno	49.067	-82	48.985	116.467	-296	116.171
b) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za robu i stalna sredstva koja se pribavljaju radi prodaje u zemlji - eksterno	122		122	126		126
c) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji - eksterno	215.106	-4.770	210.336	252.433	-4.556	247.877
Svega avansi za zalihe i usluge u zemlji	264.295	-4.852	259.443	369.026	-4.852	364.174
Plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu:						
a) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rez.delove i sitan inventar u inostranstvu - eksterno	75.389		75.389	148.326		148.326
b) Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u inostranstvu - eksterno	348.964		348.964	412.025		412.025
Svega plaćeni avansi za zalihe i usluge u inostranstvu	424.353	0	424.353	560.351	0	560.351
UKUPNO	4.565.640	-89.656	4.475.984	4.289.528	-87.036	4.202.492

• **Zalihe materijala, rezervnih delova, alata i sitnog inventara** u neto iznosu od 1.599.926 hiljada dinara najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.298.556 hiljada dinara, pri čemu se na zalihe u inostranstvu odnosi 572.928 hiljada dinara (Uganda: 452.817 hiljada dinara i Peru: 120.111 hiljada dinara), dok zalihe u zemlji iznose 725.628 hiljada dinara. Postojanje zaliha, prvenstveno materijala i rezervnih delova, uslovljeno je intenzitetom radova, kao i mogućnostima blagovremene nabavke u regionima rada;

- Energoplast u iznosu od 166.884 hiljada dinara, od čega se na zalihe materijala odnosi 142.935 hiljada dinara, zalihe rezervnih delova: 23.185 hiljada dinara i zalihe alata i sitnog inventara: 764 hiljada dinara

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 94.188 hiljada dinara, od čega zalihe u zemlji iznose 60.731 hiljada dinara, pre svega, na projektu Bežanijska kosa Blok 24: 28.608 hiljada dinara, dok zalihe u inostranstvu iznose 33.457 hiljada dinara (pre svega, na projektu Z -116 Nemačka ambasada Taškent: 23.711 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana iste iznose 3.894

hiljada dinara).

Povećanje neto iznosa zaliha materijala, rezervnih delova, alata i sitnog inventara u odnosu na 31.12. prethodne godinu od 50.126 hiljada dinara rezultat je, pre svega, s jedne strane, povećanja u Energoprojekt Niskogradnji: 118.589 hiljada dinara (uslovljeno je intenzitetom i vrstom radova kao i mogućnostima blagovremene nabavke u regionima rada (od čega u inostranstvu: 61.415 hiljada dinara a u zemlji: 57.174 hiljada dinara) i Energoplastu: 60.734 hiljada dinara (dominantno po osnovu povećanja zaliha materijala) i sa druge strane smanjenja u Energoprojekt Opremi: 90.942 hiljada dinara (pre svega, zaliha materijala u magacin za projekat Modernizacija TPS Zemun) i u Energoprojekt Visokogradnji: 36.881 hiljada dinara (po osnovu završetka ugovorenih projekata u izveštajnom periodu).

• **Nedovršena proizvodnja i gotovi proizvodi** u iznosu od 2.139.201 hiljada dinara odnose se, pre svega, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.682.566 hiljada dinara, od čega se na nedovršenu proizvodnju odnosi 1.676.627 hiljada dinara (u zemlji 1.159.678 hiljada dinara - po osnovu sopstvenih investicija u Beogradu, u Ulici Knez Danilovoj: 81.337 hiljada dinara, na Bežanijskoj Kosi: 48.374 hiljada dinara, na Voždovcu: 25.938 hiljada dinara, u Boru, Tržni centar Bor: 102.210 hiljada dinara i na objektu na Bežanijskoj Kosi Blok 24: 901.819 hiljada dinara), dok se na inostranstvo odnosi 516.949 hiljada dinara - po osnovu radova na stambenom kompleksu Šištet Bare, Herceg Novi u Crnoj Gori) i zalihe gotovih proizvoda 5.939 hiljada dinara (po osnovu izgrađenog i neprodatog poslovnog prostora na Bežanijskoj Kosi u Beogradu). Zavisno društvo je za potrebe potvrde utvrđivanja nadoknadive vrednosti dela zaliha nedovršene proizvodnje koje se odnosi na projekte u Crnoj Gori i Boru, uradilo procenu vrednosti i analizu indikatora vrednosti, i utvrdilo da ne postoji potreba za dodatnim obezvređenjem zaliha. Na osnovu urađenih procena i indikatora ustanovljeno je da je vrednost nedovršene proizvodnje realno iskazana u finansijskim izveštajima i da po tom osnovu nije došlo do potrebe za dodatnim obezvređenjem.

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 259.909 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na proizvedeni materijal drobljeni kamen, prefabrikovane betonske ivičnjake i cevi na projektima u celini u inostranstvu (u Ugandi: 246.872 hiljada dinara i Peruu: 13.037 hiljada dinara),

- Energoprojekt Park 11 u iznosu od 84.703 hiljada dinara, po osnovu završene izgradnje poslovno - stambenog kompleksa Park 11 u Bloku 11a na Novom Beogradu i

- Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 63.952 hiljada dinara, po osnovu izgrađenih i neprotatih nekretnina u stambeno - poslovnom kompleksu Sunnyville u Beogradu.

Povećanje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 514.034 hiljada dinara dominantno se odnosi, sa jedne strane, na povećanje u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 727.774 hiljada dinara po osnovu zaliha nedovršene proizvodnje na Bežanijskoj Kosi Blok 24 i s druge strane, na smanjenje u Energoprojekt Park 11 u iznosu od 199.986 hiljada dinara po osnovu prodaje dela nekretnina u poslovno - stambeno kompleksu Park 11 u Bloku 11a na Novom Beogradu i Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 46.099 hiljada dinara, po osnovu prodaje dela nekretnina u stambeno - poslovnom kompleksu Sunnyville u Beogradu.

• **Ukupna vrednost zaliha robe** u *bruto* iznosu od 74.729 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 43.911 hiljada dinara dominantno u inostranstvu: 43.872 hiljada dinara (pre svega na projektima u Ugandi: 43.262 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 15.151 hiljada dinara (najvećim delom se odnosi na robu u magacinu: 14.645 hiljada dinara za koje je izvršeno obezvređenje u izosu od 12.217 hiljada dinara, s obzirom da se radi o specifičnom kamenu).

• **Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar u zemlji u bruto iznosu od 49.067 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 40.610 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na projekat Bežanijska Kosa blok 24 u iznosu od 17.899 hiljada dinara i projekat Bambi R&D centar Požarevac u iznosu od 14.290 hiljada dinara.**

Smanjenje *bruto* iznosa plaćenih avansa drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar u zemlji u iznosu od 67.400 hiljada dinara, pre svega se odnosi na smanjenje u Energoplastu: 59.982 hiljada dinara, pre svega po osnovu pravdanja avansa za sirovine.

• **Plaćeni avansi drugim pravnim licima za usluge u zemlji u bruto iznosu od 215.106 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 174.113 hiljada dinara i Energoprojekt Industriju u iznosu od 29.939 hiljada dinara.**

Smanjenje *bruto* iznosa plaćenih avansa drugim pravnim licima za usluge u zemlji u iznosu od 37.327 hiljada dinara, pre svega se odnosi, sa jedne strane, na smanjenje u Energoprojekt Niskogradnji: 39.581 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi: 21.402 hiljada dinara i s druge strane, na povećanje u Energoprojekt Industriji: 22.715 hiljada dinara.

• **Plaćeni avansi drugim pravnim licima za materijal, rezervne delove i sitan inventar i usluge u inostranstvu u iznosu od 424.353 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:**

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 155.895 hiljada dinara, najvećim delom u Ugandi: 136.711 hiljada dinara i Peruu: 16.061 hiljada dinara,

- Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 113.278 hiljada dinara najvećim delom u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 78.592 hiljada dinara, kao i na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija: 24.384 hiljada dinara, i

- Energoprojekt Opremu u iznosu od 146.280 hiljada dinara najvećim delom na osnovu avansa datih društvu Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu od 121.905 hiljada dinara.

31. STALNA IMOVINA KOJA SE DRŽI ZA PRODAJU I PRESTANAK POSLOVANJA

Struktura stalne imovine koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Zemljište namenjeno prodaji	4.066		4.066	4.066		4.066
Građevinski objekti namenjeni prodaji	5.748		5.748	11.859		11.859
Postrojenja i oprema namenjena prodaji	130.673		130.673	169.225		169.225
UKUPNO	140.487	0	140.487	185.150	0	185.150

• **Zemljište namenjeno prodaji** u iznosu od 4.066 hiljada dinara odnosi se na Energoprojekt Niskogradnju i to na zemljište Mombasa Road, Najrobi, Kenija površine 12.140,55 m².

Na osnovu odluke Odbora direktora Energoprojekt Niskogradnje iz 2012. godine o prodaji zemljišta u Keniji izvršena je reklasifikacija na zemljišta namenjena prodaji u ukupnom iznosu od 4.066 hiljada dinara u skladu sa MSFI 5.

Društvo nije odustalo od navedenih planova prodaje gore pomenutog i dalje preduzima aktivnosti na realizaciji.

• **Građevinski objekti namenjeni prodaji** u iznosu od 5.748 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 5.748 hiljada dinara po osnovu poslovnog prostora u Buenos Aires, Argentina površine 86,30 m².

Na osnovu odluke nadležnog organa društva iz 2011. godine o prodaji poslovno stambenog prostora u Argentini izvršena je reklasifikacija na građevinske objekte namenjene prodaji u iznosu od 5.748 hiljada dinara u skladu sa MSFI 5.

Društvo nije odustalo od navedenih planova prodaje gore pomenutog i dalje preduzima aktivnosti na realizaciji.

• **Postrojenja i oprema namenjeni prodaji** u iznosu od 130.673 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Niskogradnju.

Na osnovu odluke nadležnog organa društva od 30.09.2020. godine o prodaji mehanizacije u zemlji (koja nije bila angažovana na aktivnim projektima u zemlji i nije bila planirana za realizaciju projekata u narednom periodu) izvršena je reklasifikacija na sredstva namenjena prodaji (u skladu sa MSFI 5), po sadašnjoj (knjigovodstvenoj) vrednosti (koja je niža od procenjenje tržišne vrednosti) na dan reklasifikacije, pri čemu je deo sredstava prodat u periodu 2020 -2022.godina, te je na stanju ostalo 130.673 hiljada dinara.

Društvo nastavlja da preduzima aktivnosti u cilju realizacije prodaje ostatka reklasifikovanih sredstava namenjenih prodaji.

32. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kupci u zemlji	1.159.766	-317.300	842.466	2.239.951	-311.016	1.928.935
Kupci u inostranstvu	5.120.439	-1.474.843	3.645.596	6.916.024	-1.526.372	5.389.652
Potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji:						
a) Kupci u zemlji - matično i zavisna pravna lica			0			0
b) Kupci u zemlji - ostala povezana lica	9.471	-2.812	6.659	6.940	-2.814	4.126
Svega potraživanje od matičnog, zavisnih i ostalih povezanih lica u zemlji	9.471	-2.812	6.659	6.940	-2.814	4.126
UKUPNO	6.289.676	-1.794.955	4.494.721	9.162.915	-1.840.202	7.322.713

U nastavku biće objašnjeni bruto iznosi potraživanja po osnovu prodaje, dok se ispravka vrednosti potraživanja od prodaje dominantno odnosi na efekte primene MSFI 9.

• **Bruto potraživanja od kupaca u zemlji** iznose 1.159.766 hiljada dinara i pre svega se odnose na potraživanja u Energoprojekt Niskogradnji: 344.811 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu: 296.343 hiljada dinara, Energoprojekt Hidroinženjeringu: 190.291 hiljada dinara, Energoplastu: 124.658 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji: 101.500 hiljada dinara.

Bruto smanjenje potraživanja od kupaca u zemlji u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 1.080.185 hiljada dinara najvećim delom se odnose na smanjenje u Energoprojekt Visokogradnji: 758.626 hiljada dinara (pre svega, od Smatsa d.o.o. na projektu Smatsa kontrola letenja, Delta House d.o.o. na projektu Delta Headquarters i od društva Empiret d.o.o. na projektu Kineski kulturni centar) i Energoprojekt Niskogradnji: 384.481 hiljada dinara (pre svega, na projektima P11371 Jajinci-Mala Krsna i P11374 Modernizacija TPS Zemun).

• **Bruto potraživanje od kupaca u inostranstvu** u iznosu od 5.120.439 hiljada dinara, pre svega se odnose na Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 3.153.545 hiljada dinara, Energoprojekt Entelu u iznosu od 797.643 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 473.720 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 304.118 hiljada dinara i Energoprojekt Hidroinženjeringu u iznosu od 219.007 hiljada dinara.

Bruto smanjenje potraživanja od kupaca u inostranstvu u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 1.795.585 hiljada dinara najvećim delom je rezultat, s jedne strane, smanjenja u Energoprojekt Opremi: 2.213.315 hiljada dinara (dominantno, po osnovu potraživanja od Gasprom Transgas Belorusija na projektu Energocentar Minsk u iznosu od 1.956.324 hiljada dinara)– i Energoprojekt Entelu: 368.441 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE u iznosu od 300.109 hiljada dinara) i, s druge strane, povećanja u Energoprojekt Niskogradnji: 866.991 hiljada dinara (pre svega u Ugandi u iznosu od 822.604 hiljada dinara).

Od ukupne ispravke vrednosti najznačajniji deo odnosi se na ispravku potraživanja od prodaje na projektima u Ugandi. Na nivo obezvređenja predmetnih potraživanja tokom godina uticalo je to da su

investitori na projektma u Ugandi državne institucije sa kojima postoji dugogodišnja uspešna saradnja, u prethodnom periodu naplaćen je značajan deo potraživanja i postoje čvrsta uverenja o naplati potraživanja u toku 2023. godine.

• **Bruto potraživanja od kupaca u zemlji - ostala povezana lica** u iznosu od 9.471 hiljada dinara odnose se na potraživanja od povezanog društva Napred a.d.: 5.956 hiljada dinara (pre svega u Energoprojekt Visokogradnji: 3.368 hiljada dinara) i na potraživanja od zajedničkog društva Enjub d.o.o.: 3.515 hiljada dinara (pre svega, u Energoprojekt Visokogradnji: 2.121 hiljada dinara za koje je u celosti izvršena ispravka vrednosti po osnovu efekata primene MSFI 9 – Finansijski instrumenti) i Energoprojekt Urbanizmu i arhitekturi: 1.393 hiljada dinara).

Ispravka vrednosti potraživanja po osnovu prodaje u iznosu od 1.794.955 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na efekte primene MSFI 9 obračunatih u skladu sa utvđenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, najvećim delom u Energoprojekt Niskogradnji (u zemlji – grupni pristup i u Peruu i Ugandi – individualni pristup) i Energoprojekt Visokogradnji, dok se ostatak ispravke vrednosti odnosi na formirane ispravke vrednosti u ranijem periodu.

33. OSTALA KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

Struktura ostalih kratkoročnih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostala potraživanja (Napomena 33.1.)	718.183	-121.838	596.345	1.205.986	-162.324	1.043.662
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak (Napomena 33.2.)	164.274		164.274	83.088		83.088
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa (Napomena 33.3.)	1.865		1.865	5.781		5.781
UKUPNO	884.322	-121.838	762.484	1.294.855	-162.324	1.132.531

33.1. Ostala potraživanja

Struktura ostalih potraživanja	u 000 dinara					
	31.12.2021.			31.12.2022.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova (Napomena 33.1.1.)	139.369	-88.234	51.135	138.406	-86.953	51.453
Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa) (Napomena 33.1.2.)	443.864	-33.604	410.260	981.945	-75.371	906.574
Porez na dodatu vrednost (Napomena 33.1.3.)	134.950		134.950	85.635		85.635
UKUPNO	718.183	-121.838	596.345	1.205.986	-162.324	1.043.662

33.1.1. Potraživanja iz specifičnih poslova

Struktura potraživanja iz specifičnih poslova	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica	6.702	-1	6.701	6.433		6.433
Potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica	132.667	-88.233	44.434	131.973	-86.953	45.020
UKUPNO	139.369	-88.234	51.135	138.406	-86.953	51.453

● **Potraživanja iz specifičnih poslova od ostalih povezanih pravnih lica** u iznosu od 6.701 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Holding po osnovu prefakturisanih troškova zajedničkom društvu Enjub d.o.o.

● **Bruto iznos potraživanja iz specifičnih poslova od drugih pravnih lica** u iznosu od 132.667 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 83.693 hiljada dinara dominantno po osnovu potraživanja od društva Intermost a.d, Beograd u stečaju (koje je u celosti obezvređeno u prethodnom periodu) i

- Energoprojekt Opremu u iznosu od 48.974 hiljada dinara po osnovu potraživanja od društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija. U skladu sa zahtevima MSFI 9 izvršena je ispravka vrednosti potraživanja društva Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija u iznosu od 5.588 hiljade dinara.

33.1.2. Druga potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)

Struktura drugih potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa)	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Potraživanja za kamatu i dividende:						
a) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	91.333		91.333	89.814		89.814
b) Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica (externo)	24.314	-12.577	11.737	14.783	-12.577	2.206
Svega - potraživanja za kamatu i dividende	115.647	-12.577	103.070	104.597	-12.577	92.020
Potraživanja od zaposlenih	164.015		164.015	123.910		123.910
Potraživanja od državnih organa i organizacija	7		7	7		7
Potraživanja za naknade zarada koje se refundiraju	10.039	-1.928	8.111	10.970	-1.928	9.042
Potraživanja po osnovu naknada štete	1.830	-1.611	219	1.611	-1.611	0
Ostala kratkoročna potraživanja	152.326	-17.488	134.838	740.850	-59.255	681.595
UKUPNO	443.864	-33.604	410.260	981.945	-75.371	906.574

• **Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica** u iznosu od 91.333 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Holding, po osnovu potraživanja za kamatu na date zajmove zajedničkom društvu Enjub d.o.o.

• **Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica** u *bruto* iznosu od 24.314 hiljada dinara, odnose se na Energoprojekt Industriju u iznosu od 13.241 hiljada dinara, najvećim delom po osnovu potraživanja od društva Jugoremedija Fabrika lekova a.d., Zrenjanin – u stečaju, u iznosu od 12.577 hiljada dinara (u celosti ispravljeno potraživanje u ranijem periodu) i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 11.073 hiljada dinara po osnovu potraživanja od društvu Alfa Stroi, Rusija.

• **Potraživanja od zaposlenih** u iznosu od 164.015 hiljada dinara najvećim delom se odnose na Energoprojekt Entel u iznosu od 150.729 hiljada dinara (po osnovu unapred isplaćene otpremnine u kompanijama Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 90.444, Energoprojekt Entel LLC Oman, Oman: 47.364 hiljada dinara i Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE: 12.921 hiljada dinara u skladu sa lokalnim zakonskim propisima), kao i na neopravdane akontacije za odlazak na rad u inostranstvo, kredite date zaposlenima i sl., i to, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 7.344 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 3.621 hiljada dinara.

Povećanje potraživanja od zaposlenih u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 40.105 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Entel u iznosu od 34.925 hiljada dinara (po osnovu unapred isplaćene otpremnine u kompanijama u Kataru, Omanu i Emiratima).

• **Bruto iznos ostalih kratkoročnih potraživanja u iznosu od 152.326 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:**

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 46.740 hiljada dinara, po osnovu potraživanja od kompanije Energo Nigerija, a po presudi Medjunarodnog Arbitražnog suda ICC u Švajcarskoj po tužbi Energoprojekt Opreme, Odluka Arbitražnog suda 502.

- Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 59.000 hiljada dinara, pre svega, po osnovu potraživanja od klijenta Special Project for Strengthening and Expansion of TACNA Water Resources – PET, za iznos neopravdano protestovanih garancija, na projektu Yaraskay, Peru u iznosu od 41.645 hiljada dinara (početkom 2018. godine doneta je pozitivna odluka na Arbitražnom veću što je potvrđeno odlukom višeg suda. Odluka je konačna, a naplata potraživanja zavisi od ažurnosti lokalnih sudova i administracije).

Smanjenje *bruto* iznosa ostalih kratkoročnih potraživanja u iznosu od 588.524 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Opremu u iznosu od 573.091 hiljada dinara, dominantno, po osnovu potraživanja od Gasprom Transgas Belorusija (projekat Energoentar Minsk).

Ispravka vrednosti drugih potraživanja (osim potraživanja za više plaćen porez na dobitak i potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa) u iznosu od 33.604 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na:

- ispravku vrednosti potraživanja za kamatu (iz ranijih godina) od društva Jugoremedija Fabrika lekova a.d., Zrenjanin – u stečaju u iznosu od 12.577 hiljada dinara u Energoprojekt Industriji,

- ispravku vrednosti potraživanja za naknadu zarada koje se refundiraju (potraživanja za invalide) u Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 1.928 hiljada dinara,

- ispravku vrednosti potraživanja po osnovu naknada štete od društva Eurologistic na projektu Z-089 Bolnica Aktau, Kazahstan u Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 1.611 hiljada dinara i

- ispravku vrednosti ostalih kratkoročnih potraživanja u skladu sa zahtevima MSFI obračunatih u prethodnom period u skladu sa utvđenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, dominantno u Energoprojekt Hidroinženjeringu u iznosu od 7.806 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 3.292 hiljada dinara

dok se ostatak ispravke vrednosti odnosi na formirane ispravke vrednosti u ranijem periodu najvećim delom u Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura u iznosu od 3.478 hiljada dinara

33.1.3. Porez na dodatu vrednost

Struktura poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Porez na dodatu vrednost	134.950	85.635
UKUPNO	134.950	85.635

• **Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrednost** u iznosu od 134.950 hiljada dinara odnose se na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza, i to, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 108.320 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 14.118 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 7.470 hiljada dinara.

Povećanje potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrednost u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 49.315 hiljada dinara, odnosi se, pre svega, na razliku između povećanja u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 64.839 hiljada dinara i smanjenja u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 11.479 hiljada dinara.

33.2. Potraživanja za više plaćen porez na dobitak

Struktura potraživanja za više plaćen porez na dobitak	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	164.274	83.088
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	164.274	83.088

- **Potraživanja za više plaćen porez na dobitak** u iznosu od 164.274 hiljada dinara se najvećim delom odnose na Energoprojekt Niskogradnju: 49.573 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnju: 43.370 hiljada dinara, Energoprojekt Opremu: 42.129 hiljada dinara i Energoprojekt Park 11: 15.214 hiljada dinara.

Povećanje potraživanja za više plaćen porez na dobitak u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 81.186 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Opremu u iznosu od 39.257 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 21.201 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 9.089 hiljada dinara, Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 7.112 hiljada dinara i Energoprojekt Park u iznosu od 4.217 hiljada dinara.

33.3. Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa

Struktura potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa	1.865	5.781
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	1.865	5.781

- **Potraživanja po osnovu preplaćenih ostalih poreza i doprinosa** iznose 1.865 hiljada dinara i najvećim delom se odnose na, Energoprojekt Industriju u iznosu od 631 hiljada dinara, Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 551 hiljada dinara, Energoprojekt Opremu u iznosu od 318 hiljada dinara i Energoplast u iznosu od 137 hiljada dinara.

34. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i plasmani - ostala povezana lica (Napomena 34.1.)	76.346		76.346	76.515		76.515
Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji (Napomena 34.2.)	666	-411	255	655	-411	244
Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu (Napomena 34.3.)	92.330	-2.368	89.962	125.298	-379	124.919
Otkupljene sopstvene akcije i otkupljeni sopstveni udeli (Napomena 34.4.)	49.827		49.827	49.827		49.827
Ostali kratkoročni finansijski plasmani (Napomena 34.5.):						
Kratkoročno oročeni depoziti	835.620		835.620	969.107		969.107
Ostali kratkoročni finansijski plasmani	26.154	-40	26.114	42.378	-104	42.274
Svega - ostali kratkoročni finansijski plasmani	861.774	-40	861.734	1.011.485	-104	1.011.381
UKUPNO	1.080.943	-2.819	1.078.124	1.263.780	-894	1.262.886

34.1. Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica

Struktura kratkoročnih kredita i plasmana – ostala povezana lica	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Enjub d.o.o.	76.346		76.346	76.515		76.515
UKUPNO	76.346	0	76.346	76.515	0	76.515

• **Kratkoročni krediti i plasmani – ostala povezana lica** u iznosu od 76.346 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Holding po osnovu zajmova datih zajedničkom društvu Enjub d.o.o.

Kao instrument obezbeđenja naplate po ugovorima o zajmovima datim zajedničkom društvu Enjub d.o.o., Energoprojekt Holding poseduje blanko menice sa klauzulom „bez protesta” i hipoteku na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina, Novi Beograd (Napomena 47.2).

34.2. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u zemlji

Struktura kratkoročnih kredita, zajmova i plasmana u zemlji	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji:						
a) Kratkoročni krediti i zajmovi pravnim licima u zemlji	411	-411	0	411	-411	0
b) Kratkoročni krediti i zajmovi fizickim licima u zemlji	120		120	110		110
Svega - Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	531	-411	120	521	-411	110
Deo dugoročni finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji:						
Deo dugoročnih finansijskih plasmana (kredita i zajmova) drugim pravnim licima u zemlji koji dospeva do jedne godine	135		135	134		134
Svega - Deo dugoročni finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine u zemlji	135	0	135	134	0	134
UKUPNO	666	-411	255	655	-411	244

34.3. Kratkoročni krediti, zajmovi i plasmani u inostranstvu

Struktura kratkoročnih kredita, zajmova i plasmana u inostranstvu	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročni krediti i zajmovi pravnim licima u inostranstvu	92.330	-2.368	89.962	125.298	-379	124.919
UKUPNO	92.330	-2.368	89.962	125.298	-379	124.919

• **Bruto iznos kratkoročnih kredita i zajmova pravnim licima u inostranstvu** u iznosu od 92.330 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Visokogradnju, dominantno po osnovu zajma datog društvu Alfa Stroi, Rusija u iznosu od 91.752 hiljada dinara.

34.4. Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli

Struktura otkupljenih sopstvenih akcija i sopstvenih udela	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Otkupljene sopstvene akcije i sopstveni udeli	49.827	49.827
UKUPNO	49.827	49.827

• Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Energoprojekt Holdinga dana 13.02.2017. godine, kupovinom na Beogradskoj berzi stečeno je 97.700 **sopstvenih akcija** (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija sa pravom glasa) čija nominalna vrednost iznosi 49.827 hiljada dinara (Napomena 37.2.).

34.5. Ostali kratkoročni finansijski plasmani

Struktura ostalih kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Ostali kratkoročni finansijski plasmani:						
a) Kratkoročno oročeni depoziti	835.620		835.620	969.107		969.107
b) Ostali kratkoročni finansijski plasmani	26.154	-40	26.114	42.378	-104	42.274
Svega - Ostali kratkoročni finansijski plasmani	861.774	-40	861.734	1.011.485	-104	1.011.381
UKUPNO	861.774	-40	861.734	1.011.485	-104	1.011.381

• **Kratkoročno oročeni depoziti** u iznosu od 835.620 hiljada dinara, odnose se na Energoprojekt Entel po osnovu deponovanih sredstva kod poslovnih banaka u kompaniji Energoprojekt Entel Qatar: 732.800 hiljada dinara (u QAR - katarski rijal, po kamatnoj stopi od 1,25% na godišnjem nivou) i deponovanih sredstava kod poslovnih banaka u Srbiji: 102.820 hiljada dinara (u RSD, po kamatnoj stopi od 3,90% na godišnjem nivou), za koje nije moguće razoročenje u svakom trenutku.

Smanjenje kratkoročno oročenih depozita u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 133.487 hiljada dinara, odnosi se na Energoprojekt Entel u iznosu od 98.674 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Entel, Katar) i Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 34.813 hiljada dinara (po osnovu smanjenja oročenih depozita u zemlji).

35. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Tekući (poslovni) račun	406.127		406.127	206.167		206.167
Blagajna	1.134		1.134	951		951
Devizni račun	2.052.508		2.052.508	1.546.384		1.546.384
Devizna blagajna	41.752		41.752	43.040		43.040
Ostala novčana sredstva						
Kratkoročno oročeni depoziti	2.348.632		2.348.632	397.928		397.928
Druga novčana sredstva	1.083		1.083	1.807		1.807
Svega - ostala novčana sredstva	2.349.715	0	2.349.715	399.735	0	399.735
Novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena	534	-534	0	4.250	-487	3.763
UKUPNO	4.851.770	-534	4.851.236	2.200.527	-487	2.200.040

• **Tekući (poslovni) račun** sistema Energoprojekt u iznosu od 406.127 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na tekuće račune sledećih društava u sistemu Energoprojekt: Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 117.641 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i Arhitektura u iznosu od 79.340 hiljada dinara, Energoprojekt Holding u iznosu od 60.324 hiljada dinara, Energoprojekt Park u iznosu od 47.162 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 35.296 hiljada dinara, Energoplast u iznosu od dinara 21.991 hiljada dinara, Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 15.201 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 13.278 hiljada dinara.

Zajedničko društvo Enjub d.o.o. je u blokadi duži niz godina.

• **Devizni račun** u iznosu od 2.052.508 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na devizne račune sledećih društava u sistemu Energoprojekt: Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 719.793 hiljada dinara, Energoprojekt Entel u iznosu od 501.200 hiljada dinara, Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 211.501 hiljada dinara, Energoprojekt Park 11 u iznosu od 287.430 hiljada dinara, i Energoprojekt Holding u iznosu od 192.031 hiljada dinara.

• **Devizna blagajna** u iznosu od 41.752 hiljada dinara najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 25.918 hiljada dinara i Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 10.078 hiljada dinara.

• **Kratkoročno oročeni depoziti** u iznosu od 2.348.632 hiljada dinara dominantno su evidentirani u Energoprojekt Holdingu u iznosu od 2.160.000 hiljada dinara i odnose se na oročena sredstva kod poslovnih banka u zemlji.

36. KRATKOROČNA AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>					
	<i>31.12.2022.</i>			<i>31.12.2021.</i>		
	<i>Bruto vrednost</i>	<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>Neto vrednost</i>	<i>Bruto vrednost</i>	<i>Ispravka vrednosti</i>	<i>Neto vrednost</i>
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi (Napomena 36.1.)	158.900		158.900	82.406		82.406
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod (Napomena 36.2.)	4.546.299	-341.674	4.204.625	1.022.824	-279.105	743.719
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja (Napomena 36.3.)	63.896		63.896	67.376		67.376
UKUPNO	4.769.095	-341.674	4.427.421	1.172.606	-279.105	893.501

36.1. Kratkoročni unapred plaćeni troškovi

Struktura kratkoročnih unapred plaćenih troškova	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročne unapred plaćene pretplate na stručne publikacije	1.646		1.646	835		835
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi zakupnine	26.329		26.329	34.001		34.001
Kratkoročne unapred plaćene premije osiguranja	62.724		62.724	34.085		34.085
Kratkoročni unapred plaćeni troškovi reklame i propagande	9		9	10		10
Ostali kratkoročni unapred plaćeni troškovi	68.192		68.192	13.475		13.475
UKUPNO	158.900	0	158.900	82.406	0	82.406

• **Kratkoročne unapred plaćene premije osiguranja** u iznosu od 62.724 hiljada dinara, dominantno se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 42.678 hiljada dinara i Energoprojekt Entel u iznosu od 12.259 hiljada dinara .

• **Ostali kratkoročni unapred plaćeni troškovi** u iznosu od 68.192 hiljada dinara, pre svega se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 60.098 hiljada dinara i Energoprojekt Entel u iznosu od 6.455 hiljada dinara.

36.2. Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod

Struktura kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - ostala povezana pravna lica	25.156		25.156	22.583		22.583
Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica - eksterno	4.521.143	-341.674	4.179.469	1.000.241	-279.105	721.136
UKUPNO	4.546.299	-341.674	4.204.625	1.022.824	-279.105	743.719

• **Kratkoročna potraživanja za nefakturisani prihod - ostala povezana pravna lica** u iznosu od 25.156 hiljada dinara najvećim delom se odnose na ukalkulisane troškove po osnovu izvršenih radova (koji nisu overeni) društvu GP Napred a.d. u Energoprojekt Urbanizam i arhitekturi u iznosu od 22.582 hiljada dinara.

• **Bruto iznos kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica** u iznosu od 4.521.143 hiljada dinara, koji se odnose na prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu, pre svega se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 2.557.085 hiljada dinara, po osnovu situacija koje su predate investitoru na overu, ali do dana predaje bilansa nisu overene i to u inostranstvu u iznosu od 1.325.710 hiljada dinara (u Ugandi: 1.144.581 hiljada dinara i u Peruu: 181.129 hiljada dinara) i zemlji: 1.231.375 hiljada dinara, pre svega, na sledećim projektima:

- Rekonstrukcija deponije Vinča: 845.194 hiljada dinara,
- Modernizacija TPS Zemun: 150.853 hiljada dinara,
- Železnička pruga Jajinci – Mala Krsna: 168.980 hiljada dinara,
- Z-045 Rekonstrukcija puta Mityana Mubende, Uganda: 616.752 hiljada dinara,
- Z-048 Kampala-Jinja, Uganda: 286.599 hiljada dinara,
- Z-047 KCCA Bulabira, Uganda: 92.580 hiljada dinara,
- Z-027 Mpigi Town Roads, Uganda: 57.526 hiljada dinara,
- Z-044 Reka Ika, kontrola preliva, Peru: 109.200 hiljada dinara,

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 1.110.022 hiljada dinara, po osnovu situacija koje su predate investitoru na overu, ali do dana predaje bilansa nisu overene i to:

- u inostranstvu: 705.814 hiljada dinara, na projektima Z-112 Hotel Hayatt Rostov 2, Rusija: 566.164 hiljada dinara i Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija: 115.112 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 50.528 hiljada dinara
- u zemlji: 143.433 hiljada dinara, pre svega, na projektu Smatsa kontrola letenja: 117.202 hiljada dinara.

Iznosi koji se odnose na imovinu po osnovu ugovora (nefakturisani prihodi) su stanja koja duguju kupci po ugovorima o izgradnji stambenih i nestambenih objekata koji nastaju kada Društvo naplaćuje iznose od kupaca u skladu sa nizom prekretnica povezanih sa učinkom. Društvo prethodno priznaje imovinu iz ugovora za bilo koji obavljeni posao za koji se nisu ispunili svi uslovi da budu obuhvaćeni prekretnicama ali koji su potvrđeni od strane kupaca ili drugog nadzornog tela imenovanog od ugovornih strana. Bilo koji iznos prethodno priznat kao ugovorno sredstvo se reklasifikuje na potraživanja od kupaca u trenutku kada se fakturiše kupcu.

- Energoprojekt Entel u iznosu od 590.677 hiljada dinara, po osnovu izvršenih radova u 2022. godini, a koji su fakturisani u 2023. godini, u inostranstvu: 558.505 hiljada dinara (u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar) i u zemlji: 32.172 hiljada dinara.

- Od ostalih društava u sistemu Energoprojekt potraživanja za nefakturisani prihod su zabeležili Energoprojekt Hidroinženjering: 170.012 hiljada dinara, Energoprojekt Urbanizam i arhitektura: 16.587 hiljada dinara, Energoprojekt Industrija: 76.607 hiljada dinara i Energoprojekt Holding: 153 hiljada dinara.

Bruto povećanje kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 3.520.902 hiljada dinara najvećim delom je rezultat:

- reklasifikacije potraživanja za nefakturisani prihod u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 2.236.233 hiljada dinara, sa dugoročne pozicije prethodne godine na kratkoročnu poziciju u tekućoj godini i

- povećanja, pre svega, u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 640.553 hiljada dinara (pre svega, na projektima Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija i Z-112 Hotel Hayatt Rostov 2, Rusija) i Energoprojekt Entelu u iznosu od 305.108 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar).

Ispravka vrednosti kratkoročnih potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica u iznosu od 341.674 hiljada dinara dominantno je evidentirana u Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 261.882 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji u Gani, kao i na projektu Prokop u zemlji) i Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 76.364 hiljada dinara (pre svega, na projektima u zemlji i Peruu), pre svega po osnovu efekta primene MSFI 9 obračunatih u skladu sa utvđenom *Metodologijom za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*, dok se manji deo odnosi na formirane ispravke vrednosti u godinama pre primene MSFI 9.

36.3. Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja

Struktura ostalih kratkoročnih aktivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto vrednost	Ispravka vrednosti	Neto vrednost
Razgraničeni porez na dodatu vrednost	56.715		56.715	60.238		60.238
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja - povezana pravna lica			0	9		9
Ostala kratkoročna aktivna vremenska razgraničenja - eksterno	7.181		7.181	7.129		7.129
UKUPNO	63.896	0	63.896	67.376	0	67.376

• **Razgraničeni porez na dodatu vrednost (PDV)** u iznosu od 56.715 hiljada dinara obuhvata iskazan PDV u primljenim fakturama koje se odnose na izveštajnu godinu, a pravo na odbitak prethodnog poreza nastaje u narednom obračunskom periodu, iz razloga što su ulazne fakture stigle nakon sastavljanja poreske prijave za decembar te godine. Najznačajniji iznos razgraničenog PDV-a evidentiran je u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 45.217 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 6.298 hiljada dinara.

37. KAPITAL

Struktura kapitala	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Osnovni kapital (Napomena 37.1.) (umanjen za učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu)	5.626.811	5.626.811
Emisiona premija (Napomena 37.2.)	162.693	162.693
Rezerve (Napomena 37.3.)	318.781	318.710
Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobiti po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata - <i>pozitivna stavka kapitala</i> (Napomena 37.4.)	6.226.261	6.198.828
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata - <i>negativna stavka kapitala</i> (Napomena 37.5.)	176	31.053
Neraspoređeni dobitak (Napomena 37.6.)	6.975.749	6.926.606
Učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu (Napomena 37.7.)	94.616	94.616
UKUPNO	19.404.735	19.297.211

37.1. Osnovni kapital

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Akcijski kapital (eksterno) - ukupno	5.651.380	5.651.380
Učešće bez prava kontrole - u akcijskom kapitalu	-76.421	-76.421
<i>Svega akcijski kapital (Energoprojekt Holding)</i>	<i>5.574.959</i>	<i>5.574.959</i>
Udeli društava sa ograničenom odgovornošću - ukupno	12.747	12.747
Učešće bez prava kontrole - u udelima društva sa ograničenom odgovornošću	-12.747	-12.747
<i>Svega udeli društava sa ograničenom odgovornošću</i>		
Ostali osnovni kapital - ukupno	57.300	57.300
Učešće bez prava kontrole - u ostalom osnovnom kapitalu	-5.448	-5.448
<i>Svega ostali osnovni kapital</i>	<i>51.852</i>	<i>51.852</i>
UKUPNO	5.626.811	5.626.811

• **Akcijski kapital** - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijski kapital matičnog društva Energoprojekt Holding na dan bilansa čini 10.931.292 običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od 510,00 dinara po akciji, što iznosi 5.574.959 hiljada dinara, koliko iznosi akcijski kapital koji pripada većinskom vlasniku.

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

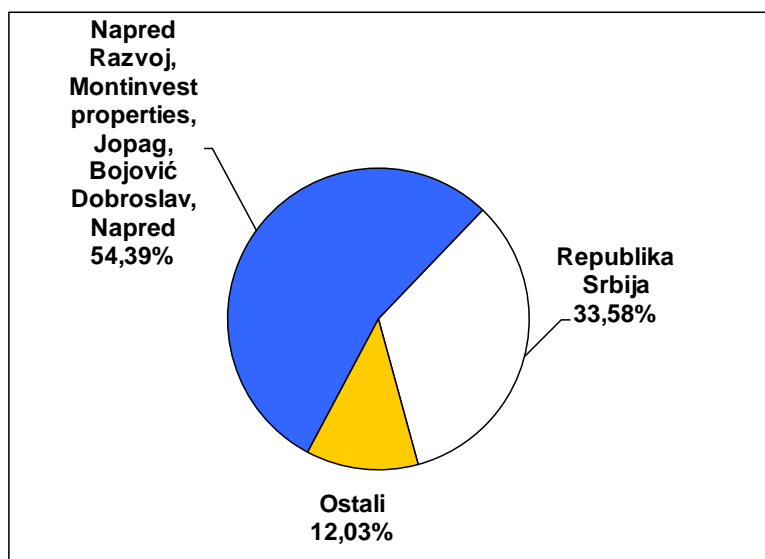
Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, aktuelna vlasnička struktura Energoprojekt Holdinga na dan 31.12.2022. godine je bila sledeća:

	broj akcija	% od ukupne emisije
Akcije u vlasništvu fizičkih lica	722.603	6,61%
Akcije u vlasništvu pravnih lica	9.831.638	89,94%
- Republika Srbija	3.671.205	33,58%
- Ostala pravna lica	6.160.433	56,36%
Zbirni (kastodi) račun	377.051	3,45%
Ukupan broj akcija	10.931.292	100%

Broj akcionara sa učešćem u kapitalu	broj lica			broj akcija			% od ukupne emisije		
	domaća	strana	total	domaća	strana	total	domaća	strana	total
do 5%	3.560	159	3.719	1.330.537	41.258	1.371.795	12,17%	0,38%	12,55%
od 5% do 10%	1	1	2	564.699	560.731	1.125.430	5,17%	5,13%	10,30%
preko 10% do 25%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0%	0,00%
preko 25% do 33%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 33% do 50%	2	0	2	8.434.067	0	8.434.067	77,16%	0,00%	77,16%
preko 50% do 66%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 66% do 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
preko 75%	0	0	0	0	0	0	0,00%	0,00%	0,00%
Ukupan broj	3.563	160	3.723	10.329.303	601.989	10.931.292	94,49%	5,51%	100,00%

Redosled prvih 10 akcionara po broju akcija/glasova :

Naziv	broj akcija	% od ukupne emisije
Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.762.862	43,57%
Republika Srbija	3.671.205	33,58%
Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
Jopag ag	560.731	5,13%
Tezoro broker ad - zbirni račun	268.393	2,46%
Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
Tezoro broker ad	75.750	0,69%
Bojović Dobroslav	47.004	0,43%
OTP Banka Srbija - zbirni račun	43.007	0,39%
Grujić Nikola	15.651	0,14%

37.2. Emisiona premija

Emisiona premija	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Emisiona premija	162.693	162.693
UKUPNO	162.693	162.693

• **Emisiona premija** u iznosu od 162.693 hiljada dinara evidentirana je po osnovu otkupa i prodaje sopstvenih akcija Društva u periodu od 2006. godine do 2011. godine u iznosu od 237.014 hiljada dinara i po osnovu otkupa sopstvenih akcija po vrednosti iznad nominalne vrednosti akcija u 2017. godini u iznosu od 74.321 hiljada RSD, za koji je umanjen prethodni saldo emisije premije iz 2011. godine (Napomena 34.4.).

37.3. Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Zakonske rezerve	194.758	194.758
Statutarne i druge rezerve	124.023	123.952
UKUPNO	318.781	318.710

• **Zakonske rezerve** su formirane u skladu sa Zakonom o preduzećima koji je važio do 30.11.2004. godine, kad je stupio na snagu Zakon o privrednim društvima. Svake godine se iz dobitka unosilo najmanje 5%, dok rezerve ne dostignu Statutom utvrđenu srazmeru prema osnovnom kapitalu, a najmanje 10% osnovnog kapitala.

• **Statutarne i druge rezerve** predstavljaju rezerve koje se formiraju u skladu sa Statutom i drugim aktima Društva. Odlukom Skupštine akcionara Energoprojekt Holdinga, iz 2017. godine, formirane su namenske rezerve za sticanje sopstvenih akcija radi raspodele zaposlenima u Energoprojekt Holdingu ili povezanom društvu, ili za nagrađivanje članova Izvršnog i Nadzornog odbora Energoprojekt Holdinga, shodno članu 282. stav 4. tačka 2. Zakona o privrednim društvima u iznosu od 80.000 hiljada dinara.

37.4. Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata

Struktura pozitivnih revalorizacionih rezervi i nerealizovanih dobitaka po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Revalorizacione rezerve:		
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina:		
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	3.052.146	3.052.146
b) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina	898.571	1.008.842
<i>Svega - revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina</i>	<i>3.950.717</i>	<i>4.060.988</i>
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina	1.743.185	1.662.770
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije postrojenja i opreme	202.158	213.152
Svega - revalorizacione rezerve	5.896.060	5.936.910
Dobici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja	330.201	261.918
UKUPNO	6.226.261	6.198.828

• **Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina** u iznosu od 3.950.717 hiljada dinara odnose se na procenu fer vrednosti objekata (pozitivni aspekt revalorizacionih rezervi) i primenu MRS 12 Porezi na dobitak - 15% od formiranih revalorizacionih rezervi (negativan aspekt revalorizacionih rezervi).

Na poziciji revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt u iznosu od 3.052.146 hiljada dinara, evidentirani su:

- efekti knjiženja fer vrednosti poslovne zgrade Energoprojekt na dan 31.12.2018. godine u iznosu od 2.918.532 hiljada dinara,
- nivelacije sadašnje vrednosti po m² poslovne zgrade Energoprojekt u iznosu od 672.228 hiljada dinara i
- knjiženja 15% poreza na dobit (negativan aspekt revalorizacionih rezervi) za iznos odložene poreske obaveze po osnovu revalorizacionih rezervi, shodno MRS 12 - Porezi na dobitak, u iznosu od 538.614 hiljada dinara.

Najznačajniji iznosi revalorizacionih rezervi po osnovu revalorizacije ostalih nekretnina u iznosu od 898.571 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja: 342.961 hiljada dinara (deo poslovne zgrade „Cruz del Sur“, Lima, Peru; poslovni prostor, Lima, Peru; stambeni objekat, Kampala, Uganda i ostali objekti u Srbiji i Peruu),

- Energoprojekt Visokogradnja: 338.340 hiljada dinara (hotel Spintex u Akri, Gana i objekti u Beogradu - na Voždovcu i Staroj Pazovi) i
- Energoprojekt Industrija: 107.907 hiljada dinara (nekretnine pridruženog društva Energopet d.o.o (33,33%): 92.509 hiljada RSD i stanovi solidarnosti u Beogradu: 15.398 hiljada RSD).

• **Revalorizacije rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina** u iznosu od 1.743.185 hiljada dinara odnose se na usklađivanje fer vrednosti investicionih nekretnina, i to, najvećim delom, u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija: 634.819 hiljada dinara (poslovni i stambeni objekti u Zambiji),
- Dom 12 S.A.L, Liban: 540.422 hiljada dinara (poslovna zgrada u Moskvi),
- I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija 161.708 hiljada dinara (poslovna zgrada u Londonu),
- Energoprojekt Niskogradnja: 144.624 hiljada dinara (deo poslovne zgrade „Cruz del Sur“, Peru) i
- Energoprojekt Visokogradnja: 96.695 hiljada dinara (nekretnine u zemlji, u Beogradu i Ubu).

• **Dobici po osnovu preračuna finansijskih izveštaja inostranog poslovanja** u iznosu od 330.201 hiljada dinara odnose se, pre svega, na Dom 12 S.A.L., Liban, I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija, Energoprojekt Entel i Energoprojekt Visokogradnju.

37.5. Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata

Struktura nerealizovanih gubitaka po osnovu finansijskih sredstava i i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat	176	31.053
UKUPNO	176	31.053

Promene na poziciji **gubici po osnovu hartija od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat** u iznosu od 30.877 hiljada RSD, dominantno se odnosi na prodaju celokupnog učešća u društvu Alta banka a.d. (Napomena 22.2.).

37.6. Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	6.926.606	5.932.247
b) Promene	-33.777	125.025
<i>Svega</i>	6.892.829	6.057.272
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	82.920	869.334
UKUPNO	6.975.749	6.926.606

Promena **neraspoređenog dobitka** ranijih godina u iznosu od 33.777 hiljada dinara neto je rezultat, pre svega, smanjenja po osnovu raspodele neraspoređenog dobitka ranijih godina u dividende (Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Industrija) i povećanja po osnovu pozitivnih kursnih razlika početnog stanja neraspoređenog rezultata kompanija u inostranstvu.

37.7. Učešće bez prava kontrole

Učešće bez prava kontrole	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu	94.616	94.616
UKUPNO	94.616	94.616

Učešće bez prava kontrole određeno je na osnovni kapital društava u kojima manjinski akcionari imaju učešće.

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

U narednoj tabeli prikazana je struktura kapitala u kojoj je učešće bez prava kontrole utvrđeno za svaku poziciju kapitala društava u kojima manjinski akcionari imaju učešće.

Struktura kapitala u kojoj je učešće bez prava kontrole utvrđeno za svaku poziciju kapitala u kojima manjinski akcionari imaju učešće	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Osnovni kapital	5.721.427	5.721.427
Učešće bez prava kontrole - u osnovnom kapitalu	-94.616	-94.616
<i>Svega osnovni kapital</i>	<i>5.626.811</i>	<i>5.626.811</i>
Emisiona premija	162.693	162.693
Učešće bez prava kontrole - emisiona premija		
<i>Svega emisiona premija</i>	<i>162.693</i>	<i>162.693</i>
Rezerve	318.781	318.710
Učešće bez prava kontrole - u rezervama	-17.996	-17.996
<i>Svega rezerve</i>	<i>300.785</i>	<i>300.714</i>
Pozitivne revalorizacione rezerve i nerealizovani dobitci po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	6.226.261	6.198.828
Učešće bez prava kontrole - u revalorizovanim rezervama i nerealizovani dobitcima	-280.849	-280.983
<i>Svega pozitivne rev. rezerve i nerealiz. dobitci po osnovu fin. sredstava i dr. komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata</i>	<i>5.945.412</i>	<i>5.917.845</i>
Nerealizovani gubici po osnovu finansijskih sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata	176	31.053
Učešće bez prava kontrole - u nerealizovanim gubicima	-27	-27
<i>Svega nerealizovani gubici po osnovu fin. sredstava i drugih komponenti ostalog sveobuhvatnog rezultata</i>	<i>149</i>	<i>31.026</i>
Neraspoređeni dobitak prethodne godine	6.892.829	6.057.272
Učešće bez prava kontrole - u neraspoređenom dobitku prethodne godine	-349.688	-261.232
<i>Svega neraspoređeni dobitak prethodne godine</i>	<i>6.543.141</i>	<i>5.796.040</i>
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	82.920	869.334
Učešće bez prava kontrole - u neraspoređenom dobitku tekuće godine	-46.570	-242.746
<i>Svega neraspoređeni dobitak tekuće godine</i>	<i>36.350</i>	<i>626.588</i>
Ukupan kapital koji pripada većinskim akcionarima	18.615.043	18.399.665
Učešće bez prava kontrole - u ukupnom kapitalu	-789.692	-897.546
UKUPAN KAPITAL	19.404.735	19.297.211

Struktura učešća bez prava kontrole - u neraspoređenom rezultatu tekuće godine po društvima u sistemu Energoprojekt data je u narednoj tabeli.

Struktura učešća bez prava kontrole – u neraspoređenom rezultatu tekuće godine	Procenat učešća manjinskih akcionara	u 000 dinara	
		31.12.2022.	31.12.2021.
Energoprojekt Industrija a.d.	37,23%	18.679	-2.800
Energoprojekt Oprema a.d.	32,13%	2.516	225.898
Energoplast d.o.o.	54,89%	25.375	19.648
UKUPNO		46.570	242.746

38. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	355.474	280.735
Rezervisanja za troškove u garantnom roku	355.727	497.490
Rezervisanja za troškove sudskih sporova	12.489	17.674
Ostala dugoročna rezervisanja	12.000	
UKUPNO	735.690	795.899

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2022. godine.

Prilikom projekcija korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina u bilansu stanja na dan 31.12.2022. godine u odnosu na dan 31.12.2021. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine i smanjenje razlike između diskontne stope i očekivanog rasta zarada) i
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih i smanjenje prosečnih godina staža provedenih u Društvu);

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,
- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57. Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 8,0%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena uvažavanjem godišnjeg prinosa na dugoročnije državne hartije od vrednosti emitovanim od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije, koje su ostvarene u relevantnom periodu. Godišnji prinos na dinarske hartije od vrednosti, ročnosti nešto manje od 5 i po godina, emitovane u oktobru, novembru i decembru 2022. godine, iznosila je oko 6,8%. Uvećanje usvojene diskontne stope u odnosu na izneti prinos je posledica činjenice da je prosečno dospeće repernih hartija od vrednosti niže od prosečnog dospeća predmentih primanja. Otuda je, na način kako je predviđen paragrafom 86, MRS 19, izvršena ekstrapolacija krive prinosa.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 8,0%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2024. godine, usvojenim od strane Izvršnog odbora Narodne banke Srbije, utvrđena je ciljana stopa ukupne inflacije (sa dozvoljenim odstupanjem), merena godišnjim procentualnim promenama indeksa potrošačkih cena, za

period od januara 2022. do decembra 2024. godine, u visini od 3% sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena.

Ciljana inflacija od 3% se Memorandumom predviđa već par godina. Iako je ona u 2021. godini bila znatno viša (cca 7,5%), prethodnih godina je, po pravilu, bila niža (2020. – 1,3%; 2019. - 1,5%; 2018. - 2%; 2017. - 3%; 2016. - 1,6%; 2015. - 1,5%). Otuda je, dugoročno, realno prihvatiti inflaciju na nivou ciljane.

Ciljana inflacija od 3% se Memorandumom predviđa već par godina. Iako je ona u 2022. (15,1% novembar 2022 versus novembar 2021) i 2021. godini bila znatno viša (cca 7,5%), prethodnih godina je, po pravilu, bila niža (2020 - 1,3%; 2019. - 1,5%; 2018. - 2%; 2017. - 3%; 2016. - 1,6%; 2015. - 1,5%). Uvažavajući ostvareni godišnji prinos na dinarske hartije od vrednosti, najrealnije je inflaciju predvideti na tom nivou (7%); nezvano od toga što je to značajno više od ciljane stope inflacije NBS. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1% (identično kao i pri proceni rezervisanja prethodne godine), što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 8,0% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 8,0%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

• **Rezervisanja za troškove u garantnom roku** u iznosu od 355.727 hiljada dinara odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Entel u iznosu od 313.505 hiljada dinara, koja su evidentirana po osnovu rezervisanja iz ranijih godina u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar u iznosu od 276.891 hiljade dinara, po osnovu projekta: Faza 13: 236.380 hiljada dinara i Faza 12: 40.511 hiljada dinara, a koji se rade za Qatar General Electricity and Water Corporation „KAHRAMAA“ i u zemlji u iznosu od 36.614 hiljada dinara, u celosti po osnovu projekta Spalionica u Vinči - Izrada projektne dokumentacije.

Ukalkulisavanje rezervisanja za troškove u garantnom roku izvršeno je na osnovu najbolje procene rukovodstva i na osnovu prethodnog iskustva i očekuje se da budu plativa u periodu manjem od 5 godina. Konačan iznos obaveze koji će se platiti može biti različit od onog koji je rezervisan, u zavisnosti od budućih razvoja događaja. Ova rezervisanja nisu diskontovana pošto uticaj diskontovanja nije materijalno značajan.

U odnosu na prethodnu godinu, smanjenje predmetnih rezervisanja u iznosu od 77.795 hiljada dinara rezultat je ukidanja neiskorišćenih rezervisanja u iznosu od 98.318 hiljada dinara (u zemlji, na projektu Spalionica u Vinči - Izrada projektne dokumentacije: 23.494 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Qatar: 74.824 hiljada dinara na projektima za Faza 12: 50.392 hiljada dinara i Mega Rezervoari: 24.432 hiljada dinara) i evidentiranih negativnih kursnih razlika u iznosu od 20.523 hiljada dinara (prilikom uključivanja inostranog poslovanja u poslovne knjige društva, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva).

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 879 hiljada dinara, po osnovu ostatka rezervisanja iz 2017. godine za projekat Dalekovod Pančevo - Rumunska granica.

Uobičajena praksa je da društvo daje garanciju na svoje proizvode za period od 1-5 godine, zavisno od projekta. Rukovodstvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva.

U odnosu na prethodnu godinu, smanjenje predmetnih rezervisanja u iznosu od 1.858 hiljada dinara u celosti je rezultat je iskorišćenih rezervisanja za projekat Dalekovod Pančevo - Rumunska granica

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 41.343 hiljade dinara koja su evidentirana po osnovu rezervisanja iz ranijih godina na projektu Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija u iznosu od 33.131 hiljada dinara i rezervisanja u izveštajnoj godini za projekat Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2 u iznosu od 8.212 hiljada dinara.

Uobičajena praksa je da društvo daje garanciju na objektima koji su završeni, a za koje se očekuje da će imati troškove dok traje garantni period. Društvo procenjuje troškove rezervisanja za buduće zahteve u garantnom roku na osnovu informacija o ovim zahtevima u prethodnim periodima, kao i na osnovu nedavnih trendova koji bi mogli nagovestiti da se informacije o prošlim troškovima mogu razlikovati od budućih zahteva.

U odnosu na prethodnu godinu, smanjenje predmetnih rezervisanja u iznosu od 62.110 hiljada dinara rezultat je iskorišćenih rezervisanja: 64.655 hiljada dinara (za projekte Kineski kulturni centar: 3.794 hiljada dinara, Z-114 Stadion Siktivkar, Rusija u iznosu od 55.054 hiljada dinara i Delta House: 5.807 hiljada dinara), pozitivnih kursnih razlika: 5.667 hiljada dinara (na projektima Kineski kulturni centar: 5.588 hiljada dinara i Delta House: 79 hiljada dinara) i rezervisanja u izveštajnoj godini za projekat Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2 u iznosu od 8.212 hiljada dinara.

U narednoj tabeli je prikazana promena u strukturi dugoročnih rezervisanja za troškove u garantnom roku u izveštajnom periodu.

Struktura rezervisanja za troškove u garantnom roku	<i>u 000 dinara</i>
Stanje na dan 1. januara 2021.	579.499
Dodatna rezervisanja	5.886
Iskorišćeno u toku godine	-10.620
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	-106.171
Kursne razlike	28.896
Stanje na dan 01. januara 2022.	497.490
Dodatna rezervisanja (Napomena 18)	8.212
Iskorišćeno u toku godine	-66.513
Ukidanje neiskorišćenih iznosa (Napomena 22.1)	-98.318
Kursne razlike	14.856
Stanje na dan 31. decembra 2022.	355.727

- **Rezervisanje za troškove sudskih sporova** u iznosu od 12.489 hiljada dinara u celosti se odnosi na Energoprojekt Niskogradnju.

U narednoj tabeli je prikazana promena u strukturi dugoročnih rezervisanja za sudske sporove u izveštajnom periodu.

Struktura rezervisanja za sudske troškove	<i>u 000 dinara</i>
Stanje na dan 1. januara 2021.	14.399
Dodatna rezervisanja	6.171
Iskorišćeno u toku godine	-2.896
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	
Stanje na dan 01. januara 2022.	17.674
Dodatna rezervisanja	
Iskorišćeno u toku godine	-5.185
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	
Stanje na dan 31. decembra 2022.	12.489

- **Ostala dugoročna rezervisanja** u iznosu od 12.000 hiljada dinara u celosti se odnosi na Energoplast i evidentirani su po osnovu nakande štete kupcu Knjaz Miloš, na ime očekivanog odštetnog zahteva zbog pucanja zatvarača na gotovom proizvodu.

39. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji (Napomena 39.1)	8.928	258.629
Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu (Napomena 39.2)	161.042	1.340
Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti (Napomena 39.3)	3.300.000	3.300.000
Ostale dugoročne obaveze (Napomena 39.4)	259.869	252.514
UKUPNO	3.729.839	3.812.483
Deo dugoročnih obaveza koji dospeva do jedne godine (Napomena 41.2; 41.3,41.4)	275.061	352.670

39.1. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u zemlji

Struktura dugoročnih kredita, zajmova i obaveze po osnovu lizinga u zemlji	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Dugoročni krediti od banaka u zemlji:		
a) Unicredit bank a.d.		171.823
b) Alta banka a.d.		39.194
Svega - dugoročni krediti od banaka u zemlji		211.017
Dugoročni krediti od drugih pravnih lica u zemlji	1.007	
Svega - Dugoročni krediti u zemlji	1.007	211.017
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga u zemlji	7.921	47.612
UKUPNO	8.928	258.629

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu dugoročnih kredita u zemlji, iskazane u dinarima, na dan 31.12.2022. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih obaveza).

Poverilac	u 000 dinara		
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Ukupna obaveza
U Energoprojekt Visokogradnji:			
Unicredit bank a.d.		171.443	171.443
Svega u Energoprojekt Visokogradnji	-	171.443	171.443
U Energoprojekt Niskogradnji:			
Alta banka a.d.		58.682	58.682
Svega u Energoprojekt Niskogradnji	-	58.682	58.682
UKUPNO	0	230.125	230.125

• **Dugoročne obaveze po osnovu lizinga u zemlji** u iznosu od 7.921 hiljada dinara odnose se na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 923 hiljada dinara i Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 6.989 hiljada dinara.

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

Detaljnije informacije o ukupnim obavezama (dugoročnim i kratkoročnim) po osnovu lizinga u zemlji prezentovane su u narednoj tabeli.

Poverilac	Valuta	Ostatak obaveze u valuti (u hiljadama)	Ostatak obaveze u 000 dinara	Način otplate i datum dospeća
<i>Obaveze po osnovu lizinga u zemlji:</i>				
<i>U Energoprojekt Visokogradnja:</i>				
OTP Leasing	EUR	13	1.634	mesečno do 15.04.2025.
Republička direkcija za imovinu (zakup zemljišta Blok 24, Bežanijska kosa)	RSD	10.540	10.540	mesečno do 23.12.2023.
<i>Svega u Energoprojekt Visokogradnja</i>			<i>12.174</i>	
<i>U Energoprojekt Niskogradnja:</i>				
OTP Leasing	EUR	255	29.953	mesečno do 15.08.2023.
Ostalo (zakup stanova)	RSD i EUR		9.059	mesečno do 31.08.2023. / do 01.07.2029.
<i>Svega u Energoprojekt Niskogradnja</i>			<i>39.012</i>	
UKUPNO			51.186	

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu lizinga u zemlji, iskazane u dinarima, na dan 31.12.2022. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih obaveza).

Poverilac	u 000 dinara		
	Dugoročna obaveza	Kratkoročna obaveza	Ukupna obaveza
U Energoprojekt Visokogradnji:			
OTP Leasing	932	702	1,634
Republička direkcija za imovinu (zakup zemljišta Blok 24, Bežanijska kosa)		10,540	10,540
Svega u Energoprojekt Visokogradnji	932	11,242	12,174
U Energoprojekt Niskogradnji:			
OTP Leasing		29,953	29,953
Ostalo (zakup stanova)	6,989	2,070	9,059
Svega u Energoprojekt Niskogradnji	6,989	32,023	39,012
U Ostalim društvima iz sistema Energoprojekt:			
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga			-
Svega u Ostalim društvima iz sistema Energoprojekt	-	-	-
UKUPNO	7,921	43,265	51,186

Ukupne Obaveze po osnovu lizinga u zemlji:			
Obaveze po osnovu finansijskog lizinga	932	41,195	42,127
Obaveze po osnovu ostalog lizinga	6,989	2,070	9,059
UKUPNO	7,921	43,265	51,186

39.2. Dugoročni krediti, zajmovi i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu

Struktura dugoročnih kredita zajmova i obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Dugoročne obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu	161.042	1.340
UKUPNO	161.042	1.340

Energoprojekt Holding a.d., Beograd

Detaljnije informacije o ukupnim obavezama (dugoročnim i kratkoročnim) po osnovu lizinga u inostranstvu prezentovane su u narednoj tabeli.

Poverilac	Valuta	Ostatak obaveze u valuti	Ostatak obaveze u 000 dinara	Način otplate i datum dospeća
<i>Obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu:</i>				
<i>U Energoprojekt Entel:</i>				
Zakup poslovnog prostora, Qatar	QR	3.591	108.658	tromesečno
Zakup poslovnog prostora, Emirati	AED	1.715	51.429	tromesečno
<i>Svega</i>			<i>160.087</i>	
<i>U Energoprojekt Hidroinženjering:</i>				
Zakup stana (Alžir)	AD (Alžirski dinar)	936	747	godišnje/31.12.2025.
Zakup stana (R.Srpska)	KM (Konvertibilna marka)	3	208	mesečno/31.12.2025.
<i>Svega</i>			<i>955</i>	
UKUPNO			<i>161.042</i>	

U narednoj tabeli su prikazane obaveze po osnovu lizinga u inostranstvu, iskazane u dinarima, na dan 31.12.2022. godine, razdvojene na obaveze do godinu dana (koje se iskazuju u okviru kratkoročnih obaveza) i na obaveze preko godinu dana (koje se iskazuju u okviru dugoročnih obaveza).

Poverilac	<i>u 000 dinara</i>		
	<i>Dugoročna obaveza</i>	<i>Kratkoročna obaveza</i>	<i>Ukupna obaveza</i>
<i>U Energoprojekt Entel:</i>			
Zakup poslovnog prostora, Qatar	108.658	65.759	174.417
Zakup poslovnog prostora, Emirati	51.429	16.283	67.712
<i>Svega</i>	<i>160.087</i>	<i>82.042</i>	<i>242.129</i>
<i>U Energoprojekt Hidroinženjering:</i>			
Zakup stana Alžir	747	349	1.096
Zakup stana R.Srpska	208	97	305
<i>Svega</i>	<i>955</i>	<i>446</i>	<i>1.401</i>
UKUPNO	<i>161.042</i>	<i>82.488</i>	<i>243.530</i>

39.3. Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti

Obaveze po emitovanim hartijama od vrednost	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Obaveze po emitovanim hartijama od vrednosti	3.300.000	3.300.000
UKUPNO	3.300.000	3.300.000

• **Obaveze po emitovanim dugoročnim hartijama od vrednosti u periodu dužem od godinu dana** u iznosu od 3.300.000 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Holding po osnovu emitovanih dugoročnih korporativnih obveznica dana 30.12.2020. godine i to, 330.000 obveznica pojedinačne nominalne vrednosti od 10.000,00 dinara (na osnovu odluke Skupštine društva od 23.07.2020. godine o izdavanju korporativnih obveznica društva putem javne ponude i odluke Nadzornog odbora društva od 25.11.2020. godine o izdavanju prve emisije korporativnih obveznica), sa rokom dospeća 30.12.2025. godine i kvartalnim obračunom i plaćanjem kamate.

39.4. Ostale dugoročne obaveze

Struktura ostalih dugoročnih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji (eksterno)	19.454	31.936
Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu (eksterno)	240.415	220.578
UKUPNO	259.869	252.514

• **Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u zemlji** u iznosu od 19.454 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na Energoprojekt Holding u iznosu od 12.331 hiljada dinara po osnovu primljenog avansa od Jerry catering service d.o.o., Beograd (104 hiljada EUR) po Aneksu br. 1 Ugovora br. 123 o dugoročnom zakupu.

• **Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu** u iznosu od 240.415 hiljada dinara, odnose se na sledeća društva u sistemu Energoprojekt

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 189.904 hiljada dinara, koje se odnose na obavezu za zadržane garantne depozite podizvođačima na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija i
- Energoplast u iznosu od 50.511 hiljada dinara po osnovu dugoročnih obaveza po osnovu raspodele neraspoređenog dobitka udeličaru Chartered Oil Inc.

40. DUGOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA (osim dugoročnih odloženih prihoda i primljenih donacija)

Struktura dugoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Dugoročni unapred obračunati troškovi:		
a) Dugoročni unapred obračunati troškovi - matična, zavisna i ostala povezana pravna lica		54
b) Dugoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica		410.047
<i>Svega- dugoročni unapred obračunati troškovi</i>	-	<i>410.101</i>
Dugoročni unapred naplaćeni prihodi:		
Dugoročni unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica		326.432
<i>Svega- dugoročni unapred naplaćeni prihodi</i>	-	<i>326.432</i>
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	69.667	58.890
UKUPNO	69.667	795.423

41. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

Struktura kratkoročnih finansijskih obaveza	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji (Napomena 41.1.)	4.000	
Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke (Napomena 41.2.)	44.936	92.966
Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka (Napomena 41.3.)	247.824	388.709
Kreditni, zajmovi i obaveze iz inostranstva (Napomena 41.4.)	1.051.089	14.491
UKUPNO	1.347.849	496.166

41.1. Obaveze po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji

Struktura obaveza po osnovu kredita prema matičnom, zavisnim i ostalim povezanim licima u zemlji	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Kratkoročni krediti i zajmovi od ostalih povezanih lica u zemlji:		
Napred a.d.	4.000	
Svega - kratkoročni krediti i zajmovi od ostalih povezanih lica u zemlji	4.000	-
UKUPNO	4.000	0

41.2. Obaveze po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke

Struktura obaveza po osnovu kredita i zajmova od lica koja nisu domaće banke	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine u zemlji:		
a) Obaveze po osnovu finansijskog lizinga koje dospevaju do jedne godine u zemlji	41.195	55.976
b) Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica koje dospevaju do jedne godine u zemlji	3.741	36.990
Svega - Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine u zemlji	44.936	92.966
UKUPNO	44.936	92.966

• **Obaveze po osnovu finansijskog lizinga koje dospevaju do jedne godine u zemlji** u iznosu od 41.195 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 29.953 hiljada dinara i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 11.242 hiljada dinara (Napomena 39.2.).

41.3. Obaveze po osnovu kredita od domaćih banaka

Struktura obaveza po osnovu kredita od domaćih banaka	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kratkoročni krediti od banaka u zemlji	17.598	129.340
Deo dugoročnih kredita i zajmova od domaćih banaka koji dospeva do jedne godine	230.125	259.299
Ostale kratkoročne finansijske obaveze prema bankama u	101	70
UKUPNO	247.824	388.709

• **Kratkoročni krediti od banaka u zemlji** u iznosu od 17.598 hiljada dinara, u celosti se odnose na Energoprojekt Niskogradnju kako je prikazano u tabeli u nastavku.

Banka	Valuta	Ostatak obaveze u valuti	Ostatak obaveze u 000 dinara	Način otplate i datum dospeća
Alta banka	EUR	150.000	17.598	19.04.2023.
UKUPNO			17.598	

Smanjenje kratkoročnih kredita od banaka u zemlji u iznosu od 111.742 hiljada dinara rezultat je, s jedne strane, smanjenja u Energoprojekt Opremi (otplata preostalog dela kredita od Addiko banke: 1.100 hiljada EUR) i s druge strane povećanja u Energoprojekt Niskogradnji (novi kredit od Alta banke: 150 hiljada EUR).

• **Deo dugoročnih kredita i zajmova od domaćih banaka koji dospeva do jedne godine** u iznosu od 230.125 hiljada dinara odnosi se na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 171.443 hiljada dinara (kod Unicredit banke) i Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 58.682 hiljada dinara (kod Alta banke).

41.4. Krediti, zajmovi i obaveze iz inostranstva

Struktura kredita, zajmova i obaveza iz inostranstva	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu:		
a) Kratkoročni krediti od banaka u inostranstvu	953.884	14.078
b) Kratkoročni krediti i zajmovi od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu	14.717	8
Svega - kratkoročni krediti i zajmovi u inostranstvu	968.601	14.086
Deo ostalih dugoročnih obaveza koje dospevaju do jedne godine u inostranstvu:		
a) Obaveze po osnovu finansijskog lizinga koje dospevaju do jedne godine u inostranstvu	82.488	405
b) Ostale dugoročne obaveze od ostalih pravnih i fizičkih lica koje dospevaju do jedne godine u inostranstvu		
Svega - deo dugoročnih kredita, zajmova i drugih obaveza koji dospevaju do jedne godine u inostranstvu	82.488	405
UKUPNO	1.051.089	14.491

• **Obaveze po osnovu kratkoročnih kredita od banaka u inostranstvu** u iznosu od 953.884 hiljada dinara u celosti se odnose na Energoprojekt Niskogradnju kako je prikazano u narednoj tabeli.

Banka	Valuta	Ostatak obaveze u valuti	Ostatak obaveze u 000 dinara	Datum dospeća
Standard Chartered bank	USD	1.589.511	175.087	31.05.2023.
Standard Chartered bank	UGX	2.700.000.000	80.082	17.01.2023.
Standard Chartered bank	UGX	4.000.000.000	118.640	01.03.2023.
Standard Chartered bank	UGX	300.000.000	8.898	01.03.2023.
Stanbic bank	UGX	11.244.944.090	333.525	13.01.2023.
Stanbic bank	UGX	7.486.865.668	222.061	15.02.2023.
Svega Uganda			938.293	
AVLA, Peru	PEN	540.684	15.591	15.04.2022.
Svega Peru			15.591	
UKUPNO			953.884	

Povećanje kratkoročnih kredita u inostranstvu u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 939.806 hiljada dinara odnosi se na Energoprojekt Niskogradnju, dominantno, po osnovu kredita uzetih u Ugandi.

42. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Primljeni avansi od ostalih povezanih pravnih lica	8.757	8.498
Primljeni avansi od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji	2.020.706	1.520.036
Primljeni avansi od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu	2.174.663	1.797.373
Primljeni depoziti i kaucije	7.326	6.936
UKUPNO	4.211.452	3.332.843

• **Obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji** u iznosu od 2.020.706 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.202.239 hiljada dinara, pre svega, od investitora JP Srbija Voz za projekat Modernizacija TPS Zemun: 195.044 hiljada dinara i Beo Čista Energija d.o.o. za projekat Rekonstrukcija deponije Vinča: 1.006.999 hiljada dinara.

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 559.627 hiljada dinara, dominantno po osnovu primljenih avansa od kupaca nepokretnosti na projektu Bežanijska Kosa Blok 24: 558.511 hiljada dinara.

- Energoprojekt Industrija u iznosu od 151.424 hiljada dinara, pre svega, od investitora Kolubara Univerzal d.o.o. na projektu Građevinski i instalaterski radovi na proizvodnoj hali, trafo stanici i kotlarnici u Velikim Crljenima: 138.855 hiljada dinara.

Povećanje obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u zemlji u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 500.670 hiljada dinara dominantno je rezultat, s jedne strane, povećanja u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 505.365 hiljada dinara (dominantno, po osnovu primljenih avansa od kupaca nepokretnosti na projektu Bežanijska Kosa Blok 24) i Energoprojekt Industriji: 144.019 hiljada dinara (dominantno, od investitora Kolubara Univerzal d.o.o. na projektu Građevinski i instalaterski radovi na proizvodnoj hali, trafo stanici i kotlarnici u Velikim Crljenima) i sa druge strane, smanjenja u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 142.465 hiljada (pre svega, na projektu Modernizacija TPS Zemun).

• **Obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu** u iznosu od 2.174.663 hiljada dinara, najvećim delom se odnose na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 1.787.673 hiljada dinara, po osnovu primljenih avansa u Ugandi: 1.518.368 hiljada dinara (na projektima Z-045 Mityana Mubende, Uganda: 1.144.308 hiljada dinara i Kampala - Jinja: 374.060 hiljada dinara) i u Peruu: 269.304 hiljada dinara (pre svega na projektu Z-044 Kontrola preлива reke Ika, Peru: 259.709 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 348.782 hiljada dinara po osnovu primljenih avansa na projektu Z-116 Nemačka ambasada Taškent: 297.766 hiljada dinara i u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 51.016 hiljada dinara.

Povećanje obaveze po osnovu primljenih avansa od drugih pravnih i fizičkih lica u inostranstvu u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 377.290 hiljada dinara, pre svega se odnosi, s jedne strane, na povećanje primljenih avansa u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu do 231.655 hiljada dinara (pre svega, na Z-112 Nemačka ambasada Taškent) i Energoprojekt Niskogradnji u iznosu do 180.982 hiljada dinara (najvećim delom na projektu Z-045 Mityana Mubende, Uganda) i sa druge

strane, na smanjenja u Energoprojekt Opremi u iznosu do 33.132 hiljada dinara.

43. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji:		
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	196.237	41.207
Svega - obaveze prema dobavljačima - matična, zavisna pravna lica i ostala povezana lica u zemlji	196.237	41.207
Dobavljači u zemlji	1.448.261	2.264.541
Dobavljači u inostranstvu	1.950.130	1.854.439
Ostale obaveze iz poslovanja	29.459	20.157
UKUPNO	3.624.087	4.180.344

• **Obaveze prema dobavljačima - ostala povezana pravna lica u zemlji** u iznosu od 196.237 hiljada dinara u celosti se odnose na obaveze prema društvu Napred a.d. evidentiranih u Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 143.992 hiljade dinara (pre svega, na projektu Bežanijska kosa Blok 24) i Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 52.245 hiljada.

• **Obaveze prema dobavljačima u zemlji** u iznosu od 1.448.261 hiljada dinara najvećim delom se odnose na Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 777.221 hiljada dinara, Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 503.961 hiljada dinara i Energoprojekt Opremu u iznosu od 106.564 hiljada dinara.

Smanjenje obaveze prema dobavljačima u zemlji u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 816.280 hiljada dinara najvećim delom je rezultat smanjenja u Energoprojekt Niskogradnji u iznosu od 300.997 hiljada, Energoprojekt Visokogradnji u iznosu od 270.203 hiljada dinara i Energoprojekt Opremi u iznosu od 245.786 hiljada dinara.

• **Obaveze prema dobavljačima u inostranstvu** u iznosu od 1.950.130 hiljada dinara odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 939.693 hiljada dinara, pre svega, u Peru: 204.363 hiljada dinara, Ugandi: 631.348 hiljada dinara i zemlji: 103.982 hiljada dinara),

- Energoprojekt Entel u iznosu od 636.179 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 597.951 hiljada dinara, Energoprojekt Entel LLC Oman i Oman: 32.423 hiljada dinara) i

- Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 320.338 hiljada dinara (najvećim delom, u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana i na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija).

44. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Ostale kratkoročne obaveze (Napomena 44.1.)	826.838	772.132
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda (Napomena 44.2.)	287.097	172.958
Obaveze po osnovu poreza na dobitak (Napomena 44.3.)	40.509	59.171
UKUPNO	1.154.444	1.004.261

44.1. Ostale kratkoročne obaveze

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze iz specifičnih poslova:		
Obaveze iz specifičnih poslova - druga pravna lica	13	13
Svega - Obaveze iz specifičnih poslova	13	13
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	451.738	609.383
Druge obaveze:		
a) Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	1.298	5.071
b) Obaveze za dividende	55.508	73.750
c) Obaveze prema zaposlenima	16.238	23.275
d) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	2.246	2.187
e) Obaveze prema fizičkim licima za naknade po ugovorima	2.893	2.204
f) Ostale obaveze	296.904	56.249
Svega - druge obaveze	375.087	162.736
UKUPNO	826.838	772.132

• **Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada** u iznosu od 451.738 hiljada dinara (obaveze za neto zarade i naknade zarada, poreze i doprinose i dr.) odnose se, najvećim delom, na Energoprojekt Entel u iznosu od 202.044 hiljada dinara (u inostranstvu: 167.412 hiljada dinara, u zemlji: 34.632 hiljada dinara), Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 130.638 hiljada dinara (u inostranstvu: 110.234 hiljada dinara, u zemlji: 20.404 hiljada dinara) i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od 54.580 hiljada dinara (u inostranstvu: 21.561 hiljada dinara, u zemlji: 33.019 hiljada dinara).

• **Obaveze za dividende** u iznosu od 55.508 hiljada dinara odnose se, najvećim delom, na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoplast u iznosu od 23.525 hiljada dinara, a odnose se na neisplaćene dividende osnivačima prema udeličaru Chartered Oil Inc. (Napomena 39.4);

- Energoprojekt Holding u iznosu od 18.733 hiljada dinara, po osnovu obaveze za dividendu iz 2018. godine: 4.398 hiljada dinara i obaveze za dividendu iz ranijih godina: 14.335 hiljada dinara, a koje do dana bilansa nisu isplaćene usled nerešenih imovinsko - pravnih odnosa (ostavinske rasprave i dr.) i neotvorenih vlasničkih računa akcionara;

- Energoprojekt Entel u iznosu od 6.691 hiljada dinara po osnovu obaveze iz 2017. godine: 1.645 hiljada dinara i obaveza iz ranijih godina: 5.046 hiljada dinara (obzirom da akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti, ostavinske rasprave i sl.); i

- Energoprojekt Opremu u iznosu od 6.269 hiljada dinara po osnovu obaveza iz ranijih godina.

• **Ostale obaveze** u iznosu od 296.904 hiljada dinara, odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Oprema u iznosu od 249.752 hiljada dinara, po osnovu presude Medjunarodnog Arbitražnog suda ICC u Švajcarskoj po tužbi Energoprojekt Opreme protiv kompanije Energo Nigerija (Tuženi) kada je tribunal prihvatio nadležnost za odlučivanje o protivtužbenim zahtevima i zahtevima za prebijanje Tuženog iako nije imao pravni osnov za takvu odluku. U toku je proces za priznanje i izvršenje u Beogradu i

- Energoprojekt Holding u iznosu od 32.524 hiljada dinara, dominantno po osnovu obaveze prema akcionarima po osnovu prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entel u iznosu od 31.987 hiljada dinara. Korporativni agent M&V Investments dana 15.09.2019. godine izvršio je povraćaj sredstava Društva koja su bila deponovana u svrhu realizacije prinudnog otkupa akcija Energoprojekt Entela i to, za deo akcionara koji nisu imali odgovarajuće podatke, te isplata nije mogla biti realizovana. Društvo izmiruje predmetne obaveze po zahtevu akcionara;

44.2. Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda

Struktura - obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost i ostalih javnih prihoda	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	260.169	122.725
Obaveze po osnovu ostalih javnih prihoda	26.928	50.233
UKUPNO	287.097	172.958

• **Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost** u iznosu od 260.169 hiljada dinara odnose se na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza najvećim delom u Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 142.036 hiljada dinara (u celosti u inostranstvu u Ugandi i Peruu) Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 29.094 hiljada dinara i Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d. u iznosu od 25.013 hiljada dinara.

44.3. Obaveze po osnovu poreza na dobitak

Struktura - obaveze po osnovu poreza na dobitak	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze po osnovu poreza na dobitak	26.928	59.171
UKUPNO	26.928	59.171

45. KRATKOROČNA PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura kratkoročnih pasivnih vremenskih razgraničenja	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Kratkoročni unapred obračunati troškovi:		
Kratkoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica	1.180.673	215.000
<i>Svega- kratkoročni unapred obračunati troškovi</i>	<i>1.180.673</i>	<i>215.000</i>
Kratkoročni unapred naplaćeni prihodi:		
Kratkoročni unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica	491.751	81.032
<i>Svega- dugoročni unapred naplaćeni prihodi</i>	<i>491.751</i>	<i>81.032</i>
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	301.994	129.627
UKUPNO	1.974.418	425.659

• **Kratkoročni unapred obračunati troškovi - druga pravna lica** u iznosu od 1.180.673 hiljada dinara odnose se najvećim delom na sledeća društva u sistemu Energoprojekt:

- Energoprojekt Niskogradnja u iznosu od 841.943 hiljada dinara i obračunati su u realizaciji prema investitorima, a do dana izrade bilansa nisu fakturisani od strane dobavljača i podizvođača i u zemlji iznose 347.287 hiljada dinara, a u inostranstvu: 494.656 hiljada dinara (Uganda: 376.370 hiljada dinara i Peru: 118.286 hiljada dinara).

- Energoprojekt Visokogradnja u iznosu od 189.894 hiljada dinara i obračunati su u realizaciji prema investitorima, a do dana izrade bilansa nisu fakturisani od strane dobavljača i podizvođača. U zemlji iznose 56.070 hiljada dinara, a u inostranstvu: 126.824 hiljada dinara (pre svega, na projektu Hotel Hyatt Rostov 2, Rusija: 121.564 hiljada dinara).

- Energoprojekt Hidroinženjering u iznosu od 55.245 hiljada dinara, po osnovu ukalkulisanih troškova podizvođača u zemlji: 34.637 hiljada dinara i inostranstvu: 20.608 hiljada dinara.

- Energoprojekt Industrija u iznosu od 40.970 hiljada dinara (pre svega, na projektu Građevinski i instalaterski radovi na proizvodnoj hali, trafo stanici i kotlarnici u Velikim Crljenima).

- Energoprojekt Sunnyville u iznosu od 35.077 hiljada dinara, korekcija cene zemljišta prema Ugovoru o kupoprodaji neopkretnosti (gradskog građevinskog zemljišta).

Povećanje unapred obračunatih troškova - druga pravna lica u odnosu na 31.12. prethodne godine u iznosu od 965.673 hiljada dinara, najvećim delom se odnosi na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 841.943 hiljada dinara i to delom usled reklasifikacije unapred obračunati troškovi - druga pravna lica u iznosu od 401.851 hiljada dinara sa dugoročne pozicije prethodne godine na kratkoročnu poziciju u tekućoj godini, a delom usled usled formiranih unapred obračunatih troškova u izveštajnom periodu u iznosu od 440.092 hiljada dinara.

• **Unapred naplaćeni prihodi - druga pravna lica** u iznosu od 491.751 hiljada dinara, odnose se, pre svega, na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu od 398.044 hiljada dinara po osnovu projekata u zemlji.

• **Ostala pasivna vremenska razgraničenja** u iznosu od 301.994 hiljada dinara, pre svega, se odnose na Energoprojekt Niskogradnju u iznosu 232.449 hiljada dinara (dominantno u Ugandi: 231.194 hiljada dinara, po osnovu razgraničene obaveze za PDV-a) i Energoprojekt Visokogradnju u iznosu od

67.563 hiljada dinara (pre svega, u kompaniji Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana: 62.613 hiljada dinara po osnovu razgraničene obaveze za PDV).

46. ODLOŽENE PORESKE OBAVEZE

Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Odložena poreska sredstva	4.787	3.263
Odložene poreske obaveze	643.590	579.693
Neto efekat odloženih poreskih sredstava (obaveza)	-638.803	-576.430

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak koji će biti nadoknadivi u budućim periodima po osnovu *odbitnih privremenih razlika*.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društava, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Odložena poreska sredstva se proveravaju na dan 31. decembra i priznaju se samo ako društvo proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjjenje će moći da se koriste odložena poreska sredstva.

Iznos odloženih poreskih sredstava izračunat je množenjem visine odbitne privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih obaveza Društva prikazana je u narednim tabelama.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	576.430	490.471
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	638.803	576.430
Promena stanja odloženih poreskih obaveza	62.373	85.959

Na osnovu promene stanja odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza u 2022. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do povećanja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 62.373 hiljada dinara, koje je evidentirano:

- Na teret neto rezultata 2022. godine (odloženi poreski rashod perioda) u iznosu od 74.389 hiljada dinara (Napomena 24) i
- u korist kapitala (neraspoređeni dobitak prethodne godine i revalorizacione rezerve) u iznosu od 12.016 hiljada dinara, po osnovu korekcije odloženih poreskih sredstava i odloženih poreskih obaveza iz prethodnog perioda, kao i efekte usled revalorizacije nekretnina.

47. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA, HIPOTEKE UPISANE NA TERET I U KORIST DRUŠTVA I USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

47.1. Vanbilansna aktiva i pasiva

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike), u konsolidovanim finansijskim izveštajima Energoprojekt Holding a.d. iskazana je vanbilansna aktiva i vanbilansna pasiva. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze sistema Energoprojekt, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktura vanbilansne aktive i pasive data je u tabeli u nastavku.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>31.12.2022.</i>	<i>31.12.2021.</i>
Izdate i primljene garancije i akreditivi	11.650.552	12.132.914
Prava korišćenja građevinskog zemljišta	114.044	114.044
Ostala vanbilansna aktiva/pasiva	285.138	304.071
UKUPNO	<i>12.049.734</i>	<i>12.551.029</i>

47.2. Hipoteke upisane na teret i u korist društva

- **Hipoteke upisane na teret društava u sistemu Energoprojekt**

- Hipoteka na nekretninama u Kataru

Kompanija Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar ima pravo raspolaganja i plodouživanja na nepokretnostima, ukupne stambene površine 4.488 m², koje se nalaze na katastarskim parcelama broj 65582, 65583, 65584, 65585, 65586, 65587, 65588, 65589 i 65590 površine 10.736 m², u Dohi - Qatar, Zone 44, East Al Naija, Al Mumtaza Street Doha Qatar, a koja je u knjižnom vlasništvu lokalnog fizičkog lica. Knjižni vlasnik je stavio hipoteku na imovinu u Doha banku kao kolateral na ime dobijanja ponudbenih garancija i garancija za dobro izvršenje posla, za potrebe kompanije Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar.

- Hipoteke na nekretninama u Peruu

u Energoprojekt Niskogradnji:

- **Hipoteka na nekretninama u Peruu** – za potrebe obezbeđenja linije za garancije na korišćenju kod Scotiabank Peru, upisana je hipoteka na imovini društva u iznosu od 1.540.814 hiljada dinara (13.988.134 USD), što predstavlja 102,63% ukupno procenjene vrednosti imovine koja je predmet hipoteke. Upis hipoteke u iznosu većem od procenjene vrednosti imovine, predložen je od Banke sa obrazloženjem potrebe postizanja većeg pokrića u finansijskom sistemu koji omogućava banci smanjenje obavezne rezerve, plasiranje sredstava u većem iznosu i mogućnost povoljnije ponude za klijenta. Predlog banke je zasnovan na projekciji porasta vrednosti nekretnina u narednom periodu. Procena vrednosti nekretnina izvršena je od nezavisnog ovlašćenog procenitelja CESAR ARROYO BURGA EIRL
- Hipoteka u korist Društva u Peruu - nekretninama u Peruu – prikazana u sledećoj tabeli

Nepokretnost	m ²	Knjigovodstvena vrednost		Procenjena vrednost		Datum procene
		u USD	u 000 RSD	u USD	u 000 RSD	
Zemljište - Santa Clara, Peru	23.009,70	-	-	8.986.011	989.823	31.12.2020.
Ukupno (100%)		-	-	8.986.011	989.823	
Hipoteka 70.89%				6.370.000		

Hipoteka u korist društva konstituisana je u cilju garantovanja naplate ukupne ugovorne cene, u skladu sa članom 1118 Građanskog zakonika u Peru-u.

Procenu vrednosti nekretnine na dan 30.12.2020, izvršio je nezavisni ovlašćen procenitelj PROVALUA S.A. , prema Izveštaju PAR 463-12/20 od 30.12.2020.

Napominjemo, da je u 2022. godini oslobođena hipoteka nad zemljištem Santa Clara koja je bila na teret Društva, po ispunjenju svih obaveza Energoprojekta prema banci Banco Pichincha.

- Hipoteka na nekretnini – Poslovna zgrada Energoprojekt, po osnovu bankarskih aranžmana sa:

- Erste banka a.d. Novi Sad u iznosu od 27.000.000,00 EUR po Aneksu br. 2 Ugovora o višenamenskom okvirnom limitu br.OVLC003/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema, Energoprojekt Hidroinženjering i Energoprojekt Industrija),
- Unicredit banka Srbija a.d. Beograd u iznosu od 3.188.287,47 EUR po Aneksu br. 3 Ugovoru kratkoročnom kreditu br. RL 0029/20 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema),
- OTP banka Srbija a.d. Novi Sad u iznosu od 6.782.000,00 EUR po Aneksu br. 4 Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2818/21 - sada OL2021/202 (hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i dužnici:

Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Hidroinženjering) i

- OTP banka Srbija Novi Sad a.d. u iznosu od 3.218.000,00 EUR po Aneksu br. 4 Okvirnog ugovoru o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisma o namerama br. OUG 2820/21 - sada OL2021/457 (dužnik Energoprojekt Hidroinženjering, hipotekarni dužnik Energoprojekt Holding i solidarni dužnici: Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja i Energoprojekt Oprema),

po osnovu čega je dana 10.03.2022. godine upisana je izvršna vansudska hipoteka na poslovnoj zgradi Energoprojekt, list Nepokretnosti broj 2652, KO Novi Beograd, u korist predmetnih poverilaca, na osnovu Založne izjave Energoprojekt Holding a.d.

- Hipoteka na nekretnini - Kompleks Stara Pazova, po osnovu bankarskog aranžmana sa:

- OTP Banka Srbija a.d. u iznosu od 6.300.000,00 EUR, po osnovu Okvirnog ugovora o izdavanju bankarskih garancija, akreditiva i obavezujućih pisama o namerama br. OUG 2819/21 – sada OL2021/365 i svih eventualnih budućih Aneksa (hipotekarni dužnik Energoprojekt Visokogradnja i dužnici: Energoprojekt Holding, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Oprema i Energoprojekt Hidroinženjering), po osnovu čega je dana 07.07.2021. godine upisana izvršna vansudska hipoteka na zemljištu i objektima Komplexa Stara Pazova u listu nepokretnosti broj 10503 KO Stara Pazova u korist predmetnog poverioca.

• Hipoteke upisane u korist društava u sistemu Energoprojekt

U Energoprojekt Holdingu:

- na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 15 Ugovora o zajmu br. 367, u iznosu od 16.132 hiljada dinara (137 hiljada EUR), koji je Društvo odobrilo Enjub d.o.o., upisana je izvršna vansudska hipoteka na osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na stanovima u ulici Jurija Gagarina 91A, na drugom i trećem spratu, kat. parcela br. 5089/9, KO Novi Beograd, upisanim u list nepokretnosti br. 4550, KO Novi Beograd u korist Društva; dok
- na ime obezbeđenja povraćaja zajma po Aneksu br. 11 Ugovora o reprogramu zajma br. 115, odobrenog Enjub d.o.o. u iznosu od 60.214 hiljada dinara (513 hiljada EUR), Rešenjem br. 952-02-1973/2012 upisana je izvršna vansudska hipoteka I reda na osnovu založne izjave, do celokupnog iznosa zajma sa pripadajućom kamatom, na nekretninama (stanovi i poslovni prostor) u Ulici Jurija Gagarina br. 93, br. 93A, br. 91A (hipoteka je upisana na iznos od 1.198 hiljada EUR, obzirom da nije skinuta hipoteka koja se odnosi na deo vraćenog zajma u 2019. godini u iznosu od 685 hiljada EUR).

47.3. Usaglašavanje potraživanja i obaveza

Najveći iznos neusaglašeni potraživanja i obaveza evidentiran je u sledećim društvima u sistemu Energoprojekt, kako je navedeno u nastavku.

- U Energoprojekt Opremi:

Neusaglašena potraživanja u Energoprojekt Opremi najvećim delom se odnose na Energo Nigeriu:

- Kupci u inostranstvu: 561.109 hiljada dinara i
- Ostala kratkoročna potraživanja: 101.678 hiljada dinara, kao i na Kupce u zemlji: 177.835 hiljada dinara.

Neusaglašene obaveze u Energoprojekt Opremi najvećim delom se odnose na sledeće bilansne pozicije:

- Dobavljači u zemlji: 92.413 hiljada dinara,
- Dobavljači u inostranstvu: 46.522 hiljada dinara i
- Ostale kratkoročne obaveze: 247.693 hiljada dinara (u celosti sa Energo Nigeria).

- U Energoprojekt Hidroinženjeringu:

Energoprojekt Hidroinženjering je shodno zakonskoj obavezi poslao zahtev za usaglašavanje obaveza i potraživanja svojim kupcima u inostranstvu, koji međutim na iste nisu odgovorili. Neusaglašena potraživanja najvećim delom se odnose na kupce u inostranstvu: 5.538 hiljada dinara i u celosti se odnosi na Agence Nationale des Barrages et Transferts, Alžir (nacionalna Agencija za brane i transfer vode).

Neusaglašene obaveze se najvećim delom odnose na Primljene avanse, depozite i kaucije: 4.404 hiljada dinara i u celosti se odnose na Elektroprivredu Crne Gore, Nikšić, Zaključak – 22024 HPP Perućica Crna Gora.

- U Energoprojekt Visokogradnji:

Neusaglašena obaveze za primljene avanse iznose 354 hiljade dinara, dok neusaglašene obaveze za dobavljače u zemlji iznose 593 hiljada dinara. Neusaglašena potraživanja za date avanse odnose se na račune koji nisu stigli do izrade bilansa, a dobavljači su izvršili zatvaranje avansa.

- U Energoprojekt Entelu:

Elektroprivreda Srbije (EPS) je neosnovano osporila iznos od 48.938 hiljada dinara za koji je prvostepena sudska odluka bila dosuđena u korist Energoprojekt Entelaa. EPS se žalio i sada je to na apelacionom sudu. U toku 2022. godine nije održano ni jedno ročište (nadamo se da će presuda biti u toku 2023. godine).

- U Energoprojekt Holdingu:

Od ukupnog iznosa neusaglašanih potraživanja i obaveza, najveći deo se odnosi na neusaglašene odnose sa društvom Jerry catering service d.o.o. u ukupnom iznosu od 4.786 hiljada dinara, koja su nastala zbog različitog načina kursiranja avansa, naime društvo Jerry catering nije vršilo kursiranje avansa dok je Energoprojekt Holding kursirao avanse do 31.12.2017. godine, a od 01.01.2018. godine, shodno IFRAC 22, više ne vrši kursiranje avansa.

48. POTENCIJALNE OBAVEZE I POTENCIJALNA SREDSTVA

Potencijalne obaveze, koje mogu da rezultiraju odlivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu po osnovu sudskih sporova. Potencijalna obaveza **po osnovu sudskih sporova** se prvenstveno ogleda u mogućnosti okončanja sudskih sporova na štetu Društva, a za šta nije stvorena obaveza ili izvršeno rezervisanje u bilansu stanja.

Potencijalna sredstva koja mogu da rezultiraju prilivom ekonomskih koristi Društva, prvenstveno mogu da nastanu **po osnovu sudskih sporova** u kojima je Društvo tužilac.

Potencijalna sredstva po osnovu sudskih sporova se ogledaju u mogućnosti okončanja sudskih sporova u korist Društva, a za šta nije stvoreno potraživanje u bilansu stanja ili na neki drugi način iskazana ekonomska korist Društva (na primer, umanjenjem vrednosti neopravdanog avansa i sl.).

Društvo tužilac ili tužena strana	<i>Broj sporova</i>	<i>Ukupna vrednost u 000 RSD</i>
Društvo kao tužilac	54	2.139.382
Društvo kao tužena strana	195	4.556.543

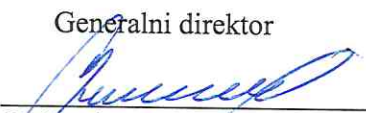
49. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

Nakon dana bilansa stanja pokrenut je sudski spor protiv investitora na projektu Z-112 Hotel Hyatt Rostov na Donu zbog neoveravanja i neplaćanja izvršenih radova na objektu koji je završen i predat investitoru. Na osnovu procene pravnih zastupnika Grupe, očekuje se pozitivan ishod spora i naplata potraživanja u toku 2023.

Nije bilo drugih događaja naakon dana bilansa stanja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

U Beogradu, 22. maj 2023. godine.

Generalni direktor

Dobroslav Bojović, dipl.ekon.

Izvršni direktor za finansije,
računovodstvo i plan

Ljiljana Vučićević, dipl.ekon.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2022. GODINU

- Opšti podaci;
- **Podaci propisani članom 71. stav 9. Zakona o tržištu kapitala;**
- Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
- Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
- Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
- Važni značajni događaji koji su nastupili nakon protoka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
- Značajniji poslovi sa povezanim licima;
- Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
- Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;
- Postojanje ogranaka;
- Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
- Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
- **Izveštaj o korporativnom upravljanju;**
- **Nefinansijski izveštaj.**

NAPOMENA:

U skladu sa članom 41. Zakona o računovodstvu i članom 37. Pravilnika o računovodstvu u Energoprojekt Holding a.d., Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu prikazuju se kao jedan izveštaj koji sadrži informacije od značaja za ekonomsku celinu.

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Holding a.d., akcionarsko društvo za holding poslovanje, Beograd

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihajla Pupina 12

Matični broj: 07023014

PIB: 100001513

Veb sajt i e-mail adresa: www.energoprojekt.rs ; ep@energoprojekt.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8020/2005

Delatnost (šifra i opis): 06420 - Holding poslovi

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2022. godini): 76

Poslovno ime, sedište, poslovna adresa revizorske kuće: RSM Serbia d.o.o. Beograd, sa sedištem u Beogradu, Bulevar Mihajla Pupina 10B/1

Broj akcionara (na dan 31.12.2022.): 3.723

Deset najvećih akcionara (na dan 31.12.2022.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.762.862	43,57%
2.	Republika Srbija	3.671.205	33,58%
3.	Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
4.	Jopag AG	560.731	5,13%
5.	Tezoro broker a.d.-zbirni račun	268.393	2,46%
6.	Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
7.	Tezoro broker a.d.	75.750	0,69%
8.	Bojović Dobroslav	47.004	0,43%
9.	OTP Banka Srbija-zbirni račun	43.007	0,39%
10.	Grujić Nikola	15.651	0,14%

Vrednost osnovnog kapitala: Osnovni akcijski kapital 5.574.958.920 RSD

Broj izdatih akcija: 10.931.292 običnih akcija

Nominalna vrednost akcije: 510 RSD

ISIN broj: RSHOLDE58279

CIF kod: ESVUFR

Cena akcija u izveštajnom periodu:

- Poslednja cena: 326 RSD/akciji (na dan 31.12.2022.)
- Najviša cena: 370 RSD/akciji (na dan 01.11.2022.)
- Najniža cena: 260 RSD/akciji (na dan 12.07.2022.)

Tržišna kapitalizacija: 3.563.601.192 RSD (na dan 31.12.2022.)

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,
Omladinskih brigada 1

Podaci propisani članom 71. stav 9. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“, broj 129 od 28. decembra 2021.)

Struktura kapitala, uključujući hartije od vrednosti koje nisu uključene u trgovanje na regulisano tržište, odnosno MTP, sa podacima o vrstama i klasama hartija od vrednosti i pravima i obavezama koje iz njih proizilaze za svaku vrstu i klasu posebno kao i procenat koji predstavljaju u ukupnom osnovnom kapitalu;

Energoprojekt Holding a.d. Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je javno akcionarsko društvo. Akcije Društva su kotirane na regulisanom tržištu Beogradske berze a.d. Beograd i sa njima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja na tržišnom segmentu „Open Market“. Svih 10.931.292 izdatih običnih akcija sa pravom glasa uključeno je u trgovanje na Beogradskoj berzi. Društvo nije emitovalo druge vrste ili klase akcija. Prava po osnovu izdatih običnih akcija podrazumevaju pravo na upravljanje, dividendu, deo likvidacione mase i sva ostala prava i obaveze predviđene Zakonom i Statutom izdavaoca. Informacija o strukturi kapitala i akcionarima Energoprojekt Holding a.d. dostupna je na internet stranici CRHoV na sledećem linku: <http://www.crhov.rs/?Opcija=1&RadioGroup1=ime&emitent=energoprojekt+holding>

Ostala zavisna i povezana društva nemaju status javnih društava i nisu kotirana na Beogradskoj berzi.

Sva ograničenja prenosa hartija od vrednosti;

Ne postoje nikakva ograničenja prenosa hartija od vrednosti. Sve izdate hartije od vrednosti se mogu slobodno prenositi u skladu sa merodavnim pravom i pravilima relevantnog sistema kliringa.

Direktna ili indirektna učešća u osnovnom kapitalu podređenih društava;

Informacije o direktnim ili indirektnim učešćima Energoprojekt Holding a.d. u osnovnom kapitalu podređenih društava detaljno su navedene u narednim poglavljima.

Imaoci hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima i opis tih prava;

Ne postoje imaoci hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima.

Sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa;

U skladu sa Zakonom i Statutom Društva, pravo glasa na skupštini imaju samo akcionari koji su evidentirani u Centralnom registru za hartije od vrednosti (na dan akcionara). Ne postoje sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa.

Akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati društvu;

Ne postoje akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati Društvu.

Sva ograničenja prava glasa;

Ne postoje nikakva ograničenja prava glasa, izuzev zakonskih ograničenja.

Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave društva;

Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave Društva regulisana su Statutom Društva, koji je javno dostupan na internet stranici Društva.

Način izmene statuta društva;

Izmene Statuta Društva u nadležnosti su Skupštine akcionara i realizuju se u skladu sa Zakonom i Statutom Društva.

Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za društvo steknu sopstvene akcije;

Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za Društvo steknu sopstvene akcije realizuju se u skladu sa Zakonom i Statutom Društva.

Svi značajni ugovori društva kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak, kao i o posledicama takvih ugovora;

Ne postoje ugovori Društva kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak.

Svi ugovori između društva i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanog razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje.

Ne postoje ugovori između Društva i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanih razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje.

Kratak prikaz poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

"Sistem Energoprojekt" čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog - matičnog društva, kao i njegova zavisna društva (u zemlji i u inostranstvu) i zajedničko društvo (u zemlji). Društva unutar Sistema Energoprojekt su međusobno povezana putem učešća u osnovnom kapitalu.

Energoprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima. Pored energetike i vodoprivrede, delatnost Sistema Energoprojekt obuhvata projektovanje i izgradnju industrijskih postrojenja, javnih i stambenih kompleksa, telekomunikacionih sistema, usluge u domenu urbanizma i zaštite životne sredine, informacione tehnologije, trgovinu i nekretnine.

Prema visini ostvarenih prihoda sistema Energoprojekt, osim domaćeg tržišta, najvažnija su tržišta afričkih zemalja (Uganda, Gana, Alžir), Rusija, Uzbekistan, Bliski istok (Katar, UAE, Oman, Irak), Južna Amerika (Peru) i tržišta zemalja iz regiona .

Energoprojekt Holding a.d. je društvo sa dvodomnom organizacijom upravljanja i obuhvata sledeće organe upravljanja: Skupštinu akcionara, Nadzorni odbor i Izvršni odbor.

Skupština akcionara Energoprojekt Holding a.d. je najviši organ upravljanja i odlučivanja.

Organi Holdinga funkcionišu u okviru delokruga nadležnosti određenih Zakonom i Statutom.

Podaci o Upravi društva:

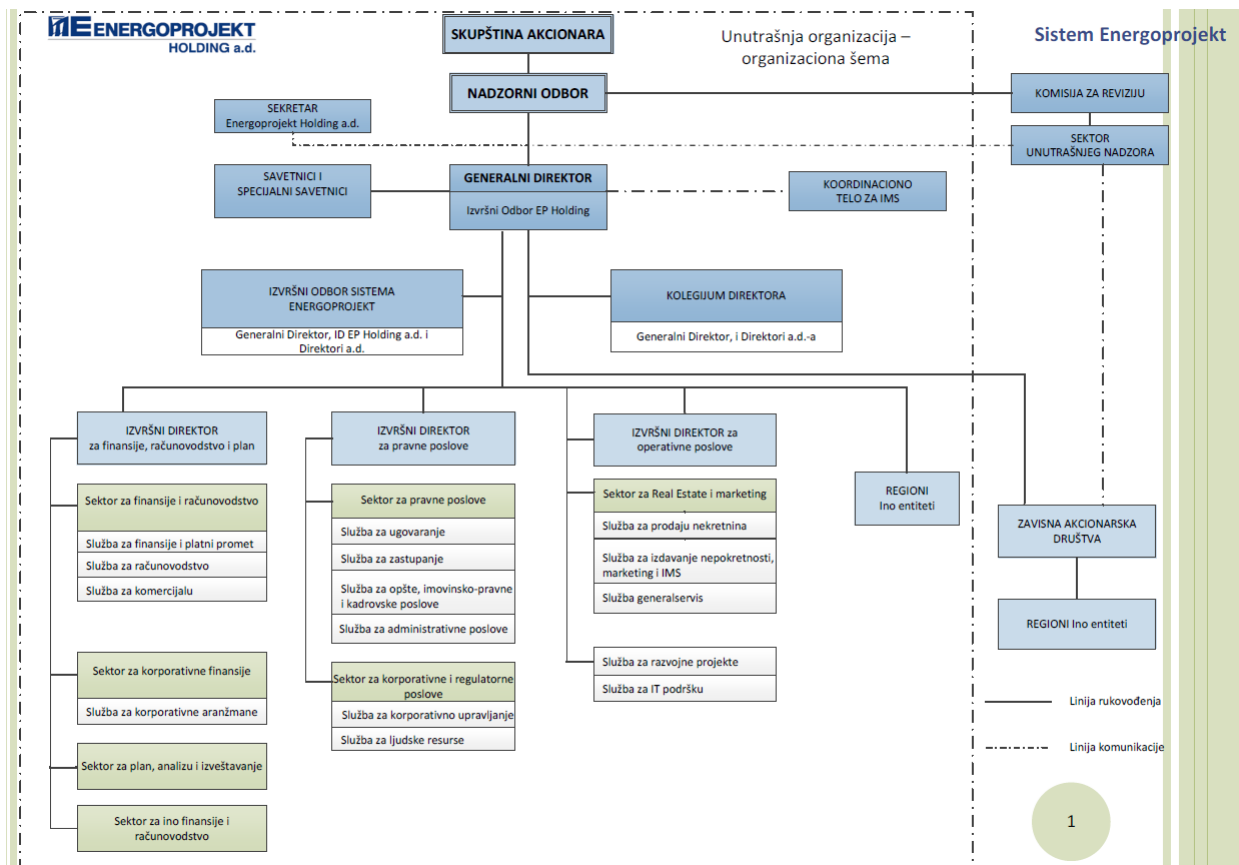
Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2022.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Miodrag Zečević, predsednik	VIII stepen, diplomirani inženjer elektrotehnike	7.254
2. Dragan Ugrčić, član	VII stepen, diplomirani ekonomista (master)	0
3. Ismail Musabegović, član	VIII stepen, diplomirani ekonomista	0
4. Nada Bojović, nezavisni član	VII stepen, diplomirani inženjer organizacije rada	0

Članovi Izvršnog odbora (na dan 31.12.2022.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Dobroslav Bojović Generalni direktor	VII stepen, diplomirani ekonomista	47.004
2. Ljiljana Vučićević Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan	VII stepen, diplomirani ekonomista	0
3. Momčilo Jevtić Izvršni direktor za pravne poslove	VII stepen, diplomirani pravnik	0
4. Ilijana Stamenković Izvršni direktor za operativne poslove	VII stepen, diplomirani ekonomista	0

Organizaciona struktura Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva):

Prema kriterijumima za razvrstavanje iz Zakona o računovodstvu („Sl. glasnik RS“ br. 73/2019 i 44/2021) Matično društvo je razvrstano u srednje pravno lice.

Sistem upravljanja zasniva se na organizacionom ustrojstvu sistema Energoprojekt i pravnom statusu društava u sistemu Energoprojekt, u skladu sa Zakonom, Statutom matičnog društva i Statutima zavisnih društava.

Zavisna društva su pravna lica kontrolisana od strane Matičnog društva. Matično društvo ima kontrolu nad pravnim licem u kome ima učešće u kapitalu kada ima izloženosti ili pravo na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u kapitalu i kada ima mogućnosti da utiče na te prinose kroz svoju moć nad pravnim licem u koje je uloženo.

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Energoprojekt Holding a.d., Beograd je javno akcionarsko društvo čija je pretezna delatnost 6420 - delatnost holding kompanija.

Društvo je matično društvo koje u svom vlasništvu ima veći broj zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, kao i zajedničko društvo (zajednički poduhvat) i pridruženo društvo u zemlji.

Zavisna društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i
- Energoprojekt Park 11 d.o.o.

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 54170/2021 od 28.6.2021. godine registrovana je statusna promena pripajanja privrednog društva Energoprojekt Energodata a.d. kao društva prenosioca (dalje: Društvo prenosilac) privrednom društvu Energoprojekt Holding a.d. kao društvu sticaocu (dalje: Društvo sticalac).

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 54177/2021 od 28.06.2021. godine Društvo prenosilac Energoprojekt Energodata a.d. je usled pripajanja prestalo da postoji, a na Društvo sticaoca je kao posledica pripajanja preneti celokupna imovina Društva prenosioca, bez izuzetka ili ograničenja, sva dugovanja, obaveze i ostale odgovornosti Društva prenosioca prema bilo kojoj trećoj strani, uključujući i pripadajuće fiskalne obaveze Društva prenosioca koje duguje bilo kom poveriocu sa javnim ovlašćenjima, sredstva obezbeđenja obaveza izdata od strane Društva prenosioca.

Dan od koga prestaju poslovne aktivnosti Društva prenosioca je 28.06.2021. godine, kao dan registracije statusne promene pripajanja Društvu sticaocu, odnosno dan brisanja iz Registra APR.

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BDSL 6489/2021 od 15.07.2021. godine Energoprojekt Promet d.o.o. je brisano iz registra privrednih subjekata, obzirom da predmetno društvo nije dostavilo nadležnom registru godišnje finansijske izveštaje za 2017. i

2018. godinu, do kraja 2019. godine, a sve u skladu sa članom 547. stav 2 Zakona o privrednim društvima i članovima 546. stav 1 tacka 10) i 547b istog zakona.

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije su sledeća:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija,
- Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja,
- I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija,
- Dom 12 S.A.L, Liban,
- Energo (Private) Limited, Zimbabve i
- Energo Kaz d.o.o., Kazahstan.
- Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.

Društvo je steklo udeo u ino kompaniji Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o. statusnom promenom pripajanja društva Energoprojekt Energodata a.d. (prethodno, detaljnije objašnjeno u ovoj napomeni), što je registrovano Rešenjem Centralnog registra privrednih subjekta uprave prihoda i carina u Podgorici br.5-0297614/009 od 02.09.2021. godine i Obaveštenjem od 14.09.2021. godine.

Zajedničko društvo (zajednički poduhvat) u zemlji je:

- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva na dan 31.12.2022. godine u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U zemlji:</i>	
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77

Energoprojekt Entel a.d.	100,00
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
<i>U inostranstvu:</i>	
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
Dom 12 S.A.L, Liban	100,00
Energo (private) Limited, Zimbabve	100,00
Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji</i>	
<i>Naziv zajedničkog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Pored gore navedenih zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, Društvo ima i svoje predstavništvo u Bagdadu, Irak, koje je od 2015. godine u dormant statusu.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Prosečan broj zaposlenih u Društvu u izveštajnom periodu, na bazi stanja krajem svakog meseca, iznosi 76 (31.12.2021. godine: 69).

Akcije Energoprojekt Holding a.d. Beograd su kotirane na regulisanom tržištu Beogradske berze a.d. Beograd i sa njima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja na tržišnom segmentu „Open Market“.

Ostvarena cena u trgovanju (na poslednji dan izveštajnog perioda - 31. decembar 2022. godine) matičnog društva Energoprojekt Holding a.d. iznosila je 326 dinara po akciji (tokom 2022. godine cena akcija se kretala u intervalu od 260 do 370 dinara), što je bilo ekvivalentno tržišnoj kapitalizaciji Društva u iznosu od 3.563.601.192 dinara. Odnos tržišne i knjigovodstvene (obračunske) cene (P/B) iznosio je 0,35. Ukupno ostvareni promet akcija Energoprojekt Holding a.d. u 2022. godini iznosio je 5.822.531 dinara. Prosečan promet iznosio je 23.290 dinara. Prosečna ostvarena cena trgovanja iznosila je 317 dinara po akciji.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja, kao i finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine, detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu".

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., pored matičnog akcionarskog društva "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd (u daljem tekstu: Energoprojekt Holding ili Društvo) uključena su i:

- 10 zavisnih društava u zemlji od kojih 9 zavisnih društava su neposredno zavisna (7 akcionarskih društava i 2 društva sa ograničenom odgovornošću) i 1 zavisno društvo posredno preko drugih zavisnih društava (1 društvo sa ograničenom odgovornošću),
- 1 zajednički poduhvat, u daljem tekstu zajedničko društvo (1 društvo sa ograničenom odgovornošću) kod koga je učešće u kapitalu 50% i
- 6 neposredno zavisnih društava u inostranstvu.

U okviru zavisnih društava organizovane su jedinice za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu (ukupno 112) i sopstvena društva u zemlji i inostranstvu (11 zavisnih društava u inostranstvu i 1 pridruženo društvo u zemlji), koje zajedno obavljaju izgradnju, projektovanje, opremanje, izradu studije, istraživanje, programiranje investicionih objekata i sistema, promet roba i usluga i drugo.

Prema delatnosti poslovanja, društva u Energoprojekt su u izveštajnom periodu organizovana na sledeći način:

Delatnost	Broj jedinica za		
	Broj društava u zemlji	izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu	Broj društava u inostranstvu
Projektovanje i istraživanje	4	57	5
Izgradnja i opremanje	6	55	10

Holding	1		
Ostalo	2		2
 Ukupno	13	112	17

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihajla Pupina broj 12, Novi Beograd.

Ukupan prosečni broj zaposlenih u društvima koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu i sistem Energoprojekt) u 2022. godini, na bazi stanja krajem svakog meseca, ne računajući lokalnu radnu snagu ino – entiteta, iznosi 1.043 (2021. godine: 1.274).

Matično društvo je na dan 31. decembra 2022. godine zapošljavalo 76 radnika (31. decembra 2021. godine 73 radnika). Fluktuacija radne snage bila je uslovljena odlascima u penziju, sporazumnim raskidima radnog odnosa, novim prijemima zaposlenih sa tržišta rada i/ili internim preuzimanjima unutar sistema Energoprojekt. U pogledu kvalifikacione strukture zaposlenih, najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih imali su zaposleni sa visokim stepenom stručne spreme (41%), sa višom spremom (12%), srednjom stručnom spremom (30%), VKV i KV i ostali radnici (17%). Zaposleni poseduju odgovarajuća znanja, kvalifikacije i iskustvo za obavljanje poslova na svojim radnim mestima, u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova. Za kadrovska pitanja u Društvu zadužen je Sektor ljudskih resursa.

Grupa (Sistem Energoprojekt) je na dan 31. decembra 2022. godine zapošljavala 962 radnika (31. decembra 2021. godine 1118 radnika). Fluktuacija radne snage bila je uslovljena odlascima u penziju, otkazima ugovora o radu, sporazumnim raskidima radnog odnosa, novim prijemima zaposlenih sa tržišta rada i/ili internim preuzimanjima unutar sistema Energoprojekt. U pogledu kvalifikacione strukture zaposlenih, najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih imali su zaposleni sa visokim stepenom stručne spreme (49%), sa višom spremom (7%), srednjom stručnom spremom (21%), VKV i KV radnici (22%) i ostali (1%). Zaposleni poseduju odgovarajuća znanja, kvalifikacije i iskustvo za obavljanje poslova na svojim radnim mestima, u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova. Za kadrovska pitanja u okviru Grupe zadužen je Sektor ljudskih resursa.

Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu: sistem Energoprojekt) čine matično društvo Energoprojekt Holding i niže navedena zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji, kao i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji

R.br.	N a z i v	% vlasništva
Zavisna društva		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
2.	Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
3.	Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
4.	Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
5.	Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
6.	Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
7.	Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
8.	Energoprojekt Entel a.d.	100,00
9.	Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
<i>Ostalo</i>		
10.	Energoplast d.o.o.	45,11
	(Energoprojekt Industrija a.d. 40,00% i Energoprojekt Entel a.d. 20,00%)	

Zajednička društva

Izgradnja i opremanje

11. Enjub d.o.o.	50,00
------------------	-------

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., metodom potpune konsolidacije, uključeno je zavisno društvo Energoplast d.o.o., pri čemu je prethodno eliminisano njegovo uključenje, metodom udela (equity metodom), kroz prvostepenu konsolidaciju u finansijske izveštaje Energoprojekt Industrije (40,00%) i Energoprojekt Entela (20,00%). Iako Energoprojekt Holding u predmetnom društvu (indirektno) ima učešće u kapitalu od 45,11%, u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. ono je uključeno metodom potpune konsolidacije, obzirom na činjenicu da Energoprojekt Holding, posredno, ima moć kontrole nad društvom Energoplast (iako nema većinsko vlasništvo).

Prilikom uključivanja u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. zajedničkog društva Enjub d.o.o, u skladu sa MSFI 11 – Zajednički aranžmani, primenjen je metod udela (equity metod).

Zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije

R.br.	N a z i v	% vlasništva
-------	-----------	--------------

Zavisna društva

Izgradnja i opremanje

1.	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
2.	Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
3.	Energo (Private) Limited, Zimbabve	100,00
4.	Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00

Ostalo

5.	I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
6.	Dom 12 S.A.L, Liban	100,00

Na osnovu odluke Izvršnog odbora Energoprojekt Holdinga iz konolidacije se izuzima društvo Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o., Crna Gora (100%), shodno odredbama člana 32. Zakona o računovodstvu.

Zavisno društvo u inostranstvu Energo Kaz d.o.o., Kazahstan je registrovan u vlasništvu Energoprojekt Holdinga, ali ga koordinira i njime upravlja zavisno društvo Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Od navedenih zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Entel, Energoprojekt Hidroinženjering, Energoprojekt Industrija i Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija su i sama društva koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje na bazi organizacione šeme usvojene od strane Odbora direktora ili menadžmenta gore pomenutih društava, tako da su kroz prvostepenu konsolidaciju uključena njihova zavisna i pridružena društva koja su navedena u narednoj tabeli.

R.br.	N a z i v	Uključena kroz prvostepenu konsolidaciju
-------	-----------	--

Inostranstvo

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije

Izgradnja i opremanje

1.	Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana	EP Visokogradnja a.d.
2.	Energoprojekt Montenegro d.o.o., Crna Gora	EP Visokogradnja a.d.

3.	Energoprojekt Rus d.o.o., Moskva, Rusija	EP Visokogradnja a.d.
4.	Energo Uganda Company Ltd, Kampala, Uganda	EP Niskogradnja a.d.
5.	Enlisa S.A., Lima, Peru	EP Niskogradnja a.d.
6.	Energoprojekt Zambia Limited, Zambija	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
7.	Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman	EP Entel a.d.
8.	Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar	EP Entel a.d.
9.	Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE	EP Entel a.d.
10.	Energoprojekt Entel kompanija, Bahrein	EP Entel a.d.
11.	Enhisa S.A., Lima, Peru	EP Hidroinženjering a.d.

Zemlja

Pridružena društva u zemlji

Ostalo

12.	Energopet d.o.o. (33,33 %)	EP Industrija a.d.

Na osnovu odluke Odbora direktora Energoprojekt Oprema, počev od 31.12.2020. godine, Energoprojekt Oprema se izuzima od obaveze sastavljanja, dostavljanja i obelodanjivanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, obzirom da se shodno odredbama člana 32. stav 6. i 7. Zakona o računovodstvu sledeća društva izuzimaju iz konsolidacije:

- Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija (24,92%) i
- Energoprojekt Oprema Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna Gora (100%).

Obzirom da društvo Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija više ne ulazi u Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d., svi međusobni odnosi sa predmetnim društvom su počev od finansijskih izveštaja za 2020. godinu prebačeni sa pozicija odnosa sa pridruženim društvima na eksterne pozicije bilansa stanja i bilansa uspeha.

Rukovodstvo Društva procenjuje da društva koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. nastavljaju da posluju na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni, konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja sistema Energoprojekt, kao i finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine sistema Energoprojekt, detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu".

U nastavku su prikazani neki od relevantnih parametara poslovanja matičnog društva (Energoprojekt Holding a.d.) i sistema Energoprojekt, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva) u 2022. godini

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	323.024	378.856
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	348.006	336.152
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	-24.982	42.704
66	Finansijski prihodi	1.323.132	1.020.644
56	Finansijski rashodi	173.131	151.606
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	1.150.001	869.038
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	6.668	63.013
67	Ostali prihodi	69.936	26.521
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	138.378	11.925
57	Ostali rashodi	40.280	4.582
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	-102.054	73.027
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	1.722.760	1.489.034
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	699.795	504.265
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	1.022.965	984.769
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	850	1.062
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	1.022.115	983.707
721	Poreski rashod perioda	5.028	
722 (dug. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda (Napomena 43)	15.521	10.910
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	1.001.566	972.797
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	1.722.760	1.489.034
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	700.645	505.327

U odnosu na uporedni period prethodne godine, povećanje bruto rezultata Društva dominantno je rezultat povećanja dobitka iz finansiranja usled većeg ostvarenog prihoda po osnovu dividende od zavisnih pravnih lica.

Zarada po akciji

Pokazatelj	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Neto dobitak koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	1.001.566	972.797
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	92,45	89,79

Zarada/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se neto dobitak/(gubitak) namenjen običnim akcionarima подели sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2022. godini, i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2022	2021
Opšti racio likvidnosti	2:1	44,25:1	3,50:1
Rigorozni racio likvidnosti	1:1	44,23:1	3,49:1
Gotovinski racio likvidnosti		21,81:1	0,59:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	4.783.138	1.200.719

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2022. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2022	2021
Neto dobitak/(gubitak)	1.001.566	972.797
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	10.090.845	9.233.531
b) Kapital na kraju godine	11.123.080	10.090.845
Svega	<i>10.606.963</i>	<i>9.662.188</i>
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	9,44%	10,07%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze	3.658.484	4.019.425
Ukupna sredstva	14.781.564	14.110.270
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,25 : 1	0,28 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	11.123.080	10.090.845
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze (uključujući i odložene poreske obaveze)	3.547.889	3.538.954
<i>Svega</i>	<i>14.670.969</i>	<i>13.629.799</i>
Ukupna sredstva	14.781.564	14.110.270
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,99 : 1	0,97 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	3.658.484	4.019.425
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.412.371	282.516
<i>Svega</i>	<i>1.246.113</i>	<i>3.736.909</i>
Kapital	11.123.080	10.090.845
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 8,93	1 : 2,70

Struktura ukupnog konsolidovanog rezultata poslovanja sistema Energoprojekt u 2022. godini

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	15.289.807	19.801.705
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	15.312.312	18.825.327
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	-22.505	976.378
66	Finansijski prihodi	1.430.100	937.080
56	Finansijski rashodi	1.004.145	765.732
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	425.955	171.348
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	140.379	253.831
67	Ostali prihodi	722.295	630.940
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	334.139	366.200
57	Ostali rashodi	665.622	360.787
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	-137.087	157.784
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	17.316.218	20.318.046
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	266.363	1.305.510
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	42.542	18.635
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	223.821	1.286.875
721	Poreski rashod perioda	135.525	350.801
722 (dugov. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda	74.389	71.203
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	13.907	864.871
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	17.358.760	20.336.681

Ostvareni **dobitak pre oporezivanja (bruto dobitak)** sistema Energoprojekt u izveštajnoj godini u iznosu od 223.821 hiljada dinara rezultat je, pre svega, ostvarenog:

- finansijskog dobitka u iznosu od 425.955 hiljada dinara, pre svega, po osnovu neto pozitivnih kursnih razlika i pozitivnih efekata valutnih klauzula u iznosu od 238.102 hiljada dinara (pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi); po osnovu neto pozitivnih prihoda od kamata u iznosu od 76.868 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi, i učešća u dobitku pridruženog društava Energopet d.o.o. (33,33%) u iznosu od 78.389 hiljada dinara;

- poslovnog gubitka u iznosu od 22.505 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji, Energoprojekt Opremi, Energoprojekt Industriji i Energoprojekt Holdingu i

- gubitka iz ostalih aktivnosti u iznosu od 137.087 hiljada dinara, pre svega po osnovu, sa jedne strane:

- *neto* gubitka po osnovu usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha: 193.760 hiljada dinara (dominantno, po osnovu efekata primene MSFI 9 i formiranja ispravke vrednosti finansijskih sredstava na dan bilansa u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*),

- *neto* gubitka po osnovu evidentiranja ostalih nepomenutih prihoda i rashoda: 346.949 hiljada dinara i

- rashoda po osnovu direktnih otpisa potraživanja: 59.544 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Entel: 25.518 hiljada dinara, (u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 20.855 hiljada dinara).

i sa druge strane:

- prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja: 294.678 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 273.780 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 211.613 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 44.646 hiljada dinara i

- prihoda od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja: 104.631 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Entelu po osnovu ukidanja rezervisanja za troškove u garantnom roku: 98.318 hiljada dinara) i

- prihoda od smanjenja obaveza: 52.478 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 16.270 hiljada dinara, najvećim delom po osnovu smanjenja obaveza prema društvu Planum: 14.237 hiljada dinara).

Zarada po akciji

Pokazatelj	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Neto dobitak/(gubitak) koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	-32.663	622.125
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	-3,01	57,43

Neto dobitak/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se dobit pripisiva akcionarima podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u emisiji tokom godine, koji ne uključuje obične akcije koje je Društvo (Društva u Sistemu) otkupilo i koje se drže kao sopstvene akcije.

Ostali relevantni konsolidovani finansijski parametri poslovanja sistema Energoprojekt detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu".

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Polazeći od strateškog opredeljenja trajnog i održivog razvoja sistema Energoprojekt orijentisanog ka kontinuelnom uvećanju profitabilnosti, poslovanja na tradicionalnim tržištima (u zemlji i inostranstvu), ekonomski isplative uposlenosti resursa kao i globalnih makroekonomskih tokova, planirani su sledeći poslovni zadaci za 2023. godinu:

Prioritetni zadaci:

- Ugovaranje novih poslova i obezbeđenje kontinuiranog rada društava iz sistema Energoprojekt;
- Obezbeđenje likvidnosti – aktivnosti na naplati potraživanja i optimizaciji kreditne zaduženosti društava iz sistema Energoprojekt, kao i urednoj isplati dospevajućih kupona izdate emisije dugoročnih korporativnih obveznica;
- Aktivnosti na projektu unapređenja zajedničkog aplikativnog sistema za računovodstvo i knjigovodstvo sistema Energoprojekt;

- Obezbeđenje odgovarajućih preduslova za realizaciju poslovnih aktivnosti društava iz sistema Energoprojekt.

Ostali poslovni zadaci:

- Realizacija tekućih poslova uz adekvatno rešavanje ugovorne problematike, sa imperativnim ciljem da se ostvaruje zadovoljavajući profit na svakom projektu;
- Prilagođavanje marketinških aktivnosti i stvaranje poslovnih uslova za nova ugovaranja i maksimalno zapošljavanje postojećih kapaciteta;
- Racionalizacija poslovanja, kvalitetnije planiranje i kontrola uz tehnološki i organizacioni razvoj;
- Uključenje svih resursa i imovine preduzeća u poslovne procese;
- Razvoj lokacija i ulaganje u sopstvene investicije;
- Jačanje poslovne saradnje između društava kroz projektnu i funkcionalnu saradnju, uz jačanje korporativnih funkcija;
- Sagledati moguće organizacione promene u cilju prilagođavanja tržišnim uslovima poslovanja;
- Zaštita zdravlja zaposlenih;
- Transparentnost poslovanja i prezentacije Energoprojekta u javnosti, kroz davanje relevantnih informacija preko Berze i redovne komunikacije sa investitorima, partnerima i stručnom javnošću, u zemlji i u inostranstvu.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je društvo izloženo su: Produžavanje i produblivanje globalne pandemijske, političke i ekonomske krize; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima; Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima Energoprojekt realizuje projekte i slično.

Poslovanje Energoprojekta u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za pravovremeno prepoznavanje i upravljanje rizicima poslovanja koje treba da budu sastavni deo svih izvršnih funkcija, i jedna je od osnovnih funkcija unutrašnje revizije društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće se intenzivno i planski u narednom periodu, u skladu sa utvrđenim godišnjim planom sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na internet stranici Energoprojekt Holding a.d. i Beogradske berze, u sklopu obaveza vezanih za kotiranje na tržišnom segmentu „Open Market“ Beogradske berze a.d. Beograd.

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **povezanih pravnih lica**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u Aktivi Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2022	2021.
<i>Prihodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	149.479	188.145
b) EP Niskogradnja a.d.	135.517	101.565
c) EP Hidroinženjering a.d.	86.923	15.904
d) EP Entel a.d.	349.506	336.847
e) EP Energodata a.d.	-	2.582
f) EP Industrija a.d.	18.919	7.996
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	5.580	4.470
h) EP Oprema a.d.	397.438	74.759
i) EP Sunnyville d.o.o.	3.453	4.777
j) EP Park 11 d.o.o.	461.046	580.322
k) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	-	6
l) Dom 12 S.A.L.	-	-
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	31	27
n) Enjub d.o.o.	1.720	4.563
o) Napred Razvoj a.d.	-	76
p) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	3	-
<i>Svega</i>	<i>1.609.615</i>	<i>1.322.039</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	99.268	34.165
b) EP Niskogradnja a.d.	28.588	4.633
c) EP Hidroinženjering a.d.	-	-
d) EP Entel a.d.	201	182
e) EP Energodata a.d.	-	1.737
f) EP Industrija a.d.	1.914	3.872
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	64	1.808
h) EP Oprema a.d.	2.211	1.647
i) EP Sunnyville d.o.o.	199	3
j) EP Park 11 d.o.o.	1.116	3.521
k) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	364	-
l) Dom 12 S.A.L.	3	-
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	1.369	-
n) Enjub d.o.o.	369	-
o) Napred Razvoj a.d.	14	21.331
p) GP Napred	25	-
r) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	25	-
<i>Svega</i>	<i>135.730</i>	<i>72.899</i>

Financijska sredstva od povezanih pravnih lica	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto	Ispravka vred.	Neto	Bruto	Ispravka vred.	Neto
a) EP Visokogradnja a.d.	2.317.724	135.311	2.182.413	2.183.898	52.159	2.131.739
b) EP Niskogradnja a.d.	1.599.760	29.369	1.570.391	1.201.920	3.207	1.198.713
c) EP Hidroinženjering a.d.	118.753	145	118.608	50.278	149	50.129
d) EP Entel a.d.	5.347		5.347	4.520		4.520
e) EP Industrija a.d.	10.520		10.520	4.038		4.038
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	31.745	51	31.694	26.518	52	26.466
g) EP Oprema a.d.	1.045	-	1.045	1.897.419	5.726	1.891.693
h) EP Sunnyville d.o.o.	85.835	254	85.581	93.381	283	93.098
i) EP Park 11 d.o.o.	34		34	2.024		2.024
j) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	-		-	364		364
k) Dom 12 S.A.L.	369		369			-
l) Enjub d.o.o.	174.381	1	174.380	172.763	1	172.762
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	164		164	1.503		1.503
n) Napred Razvoj a.d.			-			-
<i>Svega</i>	<i>4.345.677</i>	<i>165.131</i>	<i>4.180.546</i>	<i>5.638.626</i>	<i>61.577</i>	<i>5.577.049</i>

Finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2022	2021.
a) EP Visokogradnja a.d.	3	140
b) EP Niskogradnja a.d.	1.582	2.350
c) EP Hidroinženjering a.d.	3.698	3.043
d) EP Entel a.d.	2.256	2.369
e) EP Industrija a.d.	1.582	2.350
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	637	1.404
g) EP Oprema a.d.	24.252	26.041
h) EP Sunnyville d.o.o.	1.212	606
i) EP Park 11 d.o.o.	1.455	356.222
j) Dom 12 S.A.L.	-	-
k) Enjub d.o.o.	-	-
l) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	-	-
m) Napred Razvoj a.d.	-	4.287
<i>Svega</i>	<i>36.677</i>	<i>398.812</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Istraživanje i razvoj ne spadaju u osnovnu delatnost matičnog Društva i povezanih društava.

U toku su aktivnosti na daljem razvoju i implementaciji adekvatnog poslovnog i informacionog sistema, primerenog aktuelnom obimu i planiranom rastu poslovanja, kao i aktivnosti u vezi primene integrisanog dokument menadžment sistema (DMS).

Energoprojekt Holding a.d. svoje poslovanje usaglašava i sa zahtevima standarda za menadžment kvalitetom prema ISO 9001, menadžment zaštitom životne sredine prema ISO 14001 i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu prema BS OHSAS 18001 odnosno novom ISO 45001 standardu. Usaglašenost sa navedenim standardima, Energoprojekt Holding a.d. je i sertifikovao i to: od 2010 prema ISO 9001 standardu, odnosno od 2013 prema standardima ISO 14001, BS OHSAS 18001 / odnosno novom ISO 45001. Ove sertifikate Energoprojekt Holding a.d. održava kroz redovne, godišnje provere od strane eksternog akreditovanog proveravača “SGS Beograd”, članice renomirane SGS grupe. Najviše rukovodstvo Energoprojekt Holding a.d. je donelo i redovno preispituje “Politiku IMS – Integrisanih Sistema menadžmenta Energoprojekt Holding a.d. Politika je javno objavljena i dostupna svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Svi eksterni isporučioци / partneri / saradnici Energoprojekt Holding a.d. upoznati su sa Politikom IMS. Oni su ugovorom obavezani da tokom realizacije ugovorenih aktivnosti moraju poštovati opredeljenja Energoprojekt Holding a.d. definisana politikama, procedurama i drugim aktima posebno u domenu zaštite životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu.

Redovno, a minimum jednom godišnje, Društva iz Sistema Energoprojekt prate realizaciju postavljenih ciljeva koji, između ostalog, obuhvataju i ciljeve / ključne pokazatelje uspešnosti vezane za smanjenje korišćenja prirodnih resursa, smanjenje zagađenja, prevenciju povreda, profesionalnih oboljenja, brigu o zaposlenima.

Poslovne aktivnosti se redovno usklađuju sa primenljivim zahtevima pozitivne zakonske regulative u segmentu zaštite životne i utvrđuju se odgovarajući programi zaštite životne sredine. Pomenuti programi sprovode se kroz analize i vrednovanja uticaja odnosno rizika u oblasti zaštite životne sredine, kao i kroz odgovarajuća tehničko-tehnološka rešenja i uputstva za otklanjanje i/ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu. U tom smislu, rukovodstvo Energoprojekta organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana.

Aktivnosti društva na zaštiti životne sredine integrisane su i sprovode se u skladu sa poslovnom filozofijom i kroz zajedničke aktivnosti na nivou sistema Energoprojekt. Tako se kao primer može navesti "Projekat upravljanja otpadom", koji se sprovodi koordinisano, u skladu sa "Pravilnikom o upravljanju otpadom u poslovnoj zgradi Energoprojekta". Učešće predstavnika svakog društva iz sistema Energoprojekt u radnom timu za upravljanje otpadom je garancija da će sve planirane aktivnosti na najjeftiniji i najefikasniji način biti i sprovedene: npr. selekcija različitog kancelarijskog materijala (iskorišćeni papir, istrošene baterije, akumulatori, rashodovani električni i elektronski uređaji), reciklaža istog, kao i njegovo odlaganje u skladu sa propisanim standardima, i slično.

Podaci o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;

Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Društva dana 13.02.2017. godine, Društvo je steklo, kupovinom na Beogradskoj berzi 97.700 sopstvenih akcija (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija).

U toku 2022. godine nije bilo poništenja, otkupa ili prodaje sopstvenih akcija Energoprojekt Holding a.d.. Takođe nije bilo ni otkupa sopstvenih akcija, odnosno udela od strane članica grupe konsolidovanih pravnih lica.

Postojanje ogranaka;

Energoprojekt Holding a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljni pregledi i komentari poslovanja (ino) entiteta sistema Energoprojekt iskazani su u okviru napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. i napomena uz finansijske izveštaje zavisnih društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijsko sredstvo se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe (prava) finansijskog instrumenta. Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum izmirenja (datum kada se sredstvo isporučuje entitetu ili datum kada entitet isporučuje sredstvo).

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe; ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se, usled prenetog, u značajnoj meri, rizika i koristi od finansijskog sredstva, kvalifikuje kao prestanak priznavanja.

Finansijska sredstva se inicijalno odmeravaju po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijskog sredstva koje se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta. U odnosu na izneto, razlika je u tome što se početno priznavanje kod potraživanja od prodaje odmerava po ceni transakcije (osim u slučaju kada je u prodaji sadržana značajna komponenta finansiranja).

Kod naknadnog odmeravanja finansijskog sredstva, relevantna je grupa u kojoj je Društvo klasifikovao finansijsko sredstvo, a što je uslovljeno:

- poslovnim modelom Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristikama ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, finansijsko sredstvo može da se klasifikuje u sledeće tri grupe:

- finansijsko sredstvo odmereno po amortizovanoj vrednosti,
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvata sredstva koja nisu klasifikovana u prethodne dve grupe. Efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspeha u periodu kada su nastali.

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Dividenda se kao finansijsko sredstvo priznaje u bilansu uspeha kada je:

- ustanovljeno pravo Društva da mu se isplaćuje dividenda,
- kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa dividendom prelivati u Društvo i
- kada iznos dividende može pouzdano da se odmeri.

Finansijskom sredstvu **je umanjena vrednost** kada se desi jedan ili više događaja koji imaju štetan uticaj na procenjene buduće tokove gotovine tog finansijskog sredstva.

Po pitanju sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti (zajmovi i potraživanja) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, Društvo treba da prizna umanjenje vrednosti, to jest da prizna rezervisanje za **očekivane kreditne gubitke**.

Na svaki datum izveštavanja:

- ako se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom veka trajanja sredstava; i
- ako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak dvanaestomesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Društvo treba, na svaki datum izveštavanja, da proceni da li se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva značajno povećao od početka priznavanja, što, pored ostalog, podrazumeva odmeravanje očekivanih gubitaka od finansijskog sredstva na način koji odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,

- vremensku vrednost novca i
- razumne i potkrepljive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja je:

- ugovorno pravo:
 - dostavljanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu; ili
 - razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim društvom prema uslovima koji su potencijalno nepovoljni za Društvo; ili
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala Društva i koji je:
 - nederivatni, za koji Društvo jeste ili može biti u obavezi da dostavi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva; ili
 - derivatni, koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva.

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska obaveza se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta.

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada je ugašena, odnosno kada je ugovorna obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

Razmena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkih instrumenata sa u značajnom meri različitim uslovima treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove. Slično iznetom, značajna izmena uslova postojeće (ili dela) finansijske obaveze treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela obaveze) koja je ugašena ili prenetu drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva prenetu negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, treba da se priznaje u bilansu uspeha.

Finansijska obaveza se inicijalno odmerava po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijske obaveze koja se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta.

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, uz manje izuzetke (derivati, finansijske garancije i dr.), finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope. Primenom ove metode, Društvo identifikuje naknade koje su sastavni deo

efektivne kamatne stope finansijske obaveze (sve navedeno važi i za finansijsko sredstvo). Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju startne naknade (troškovi servisiranja, troškovi obrade kreditnih zahteva, upisivanje zaloga, advokatski troškovi i dr.), provizije i dr.

Društvo može, pri početnom priznavanju (tokom vremena se ne vrši reklasifikacija finansijske obaveze), da klasifikuje finansijsku obavezu kao odmerenu po fer vrednosti kroz bilans uspeha: ako se time sprečava računovodstvena neusaglašenost zbog odmeravanja sredstva, obaveza, prihoda i/ili rashoda po različitim osnovama; i ako se grupom finansijskih sredstava i obaveza upravlja i performanse im se vrednuju na bazi fer vrednosti, shodno dokumentovanoj strategiji upravljanja rizikom ili investiranja.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava:

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima. Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procenu mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Prema usvojenoj *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja finansijskih sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva (ugovorna finansijska imovina u skladu sa MSFI 15).

Društvo vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Društvo tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Pojedinačnu procenu ispravke vrednosti Društvo primenjuje na potraživanja od povezanih pravnih lica; na potraživanje od države, a koja se ne odnose na komercijalne odnose u kojima je država u ulozi investitora; na finansijske plasmane i date depozite; hartije od vrednosti i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Za potrebe pojedinačne procene, Društva se oslanjaju na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Drugi parametar u kalkulaciji, LGD (loss given default), koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveze, je zasnovan na Bazelskom LGD-u od 45%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor će zavisiti od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti, Društvo primenjuje za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine, i druga potraživanja, uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 16.

Obračun parametara koji će biti primenjeni u Sistemu Energoprojekt izveden je na osnovu podataka o istorijskoj naplati od strane najvećih društava koja posluju u okviru Energoprojekta, Energoprojekt Visokogradnje a.d., Energoprojekt Niskogradnje a.d., Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Oprema a.d.

Pristup obračunu PD-a temelji se na kreiranju matrica rezervisanja zasnovane na starosnim intervalima (14 intervala, zasnovanih na danima docnje na sledeći način: „0“ nedospela potraživanja; „1“ - 0-30 dana kašnjenja, „2“ – 31-60 dana docnje...“13“ – 330-360 dana docnje; „14“ – preko 360 dana docnje) i stopama nenaplaćenih potraživanja ("roll-rate") između posmatranih intervala.

Stopa gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, LGD, obračunata je posmatranjem naplate potraživanja u „najlošijem“ posmatranom intervalu tokom perioda 2017-2019. odnosno, 2017-2020, na način da je stavljen u odnos iznos potraživanja na dan 31.12.2019. godine u najlošijem starosnom intervalu uvećan za otpise u toku posmatranog perioda i ukupan iznos registrovanih potraživanja, tj. faktura u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda. U određenim slučajevima, usled postojanja prvoklasnog (depozita, garancije i sl.), ili adekvatnog sredstva obezbeđenja (zaloge, hipoteke), Društvo može pre primene LGD-a, samu izloženost umanjiti za iznos kolaterala uz prethodnu primenu odgovarajućeg faktora umanjenja te vrednosti (haircut-a). U slučajevima potraživanja koja datiraju od pre 2017. godine, osim u specifičnim slučajevima koje je potrebno adekvatno dokumentovati, pretpostavka je da se radi o potraživanjima koja su obezvređena i za koje se primenjuje pristup obračuna obezvređenja za

instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (kako je objašnjeno u nastavku).

Kod pristupa obračunu ispravke vrednosti za finansijske instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja, nije identifikovana potreba za izmenom dosadašnjeg pristupa u skladu sa MRS 39, te tretman i način obračuna ispravke vrednosti ostaje nepromenjen i u skladu sa MRS 39 i zasniva se na iznosu gubitka odmerenog kao razlike između izloženosti i sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, diskontovanih efektivnom kamatnom stopom.

U slučaju postojanja potrebe za utvrđivanjem diskontnog faktora, odnosno efektivne kamatne stope za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka (za određene finansijske instrumente koji se ne odmeravaju po pojednostavljenom pristupu i sredstva u nivou 3 koja se odmeravaju pojedinačno), Društvo će primeniti efektivnu kamatnu stopu datog instrumenta, odnosno u slučaju nepostojanja iste, kao najbolja aproksimacija biće korišćen javno raspoloživ podatak zavisno od valute, ročnosti i sl. (statistika NBS, eminentni javno dostupni izvori informisanja, zakonska zatezna kamatna stopa, itd.)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca (povezanih i trećih lica), ugovoreni sredstva koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 15 i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MRS17/MSFI 16. Pojednostavljeni pristup podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Za ostale kategorije finansijske imovine (gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti) Društvo primenjuje opšti pristup.

Društvo je Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 definisalo indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika. U vezi sa navedenim, kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja iste, uzimaju se u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze prema Društvima u iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za dato Društvo i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Pristup obračunu ispravke vrednosti kod finansijskih garancija temelji se na istorijskim gubicima koje je Energoprojekt imao po ovom osnovu.

Na osnovu svega navedenog, Društvo je na bazi usvojene Metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 obračunalo efekte primene MSFI 9 na dan 01.01.2020. u iznosu od 145.136 hiljada RSD (priznato u okviru kapitala), na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 10.339 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2021. godine u iznosu od 51.086 hiljada RSD (prihod) i na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 131.544 hiljada RSD što je rezultiralo ispravkom vrednosti finansijskih instrumenata u iznosu od 215.255 hiljada RSD na dan 31.12.2022. godine.

U narednoj tabeli prikazani su efekti primene MSFI 9 na dan 31.12.2022. godine, koji su evidentirani preko rezultata tekuće godine (smanjenje bruto rezultata u iznosu od 131.544 hiljada RSD).

Iznos u 000 RSD										
Finansijski instrument	Stanje fin. instrumenta 31.12.2021. Bruto	Konto isprav. vred.	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2022	Prenos (na konto 2349)/sa kta 0439	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2022.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2022.	Stanje fin. instrumenta 31.12.2022. Neto
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6+7+8	10=4+5+9	11=2+10
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 2000 i kto 2001) - EP Visokogradnja i EP Niskogradnja (Napomena 29)	1.180.481	kto 2009	-48.244		-107.495	704	106	-106.685	-154.929	1.025.552
Kratkoročni kred.i plasmani - mat. i zavisna prav.lica (kto 2300) (Napomena 31.1)	350.362	kto 23090	-283		-787	29	0	-758	-1.041	349.321
Deo dugoročnih fin.plasmana mat.i zavisnim prav.licima koji dospeva do 1 god.u zemlji (kto 2340) (Napomena 31.3)	638.638	kto 23490		-1.906		56	4	60	-1.846	636.792
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica (kto 28102) (Napomena 26)	372.176	kto 28182	-22.133		-28.040		49	-27.992	-50.125	322.051
Dugoročni plasmani mat. i zavisnim prav.licima u zemlji (kto 04300) (Napomena 25.3)	1.770.387	kto 04390	-13.050	1.906		5.879	7	5.886	-5.258	1.765.129
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca mat.i zavisna pravna lica (kto 2200) - samo za kmatu preko 360 dana (Napomena 30.1.2)	118.014	kto 2209			-2.056			-2.056	-2.056	115.958
UKUPNO	4.430.058		-83.711	0	-138.378	6.669	166	-131.544	-215.255	4.214.803

U skladu sa primenjenim Metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrđeno je da su kratkoročni finansijski plasmani dati Enjub d.o.o. u celosti pokriveni zalogom nad nekretninama predmetnog društva, tako da ne postoji iznos koji bi trebao obezvređiti u skladu sa MSFI 9 (Napomena 45).

Takođe, efekti primene MSFI 9, usled materijalne beznačajnosti, nisu evidentirani kod sledeće finansijske imovine: Potraživanja po osnovu prodaje (izuzev potraživanja od Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Niskogradnje sa rokom dospeća preko godinu dana), Potraživanja iz specifičnih poslova, Druga potraživanja i Gotovinski ekvivalenti i gotovina, potraživanja po osnovu kamata date zajmove zavisnim društvima (osim za kamate sa rokom dospeća preko godinu dana) i potraživanja za dividende od Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Društvo je u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrdilo postojanje objektivnog dokaza obezvređenja kod sledećih finansijskih instrumenata:

- potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Niskogradnji sa rokom dospeća preko 360 dana i

- potraživanja za nefakturisani prihod od Republike Srbije po osnovu izgradnje ambasade RS u Abudži, Nigerija.

Prilikom projekcije neto novčanih tokova, pošlo se od pretpostavke o naplatiti gore navedenih potraživanja u celosti i to:

- za potraživanja za nefakturisani prihod - u roku od 3 (tri) godine,
- za potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Niskogradnji - u roku od 5 (pet) godina,
- za potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Visokogradnji
 - 1) za potraživanja iz perioda 2019 (deo) - 2021. godine u roku od 5 (pet) godina,
 - 2) za potraživanja iz perioda 2019 (deo) - u roku od 4 (četiri) godine,
 - 3) za potraživanja iz perioda 2014 (deo) - 2018. godine u roku od 3 (tri) godine,
 - 4) za potraživanja iz perioda 2014 (deo) - u roku od 2 (dve) godine i
 - 5) za potraživanja iz perioda 2013 - u roku od 1 (jedne) godine.

Prilikom diskontovanja vrednosti neto novčanog toka, u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, korišćena je kamatna stopa objavljena na sajtu NBS na kredite odobrene nefinansijskom sektoru u iznosu od 4,94% za potraživanja u EUR i 6,63% za potraživanja u RSD.

U nastavku je prikazan pregled finansijske imovine kod koje je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja sa podacima o knjigovostvenoj vrednosti potraživanja i diskontovanoj vrednosti neto novčanog toka na dan 31.12.2022. godine.

Finansijski instrument kod koga je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja	Stanje finansijskog instrumenta 31.12.2022.	Diskontovana vrednost neto novčanog toka 31.12.2022.	Ispravka vrednosti 31.12.2022.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Visokogradnja (potraživanja sa rokom dospeća preko 360 dana)	839.008	708.345	-130.663
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Niskogradnja (potraživanja sa rokom dospeća preko 360 dana)	113.271	89.005	-24.266
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica (kto 28102)	372.176	322.051	-50.125
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca - matična i zavisna pravna lica (kto 2200) - (potraživanja sa rokom dospeća preko 360 dana)	33.059	31.003	-2.056
UKUPNO	1.357.514	1.150.404	-207.110

Kod ostale finansijske imovine kod koje nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja.

Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica i Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u zemlji), u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, kao verovatnoća neizmirenja obaveza (PD) kod potraživanja kod kojih je druga ugovorena strana pravno lice, korišćena je stopa od 0,66% za kreditni rejting BB koja je objavljena od strane renomirane agencije Standard&Poors, dok se kao drugi parametar u kalkulaciji LGD (loss given default) koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, korišćen Bazelski LGD u iznosu od 45%.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja grupe, odnosno Sistema Energoprojekt, detaljnije su opisani u okviru napomena uz konsolidovane godišnje finansijske izveštaje.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih

instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

• **Valutni rizik**, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata društva, pa se može zaključiti da je Društvo značajno izloženo valutnom riziku.

• **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da je Društvo izloženo kamatnom riziku.

• **Rizik od promene cena** je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom godine imalo zadovoljavajući stepen likvidnosti, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; i
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

Predmetna problematika je definisana i realizuje se u skladu sa usvojenim internim aktima društva:

- *"Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i upravljanju rizikom u Energoprojekt Holding a.d." ;*
- *"Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d.";*
- *"Pravilnik o računovodstvu u Energoprojekt Holding a.d.";*
- *"Pravilnik o računovodstvenim politikama u Energoprojekt Holding a.d.".*

Sva društva iz sistema Energoprojekt su usvojila i primenjuju svoje pojedinačne akte, kojima je regulisana navedena materija.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus, pre svega, stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

IZVEŠTAJ O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU

Energoprojekt Holding a.d. primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja (koji je usvojen na 2. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 16.01.2023. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva na linku:

<http://www.energoprojekt.rs/wp-content/uploads//2023/01/Kodeks-korporativnog-upravljanja-2023.pdf>

Zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt primenjuju sopstvene Kodekse korporativnog upravljanja, kojima je regulisana navedena materija.

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljeni su principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva. Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u Društvo, a sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja Društva.

Organi Društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata Društva. U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Energoprojekt Holding a.d. je u 2022. godini javno objavio (istovremeno sa godišnjim izveštajem o poslovanju) popunjen "Upitnik o praksi korporativnog upravljanja" (koji je sadržao sve relevantne informacije o pravilima korporativnog upravljanja kojima Društvo podleže shodno zahtevima nacionalnog zakonodavstva odnosno pravilima/praksi korporativnog upravljanja koje je Društvo dobrovoljno odlučilo da primenjuje ukoliko prevazilazi zahteve nacionalnog prava) i saglasio se da se isti javno objavi na internet stranici Beogradske berze na linku: <https://www.belex.rs/>.

U toku 2022. godine nije bilo ponuda za preuzimanje od strane Energoprojekt Holding a.d. ili njegovih zavisnih Društava, kada je privredno društvo obveznik primene propisa kojima se uređuje preuzimanje privrednih društava.

Sistem upravljanja zasniva se na organizacionom ustrojstvu Sistema Energoprojekt i pravnom statusu Društava u Sistemu Energoprojekt, u skladu sa Zakonom, Statutom matičnog Društva i Statutima zavisnih Društava.

Sistem Energoprojekt čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog, matičnog Društva, kao i ostala povezana Društva, u zemlji i inostranstvu. Energoprojekt Holding a.d. neposredno ili posredno ima vlasničku kontrolu nad svim Društvima u Sistemu.

Energoprojekt Holding a.d. je društvo sa dvodomnom organizacijom upravljanja i obuhvata sledeće organe upravljanja: Skupštinu akcionara, Nadzorni odbor i Izvršni odbor. Zavisna društva iz sistema Energoprojekt su organizovana kao jednodomna i imaju sopstvene organe upravljanja: Skupštine akcionara i Odbore direktora.

Skupština akcionara Energoprojekt Holding a.d. je najviši organ upravljanja i odlučivanja.

Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština Energoprojekt Holding a.d.. Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. trenutno ima četiri člana, od kojih je jedan nezavisan od Društva.

Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. čine:

Miodrag Zečević – predsednik
Dragan Ugrčić – član
Ismail Musabegović – član
Nada Bojović – nezavisni član

Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. imenuje Generalnog direktora i Izvršne direktore.

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. trenutno ima četiri člana i čine ga generalni direktor i tri izvršna direktora (Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan; Izvršni direktor za pravne poslove i Izvršni direktor za operativne poslove). Generalni direktor zastupa društvo, koordinira rad izvršnih direktora i organizuje poslovanje društva.

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. čine:

Dobroslav Bojović - Generalni direktor
Ljiljana Vučićević - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan
Momčilo Jevtić - Izvršni direktor za pravne poslove
Ilijana Stamenković - Izvršni direktor za operativne poslove

Biografije svih članova Nadzornog i Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. dostupni su na internet stranici izdavaoca na linku: <http://www.energoprojekt.rs/organizacija/>

U vezi sa izborom organa upravljanja, Energoprojekt Holding a.d. pokušava da optimalno primenjuje (u meri koliko je to u datom trenutku objektivno moguće) odgovarajuću politiku raznolikosti, uvažavajući pri tome aspekte kao što su, na primer, pol, životna dob, ili obrazovanje i struka. Cilj sprovođenja politike raznolikosti je, između ostalog, ravnopravan tretman svih potencijalnih kandidata prilikom izbora odnosno obavljanja neke od upravljačkih funkcija, bez postojanja bilo kakvih diskriminatorskih pravila, odredbi ili ograničenja. U samoj primeni politike raznovrsnosti, ne postoje bitna odstupanja u odnosu na postavljene ciljeve.

U skladu sa Zakonom i odredbama Statuta Društva, Nadzorni odbor je obrazovao i imenovao Komisiju za reviziju Energoprojekt Holding a.d. Pored zakonom obavezne Komisije za reviziju, nisu obrazovane druge komisije ili savetodavna stručna tela.

U Društvu je imenovano i lice koje obavlja funkcije unutrašnje kontrole i interne revizije. Poslovi unutrašnjeg nadzora i interne revizije u Društvu su uređeni „Pravilnikom o radu Sektora unutrašnjeg nadzora“ i „Pravilnikom o sistemu interne kontrole i procesa upravljanja rizikom u Energoprojekt Holding a.d.“.

U „Pravilniku o sistemu interne kontrole i procesa upravljanja rizikom u Energoprojekt Holding a.d.“ definisan je proces upravljanja rizicima, metodologija sa kriterijumima za ocenu rizika i adekvatnosti kontrolnih aktivnosti za izbegavanje i ublažavanje rizika, praćenje efekata mera definisanih za smanjenje / upravljanje rizicima poslovanja i drugim rizicima (rizicima u vezi sa postupkom finansijskog i drugog izveštavanja, usaglašenosti sa pozitivnim propisima, rizicima upravljanja ljudskim resursima, bezbednošću i zaštitom na radu zaposlenih, zaštitom životne sredine itd). U kontekstu interne kontrole, Društvo posebno prepoznaje i sistematizuje informacije i komunikaciju u vezi sa finansijskim izveštavanjem, koje moraju biti identifikovane, prikupljene i obrađene na način podoban za korišćenje na različitim nivoima Društva, i distribuirane u formi i vremenskom okviru koji mora biti primeren postavljenim ciljevima i zahtevima. Društvo je uspostavilo kontrolne aktivnosti u vezi planiranja i realizacije ključnih procesa, aktivnosti i postupaka koje su integrisane u sistem, sa ciljem da se obezbedi veća efikasnost poslovnih procesa i upravljanje rizicima. Identifikacija rizika Društva se sprovodi u kontekstu Misije i Vizije Društva, usvojene Strategije (Srednjoročni plan, Godišnji plan i drugi usvojeni dokumenti Društva) te iz nje proisteklih ciljeva Društva. Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d./Odbori direktora društava iz Sistema Energoprojekt posebnu pažnju posvećuju rizicima u vezi sa procesom finansijskog izveštavanja, koji mogu da izvrše značajan uticaj na poslovanje Društva i preduzimaju odgovarajuće mere u cilju njihovog otklanjanja ili minimiziranja. U tom cilju vršena je permanentna kontrola poslovanja društava kroz razmatranje kvartalnih izveštaja i analizu poslovanja, kojima su obuhvaćeni najvažniji parametri poslovanja (Finansijsko-ekonomski pokazatelji poslovanja; Rentabilnost poslovanja; Tržišni trendovi; Ključni poslovi i poslovni događaji koji su od većeg značaja za poslovanje; Likvidnost i sl.). Društvo kontinuirano vrši edukacije zaposlenih u oblasti upravljanja rizikom, podizanjem nivoa znanja i svesti o istom, te unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti riziku.

Kroz proces upravljanja rizikom Društvo obezbeđuje sistem za identifikaciju, analizu i ocenu rizika kojima je izložen u poslovanju, kao i upravljanje tim rizicima na način da se izloženost održava na nivou koji neće ugroziti imovinu i poslovanje Društva, odnosno koji će obezbediti ostvarivanje ciljeva, planova i zakonitost njegovog rada. U odnosu na strateška opredeljenja, usvojene planove i ciljeve Društva, Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d./Odbori direktora Društava iz Sistema Energoprojekt usvajaju nivo rizika koje je za Društvo prihvatljiv.

NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ

Sistem Energoprojekt je internacionalno priznata projektantsko-konsultantska, inženjering i izvođačka grupacija koja zauzima značajnu poziciju u oblastima: energetike, infrastrukture, vodoprivrede i zaštite životne sredine, visokogradnje i industrije.

Energoprojekt je jedina grupacija u regionu koja se nalazi na listama renomiranog američkog časopisa „Engineering News Report“ među 225 najvećih međunarodnih projektantskih i 250 najvećih međunarodnih izvođačkih kompanija, rangirajući ih prema ukupnom prihodu koji su ostvarili na inostranom tržištu.

Sistem Energoprojekt čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog, matičnog društva, kao i ostala povezana Društva, u zemlji i inostranstvu. Energoprojekt Holding a.d. neposredno ili posredno ima vlasničku kontrolu nad svim društvima u Sistemu.

Pretežna delatnost Energoprojekt Holding a.d. je Delatnost holding kompanija – 6420.

Energoprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima.

Sedam od zavisnih Društava se bave osnovnim delatnostima: Energoprojekt Visokogradnja a.d., Energoprojekt Niskogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Entel a.d., Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Energoprojekt Industrija a.d. i Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.. Dva društva su osnovana u cilju realizacije konkretnih projekata stambeno-poslovne izgradnje: Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i Energoprojekt Park 11 d.o.o..

Sistem Energoprojekt posluje na četiri kontinenta.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt svoje poslovanje obavljaju u skladu sa pozitivnim propisima u Republici Srbiji i drugim zemljama u kojima sprovode svoje poslovne aktivnosti.

Društva iz Sistema Energoprojekt svoje poslovanje planiraju i u definisanim vremenskim periodima prate realizaciju usvojenih godišnjih planova i srednjoročnog plana, te, po potrebi, preduzimaju neophodne mere u cilju obezbeđenja kontinuiteta i razvoja poslovanja uzimajući pri tom u obzir sve relevantne faktore koji utiču na poslovanje. Ovi procesi su definisani nizom internih normativnih akata, pisanim procedurama i drugim usvojenim dokumentima od kojih su najznačajnija: Pravilnik o planiranju Sistema Energoprojekt, procedure EPH-09P-08 Strategijsko planiranje, EPH-09P-10 Izrada godišnjeg plana. U skladu sa pozitivnim propisima RS, najznačajnija normativna akta Energoprojekt Holding a.d. su: Osnivački akt, Statut, Kodeks korporativnog upravljanja i Poslovnik o radu Skupštine. Informacije o članovima Nadzornog i Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d., Izveštaji sa Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d., značajne Odluke Skupštine Energoprojekt Holding a.d., Kvartalni i Godišnji

finansijski izveštaji i ostale relevantne informacije sa Beogradske berze su javno dostupni na web-prezentaciji Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs/investitori/>).

Sva ostala relevantna dokumenta Energoprojekt Holding a.d. kao i Društava iz Sistema Energoprojekt, se redovno ažuriraju i, u skladu sa poslovnim opredeljenjem pojedinačnih Društava, su u elektronskom formatu dostupna zaposlenima i eksternim proveravačima (revizorima, inspekcijama i dr.) na internim portalima društava.

Energoprojekt Holding a.d. svoje poslovanje usaglašava i sa zahtevima standarda za menadžment kvalitetom prema ISO 9001, menadžment zaštitom životne sredine prema ISO 14001 i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu prema ISO 45001 standardu. Usaglašenost sa navedenim standardima, Energoprojekt Holding a.d. je sertifikovao i to: od 2010. prema ISO 9001 standardu, odnosno od 2013. prema standardima ISO 14001 i BS OHSAS 18001. U skladu sa prelaskom standarda BS OHSAS 18001 na standard ISO 45001, Energoprojekt Holding a.d. je 2020. godine sproveo tranziciju i sertifikovao poslovanje u skladu sa zahtevima novog standarda ISO 45001. Usaglašenost poslovanja sa pomenutim standardima Energoprojekt Holding a.d. održava kroz redovne, godišnje interne provere, kao i redovne godišnje eksterne provere od strane renomiranog eksternog akreditovanog proveravača – kompanije SGS. Važeći sertifikati izdati od strane kompanije SGS su javno dostupni svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Najviše rukovodstvo Energoprojekt Holding a.d. je donelo i redovno preispituje "Politiku IMS (Integriranih menadžment sistema) Energoprojekt Holding a.d. Politika IMS je javno dostupna svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju na isti način definisano, i u skladu sa tri standarda: ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 sertifikovano poslovanje. Pored navedenog, Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d. su svoje poslovanje usaglasili i sertifikovali i prema zahtevima standarda ISO 27001, menadžment bezbednošću informacija, a Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Industrija a.d. su sertifikovala poslovanje i prema zahtevima standarda za menadžment energijom ISO 50001. Sva Društva imaju usvojene Politike IMS, i sertifikate koji su javno dostupni svim zainteresovanim stranama na web-prezentacijama svakog pojedinačnog Društva.

Svi eksterni isporučioци / partneri / saradnici Energoprojekt Holding a.d. upoznati su sa Politikom IMS. Oni su ugovorom obavezani da tokom realizacije ugovorenih aktivnosti moraju poštovati opredeljenja Energoprojekt Holding a.d. definisana politikama, procedurama i drugim aktima posebno u domenu zaštite životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva su na transparentan način definisali socijalna, kadrovska pitanja i obezbeđenje poštovanja ljudskih prava. Društva iz Sistema Energoprojekt internim normativnim aktima i pisanim procedurama na transparentan način i prema jasnim

kriterijumima, definišu aktivnosti izbora i raspoređivanja zaposlenih na adekvatna radna mesta, njihova zaduženja, prava i obaveze, način nagrađivanja, proces obuka i sl.. U Energoprojekt Holding a.d. dokumenta koja definišu ovu oblast su: Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik politika zarada u Energoprojekt Holding a.d., Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji i inostranstvu; Pravilnik o radu u inostranstvu zaposlenih u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik o dnevnicama za službena putovanja u Energoprojekt Holding a.d., Pravilnik o obrazovanju i stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenih u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja u Energoprojekt Holding a.d.; Odluka o određivanju lica ovlašćenog za prijem informacija i vođenju postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, Procedura EPH-09P-16 Upravljanje ljudskim resursima itd. Sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju dokumenta u primeni koja definišu navedene oblasti, koja su usvojena od strane rukovodstava svakog pojedinačnog Društva.

Redovno, a minimum jednom godišnje, Društva iz Sistema Energoprojekt prate realizaciju postavljenih ciljeva koji, između ostalog, obuhvataju i ciljeve / ključne pokazatelje uspešnosti vezane za ostvarivanje poslovnih rezultata (prihod, dobiti, ugovaranje novih poslova), uticaja na životnu sredinu (smanjenje korišćenja prirodnih resursa, smanjenje zagađenja), bezbednost i zdravlje zaposlenih (prevenciju povreda, profesionalnih oboljenja, brigu o zaposlenima). Po pitanju brige o zaposlenima, Energoprojekt Holding a.d. više od 10 godina obezbeđuje svim zaposlenima godišnje kontrolne / preventivne sistematske preglede sa ciljem ranog otkrivanja bolesti i preduzimanja adekvatnih mera lečenja. Ovakve kontrolne preglede obezbeđuju zaposlenima i ostala zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt, u dinamici koja odgovara potrebama i mogućnostima svakog pojedinačnog društva.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju razvijen sistem upravljanja rizicima i definisane kontrolne aktivnosti. Normativna akta koja definišu ovaj proces su u Energoprojekt Holding a.d: Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom i Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora u Energoprojekt Holding a.d.. Ostala zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju u primeni akta istog tipa usvojena od strane svog rukovodstva. Ovim aktima se definiše proces upravljanja rizicima, metodologija ocene rizika i kontrolnih aktivnosti, praćenje efekata mera definisanih za smanjenje / upravljanje rizicima poslovanja. Sve opisane aktivnosti uključuju, osim poslovnih i rizike vezane za pitanja upravljanja ljudskim resursima, upravljanja zaštitom životne sredine, upravljanja bezbednošću i zaštitom na radu, etička (mito, korupcija...) i druga pitanja od značaja za održivost i razvoj poslovanja Energoprojekt Holding a.d. i pojedinačnih zavisnih Društava iz Sistema Energoprojekt. Ocena i razmatranje rizika, rukovodstva Društava i Energoprojekt Holding a.d. sprovode u redovnim intervalima definisanim predmetnim normativnim aktima, a najmanje jednom godišnje.

Pored planiranja i praćenja poslovnih rezultata kako je napred opisano, Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. jednom godišnje razmatra ostvarenje postavljenih ključnih pokazatelja uspeha, ocenu rizika i definisane kontrolne aktivnosti.

Energoprojekt Holding a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

24.

Ljiljana Vučićević, dipl. ek.

Energoprojekt Holding a.d.

Generalni direktor

Dobroslav Bojović, dipl. ek.

**3. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.
ZA 2022. GODINU**

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. ZA 2022. GODINU

- Opšti podaci;
- **Podaci propisani članom 71. stav 9. Zakona o tržištu kapitala;**
- Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
- Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
- Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
- Važni značajni događaji koji su nastupili nakon protoka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
- Značajniji poslovi sa povezanim licima;
- Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
- Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
- Informacije o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;
- Postojanje ogranaka;
- Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
- Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
- **Izveštaj o korporativnom upravljanju;**
- **Nefinansijski izveštaj.**

NAPOMENA:

U skladu sa članom 41. Zakona o računovodstvu i članom 37. Pravilnika o računovodstvu u Energoprojekt Holding a.d., Godišnji izveštaj o poslovanju i Konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu prikazuju se kao jedan izveštaj koji sadrži informacije od značaja za ekonomsku celinu.

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Holding a.d., akcionarsko društvo za holding poslovanje, Beograd

Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihajla Pupina 12

Matični broj: 07023014

PIB: 100001513

Veb sajt i e-mail adresa: www.energoprojekt.rs ; ep@energoprojekt.rs

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8020/2005

Delatnost (šifra i opis): 06420 - Holding poslovi

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2022. godini): 76

Poslovno ime, sedište, poslovna adresa revizorske kuće: RSM Serbia d.o.o. Beograd, sa sedištem u Beogradu, Bulevar Mihajla Pupina 10B/1

Broj akcionara (na dan 31.12.2022.): 3.723

Deset najvećih akcionara (na dan 31.12.2022.):

R.br.	Ime i prezime (poslovno ime)	broj akcija	učešće u osnovnom kapitalu
1.	Napred Razvoj a.d. Novi Beograd	4.762.862	43,57%
2.	Republika Srbija	3.671.205	33,58%
3.	Montinvest Properties d.o.o.	564.699	5,17%
4.	Jopag AG	560.731	5,13%
5.	Tezoro broker a.d.-zbirni račun	268.393	2,46%
6.	Energoprojekt Holding a.d.	97.700	0,89%
7.	Tezoro broker a.d.	75.750	0,69%
8.	Bojović Dobroslav	47.004	0,43%
9.	OTP Banka Srbija-zbirni račun	43.007	0,39%
10.	Grujić Nikola	15.651	0,14%

Vrednost osnovnog kapitala: Osnovni akcijski kapital 5.574.958.920 RSD

Broj izdatih akcija: 10.931.292 običnih akcija

Nominalna vrednost akcije: 510 RSD

ISIN broj: RSHOLDE58279

CIF kod: ESVUFR

Cena akcija u izveštajnom periodu:

- Poslednja cena: 326 RSD/akciji (na dan 31.12.2022.)
- Najviša cena: 370 RSD/akciji (na dan 01.11.2022.)
- Najniža cena: 260 RSD/akciji (na dan 12.07.2022.)

Tržišna kapitalizacija: 3.563.601.192 RSD (na dan 31.12.2022.)

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd,
Omladinskih brigada 1

Podaci propisani članom 71. stav 9. Zakona o tržištu kapitala („Službeni glasnik RS“, broj 129 od 28. decembra 2021.)

Struktura kapitala, uključujući hartije od vrednosti koje nisu uključene u trgovanje na regulisano tržište, odnosno MTP, sa podacima o vrstama i klasama hartija od vrednosti i pravima i obavezama koje iz njih proizilaze za svaku vrstu i klasu posebno kao i procenat koji predstavljaju u ukupnom osnovnom kapitalu;

Energoprojekt Holding a.d. Beograd (u daljem tekstu: Društvo) je javno akcionarsko društvo. Akcije Društva su kotirane na regulisanom tržištu Beogradske berze a.d. Beograd i sa njima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja na tržišnom segmentu „Open Market“. Svih 10.931.292 izdatih običnih akcija sa pravom glasa uključeno je u trgovanje na Beogradskoj berzi. Društvo nije emitovalo druge vrste ili klase akcija. Prava po osnovu izdatih običnih akcija podrazumevaju pravo na upravljanje, dividendu, deo likvidacione mase i sva ostala prava i obaveze predviđene Zakonom i Statutom izdavaoca. Informacija o strukturi kapitala i akcionarima Energoprojekt Holding a.d. dostupna je na internet stranici CRHoV na sledećem linku: <http://www.crhov.rs/?Opcija=1&RadioGroup1=ime&emitent=energoprojekt+holding>

Ostala zavisna i povezana društva nemaju status javnih društava i nisu kotirana na Beogradskoj berzi.

Sva ograničenja prenosa hartija od vrednosti;

Ne postoje nikakva ograničenja prenosa hartija od vrednosti. Sve izdate hartije od vrednosti se mogu slobodno prenositi u skladu sa merodavnim pravom i pravilima relevantnog sistema kliringa.

Direktna ili indirektna učešća u osnovnom kapitalu podređenih društava;

Informacije o direktnim ili indirektnim učešćima Energoprojekt Holding a.d. u osnovnom kapitalu podređenih društava detaljno su navedene u narednim poglavljima.

Imaoci hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima i opis tih prava;

Ne postoje imaoci hartija od vrednosti sa specijalnim kontrolnim pravima.

Sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa;

U skladu sa Zakonom i Statutom Društva, pravo glasa na skupštini imaju samo akcionari koji su evidentirani u Centralnom registru za hartije od vrednosti (na dan akcionara). Ne postoje sistemi kontrole dodele akcija zaposlenima u slučajevima da zaposleni ne mogu direktno da ostvaruju pravo glasa.

Akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati društvu;

Ne postoje akcionarski sporazumi koji mogu imati za posledicu ograničenje prenosa akcija i/ili glasačkih prava, a koji su poznati Društvu.

Sva ograničenja prava glasa;

Ne postoje nikakva ograničenja prava glasa, izuzev zakonskih ograničenja.

Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave društva;

Pravila vezana za imenovanje i razrešenje uprave Društva regulisana su Statutom Društva, koji je javno dostupan na internet stranici Društva.

Način izmene statuta društva;

Izmene Statuta Društva u nadležnosti su Skupštine akcionara i realizuju se u skladu sa Zakonom i Statutom Društva.

Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za društvo steknu sopstvene akcije;

Ovlašćenja uprave, a naročito ovlašćenja da izdaju akcije ili da za Društvo steknu sopstvene akcije realizuju se u skladu sa Zakonom i Statutom Društva.

Svi značajni ugovori društva kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak, kao i o posledicama takvih ugovora;

Ne postoje ugovori Društva kod kojih promena kontrole ponudom za preuzimanje utiče na njihov nastanak, promenu ili prestanak.

Svi ugovori između društva i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanog razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje.

Ne postoje ugovori između Društva i uprave ili zaposlenih, kojima se obezbeđuje naknada u slučaju razrešenja ili otkaza bez opravdanih razloga ili prestanka ugovora o radu zbog ponude za preuzimanje.

Kratak prikaz poslovnih aktivnosti i organizacione strukture

"Sistem Energoprojekt" čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog - matičnog društva, kao i njegova zavisna društva (u zemlji i u inostranstvu) i zajedničko društvo (u zemlji). Društva unutar Sistema Energoprojekt su međusobno povezana putem učešća u osnovnom kapitalu.

Energoprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima. Pored energetike i vodoprivrede, delatnost Sistema Energoprojekt obuhvata projektovanje i izgradnju industrijskih postrojenja, javnih i stambenih kompleksa, telekomunikacionih sistema, usluge u domenu urbanizma i zaštite životne sredine, informacione tehnologije, trgovinu i nekretnine.

Prema visini ostvarenih prihoda sistema Energoprojekt, osim domaćeg tržišta, najvažnija su tržišta afričkih zemalja (Uganda, Gana, Alžir), Rusija, Uzbekistan, Bliski istok (Katar, UAE, Oman, Irak), Južna Amerika (Peru) i tržišta zemalja iz regiona .

Energoprojekt Holding a.d. je društvo sa dvodomnom organizacijom upravljanja i obuhvata sledeće organe upravljanja: Skupštinu akcionara, Nadzorni odbor i Izvršni odbor.

Skupština akcionara Energoprojekt Holding a.d. je najviši organ upravljanja i odlučivanja.

Organi Holdinga funkcionišu u okviru delokruga nadležnosti određenih Zakonom i Statutom.

Podaci o Upravi društva:

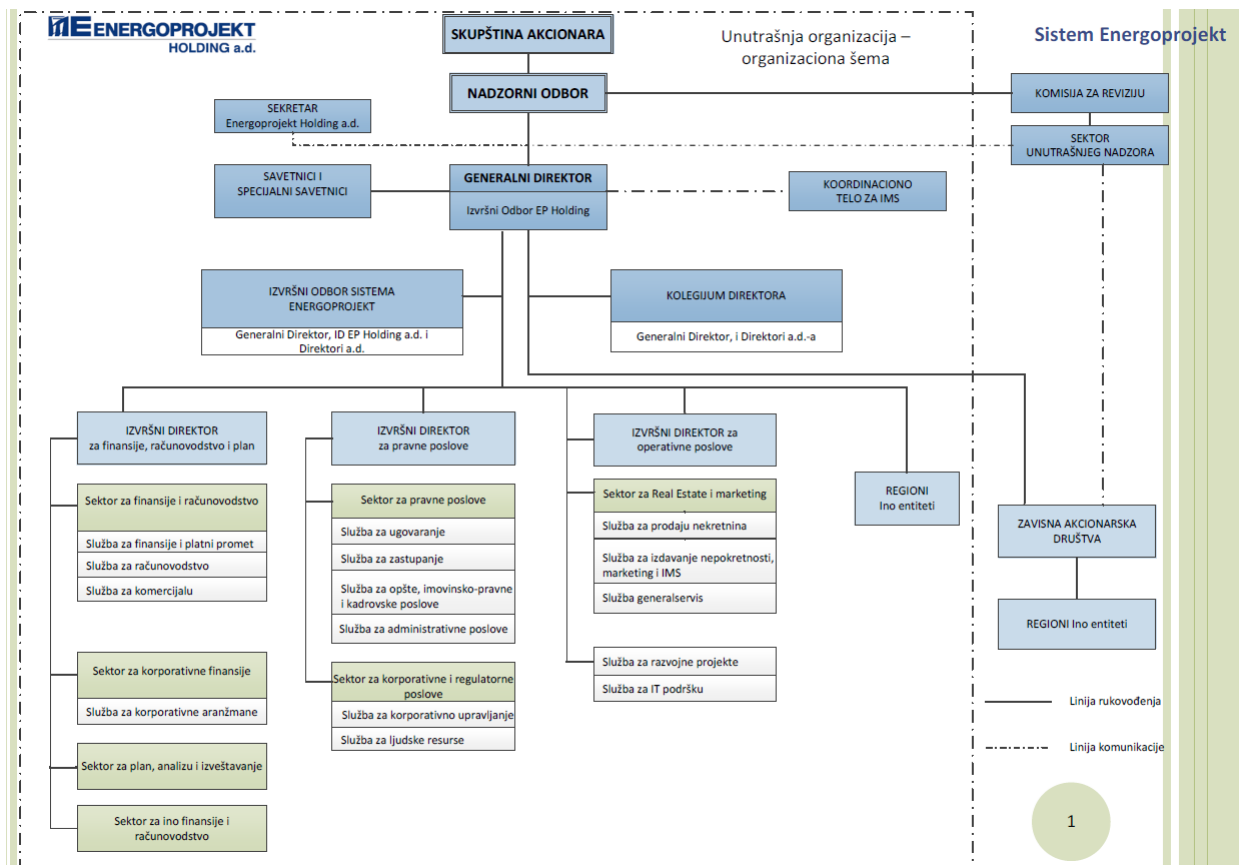
Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2022.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Miodrag Zečević, predsednik	VIII stepen, diplomirani inženjer elektrotehnike	7.254
2. Dragan Ugrčić, član	VII stepen, diplomirani ekonomista (master)	0
3. Ismail Musabegović, član	VIII stepen, diplomirani ekonomista	0
4. Nada Bojović, nezavisni član	VII stepen, diplomirani inženjer organizacije rada	0

Članovi Izvršnog odbora (na dan 31.12.2022.):

Ime i prezime	Obrazovanje	broj akcija ENHL
1. Dobroslav Bojović Generalni direktor	VII stepen, diplomirani ekonomista	47.004
2. Ljiljana Vučićević Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan	VII stepen, diplomirani ekonomista	0
3. Momčilo Jevtić Izvršni direktor za pravne poslove	VII stepen, diplomirani pravnik	0
4. Ilijana Stamenković Izvršni direktor za operativne poslove	VII stepen, diplomirani ekonomista	0

Organizaciona struktura Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva):

Prema kriterijumima za razvrstavanje iz Zakona o računovodstvu („Sl. glasnik RS“ br. 73/2019 i 44/2021) Matično društvo je razvrstano u srednje pravno lice.

Sistem upravljanja zasniva se na organizacionom ustrojstvu sistema Energoprojekt i pravnom statusu društava u sistemu Energoprojekt, u skladu sa Zakonom, Statutom matičnog društva i Statutima zavisnih društava.

Zavisna društva su pravna lica kontrolisana od strane Matičnog društva. Matično društvo ima kontrolu nad pravnim licem u kome ima učešće u kapitalu kada ima izloženosti ili pravo na varijabilne prinose po osnovu svog učešća u kapitalu i kada ima mogućnosti da utiče na te prinose kroz svoju moć nad pravnim licem u koje je uloženo.

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje, kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Energoprojekt Holding a.d., Beograd je javno akcionarsko društvo čija je pretezna delatnost 6420 - delatnost holding kompanija.

Društvo je matično društvo koje u svom vlasništvu ima veći broj zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, kao i zajedničko društvo (zajednički poduhvat) i pridruženo društvo u zemlji.

Zavisna društva u zemlji su sledeća:

- Energoprojekt Visokogradnja a.d.,
- Energoprojekt Niskogradnja a.d.,
- Energoprojekt Oprema a.d.,
- Energoprojekt Hidroinženjering a.d.,
- Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.,
- Energoprojekt Industrija a.d.,
- Energoprojekt Entel a.d.,
- Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i
- Energoprojekt Park 11 d.o.o.

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BD 54170/2021 od 28.6.2021. godine registrovana je statusna promena pripajanja privrednog društva Energoprojekt Energodata a.d. kao društva prenosioca (dalje: Društvo prenosilac) privrednom društvu Energoprojekt Holding a.d. kao društvu sticaocu (dalje: Društvo sticalac).

Rešenjem Agencije za privredne registre BD 54177/2021 od 28.06.2021. godine Društvo prenosilac Energoprojekt Energodata a.d. je usled pripajanja prestalo da postoji, a na Društvo sticaoca je kao posledica pripajanja preneti celokupna imovina Društva prenosioca, bez izuzetka ili ograničenja, sva dugovanja, obaveze i ostale odgovornosti Društva prenosioca prema bilo kojoj trećoj strani, uključujući i pripadajuće fiskalne obaveze Društva prenosioca koje duguje bilo kom poveriocu sa javnim ovlašćenjima, sredstva obezbeđenja obaveza izdata od strane Društva prenosioca.

Dan od koga prestaju poslovne aktivnosti Društva prenosioca je 28.06.2021. godine, kao dan registracije statusne promene pripajanja Društvu sticaocu, odnosno dan brisanja iz Registra APR.

Rešenjem Agencije za privredne registre Republike Srbije BDSL 6489/2021 od 15.07.2021. godine Energoprojekt Promet d.o.o. je brisano iz registra privrednih subjekata, obzirom da predmetno društvo nije dostavilo nadležnom registru godišnje finansijske izveštaje za 2017. i

2018. godinu, do kraja 2019. godine, a sve u skladu sa članom 547. stav 2 Zakona o privrednim društvima i članovima 546. stav 1 tacka 10) i 547b istog zakona.

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije su sledeća:

- Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija,
- Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja,
- I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija,
- Dom 12 S.A.L, Liban,
- Energo (Private) Limited, Zimbabve i
- Energo Kaz d.o.o., Kazahstan.
- Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.

Društvo je steklo udeo u ino kompaniji Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o. statusnom promenom pripajanja društva Energoprojekt Energodata a.d. (prethodno, detaljnije objašnjeno u ovoj napomeni), što je registrovano Rešenjem Centralnog registra privrednih subjekta uprave prihoda i carina u Podgorici br.5-0297614/009 od 02.09.2021. godine i Obaveštenjem od 14.09.2021. godine.

Zajedničko društvo (zajednički poduhvat) u zemlji je:

- Enjub d.o.o.

Procenat vlasništva Društva na dan 31.12.2022. godine u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
<i>U zemlji:</i>	
Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
Energoprojekt Industrija a.d.	62,77

Energoprojekt Entel a.d.	100,00
Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
<i>U inostranstvu:</i>	
Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
Dom 12 S.A.L, Liban	100,00
Energo (private) Limited, Zimbabve	100,00
Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00
Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o.	100,00

Procenat vlasništva Društva u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu u ostalim povezanim pravnim licima u zemlji</i>	
<i>Naziv zajedničkog društva</i>	<i>% vlasništva</i>
Enjub d.o.o.	50,00

Pored gore navedenih zavisnih i ostalih povezanih pravnih lica, Društvo ima i svoje predstavništvo u Bagdadu, Irak, koje je od 2015. godine u dormant statusu.

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu, razvrstano u **srednje pravno lice**.

Prosečan broj zaposlenih u Društvu u izveštajnom periodu, na bazi stanja krajem svakog meseca, iznosi 76 (31.12.2021. godine: 69).

Akcije Energoprojekt Holding a.d. Beograd su kotirane na regulisanom tržištu Beogradske berze a.d. Beograd i sa njima se trguje metodom kontinuiranog trgovanja na tržišnom segmentu „Open Market“.

Ostvarena cena u trgovanju (na poslednji dan izveštajnog perioda - 31. decembar 2022. godine) matičnog društva Energoprojekt Holding a.d. iznosila je 326 dinara po akciji (tokom 2022. godine cena akcija se kretala u intervalu od 260 do 370 dinara), što je bilo ekvivalentno tržišnoj kapitalizaciji Društva u iznosu od 3.563.601.192 dinara. Odnos tržišne i knjigovodstvene (obračunske) cene (P/B) iznosio je 0,35. Ukupno ostvareni promet akcija Energoprojekt Holding a.d. u 2022. godini iznosio je 5.822.531 dinara. Prosečan promet iznosio je 23.290 dinara. Prosečna ostvarena cena trgovanja iznosila je 317 dinara po akciji.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja, kao i finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine, detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu".

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., pored matičnog akcionarskog društva "Energoprojekt Holding" a.d., Beograd (u daljem tekstu: Energoprojekt Holding ili Društvo) uključena su i:

- 10 zavisnih društava u zemlji od kojih 9 zavisnih društava su neposredno zavisna (7 akcionarskih društava i 2 društva sa ograničenom odgovornošću) i 1 zavisno društvo posredno preko drugih zavisnih društava (1 društvo sa ograničenom odgovornošću),
- 1 zajednički poduhvat, u daljem tekstu zajedničko društvo (1 društvo sa ograničenom odgovornošću) kod koga je učešće u kapitalu 50% i
- 6 neposredno zavisnih društava u inostranstvu.

U okviru zavisnih društava organizovane su jedinice za izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu (ukupno 112) i sopstvena društva u zemlji i inostranstvu (11 zavisnih društava u inostranstvu i 1 pridruženo društvo u zemlji), koje zajedno obavljaju izgradnju, projektovanje, opremanje, izradu studije, istraživanje, programiranje investicionih objekata i sistema, promet roba i usluga i drugo.

Prema delatnosti poslovanja, društva u Energoprojektu su u izveštajnom periodu organizovana na sledeći način:

Delatnost	Broj jedinica za		
	Broj društava u zemlji	izvođenje investicionih radova i predstavništva u inostranstvu	Broj društava u inostranstvu
Projektovanje i istraživanje	4	57	5
Izgradnja i opremanje	6	55	10

Holding	1		
Ostalo	2		2
 Ukupno	13	112	17

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihajla Pupina broj 12, Novi Beograd.

Ukupan prosečni broj zaposlenih u društvima koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu i sistem Energoprojekt) u 2022. godini, na bazi stanja krajem svakog meseca, ne računajući lokalnu radnu snagu ino – entiteta, iznosi 1.043 (2021. godine: 1.274).

Matično društvo je na dan 31. decembra 2022. godine zapošljavalo 76 radnika (31. decembra 2021. godine 73 radnika). Fluktuacija radne snage bila je uslovljena odlascima u penziju, sporazumnim raskidima radnog odnosa, novim prijemima zaposlenih sa tržišta rada i/ili internim preuzimanjima unutar sistema Energoprojekt. U pogledu kvalifikacione strukture zaposlenih, najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih imali su zaposleni sa visokim stepenom stručne spreme (41%), sa višom spremom (12%), srednjom stručnom spremom (30%), VKV i KV i ostali radnici (17%). Zaposleni poseduju odgovarajuća znanja, kvalifikacije i iskustvo za obavljanje poslova na svojim radnim mestima, u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova. Za kadrovska pitanja u Društvu zadužen je Sektor ljudskih resursa.

Grupa (Sistem Energoprojekt) je na dan 31. decembra 2022. godine zapošljavala 962 radnika (31. decembra 2021. godine 1118 radnika). Fluktuacija radne snage bila je uslovljena odlascima u penziju, otkazima ugovora o radu, sporazumnim raskidima radnog odnosa, novim prijemima zaposlenih sa tržišta rada i/ili internim preuzimanjima unutar sistema Energoprojekt. U pogledu kvalifikacione strukture zaposlenih, najveće učešće u ukupnom broju zaposlenih imali su zaposleni sa visokim stepenom stručne spreme (49%), sa višom spremom (7%), srednjom stručnom spremom (21%), VKV i KV radnici (22%) i ostali (1%). Zaposleni poseduju odgovarajuća znanja, kvalifikacije i iskustvo za obavljanje poslova na svojim radnim mestima, u skladu sa Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova. Za kadrovska pitanja u okviru Grupe zadužen je Sektor ljudskih resursa.

Grupi za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. (u daljem tekstu: sistem Energoprojekt) čine matično društvo Energoprojekt Holding i niže navedena zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji, kao i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

Zavisna, zajednička i pridružena društva u zemlji

R.br.	N a z i v	% vlasništva
<i>Zavisna društva</i>		
<i>Izgradnja i opremanje</i>		
1.	Energoprojekt Visokogradnja a.d.	100,00
2.	Energoprojekt Niskogradnja a.d.	100,00
3.	Energoprojekt Oprema a.d.	67,87
4.	Energoprojekt Sunnyville d.o.o.	100,00
5.	Energoprojekt Park 11 d.o.o.	100,00
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
6.	Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.	100,00
7.	Energoprojekt Industrija a.d.	62,77
8.	Energoprojekt Entel a.d.	100,00
9.	Energoprojekt Hidroinženjering a.d.	100,00
<i>Ostalo</i>		
10.	Energoplast d.o.o.	45,11
	(Energoprojekt Industrija a.d. 40,00% i Energoprojekt Entel a.d. 20,00%)	

Zajednička društva

Izgradnja i opremanje

11. Enjub d.o.o.	50,00
------------------	-------

U konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d., metodom potpune konsolidacije, uključeno je zavisno društvo Energoplast d.o.o., pri čemu je prethodno eliminisano njegovo uključenje, metodom udela (equity metodom), kroz prvostepenu konsolidaciju u finansijske izveštaje Energoprojekt Industrije (40,00%) i Energoprojekt Entela (20,00%). Iako Energoprojekt Holding u predmetnom društvu (indirektno) ima učešće u kapitalu od 45,11%, u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. ono je uključeno metodom potpune konsolidacije, obzirom na činjenicu da Energoprojekt Holding, posredno, ima moć kontrole nad društvom Energoplast (iako nema većinsko vlasništvo).

Prilikom uključivanja u konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. zajedničkog društva Enjub d.o.o, u skladu sa MSFI 11 – Zajednički aranžmani, primenjen je metod udela (equity metod).

Zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije

R.br.	N a z i v	% vlasništva
-------	-----------	--------------

Zavisna društva

Izgradnja i opremanje

1.	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	100,00
2.	Energoprojekt Holding Guinee S.A, Gvineja	100,00
3.	Energo (Private) Limited, Zimbabve	100,00
4.	Energo Kaz d.o.o., Kazahstan	100,00

Ostalo

5.	I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	100,00
6.	Dom 12 S.A.L, Liban	100,00

Na osnovu odluke Izvršnog odbora Energoprojekt Holdinga iz konolidacije se izuzima društvo Energoprojekt Energodata Montenegro d.o.o., Crna Gora (100%), shodno odredbama člana 32. Zakona o računovodstvu.

Zavisno društvo u inostranstvu Energo Kaz d.o.o., Kazahstan je registrovan u vlasništvu Energoprojekt Holdinga, ali ga koordinira i njime upravlja zavisno društvo Energoprojekt Visokogradnja a.d.

Od navedenih zavisnih društava u zemlji i inostranstvu, Energoprojekt Visokogradnja, Energoprojekt Niskogradnja, Energoprojekt Entel, Energoprojekt Hidroinženjering, Energoprojekt Industrija i Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija su i sama društva koja sastavljaju konsolidovane finansijske izveštaje na bazi organizacione šeme usvojene od strane Odbora direktora ili menadžmenta gore pomenutih društava, tako da su kroz prvostepenu konsolidaciju uključena njihova zavisna i pridružena društva koja su navedena u narednoj tabeli.

R.br.	N a z i v	Uključena kroz prvostepenu konsolidaciju
-------	-----------	--

Inostranstvo

Zavisna društva u inostranstvu – ino kompanije

Izgradnja i opremanje

1.	Energoprojekt Ghana Ltd., Akra, Gana	EP Visokogradnja a.d.
2.	Energoprojekt Montenegro d.o.o., Crna Gora	EP Visokogradnja a.d.

3.	Energoprojekt Rus d.o.o., Moskva, Rusija	EP Visokogradnja a.d.
4.	Energo Uganda Company Ltd, Kampala, Uganda	EP Niskogradnja a.d.
5.	Enlisa S.A., Lima, Peru	EP Niskogradnja a.d.
6.	Energoprojekt Zambia Limited, Zambija	Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija
<i>Projektovanje i istraživanje</i>		
7.	Energoprojekt Entel L.L.C., Muskat, Sultanat Oman	EP Entel a.d.
8.	Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar	EP Entel a.d.
9.	Energoconsult L.L.C., Abu Dhabi, UAE	EP Entel a.d.
10.	Energoprojekt Entel kompanija, Bahrein	EP Entel a.d.
11.	Enhisa S.A., Lima, Peru	EP Hidroinženjering a.d.

Zemlja

Pridružena društva u zemlji

Ostalo

12.	Energopet d.o.o. (33,33 %)	EP Industrija a.d.

Na osnovu odluke Odbora direktora Energoprojekt Oprema, počev od 31.12.2020. godine, Energoprojekt Oprema se izuzima od obaveze sastavljanja, dostavljanja i obelodanjivanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, obzirom da se shodno odredbama člana 32. stav 6. i 7. Zakona o računovodstvu sledeća društva izuzimaju iz konsolidacije:

- Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija (24,92%) i
- Energoprojekt Oprema Crna Gora d.o.o., Podgorica, Crna Gora (100%).

Obzirom da društvo Energo Nigeria Ltd., Lagos, Nigerija više ne ulazi u Grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d., svi međusobni odnosi sa predmetnim društvom su počev od finansijskih izveštaja za 2020. godinu prebačeni sa pozicija odnosa sa pridruženim društvima na eksterne pozicije bilansa stanja i bilansa uspeha.

Rukovodstvo Društva procenjuje da društva koja čine grupu za konsolidaciju Energoprojekt Holding a.d. nastavljaju da posluju na neodređeni vremenski period i ne očekuje značajne promene u poslovanju, pa su shodno takvoj proceni, konsolidovani finansijski izveštaji Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu sastavljeni saglasno sa načelom stalnosti.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja sistema Energoprojekt, kao i finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine sistema Energoprojekt, detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu".

U nastavku su prikazani neki od relevantnih parametara poslovanja matičnog društva (Energoprojekt Holding a.d.) i sistema Energoprojekt, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Holding a.d. (matičnog društva) u 2022. godini

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	323.024	378.856
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	348.006	336.152
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	-24.982	42.704
66	Finansijski prihodi	1.323.132	1.020.644
56	Finansijski rashodi	173.131	151.606
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	1.150.001	869.038
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	6.668	63.013
67	Ostali prihodi	69.936	26.521
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	138.378	11.925
57	Ostali rashodi	40.280	4.582
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	-102.054	73.027
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	1.722.760	1.489.034
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	699.795	504.265
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	1.022.965	984.769
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	850	1.062
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	1.022.115	983.707
721	Poreski rashod perioda	5.028	
722 (dug. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda (Napomena 43)	15.521	10.910
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	1.001.566	972.797
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	1.722.760	1.489.034
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	700.645	505.327

U odnosu na uporedni period prethodne godine, povećanje bruto rezultata Društva dominantno je rezultat povećanja dobitka iz finansiranja usled većeg ostvarenog prihoda po osnovu dividende od zavisnih pravnih lica.

Zarada po akciji

Pokazatelj	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Neto dobitak koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	1.001.566	972.797
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	92,45	89,79

Zarada/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se neto dobitak/(gubitak) namenjen običnim akcionarima подели sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji poslovanja Društva u 2022. godini, i to:

- opšti racio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- rigorozni racio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza,
- gotovinski racio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu racio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2022	2021
Opšti racio likvidnosti	2:1	44,25:1	3,50:1
Rigorozni racio likvidnosti	1:1	44,23:1	3,49:1
Gotovinski racio likvidnosti		21,81:1	0,59:1
Neto obrtna sredstva (u 000 RSD)	Pozitivna vrednost	4.783.138	1.200.719

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom 2022. godine bilo likvidno, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Najbolji reprezent **rentabilnosti** je *stopa prinosa na prosečni sopstveni kapital*, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2022	2021
Neto dobitak/(gubitak)	1.001.566	972.797
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	10.090.845	9.233.531
b) Kapital na kraju godine	11.123.080	10.090.845
Svega	<i>10.606.963</i>	<i>9.662.188</i>
Stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital na kraju godine	9,44%	10,07%

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Obaveze	3.658.484	4.019.425
Ukupna sredstva	14.781.564	14.110.270
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,25 : 1	0,28 : 1
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	11.123.080	10.090.845
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze (uključujući i odložene poreske obaveze)	3.547.889	3.538.954
<i>Svega</i>	<i>14.670.969</i>	<i>13.629.799</i>
Ukupna sredstva	14.781.564	14.110.270
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,99 : 1	0,97 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital i uvećana za gubitak iznad visine kapitala) i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	31.12.2022.	31.12.2021.
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	3.658.484	4.019.425
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	2.412.371	282.516
<i>Svega</i>	<i>1.246.113</i>	<i>3.736.909</i>
Kapital	11.123.080	10.090.845
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 8,93	1 : 2,70

Struktura ukupnog konsolidovanog rezultata poslovanja sistema Energoprojekt u 2022. godini

Grupa računa	Struktura dobitka/(gubitka) pre oporezivanja i neto dobitka/(gubitka)	u 000 dinara	
		01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
60 do 65 i 68 osim 683, 685 i 686	Poslovni prihodi	15.289.807	19.801.705
50 do 55 i 58 osim 583, 585 i 586	Poslovni rashodi	15.312.312	18.825.327
	<i>Poslovni dobitak/(gubitak)</i>	-22.505	976.378
66	Finansijski prihodi	1.430.100	937.080
56	Finansijski rashodi	1.004.145	765.732
	<i>Dobitak/(gubitak) iz finansiranja</i>	425.955	171.348
683, 685 i 686	Prihodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	140.379	253.831
67	Ostali prihodi	722.295	630.940
583, 585 i 586	Rashodi od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha	334.139	366.200
57	Ostali rashodi	665.622	360.787
	<i>Dobitak/(gubitak) po osnovu ostalih prihoda i rashoda i prihoda i rashoda od usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha</i>	-137.087	157.784
6 osim 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 osim 59-69	UKUPNI RASHODI	17.316.218	20.318.046
	<i>Dobitak/(gubitak) iz redovnog poslovanja pre oporezivanja</i>	266.363	1.305.510
69-59	Pozitivan neto efekat na rezultat po osnovu dobitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda		
59-69	Negativan neto efekat na rezultat po osnovu gubitka poslovanja koje se obustavlja, promena računovodstvenih politika i ispravki grešaka iz ranijih perioda	42.542	18.635
	DOBITAK/(GUBITAK) PRE OPOREZIVANJA	223.821	1.286.875
721	Poreski rashod perioda	135.525	350.801
722 (dugov. saldo)	Odloženi poreski rashod perioda	74.389	71.203
722 (potr. saldo)	Odloženi poreski prihod perioda		
	NETO DOBITAK/(GUBITAK)	13.907	864.871
6 sa 69-59	UKUPNI PRIHODI	17.582.581	21.623.556
5 sa 59-69	UKUPNI RASHODI	17.358.760	20.336.681

Ostvareni **dobitak pre oporezivanja (bruto dobitak)** sistema Energoprojekt u izveštajnoj godini u iznosu od 223.821 hiljada dinara rezultat je, pre svega, ostvarenog:

- finansijskog dobitka u iznosu od 425.955 hiljada dinara, pre svega, po osnovu neto pozitivnih kursnih razlika i pozitivnih efekata valutnih klauzula u iznosu od 238.102 hiljada dinara (pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi); po osnovu neto pozitivnih prihoda od kamata u iznosu od 76.868 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji i Energoprojekt Opremi, i učešća u dobitku pridruženog društava Energopet d.o.o. (33,33%) u iznosu od 78.389 hiljada dinara;

- poslovnog gubitka u iznosu od 22.505 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Niskogradnji, Energoprojekt Opremi, Energoprojekt Industriji i Energoprojekt Holdingu i

- gubitka iz ostalih aktivnosti u iznosu od 137.087 hiljada dinara, pre svega po osnovu, sa jedne strane:

- *neto* gubitka po osnovu usklađivanja vrednosti finansijske imovine koja se iskazuje po fer vrednosti kroz bilans uspeha: 193.760 hiljada dinara (dominantno, po osnovu efekata primene MSFI 9 i formiranja ispravke vrednosti finansijskih sredstava na dan bilansa u skladu sa utvrđenom *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9*),

- *neto* gubitka po osnovu evidentiranja ostalih nepomenutih prihoda i rashoda: 346.949 hiljada dinara i

- rashoda po osnovu direktnih otpisa potraživanja: 59.544 hiljada dinara, pre svega, u Energoprojekt Entel: 25.518 hiljada dinara, (u kompaniji Energoprojekt Entel LTD, Doha, Qatar: 20.855 hiljada dinara).

i sa druge strane:

- prihoda od naplaćenih otpisanih potraživanja: 294.678 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 273.780 hiljada dinara, pre svega, po osnovu naplate po Arbitražnoj presudi od Gazprom Transgaz Minsk Belorusija u iznosu od 211.613 hiljada dinara i naplate od Univerzitetskog kliničkog centra Srbije u iznosu od 44.646 hiljada dinara i

- prihoda od ukidanja dugoročnih i kratkoročnih rezervisanja: 104.631 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Entelu po osnovu ukidanja rezervisanja za troškove u garantnom roku: 98.318 hiljada dinara) i

- prihoda od smanjenja obaveza: 52.478 hiljada dinara (dominantno u Energoprojekt Opremi u iznosu od 16.270 hiljada dinara, najvećim delom po osnovu smanjenja obaveza prema društvu Planum: 14.237 hiljada dinara).

Zarada po akciji

Pokazatelj	01.01-31.12.22.	01.01-31.12.21.
Neto dobitak/(gubitak) koji pripada akcionarima matičnog društva (u 000 dinara)	-32.663	622.125
Prosečan ponderisani broj običnih akcija tokom perioda	10.833.592	10.833.592
Zarada po akciji (u dinarima)	-3,01	57,43

Neto dobitak/(gubitak) po akciji izračunava se tako što se dobit pripisiva akcionarima podeli ponderisanim prosečnim brojem običnih akcija u emisiji tokom godine, koji ne uključuje obične akcije koje je Društvo (Društva u Sistemu) otkupilo i koje se drže kao sopstvene akcije.

Ostali relevantni konsolidovani finansijski parametri poslovanja sistema Energoprojekt detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu".

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Polazeći od strateškog opredeljenja trajnog i održivog razvoja sistema Energoprojekt orijentisanog ka kontinuelnom uvećanju profitabilnosti, poslovanja na tradicionalnim tržištima (u zemlji i inostranstvu), ekonomski isplative uposlenosti resursa kao i globalnih makroekonomskih tokova, planirani su sledeći poslovni zadaci za 2023. godinu:

Prioritetni zadaci:

- Ugovaranje novih poslova i obezbeđenje kontinuiranog rada društava iz sistema Energoprojekt;
- Obezbeđenje likvidnosti – aktivnosti na naplati potraživanja i optimizaciji kreditne zaduženosti društava iz sistema Energoprojekt, kao i urednoj isplati dospevajućih kupona izdate emisije dugoročnih korporativnih obveznica;
- Aktivnosti na projektu unapređenja zajedničkog aplikativnog sistema za računovodstvo i knjigovodstvo sistema Energoprojekt;

- Obezbeđenje odgovarajućih preduslova za realizaciju poslovnih aktivnosti društava iz sistema Energoprojekt.

Ostali poslovni zadaci:

- Realizacija tekućih poslova uz adekvatno rešavanje ugovorne problematike, sa imperativnim ciljem da se ostvaruje zadovoljavajući profit na svakom projektu;
- Prilagođavanje marketinških aktivnosti i stvaranje poslovnih uslova za nova ugovaranja i maksimalno zapošljavanje postojećih kapaciteta;
- Racionalizacija poslovanja, kvalitetnije planiranje i kontrola uz tehnološki i organizacioni razvoj;
- Uključenje svih resursa i imovine preduzeća u poslovne procese;
- Razvoj lokacija i ulaganje u sopstvene investicije;
- Jačanje poslovne saradnje između društava kroz projektnu i funkcionalnu saradnju, uz jačanje korporativnih funkcija;
- Sagledati moguće organizacione promene u cilju prilagođavanja tržišnim uslovima poslovanja;
- Zaštita zdravlja zaposlenih;
- Transparentnost poslovanja i prezentacije Energoprojekta u javnosti, kroz davanje relevantnih informacija preko Berze i redovne komunikacije sa investitorima, partnerima i stručnom javnošću, u zemlji i u inostranstvu.

Najznačajnije pretnje i opasnosti kojima je društvo izloženo su: Produžavanje i produblivanje globalne pandemijske, političke i ekonomske krize; Konkurencija stranih kompanija iz mnogoljudnih zemalja sa jeftinom radnom snagom; Konkurencija stranih firmi kojima su dostupnija jeftinija finansijska sredstva; Institucionalne promene na domaćem i odabranim stranim tržištima; Zavisnost poslovanja od političke stabilnosti tržišta na kojima Energoprojekt realizuje projekte i slično.

Poslovanje Energoprojekta u zemlji i na inostranim tržištima zahteva uspostavljanje sistema za pravovremeno prepoznavanje i upravljanje rizicima poslovanja koje treba da budu sastavni deo svih izvršnih funkcija, i jedna je od osnovnih funkcija unutrašnje revizije društva. Na razvoju strategije upravljanja rizicima radiće se intenzivno i planski u narednom periodu, u skladu sa utvrđenim godišnjim planom sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d. za 2023. godinu.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Nakon dana bilansa stanja nije bilo događaja koji bi bitnije uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na internet stranici Energoprojekt Holding a.d. i Beogradske berze, u sklopu obaveza vezanih za kotiranje na tržišnom segmentu „Open Market“ Beogradske berze a.d. Beograd.

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana.

Sa aspekta **povezanih pravnih lica**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima (pod kojim smo u svrhu obelodanjivanja odnosa sa povezanim stranama uključili sva salda u Aktivi Društva) u bilansu stanja.

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	u 000 dinara	
	2022	2021.
<i>Prihodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	149.479	188.145
b) EP Niskogradnja a.d.	135.517	101.565
c) EP Hidroinženjering a.d.	86.923	15.904
d) EP Entel a.d.	349.506	336.847
e) EP Energodata a.d.	-	2.582
f) EP Industrija a.d.	18.919	7.996
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	5.580	4.470
h) EP Oprema a.d.	397.438	74.759
i) EP Sunnyville d.o.o.	3.453	4.777
j) EP Park 11 d.o.o.	461.046	580.322
k) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	-	6
l) Dom 12 S.A.L.	-	-
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	31	27
n) Enjub d.o.o.	1.720	4.563
o) Napred Razvoj a.d.	-	76
p) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	3	-
<i>Svega</i>	<i>1.609.615</i>	<i>1.322.039</i>
<i>Rashodi:</i>		
a) EP Visokogradnja a.d.	99.268	34.165
b) EP Niskogradnja a.d.	28.588	4.633
c) EP Hidroinženjering a.d.	-	-
d) EP Entel a.d.	201	182
e) EP Energodata a.d.	-	1.737
f) EP Industrija a.d.	1.914	3.872
g) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	64	1.808
h) EP Oprema a.d.	2.211	1.647
i) EP Sunnyville d.o.o.	199	3
j) EP Park 11 d.o.o.	1.116	3.521
k) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	364	-
l) Dom 12 S.A.L.	3	-
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	1.369	-
n) Enjub d.o.o.	369	-
o) Napred Razvoj a.d.	14	21.331
p) GP Napred	25	-
r) EP Ghana Ltd, Akra, Gana	25	-
<i>Svega</i>	<i>135.730</i>	<i>72.899</i>

Financijska sredstva od povezanih pravnih lica	u 000 dinara					
	31.12.2022.			31.12.2021.		
	Bruto	Ispravka vred.	Neto	Bruto	Ispravka vred.	Neto
a) EP Visokogradnja a.d.	2.317.724	135.311	2.182.413	2.183.898	52.159	2.131.739
b) EP Niskogradnja a.d.	1.599.760	29.369	1.570.391	1.201.920	3.207	1.198.713
c) EP Hidroinženjering a.d.	118.753	145	118.608	50.278	149	50.129
d) EP Entel a.d.	5.347		5.347	4.520		4.520
e) EP Industrija a.d.	10.520		10.520	4.038		4.038
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	31.745	51	31.694	26.518	52	26.466
g) EP Oprema a.d.	1.045	-	1.045	1.897.419	5.726	1.891.693
h) EP Sunnyville d.o.o.	85.835	254	85.581	93.381	283	93.098
i) EP Park 11 d.o.o.	34		34	2.024		2.024
j) I.N.E.C. Engineering Company Limited, Velika Britanija	-		-	364		364
k) Dom 12 S.A.L.	369		369			-
l) Enjub d.o.o.	174.381	1	174.380	172.763	1	172.762
m) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	164		164	1.503		1.503
n) Napred Razvoj a.d.			-			-
<i>Svega</i>	<i>4.345.677</i>	<i>165.131</i>	<i>4.180.546</i>	<i>5.638.626</i>	<i>61.577</i>	<i>5.577.049</i>

Finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima	u 000 dinara	
	2022	2021.
a) EP Visokogradnja a.d.	3	140
b) EP Niskogradnja a.d.	1.582	2.350
c) EP Hidroinženjering a.d.	3.698	3.043
d) EP Entel a.d.	2.256	2.369
e) EP Industrija a.d.	1.582	2.350
f) EP Urbanizam i arhitektura a.d.	637	1.404
g) EP Oprema a.d.	24.252	26.041
h) EP Sunnyville d.o.o.	1.212	606
i) EP Park 11 d.o.o.	1.455	356.222
j) Dom 12 S.A.L.	-	-
k) Enjub d.o.o.	-	-
l) Zambia Engineering and Contracting Company Limited, Zambija	-	-
m) Napred Razvoj a.d.	-	4.287
<i>Svega</i>	<i>36.677</i>	<i>398.812</i>

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču uglavnom iz transakcija prodaje usluga i dospevaju u roku od 15 dana od datuma fakture.

Obaveze prema povezanim pravnim licima potiču uglavnom od kupovnih transakcija i dospevaju u rasponu od 5 do 30 dana nakon datuma kupovine. Obaveze ne sadrže kamatu.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja na ime obaveza prema povezanim pravnim licima.

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Istraživanje i razvoj ne spadaju u osnovnu delatnost matičnog Društva i povezanih društava.

U toku su aktivnosti na daljem razvoju i implementaciji adekvatnog poslovnog i informacionog sistema, primerenog aktuelnom obimu i planiranom rastu poslovanja, kao i aktivnosti u vezi primene integrisanog dokument menadžment sistema (DMS).

Energoprojekt Holding a.d. svoje poslovanje usaglašava i sa zahtevima standarda za menadžment kvalitetom prema ISO 9001, menadžment zaštitom životne sredine prema ISO 14001 i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu prema BS OHSAS 18001 odnosno novom ISO 45001 standardu. Usaglašenost sa navedenim standardima, Energoprojekt Holding a.d. je i sertifikovao i to: od 2010 prema ISO 9001 standardu, odnosno od 2013 prema standardima ISO 14001, BS OHSAS 18001 / odnosno novom ISO 45001. Ove sertifikate Energoprojekt Holding a.d. održava kroz redovne, godišnje provere od strane eksternog akreditovanog proveravača “SGS Beograd”, članice renomirane SGS grupe. Najviše rukovodstvo Energoprojekt Holding a.d. je donelo i redovno preispituje “Politiku IMS – Integrisanih Sistema menadžmenta Energoprojekt Holding a.d. Politika je javno objavljena i dostupna svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

Svi eksterni isporučioци / partneri / saradnici Energoprojekt Holding a.d. upoznati su sa Politikom IMS. Oni su ugovorom obavezani da tokom realizacije ugovorenih aktivnosti moraju poštovati opredeljenja Energoprojekt Holding a.d. definisana politikama, procedurama i drugim aktima posebno u domenu zaštite životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu.

Redovno, a minimum jednom godišnje, Društva iz Sistema Energoprojekt prate realizaciju postavljenih ciljeva koji, između ostalog, obuhvataju i ciljeve / ključne pokazatelje uspešnosti vezane za smanjenje korišćenja prirodnih resursa, smanjenje zagađenja, prevenciju povreda, profesionalnih oboljenja, brigu o zaposlenima.

Poslovne aktivnosti se redovno usklađuju sa primenljivim zahtevima pozitivne zakonske regulative u segmentu zaštite životne i utvrđuju se odgovarajući programi zaštite životne sredine. Pomenuti programi sprovode se kroz analize i vrednovanja uticaja odnosno rizika u oblasti zaštite životne sredine, kao i kroz odgovarajuća tehničko-tehnološka rešenja i uputstva za otklanjanje i/ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu. U tom smislu, rukovodstvo Energoprojekta organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana.

Aktivnosti društva na zaštiti životne sredine integrisane su i sprovode se u skladu sa poslovnom filozofijom i kroz zajedničke aktivnosti na nivou sistema Energoprojekt. Tako se kao primer može navesti "Projekat upravljanja otpadom", koji se sprovodi koordinisano, u skladu sa "Pravilnikom o upravljanju otpadom u poslovnoj zgradi Energoprojekta". Učešće predstavnika svakog društva iz sistema Energoprojekt u radnom timu za upravljanje otpadom je garancija da će sve planirane aktivnosti na najjeftiniji i najefikasniji način biti i sprovedene: npr. selekcija različitog kancelarijskog materijala (iskorišćeni papir, istrošene baterije, akumulatori, rashodovani električni i elektronski uređaji), reciklaža istog, kao i njegovo odlaganje u skladu sa propisanim standardima, i slično.

Podaci o otkupu sopstvenih akcija, odnosno udela;

Na osnovu Odluke o sticanju sopstvenih akcija na regulisanom tržištu, koju je doneo Nadzorni odbor Društva dana 13.02.2017. godine, Društvo je steklo, kupovinom na Beogradskoj berzi 97.700 sopstvenih akcija (što iznosi 0,89376% od ukupnog broja akcija).

U toku 2022. godine nije bilo poništenja, otkupa ili prodaje sopstvenih akcija Energoprojekt Holding a.d.. Takođe nije bilo ni otkupa sopstvenih akcija, odnosno udela od strane članica grupe konsolidovanih pravnih lica.

Postojanje ogranaka;

Energoprojekt Holding a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljni pregledi i komentari poslovanja (ino) entiteta sistema Energoprojekt iskazani su u okviru napomena uz konsolidovane finansijske izveštaje Energoprojekt Holding a.d. i napomena uz finansijske izveštaje zavisnih društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijsko sredstvo se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe (prava) finansijskog instrumenta. Kupovina ili prodaja finansijskog sredstva se evidentira korišćenjem računovodstvenog obuhvatanja na datum izmirenja (datum kada se sredstvo isporučuje entitetu ili datum kada entitet isporučuje sredstvo).

Društvo prestaje da priznaje finansijsko sredstvo:

- kada ugovorna prava na tokove gotovine od finansijskog sredstva prestanu da važe; ili
- prenese finansijsko sredstvo i taj prenos se, usled prenetog, u značajnoj meri, rizika i koristi od finansijskog sredstva, kvalifikuje kao prestanak priznavanja.

Finansijska sredstva se inicijalno odmeravaju po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijskog sredstva koje se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta. U odnosu na izneto, razlika je u tome što se početno priznavanje kod potraživanja od prodaje odmerava po ceni transakcije (osim u slučaju kada je u prodaji sadržana značajna komponenta finansiranja).

Kod naknadnog odmeravanja finansijskog sredstva, relevantna je grupa u kojoj je Društvo klasifikovao finansijsko sredstvo, a što je uslovljeno:

- poslovnim modelom Društva za upravljanje finansijskim sredstvima i
- karakteristikama ugovornih tokova gotovine finansijskog sredstva ("SPPI" test - Solely Payments of Principal and Interest).

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, finansijsko sredstvo može da se klasifikuje u sledeće tri grupe:

- finansijsko sredstvo odmereno po amortizovanoj vrednosti,
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz ostali ukupan rezultat i
- finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po amortizovanoj vrednosti treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Sredstvo klasifikovalo u kategoriji po fer vrednosti kroz ukupni ostali rezultat treba da ispuni oba kriterijuma:

- Poslovni model: finansijsko sredstvo se drži radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje;
- SPPI test: da li ugovoreni uslovi daju pravo na novčane tokove koji predstavljaju samo plaćanje glavnice i kamate.

Finansijsko sredstvo odmereno po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvata sredstva koja nisu klasifikovana u prethodne dve grupe. Efekti vrednovanja i realizovani dobiti i gubici se priznaju u bilansu uspeha u periodu kada su nastali.

Svi derivati koji su u obuhvatu MSFI 9 se odmeravaju po fer vrednosti. Sve promene se priznaju kroz bilans uspeha.

Dividenda se kao finansijsko sredstvo priznaje u bilansu uspeha kada je:

- ustanovljeno pravo Društva da mu se isplaćuje dividenda,
- kada je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa dividendom prelivati u Društvo i
- kada iznos dividende može pouzdano da se odmeri.

Finansijskom sredstvu **je umanjena vrednost** kada se desi jedan ili više događaja koji imaju štetan uticaj na procenjene buduće tokove gotovine tog finansijskog sredstva.

Po pitanju sredstava koja se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti (zajmovi i potraživanja) i po fer vrednosti kroz ostali ukupni rezultat, Društvo treba da prizna umanjeње vrednosti, to jest da prizna rezervisanje za **očekivane kreditne gubitke**.

Na svaki datum izveštavanja:

- ako se kreditni rizik značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom veka trajanja sredstava; i
- ako se kreditni rizik nije značajno povećao od početnog priznavanja, Društvo treba da odmerava rezervisanje za gubitke za finansijsko sredstvo po iznosu koji je jednak dvanaestomesečnim očekivanim kreditnim gubicima.

Društvo treba, na svaki datum izveštavanja, da proceni da li se kreditni rizik određenog finansijskog sredstva značajno povećao od početka priznavanja, što, pored ostalog, podrazumeva odmeravanje očekivanih gubitaka od finansijskog sredstva na način koji odražava:

- nepristrasan i iznos ponderisan verovatnoćom koji se utvrđuje vrednovanjem niza mogućih ishoda,

- vremensku vrednost novca i
- razumne i potkrepljive informacije koje su dostupne bez nepotrebnih troškova ili napora na datum izveštavanja o prethodnim događajima, trenutnim uslovima i prognozama budućih ekonomskih uslova.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza je svaka obaveza koja je:

- ugovorno pravo:
 - dostavljanja gotovine ili drugog finansijskog sredstva drugom društvu; ili
 - razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza s drugim društvom prema uslovima koji su potencijalno nepovoljni za Društvo; ili
- ugovor koji će biti ili može biti izmiren instrumentima sopstvenog kapitala Društva i koji je:
 - nederivatni, za koji Društvo jeste ili može biti u obavezi da dostavi promenljiv broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva; ili
 - derivatni, koji će biti ili može biti izmiren drugačije nego razmenom fiksnog iznosa gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj instrumenata sopstvenog kapitala Društva.

Shodno MSFI 9 – Finansijski instrumenti, finansijska obaveza se priznaje kada Društvo postane jedna od strana na koje se odnose ugovorne odredbe finansijskog instrumenta.

Društvo prestaje da priznaje finansijsku obavezu (ili deo finansijske obaveze) kada je ugašena, odnosno kada je ugovorna obaveza ispunjena, otkazana ili je istekla.

Razmena između postojećeg zajmoprimca i zajmodavca dužničkih instrumenata sa u značajnom meri različitim uslovima treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove. Slično iznetom, značajna izmena uslova postojeće (ili dela) finansijske obaveze treba da se računovodstveno obuhvata kao gašenje prvobitne finansijske obaveze i priznavanje nove.

Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze (ili dela obaveze) koja je ugašena ili prenetu drugoj strani i plaćene nadoknade, uključujući i sva prenetu negotovinska sredstva ili preuzete obaveze, treba da se priznaje u bilansu uspeha.

Finansijska obaveza se inicijalno odmerava po njihovoj fer vrednosti, uvećanoj ili umanjenoj, u slučaju finansijske obaveze koja se ne odmerava po fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili emitovanju finansijskog instrumenta.

Sa aspekta naknadnog vrednovanja, uz manje izuzetke (derivati, finansijske garancije i dr.), finansijske obaveze se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti, primenom metode efektivne kamatne stope. Primenom ove metode, Društvo identifikuje naknade koje su sastavni deo

efektivne kamatne stope finansijske obaveze (sve navedeno važi i za finansijsko sredstvo). Naknade koje su sastavni deo efektivne kamatne stope obuhvataju startne naknade (troškovi servisiranja, troškovi obrade kreditnih zahteva, upisivanje zaloga, advokatski troškovi i dr.), provizije i dr.

Društvo može, pri početnom priznavanju (tokom vremena se ne vrši reklasifikacija finansijske obaveze), da klasifikuje finansijsku obavezu kao odmerenu po fer vrednosti kroz bilans uspeha: ako se time sprečava računovodstvena neusaglašenost zbog odmeravanja sredstva, obaveza, prihoda i/ili rashoda po različitim osnovama; i ako se grupom finansijskih sredstava i obaveza upravlja i performanse im se vrednuju na bazi fer vrednosti, shodno dokumentovanoj strategiji upravljanja rizikom ili investiranja.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava:

MSFI 9 uvodi revidirani model obezvređenja finansijske imovine, koji se zasniva na bazi očekivanog kreditnog gubitka, a ne na prošlim gubicima.

Model nastalog gubitka iz MRS 39 priznao je gubitak po finansijskom instrumentu tek kada se pojavi objektivni dokaz o umanjenju vrednosti finansijskog instrumenta, kao na primer kašnjenje u plaćanju obaveza, finansijske poteškoće dužnika, otvaranje predstečajnog/stečajnog postupka, likvidacije dužnika i sl. Ovaj pristup je kao rezultat imao dosta kasno priznavanje gubitka u finansijskim izveštajima. Nasuprot tome, model očekivanih kreditnih gubitaka zahteva procenu mogućih gubitaka od umanjenja vrednosti finansijskih instrumenata pre pogoršanja finansijske i kreditne sposobnosti dužnika tj. da se vrednosno usklađenje priznaje pre nego što je došlo do nastalih gubitaka.

Prema usvojenoj *Metodologiji za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9* obračun obezvređenja se vrši u skladu sa modelom očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja finansijskih sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva (ugovorna finansijska imovina u skladu sa MSFI 15).

Društvo vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

Društvo primenjuje pojedinačnu procenu obračuna ispravki vrednosti u slučajevima gde se ključni pokretači kreditnog rizika mogu pratiti na bazi pojedinačnog instrumenta, gde ih onda Društvo tako prati bez potrebe za dodatnom zajedničkom procenom.

Pojedinačnu procenu ispravke vrednosti Društvo primenjuje na potraživanja od povezanih pravnih lica; na potraživanje od države, a koja se ne odnose na komercijalne odnose u kojima je država u ulozi investitora; na finansijske plasmane i date depozite; hartije od vrednosti i gotovinu i gotovinske ekvivalente.

Za potrebe pojedinačne procene, Društva se oslanjaju na podatak o neizmirenju obaveza (PD) iz eksternih izvora, odnosno podatak objavljen od strane renomiranih rejting agencija. Drugi parametar u kalkulaciji, LGD (loss given default), koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveze, je zasnovan na Bazelskom LGD-u od 45%. Izloženost u slučaju događaja neizmirenja obaveza (EAD) u ovom slučaju je iznos potraživanja na datum izveštavanja. Diskontni faktor će zavisiti od efektivne kamatne stope utvrđene prilikom početnog priznavanja i ročnosti instrumenta. Ako se očekuje naplata potraživanja u roku od 12 meseci diskontni faktor iznosi 1.

Grupnu procenu obračuna ispravki vrednosti, Društvo primenjuje za potrebe odmeravanja kreditnih gubitaka, odnosno ispravki vrednosti kod potraživanja od trećih lica (uključujući potraživanja od države, državnih društava i državnih organa, gde je država pretežno u ulozi investitora), u koja spadaju potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu, kao i aktivna vremenska razgraničenja koja imaju kategoriju finansijske imovine, i druga potraživanja, uključujući i ugovornu finansijsku imovinu u skladu sa MSFI 15, odnosno potraživanja po osnovu nefakturisanih prihoda sa ovim licima, a koja nisu predmet obuhvata pojedinačne procene, kao i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 16.

Obračun parametara koji će biti primenjeni u Sistemu Energoprojekt izveden je na osnovu podataka o istorijskoj naplati od strane najvećih društava koja posluju u okviru Energoprojekta, Energoprojekt Visokogradnje a.d., Energoprojekt Niskogradnje a.d., Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Oprema a.d.

Pristup obračunu PD-a temelji se na kreiranju matrica rezervisanja zasnovane na starosnim intervalima (14 intervala, zasnovanih na danima docnje na sledeći način: „0“ nedospela potraživanja; „1“ - 0-30 dana kašnjenja, „2“ – 31-60 dana docnje...“13“ – 330-360 dana docnje; „14“ – preko 360 dana docnje) i stopama nenaplaćenih potraživanja ("roll-rate") između posmatranih intervala.

Stopa gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, LGD, obračunata je posmatranjem naplate potraživanja u „najlošijem“ posmatranom intervalu tokom perioda 2017-2019. odnosno, 2017-2020, na način da je stavljen u odnos iznos potraživanja na dan 31.12.2019. godine u najlošijem starosnom intervalu uvećan za otpise u toku posmatranog perioda i ukupan iznos registrovanih potraživanja, tj. faktura u najlošijem starosnom intervalu tokom posmatranog perioda. U određenim slučajevima, usled postojanja prvoklasnog (depozita, garancije i sl.), ili adekvatnog sredstva obezbeđenja (zaloge, hipoteke), Društvo može pre primene LGD-a, samu izloženost umanjiti za iznos kolaterala uz prethodnu primenu odgovarajućeg faktora umanjenja te vrednosti (haircut-a). U slučajevima potraživanja koja datiraju od pre 2017. godine, osim u specifičnim slučajevima koje je potrebno adekvatno dokumentovati, pretpostavka je da se radi o potraživanjima koja su obezvređena i za koje se primenjuje pristup obračuna obezvređenja za

instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja (kako je objašnjeno u nastavku).

Kod pristupa obračunu ispravke vrednosti za finansijske instrumente kod kojih je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja, nije identifikovana potreba za izmenom dosadašnjeg pristupa u skladu sa MRS 39, te tretman i način obračuna ispravke vrednosti ostaje nepromenjen i u skladu sa MRS 39 i zasniva se na iznosu gubitka odmerenog kao razlike između izloženosti i sadašnje vrednosti budućih očekivanih novčanih tokova, diskontovanih efektivnom kamatnom stopom.

U slučaju postojanja potrebe za utvrđivanjem diskontnog faktora, odnosno efektivne kamatne stope za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka (za određene finansijske instrumente koji se ne odmeravaju po pojednostavljenom pristupu i sredstva u nivou 3 koja se odmeravaju pojedinačno), Društvo će primeniti efektivnu kamatnu stopu datog instrumenta, odnosno u slučaju nepostojanja iste, kao najbolja aproksimacija biće korišćen javno raspoloživ podatak zavisno od valute, ročnosti i sl. (statistika NBS, eminentni javno dostupni izvori informisanja, zakonska zatezna kamatna stopa, itd.)

Društvo primenjuje pojednostavljeni pristup za potraživanja od kupaca (povezanih i trećih lica), ugovoreni sredstva koja proizilaze iz transakcija u okviru MSFI 15 i potraživanja za zakup (lizing) koja proizilaze iz transakcija u okviru MRS17/MSFI 16. Pojednostavljeni pristup podrazumeva da se za dato potraživanje obračunava životni očekivani kreditni gubitak bez obzira na to da li je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika od kupaca, ugovorna sredstva i potraživanja po osnovu zakupa i meri rezervisanja za gubitke u iznosu koji je jednak očekivanim kreditnim gubicima tokom celokupnog životnog veka.

Za ostale kategorije finansijske imovine (gotovina i gotovinski ekvivalenti, finansijski plasmani, hartije od vrednosti) Društvo primenjuje opšti pristup.

Društvo je Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 definisalo indikatore značajnog povećanja kreditnog rizika. U vezi sa navedenim, kao indikatori značajnog povećanja kreditnog rizika, odnosno indikatori da je za određenu vrstu finansijske imovine potrebno obračunati očekivani kreditni gubitak za ceo period života/trajanja iste, uzimaju se u obzir:

- Pad eksternog kreditnog rejtinga koji se koristi za potrebe obračuna ispravke vrednosti;
- Kašnjenje u otplati obaveze prema Društvima u iznosu od 30 dana (ako se radi o trećim licima), odnosno 90 dana, ako se radi o povezanim pravnim licima;
- Drugi kvalitativni kriterijumi koji mogu navesti na zaključak da je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika.

Za potrebe identifikacije indikatora obezvređenja, odnosno kriterijuma da je potrebno obračun očekivanih kreditnih gubitaka za imovinu koja se svrstava u nivo 3, u skladu sa zahtevima MSFI 9, Društva primenjuju:

- Definisani prag neizmirenja obaveza koji važi za dato Društvo i datu kategoriju finansijske imovine;
- Druge objektivne dokaze obezvređenja u skladu sa MSFI 9

Pristup obračunu ispravke vrednosti kod finansijskih garancija temelji se na istorijskim gubicima koje je Energoprojekt imao po ovom osnovu.

Na osnovu svega navedenog, Društvo je na bazi usvojene Metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 obračunalo efekte primene MSFI 9 na dan 01.01.2020. u iznosu od 145.136 hiljada RSD (priznato u okviru kapitala), na dan 31.12.2020. godine u iznosu od 10.339 hiljada RSD (prihod), na dan 31.12.2021. godine u iznosu od 51.086 hiljada RSD (prihod) i na dan 31.12.2022. godine u iznosu od 131.544 hiljada RSD što je rezultiralo ispravkom vrednosti finansijskih instrumenata u iznosu od 215.255 hiljada RSD na dan 31.12.2022. godine.

U narednoj tabeli prikazani su efekti primene MSFI 9 na dan 31.12.2022. godine, koji su evidentirani preko rezultata tekuće godine (smanjenje bruto rezultata u iznosu od 131.544 hiljada RSD).

Iznos u 000 RSD										
Finansijski instrument	Stanje fin. instrumenta 31.12.2021. Bruto	Konto isprav. vred.	Početno stanje ispravke vrednosti 01.01.2022	Prenos (na konto 2349)/sa kta 0439	Rashod (Kto 58)	Prihod (Kto 68)	Kursne razlike	Ukupna efekat na BU u 2022.	Krajnje stanje ispravke vrednosti 31.12.2022.	Stanje fin. instrumenta 31.12.2022. Neto
1	2	3	4	5	6	7	8	9=6+7+8	10=4+5+9	11=2+10
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 2000 i kto 2001) - EP Visokogradnja i EP Niskogradnja (Napomena 29)	1.180.481	kto 2009	-48.244		-107.495	704	106	-106.685	-154.929	1.025.552
Kratkoročni kred.i plasmani - mat. i zavisna prav.lica (kto 2300) (Napomena 31.1)	350.362	kto 23090	-283		-787	29	0	-758	-1.041	349.321
Deo dugoročnih fin.plasmana mat.i zavisnim prav.licima koji dospeva do 1 god.u zemlji (kto 2340) (Napomena 31.3)	638.638	kto 23490		-1.906		56	4	60	-1.846	636.792
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica (kto 28102) (Napomena 26)	372.176	kto 28182	-22.133		-28.040		49	-27.992	-50.125	322.051
Dugoročni plasmani mat. i zavisnim prav.licima u zemlji (kto 04300) (Napomena 25.3)	1.770.387	kto 04390	-13.050	1.906		5.879	7	5.886	-5.258	1.765.129
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca mat.i zavisna pravna lica (kto 2200) - samo za kmatu preko 360 dana (Napomena 30.1.2)	118.014	kto 2209			-2.056			-2.056	-2.056	115.958
UKUPNO	4.430.058		-83.711	0	-138.378	6.669	166	-131.544	-215.255	4.214.803

U skladu sa primenjenim Metodologije za obračun obezvređenja finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrđeno je da su kratkoročni finansijski plasmani dati Enjub d.o.o. u celosti pokriveni zalogom nad nekretninama predmetnog društva, tako da ne postoji iznos koji bi trebao obezvređiti u skladu sa MSFI 9 (Napomena 45).

Takođe, efekti primene MSFI 9, usled materijalne beznačajnosti, nisu evidentirani kod sledeće finansijske imovine: Potraživanja po osnovu prodaje (izuzev potraživanja od Energoprojekt Visokogradnje i Energoprojekt Niskogradnje sa rokom dospeća preko godinu dana), Potraživanja iz specifičnih poslova, Druga potraživanja i Gotovinski ekvivalenti i gotovina, potraživanja po osnovu kamata date zajmove zavisnim društvima (osim za kamate sa rokom dospeća preko godinu dana) i potraživanja za dividende od Energoprojekt Hidroinženjering a.d.

Društvo je u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9 utvrdilo postojanje objektivnog dokaza obezvređenja kod sledećih finansijskih instrumenata:

- potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Visokogradnji i Energoprojekt Niskogradnji sa rokom dospeća preko 360 dana i

- potraživanja za nefakturisani prihod od Republike Srbije po osnovu izgradnje ambasade RS u Abudži, Nigerija.

Prilikom projekcije neto novčanih tokova, pošlo se od pretpostavke o naplatiti gore navedenih potraživanja u celosti i to:

- za potraživanja za nefakturisani prihod - u roku od 3 (tri) godine,
- za potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Niskogradnji - u roku od 5 (pet) godina,
- za potraživanja po osnovu prodaje Energoprojekt Visokogradnji
 - 1) za potraživanja iz perioda 2019 (deo) - 2021. godine u roku od 5 (pet) godina,
 - 2) za potraživanja iz perioda 2019 (deo) - u roku od 4 (četiri) godine,
 - 3) za potraživanja iz perioda 2014 (deo) - 2018. godine u roku od 3 (tri) godine,
 - 4) za potraživanja iz perioda 2014 (deo) - u roku od 2 (dve) godine i
 - 5) za potraživanja iz perioda 2013 - u roku od 1 (jedne) godine.

Prilikom diskontovanja vrednosti neto novčanog toka, u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, korišćena je kamatna stopa objavljena na sajtu NBS na kredite odobrene nefinansijskom sektoru u iznosu od 4,94% za potraživanja u EUR i 6,63% za potraživanja u RSD.

U nastavku je prikazan pregled finansijske imovine kod koje je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja sa podacima o knjigovostvenoj vrednosti potraživanja i diskontovanoj vrednosti neto novčanog toka na dan 31.12.2022. godine.

Finansijski instrument kod koga je identifikovan objektivni dokaz obezvređenja	Stanje finansijskog instrumenta 31.12.2022.	Diskontovana vrednost neto novčanog toka 31.12.2022.	Ispravka vrednosti 31.12.2022.
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Visokogradnja (potraživanja sa rokom dospeća preko 360 dana)	839.008	708.345	-130.663
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica (kto 200) - EP Niskogradnja (potraživanja sa rokom dospeća preko 360 dana)	113.271	89.005	-24.266
Dugoročna potraživanja za nefakturisani prihod - druga pravna lica (kto 28102)	372.176	322.051	-50.125
Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od kupaca - matična i zavisna pravna lica (kto 2200) - (potraživanja sa rokom dospeća preko 360 dana)	33.059	31.003	-2.056
UKUPNO	1.357.514	1.150.404	-207.110

Kod ostale finansijske imovine kod koje nije identifikovan objektivni dokaz obezvređenja.

Kratkoročni krediti i plasmani - matična i zavisna pravna lica i Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima u zemlji), u skladu sa usvojenom Metodologijom za obračun ispravke vrednosti finansijskih instrumenata u skladu sa MSFI 9, kao verovatnoća neizmirenja obaveza (PD) kod potraživanja kod kojih je druga ugovorena strana pravno lice, korišćena je stopa od 0,66% za kreditni rejting BB koja je objavljena od strane renomirane agencije Standard&Poors, dok se kao drugi parametar u kalkulaciji LGD (loss given default) koji podrazumeva visinu gubitka u slučaju neizmirenja obaveza, korišćen Bazelski LGD u iznosu od 45%.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja grupe, odnosno Sistema Energoprojekt, detaljnije su opisani u okviru napomena uz konsolidovane godišnje finansijske izveštaje.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva.

Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: *rizik koncentracije*, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; *operativni rizik*, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Društvu i sl.; *reputacioni rizik*, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci, itd.) o poslovanju Društva; *pravni rizik*, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje **finansijskih rizika**, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „*hedžinga*“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Društvu treba da obezbedi da *rizični profil Društva* uvek bude u skladu sa *sklonošću Društva ka rizicima*, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih

instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nedovoljne likvidnosti.

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika;
- kamatnog rizika; i
- rizika od promene cena.

• **Valutni rizik**, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod finansijskih instrumenata koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su finansijski instrumenti u finansijskim izveštajima odmereni.

Društvo posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promene kurseva stranih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno evrom.

Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da bi promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata društva, pa se može zaključiti da je Društvo značajno izloženo valutnom riziku.

• **Kamatni rizik** je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izložen preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Euribor).

Izvršena analiza osetljivosti, pokazuje da je Društvo izloženo kamatnom riziku.

• **Rizik od promene cena** je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu.

Ova vrsta rizika nije izražena u Društvu.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

Rezultati racio analize pokazuju da je Društvo tokom godine imalo zadovoljavajući stepen likvidnosti, odnosno da nije imalo poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U navedenom kontekstu ističemo da:

- uvažavajući dinamičnu prirodu poslovanja Društva, finansijska služba teži da održi fleksibilnost finansiranja, što, pored ostalog, podrazumeva držanje na raspolaganju postojećih kreditnih linija, kao i proširenje istih; i
- Rukovodstvo vrši kontinuirani nadzor nad rezervama likvidnosti Društva, koja obuhvataju raspoložive neiskorišćene kreditne linije, gotovinu i gotovinske ekvivalente, kao i likvidne potencijale shodno očekivanim novčanim tokovima.

Predmetna problematika je definisana i realizuje se u skladu sa usvojenim internim aktima društva:

- *"Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i upravljanju rizikom u Energoprojekt Holding a.d." ;*
- *"Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora Energoprojekt Holding a.d.";*
- *"Pravilnik o računovodstvu u Energoprojekt Holding a.d.";*
- *"Pravilnik o računovodstvenim politikama u Energoprojekt Holding a.d.".*

Sva društva iz sistema Energoprojekt su usvojila i primenjuju svoje pojedinačne akte, kojima je regulisana navedena materija.

Većina navedenih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet je Napomena uz finansijske izveštaje (gde je fokus, pre svega, stavljen na razmatranje finansijskih rizika: kreditni rizik, tržišni rizik i rizik likvidnosti) i/ili drugih internih akata Društva.

IZVEŠTAJ O KORPORATIVNOM UPRAVLJANJU

Energoprojekt Holding a.d. primenjuje sopstveni Kodeks korporativnog upravljanja (koji je usvojen na 2. sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 16.01.2023. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva na linku:

<http://www.energoprojekt.rs/wp-content/uploads//2023/01/Kodeks-korporativnog-upravljanja-2023.pdf>

Zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt primenjuju sopstvene Kodekse korporativnog upravljanja, kojima je regulisana navedena materija.

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljeni su principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva. Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u Društvo, a sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja Društva.

Organi Društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata Društva. U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila Kodeksa korporativnog upravljanja.

Energoprojekt Holding a.d. je u 2022. godini javno objavio (istovremeno sa godišnjim izveštajem o poslovanju) popunjen "Upitnik o praksi korporativnog upravljanja" (koji je sadržao sve relevantne informacije o pravilima korporativnog upravljanja kojima Društvo podleže shodno zahtevima nacionalnog zakonodavstva odnosno pravilima/praksi korporativnog upravljanja koje je Društvo dobrovoljno odlučilo da primenjuje ukoliko prevazilazi zahteve nacionalnog prava) i saglasio se da se isti javno objavi na internet stranici Beogradske berze na linku: <https://www.belex.rs/>.

U toku 2022. godine nije bilo ponuda za preuzimanje od strane Energoprojekt Holding a.d. ili njegovih zavisnih Društava, kada je privredno društvo obveznik primene propisa kojima se uređuje preuzimanje privrednih društava.

Sistem upravljanja zasniva se na organizacionom ustrojstvu Sistema Energoprojekt i pravnom statusu Društava u Sistemu Energoprojekt, u skladu sa Zakonom, Statutom matičnog Društva i Statutima zavisnih Društava.

Sistem Energoprojekt čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog, matičnog Društva, kao i ostala povezana Društva, u zemlji i inostranstvu. Energoprojekt Holding a.d. neposredno ili posredno ima vlasničku kontrolu nad svim Društvima u Sistemu.

Energoprojekt Holding a.d. je društvo sa dvodomnom organizacijom upravljanja i obuhvata sledeće organe upravljanja: Skupštinu akcionara, Nadzorni odbor i Izvršni odbor. Zavisna društva iz sistema Energoprojekt su organizovana kao jednodomna i imaju sopstvene organe upravljanja: Skupštine akcionara i Odbore direktora.

Skupština akcionara Energoprojekt Holding a.d. je najviši organ upravljanja i odlučivanja.

Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština Energoprojekt Holding a.d.. Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. trenutno ima četiri člana, od kojih je jedan nezavisan od Društva.

Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. čine:

Miodrag Zečević – predsednik
Dragan Ugrčić – član
Ismail Musabegović – član
Nada Bojović – nezavisni član

Nadzorni odbor Energoprojekt Holding a.d. imenuje Generalnog direktora i Izvršne direktore.

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. trenutno ima četiri člana i čine ga generalni direktor i tri izvršna direktora (Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan; Izvršni direktor za pravne poslove i Izvršni direktor za operativne poslove). Generalni direktor zastupa društvo, koordinira rad izvršnih direktora i organizuje poslovanje društva.

Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. čine:

Dobroslav Bojović - Generalni direktor
Ljiljana Vučićević - Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan
Momčilo Jevtić - Izvršni direktor za pravne poslove
Ilijana Stamenković - Izvršni direktor za operativne poslove

Biografije svih članova Nadzornog i Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. dostupni su na internet stranici izdavaoca na linku: <http://www.energoprojekt.rs/organizacija/>

U vezi sa izborom organa upravljanja, Energoprojekt Holding a.d. pokušava da optimalno primenjuje (u meri koliko je to u datom trenutku objektivno moguće) odgovarajuću politiku raznolikosti, uvažavajući pri tome aspekte kao što su, na primer, pol, životna dob, ili obrazovanje i struka. Cilj sprovođenja politike raznolikosti je, između ostalog, ravnopravan tretman svih potencijalnih kandidata prilikom izbora odnosno obavljanja neke od upravljačkih funkcija, bez postojanja bilo kakvih diskriminatorskih pravila, odredbi ili ograničenja. U samoj primeni politike raznovrsnosti, ne postoje bitna odstupanja u odnosu na postavljene ciljeve.

U skladu sa Zakonom i odredbama Statuta Društva, Nadzorni odbor je obrazovao i imenovao Komisiju za reviziju Energoprojekt Holding a.d. Pored zakonom obavezne Komisije za reviziju, nisu obrazovane druge komisije ili savetodavna stručna tela.

U Društvu je imenovano i lice koje obavlja funkcije unutrašnje kontrole i interne revizije. Poslovi unutrašnjeg nadzora i interne revizije u Društvu su uređeni „Pravilnikom o radu Sektora unutrašnjeg nadzora“ i „Pravilnikom o sistemu interne kontrole i procesa upravljanja rizikom u Energoprojekt Holding a.d.“.

U „Pravilniku o sistemu interne kontrole i procesa upravljanja rizikom u Energoprojekt Holding a.d.“ definisan je proces upravljanja rizicima, metodologija sa kriterijumima za ocenu rizika i adekvatnosti kontrolnih aktivnosti za izbegavanje i ublažavanje rizika, praćenje efekata mera definisanih za smanjenje / upravljanje rizicima poslovanja i drugim rizicima (rizicima u vezi sa postupkom finansijskog i drugog izveštavanja, usaglašenosti sa pozitivnim propisima, rizicima upravljanja ljudskim resursima, bezbednošću i zaštitom na radu zaposlenih, zaštitom životne sredine itd). U kontekstu interne kontrole, Društvo posebno prepoznaje i sistematizuje informacije i komunikaciju u vezi sa finansijskim izveštavanjem, koje moraju biti identifikovane, prikupljene i obrađene na način podoban za korišćenje na različitim nivoima Društva, i distribuirane u formi i vremenskom okviru koji mora biti primeren postavljenim ciljevima i zahtevima. Društvo je uspostavilo kontrolne aktivnosti u vezi planiranja i realizacije ključnih procesa, aktivnosti i postupaka koje su integrisane u sistem, sa ciljem da se obezbedi veća efikasnost poslovnih procesa i upravljanje rizicima. Identifikacija rizika Društva se sprovodi u kontekstu Misije i Vizije Društva, usvojene Strategije (Srednjoročni plan, Godišnji plan i drugi usvojeni dokumenti Društva) te iz nje proisteklih ciljeva Društva. Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d./Odbori direktora društava iz Sistema Energoprojekt posebnu pažnju posvećuju rizicima u vezi sa procesom finansijskog izveštavanja, koji mogu da izvrše značajan uticaj na poslovanje Društva i preduzimaju odgovarajuće mere u cilju njihovog otklanjanja ili minimiziranja. U tom cilju vršena je permanentna kontrola poslovanja društava kroz razmatranje kvartalnih izveštaja i analizu poslovanja, kojima su obuhvaćeni najvažniji parametri poslovanja (Finansijsko-ekonomski pokazatelji poslovanja; Rentabilnost poslovanja; Tržišni trendovi; Ključni poslovi i poslovni događaji koji su od većeg značaja za poslovanje; Likvidnost i sl.). Društvo kontinuirano vrši edukacije zaposlenih u oblasti upravljanja rizikom, podizanjem nivoa znanja i svesti o istom, te unapređuje adekvatne preventivne i korektivne mere sa ciljem umanjenja izloženosti riziku.

Kroz proces upravljanja rizikom Društvo obezbeđuje sistem za identifikaciju, analizu i ocenu rizika kojima je izložen u poslovanju, kao i upravljanje tim rizicima na način da se izloženost održava na nivou koji neće ugroziti imovinu i poslovanje Društva, odnosno koji će obezbediti ostvarivanje ciljeva, planova i zakonitost njegovog rada. U odnosu na strateška opredeljenja, usvojene planove i ciljeve Društva, Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d./Odbori direktora Društava iz Sistema Energoprojekt usvajaju nivo rizika koje je za Društvo prihvatljiv.

NEFINANSIJSKI IZVEŠTAJ

Sistem Energoprojekt je internacionalno priznata projektantsko-konsultantska, inženjering i izvođačka grupacija koja zauzima značajnu poziciju u oblastima: energetike, infrastrukture, vodoprivrede i zaštite životne sredine, visokogradnje i industrije.

Energoprojekt je jedina grupacija u regionu koja se nalazi na listama renomiranog američkog časopisa „Engineering News Report“ među 225 najvećih međunarodnih projektantskih i 250 najvećih međunarodnih izvođačkih kompanija, rangirajući ih prema ukupnom prihodu koji su ostvarili na inostranom tržištu.

Sistem Energoprojekt čini Energoprojekt Holding a.d. u svojstvu kontrolnog, matičnog društva, kao i ostala povezana Društva, u zemlji i inostranstvu. Energoprojekt Holding a.d. neposredno ili posredno ima vlasničku kontrolu nad svim društvima u Sistemu.

Pretežna delatnost Energoprojekt Holding a.d. je Delatnost holding kompanija – 6420.

Energoprojekt Holding a.d. predstavlja kontrolno - matično društvo, čija je delatnost finansiranje i upravljanje zavisnim društvima.

Sedam od zavisnih Društava se bave osnovnim delatnostima: Energoprojekt Visokogradnja a.d., Energoprojekt Niskogradnja a.d., Energoprojekt Oprema a.d., Energoprojekt Entel a.d., Energoprojekt Hidroinženjering a.d., Energoprojekt Industrija a.d. i Energoprojekt Urbanizam i arhitektura a.d.. Dva društva su osnovana u cilju realizacije konkretnih projekata stambeno-poslovne izgradnje: Energoprojekt Sunnyville d.o.o. i Energoprojekt Park 11 d.o.o..

Sistem Energoprojekt posluje na četiri kontinenta.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt svoje poslovanje obavljaju u skladu sa pozitivnim propisima u Republici Srbiji i drugim zemljama u kojima sprovode svoje poslovne aktivnosti.

Društva iz Sistema Energoprojekt svoje poslovanje planiraju i u definisanim vremenskim periodima prate realizaciju usvojenih godišnjih planova i srednjoročnog plana, te, po potrebi, preduzimaju neophodne mere u cilju obezbeđenja kontinuiteta i razvoja poslovanja uzimajući pri tom u obzir sve relevantne faktore koji utiču na poslovanje. Ovi procesi su definisani nizom internih normativnih akata, pisanim procedurama i drugim usvojenim dokumentima od kojih su najznačajnija: Pravilnik o planiranju Sistema Energoprojekt, procedure EPH-09P-08 Strategijsko planiranje, EPH-09P-10 Izrada godišnjeg plana. U skladu sa pozitivnim propisima RS, najznačajnija normativna akta Energoprojekt Holding a.d. su: Osnivački akt, Statut, Kodeks korporativnog upravljanja i Poslovnik o radu Skupštine. Informacije o članovima Nadzornog i Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d., Izveštaji sa Skupštine akcionara Energoprojekt Holding a.d., značajne Odluke Skupštine Energoprojekt Holding a.d., Kvartalni i Godišnji

finansijski izveštaji i ostale relevantne informacije sa Beogradske berze su javno dostupni na web-prezentaciji Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs/investitori/>).

Sva ostala relevantna dokumenta Energoprojekt Holding a.d. kao i Društava iz Sistema Energoprojekt, se redovno ažuriraju i, u skladu sa poslovnim opredeljenjem pojedinačnih Društava, su u elektronskom formatu dostupna zaposlenima i eksternim proveravačima (revizorima, inspekcijama i dr.) na internim portalima društava.

Energoprojekt Holding a.d. svoje poslovanje usaglašava i sa zahtevima standarda za menadžment kvalitetom prema ISO 9001, menadžment zaštitom životne sredine prema ISO 14001 i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu prema ISO 45001 standardu. Usaglašenost sa navedenim standardima, Energoprojekt Holding a.d. je sertifikovao i to: od 2010. prema ISO 9001 standardu, odnosno od 2013. prema standardima ISO 14001 i BS OHSAS 18001. U skladu sa prelaskom standarda BS OHSAS 18001 na standard ISO 45001, Energoprojekt Holding a.d. je 2020. godine sproveo tranziciju i sertifikovao poslovanje u skladu sa zahtevima novog standarda ISO 45001. Usaglašenost poslovanja sa pomenutim standardima Energoprojekt Holding a.d. održava kroz redovne, godišnje interne provere, kao i redovne godišnje eksterne provere od strane renomiranog eksternog akreditovanog proveravača – kompanije SGS. Važeći sertifikati izdati od strane kompanije SGS su javno dostupni svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Najviše rukovodstvo Energoprojekt Holding a.d. je donelo i redovno preispituje “Politiku IMS (Integrisanih menadžment sistema) Energoprojekt Holding a.d. Politika IMS je javno dostupna svim zainteresovanim stranama na web-prezentaciji (<http://www.energoprojekt.rs/odrzivost/>).

Sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju na isti način definisano, i u skladu sa tri standarda: ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001 sertifikovano poslovanje. Pored navedenog, Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Hidroinženjering a.d. su svoje poslovanje usaglasili i sertifikovali i prema zahtevima standarda ISO 27001, menadžment bezbednošću informacija, a Energoprojekt Entel a.d. i Energoprojekt Industrija a.d. su sertifikovala poslovanje i prema zahtevima standarda za menadžment energijom ISO 50001. Sva Društva imaju usvojene Politike IMS, i sertifikate koji su javno dostupni svim zainteresovanim stranama na web-prezentacijama svakog pojedinačnog Društva.

Svi eksterni isporučioци / partneri / saradnici Energoprojekt Holding a.d. upoznati su sa Politikom IMS. Oni su ugovorom obavezani da tokom realizacije ugovorenih aktivnosti moraju poštovati opredeljenja Energoprojekt Holding a.d. definisana politikama, procedurama i drugim aktima posebno u domenu zaštite životne sredine i bezbednosti i zdravlja na radu.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva su na transparentan način definisali socijalna, kadrovska pitanja i obezbeđenje poštovanja ljudskih prava. Društva iz Sistema Energoprojekt internim normativnim aktima i pisanim procedurama na transparentan način i prema jasnim

kriterijumima, definišu aktivnosti izbora i raspoređivanja zaposlenih na adekvatna radna mesta, njihova zaduženja, prava i obaveze, način nagrađivanja, proces obuka i sl.. U Energoprojekt Holding a.d. dokumenta koja definišu ovu oblast su: Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik politika zarada u Energoprojekt Holding a.d., Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji i inostranstvu; Pravilnik o radu u inostranstvu zaposlenih u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik o dnevnicama za službena putovanja u Energoprojekt Holding a.d., Pravilnik o obrazovanju i stručnom osposobljavanju i usavršavanju zaposlenih u Energoprojekt Holding a.d.; Pravilnik o postupku unutrašnjeg uzbunjivanja u Energoprojekt Holding a.d.; Odluka o određivanju lica ovlašćenog za prijem informacija i vođenju postupka u vezi sa unutrašnjim uzbunjivanjem, Procedura EPH-09P-16 Upravljanje ljudskim resursima itd. Sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju dokumenta u primeni koja definišu navedene oblasti, koja su usvojena od strane rukovodstava svakog pojedinačnog Društva.

Redovno, a minimum jednom godišnje, Društva iz Sistema Energoprojekt prate realizaciju postavljenih ciljeva koji, između ostalog, obuhvataju i ciljeve / ključne pokazatelje uspešnosti vezane za ostvarivanje poslovnih rezultata (prihod, dobiti, ugovaranje novih poslova), uticaja na životnu sredinu (smanjenje korišćenja prirodnih resursa, smanjenje zagađenja), bezbednost i zdravlje zaposlenih (prevenciju povreda, profesionalnih oboljenja, brigu o zaposlenima). Po pitanju brige o zaposlenima, Energoprojekt Holding a.d. više od 10 godina obezbeđuje svim zaposlenima godišnje kontrolne / preventivne sistematske preglede sa ciljem ranog otkrivanja bolesti i preduzimanja adekvatnih mera lečenja. Ovakve kontrolne preglede obezbeđuju zaposlenima i ostala zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt, u dinamici koja odgovara potrebama i mogućnostima svakog pojedinačnog društva.

Energoprojekt Holding a.d. i sva zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju razvijen sistem upravljanja rizicima i definisane kontrolne aktivnosti. Normativna akta koja definišu ovaj proces su u Energoprojekt Holding a.d: Pravilnik o osnovama sistema interne kontrole i procesa upravljanja rizikom i Pravilnik o radu sektora unutrašnjeg nadzora u Energoprojekt Holding a.d.. Ostala zavisna Društva iz Sistema Energoprojekt imaju u primeni akta istog tipa usvojena od strane svog rukovodstva. Ovim aktima se definiše proces upravljanja rizicima, metodologija ocene rizika i kontrolnih aktivnosti, praćenje efekata mera definisanih za smanjenje / upravljanje rizicima poslovanja. Sve opisane aktivnosti uključuju, osim poslovnih i rizike vezane za pitanja upravljanja ljudskim resursima, upravljanja zaštitom životne sredine, upravljanja bezbednošću i zaštitom na radu, etička (mito, korupcija...) i druga pitanja od značaja za održivost i razvoj poslovanja Energoprojekt Holding a.d. i pojedinačnih zavisnih Društava iz Sistema Energoprojekt. Ocena i razmatranje rizika, rukovodstva Društava i Energoprojekt Holding a.d. sprovode u redovnim intervalima definisanim predmetnim normativnim aktima, a najmanje jednom godišnje.

Pored planiranja i praćenja poslovnih rezultata kako je napred opisano, Izvršni odbor Energoprojekt Holding a.d. jednom godišnje razmatra ostvarenje postavljenih ključnih pokazatelja uspeha, ocenu rizika i definisane kontrolne aktivnosti.

Energoprojekt Holding a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

24.

Ljiljana Vučićević, dipl. ek.

Energoprojekt Holding a.d.

Generalni direktor

Dobroslav Bojović, dipl. ek.

4. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG KONSOLIDOVANOG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, Godišnji konsolidovani finansijski izveštaj Energoprojekt Holding a.d. za 2022. godinu sastavljen uz primenu važećih računovodstvenih standarda i daje istinit i objektivan pregled imovine, obaveza, finansijskog položaja, dobitaka i gubitaka, prihoda i rashoda izdavaoca, uključujući i sva društva uključena u grupu sa kojima čini ekonomsku celinu kao i da izveštaj uprave o poslovanju izdavaoca omogućava pošten uvid u razvoj i tok njegovog poslovanja, te njegov položaj i položaj njegovih društava u grupi sa kojima čini ekonomsku celinu, zajedno sa opisom glavnih rizika i neizvesnosti kojima su izloženi.

Lice odgovorno za sastavljanje

Godišnjeg konsolidovanog izveštaja:

Zakonski zastupnik:

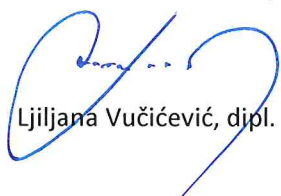
Izvršni direktor za finansije, računovodstvo i plan

Generalni direktor

Energoprojekt Holding a.d.

Energoprojekt Holding a.d.

g.

Ljiljana Vučićević, dipl. ek.

Dobroslav Bojović, dipl. ek.